

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยเรื่อง “การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่ม
แม่น้ำโขงในประเทศไทย”

(Modern Slavery: Inside the business of sex trade of GMS
women entering into Thailand)

เสนอ

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

โดย

สมาคมรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปี พ.ศ. 2558

โครงการวิจัยเรื่อง “การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย”
(Modern Slavery: Inside the business of sex trade of GMS women entering into Thailand)

คณะผู้ดำเนินงาน

1. ดร. กิตติศักดิ์ เจิมสิทธิประเสริฐ	นักวิจัยและหัวหน้าโครงการวิจัย
2. ร.ต.อ. ดร. จอมเดช ตรีเมฆ	นักวิจัย
3. อาจารย์ นพพล อัครชาติ	นักวิจัย
4. นางสาวพิมพ์ภัสสร เนติโพธิ์	นักวิจัย
5. นายศรณัฏฐ์ เสียงสูง	ผู้ช่วยนักวิจัย
6. นางสาวสุนิษา ราชพันธ์	ผู้ช่วยนักวิจัย

คำนำ

จากการขยายตัวของการท่องเที่ยว การเจริญเติบโตทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ทำให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหาการค้ามนุษย์ การค้าประเวณี ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพราะประสิทธิภาพในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณียังไม่เป็นรูปธรรม จากทัศนคติความเชื่อว่า มนุษย์เป็นสิ่งที่ซื้อขายไม่ได้ และการบังคับใช้แรงงานมนุษย์เป็นสิ่งที่ผิดมนุษยชนอย่างร้ายแรง อย่างไรก็ตามปัญหาการค้าประเวณีอันเป็นสาเหตุหนึ่งที่สามารถนำมาสู่การค้ามนุษย์ได้ในที่สุดก็ยังไม่สามารถจัดให้หมดไปจากสังคมไทยและเหยื่อที่ตกเป็นผู้เสียหายส่วนใหญ่คือ เด็กและผู้หญิง เพราะกลุ่มบุคคลเหล่านี้มีความอ่อนแอทางร่างกาย จิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้หญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงที่เข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทยทั้งกรณีที่มีสมัครใจและถูกล่อลวง ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่มีการโยกย้ายถิ่นฐานเพื่อการค้าแรงงานและบริการในประเทศไทยอย่างมาก

สิ่งที่น่าสนใจในงานวิจัยชิ้นนี้คือ ทัศนคติของผู้เสียหาย รวมถึงทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานด้านการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี รวมถึงแนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งศึกษาไปที่ประเด็นสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ศึกษาพลวัตรของมูลเหตุ แรงจูงใจและกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทยและ 3) ศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทยอย่างเป็นระบบและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค และเพื่อเสนอเป็นนโยบายต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องข้างต้น

ดังนั้นทางคณะผู้วิจัยจึงหวังว่า การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้จะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ได้มีแนวทางการทำงานและมีความรู้ความเข้าใจปัญหาที่รับผิดชอบเพื่อนำไปปรับใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้ที่เกี่ยวข้องจะสามารถผลักดันให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายนำไปสู่การปฏิบัติและเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานจริงได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อประเทศและส่งผลต่อการพัฒนาการป้องกันและปราบปรามปัญหาการค้าประเวณีได้อย่างสูงสุดและยั่งยืนต่อไป

คณะผู้วิจัย

สมาคมรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ	1
1. ที่มาและความสำคัญ.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
3. ขอบเขตของโครงการวิจัย.....	4
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
1. นิยามการค้าประเวณี.....	5
2. ลักษณะความผิดการค้าประเวณี.....	6
2.1 การค้าประเวณีในประเทศไทย.....	7
2.2 การค้าประเวณีในสหภาพยุโรป.....	8
2.3 การค้าประเวณีในประเทศแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง.....	10
3. รูปแบบการค้าประเวณี.....	13
3.1 ประเทศไทย.....	13
3.2 ประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง.....	13
3.3 สหภาพยุโรป.....	13
4. สถานบริการ/แหล่งการค้าประเวณี.....	14
4.1 ประเทศไทย.....	14
4.2 สหภาพยุโรป.....	17
4.3 ประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง.....	18
5. สถานการณ์การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง.....	21
5.1 พัฒนาการของ “การค้าบริการทางเพศ” และ “โสเภณี” ในประเทศไทย จากอดีตจนถึงปัจจุบัน.....	22
5.2 สถานการณ์การค้าประเวณีในกลุ่มแม่น้ำโขง.....	25
5.2.1 ประเทศเมียนมา.....	26
5.2.2 ประเทศลาว.....	27
5.2.3 ประเทศกัมพูชาและเวียดนาม.....	24
6. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการประกอบธุรกิจการค้าประเวณีและปัญหาโสเภณี.....	29
6.1 ทฤษฎีคิติก่อนกระทำ (Rational Choice).....	30

6.2 ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Strain Theory).....	31
6.3 ทฤษฎีอาชญาวิทยากลุ่มแนวคิดสตรีนิยม.....	33
(Feminist Criminology Theories)	
6.3.1 กลุ่มทฤษฎีการปลดปล่อยให้เป็นอิสระของผู้หญิง.....	34
(Women liberation theories)	
6.3.2 กลุ่มทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม โดยครอบครัวที่กำหนด).....	35
ความแตกต่างของบทบาท (Sex-role differentiation in family socialization)	
6.3.3 กลุ่มที่มองว่าเพศชายเป็นใหญ่ในสังคม (Patriarchal society....	36
Perspectives theorists)	
7. แนวคิดที่เกี่ยวข้อง.....	36
7.1 แนวคิดห้ามการค้าประเวณี (Prohibitionism).....	36
7.2 แนวคิดการค้าประเวณีไม่ใช่อาชญากรรม (Decriminalization).....	37
7.3 แนวคิดการค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกกฎหมาย (Legalization).....	37
7.4 แนวคิดยกเลิกการค้าประเวณี (Abolitionism).....	38
7.5 แนวคิดนอร์ดิกส์ (The Nordic).....	38
8. มาตรการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีในประเทศไทย.....	39
9. มาตรการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีในประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง.....	40
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
1. การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร.....	44
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview).....	44
3. แผนการดำเนินงาน.....	47
4. แผนการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย.....	47
5. การขอจริยธรรมวิจัยในมนุษย์.....	47
บทที่ 4 รายงานผลการเก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์เชิงลึก	
4.1 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	49
4.1.1 กลุ่มผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และหรือ/ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	49
1) ผลการสัมภาษณ์หน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย..	49
2) ผลการสัมภาษณ์หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี.....	59
3) ผลการสัมภาษณ์มูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี.....	69
4.1.2 กลุ่มผู้หญิงผู้เข้ามาค้าประเวณีจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง.....	74

1) จังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยวของประเทศไทย.....	74
2) จังหวัดชายแดนของประเทศไทย.....	79
3) จังหวัดกึ่งหัวเมืองท่องเที่ยว-กึ่งชายแดนของประเทศไทย.....	82
4) เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อ.....	84

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Brief)

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 พลวัตรของมูลเหตุ แรงจูงใจและกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณี.....	99
ของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย	
1.1.1 สาเหตุ.....	100
1.1.2 แรงจูงใจ.....	101
1.1.3 ลักษณะการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงจากประเทศ.....	101
ในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย	
1.1.4 ลักษณะการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาค.....	102
ลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย	
1.2 ปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม.....	102
ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบ	
อนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย	
1.2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี.....	101
1.2.2 แนวทางการดำเนินการด้านป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี.....	103
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
1.2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีหญิงจากประเทศ...103	
ในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงที่เข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทย	
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
2. อภิปรายผลการวิจัย.....	106
2.1 หญิงผู้เข้ามาค้าประเวณีจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง.....	106
ในประเทศไทย	
2.1.1 ด้านพลวัตรของมูลเหตุ แรงจูงใจและกระบวนการการเข้าสู่.....	106
การค้าประเวณี	
2.1.2 ด้านลักษณะการเข้าสู่ขบวนการค้าบริการทางเพศ.....	108
2.1.3 ด้านลักษณะการค้าบริการทางเพศในประเทศไทยของหญิง.....	108
จากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง	
2.1.4 มุมมองในอนาคตของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง.....	109
ที่ประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศในประเทศไทย	

2.2 ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	110
2.2.1 ด้านปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและ.....	110
องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	
2.2.2. แนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศ.....	111
ในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย	
3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Brief).....	114
2.1 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ.....	114
2.2 กลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ที่มีการค้าประเวณี.....	114
2.3 การสื่อสารในระหว่างขั้นตอนการดำเนินคดีทางกฎหมาย.....	115
2.4 การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง.....	115
2.5 การเข้าสู่วงจรค้าประเวณีอย่างสมัครใจเนื่องจากค่านิยมหรือวัตถุนิยม.....	116
2.6 การปลอมแปลงการเอกสารจากต้นทาง.....	116
2.7 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความเชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบ.....	116
2.8 ความขัดแย้งในตัวเองของกฎหมายไทย.....	116
2.9 การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่มีประสิทธิภาพ.....	117
2.10 การคอร์รัปชัน.....	117
ภาคผนวก	118
บรรณานุกรม.....	120

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัย

เรื่อง

การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคสุมาตราใน ประเทศไทย

Executive Summary and Policy Recommendation

on

***Modern Day Slavery: Inside the business of sex trade of GMS
women entering into Thailand***

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัย

เรื่อง

การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

ด้วยสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ระบุว่าประเทศไทยเป็นแหล่งการค้าผู้หญิงและเด็กเพื่อการประเวณีที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งในระดับนานาชาติ ในฐานะ “เมืองหลวงแห่งเซ็กซ์” ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และอัตลักษณ์อันดีงามของไทย มากไปกว่านั้นไทยยังเป็นประเทศที่เอื้อต่อการผลิตทรัพยากรบุคคลเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณีอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรบุคคลในกลุ่มผู้หญิงที่มาจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง สาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นทั้งประเทศต้นทางทางผ่าน และปลายทาง ของกระบวนการค้าหญิงและเด็ก มากไปกว่านั้นพบว่ากลุ่มผู้หญิงและเด็กหญิงจากประเทศเพื่อนบ้านส่วนใหญ่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จากการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศในอุตสาหกรรมการค้าประเวณีในประเทศไทย ทั้งนี้แม้กฎหมายไทยจะกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมายแต่ในปัจจุบันธุรกิจเพศพาณิชย์กลับเติบโตและเกิดการขยายตัวอย่างกว้างขวาง มากไปกว่านั้น กลไกของอุปสงค์และอุปทานในตลาดการค้าเพศยังมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวเพื่อการซื้อบริการทางเพศและเกิดการหลั่งไหลเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงทั้งที่สมัครใจและถูกล่อลวงขึ้น จึงยังเป็นปัจจัยหลักให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจค้าประเวณีในประเทศไทย และที่เลวร้ายที่สุดคือเกิดการส่งเสริมขบวนการค้ามนุษย์รูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศให้เติบโตขึ้นในประเทศไทย

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาการค้าประเวณีดังกล่าวจึงเกิดการดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- เพื่อศึกษาพลวัตรของมูลเหตุ แรงจูงใจและกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

- เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย
- เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทยอย่างเป็นระบบและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค และเพื่อเสนอเป็นนโยบายต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

งานวิจัยชิ้นนี้ดำเนินการศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ในการเก็บข้อมูล โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 2 กลุ่ม คือ 1) หญิงผู้เข้ามาค้าประเวณีจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย จำนวน 48 คน และ 2) ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มหญิงผู้ค้าประเวณีจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 48 คน

➤ สาเหตุของการเข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทย

โดยมากพบว่าสาเหตุหลักที่ผลักดันให้หญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงเดินทางเข้ามาประเทศไทยเพื่อประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศคือ ความยากจน และความต้องการแสวงหาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของครอบครัวให้ดีขึ้น ทั้งนี้พบหญิงชาวเมียนมาเข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทยมากที่สุดคือจำนวน 13 คน (ร้อยละ 27.08) และพบมากในจังหวัดชายแดนของประเทศไทย คือ เชียงราย ตาก และสุรินทร์ มากที่สุด

➤ ลักษณะการเข้าสู่การค้าประเวณี

เมื่อจำแนกตามวิธีการเข้าสู่ขบวนการค้าประเวณีแบ่งได้ 2 ด้าน ดังนี้

กรณีสมัครใจ พบว่า

- ❖ วิธีที่หญิงต่างด้าวเข้าสู่วงจรการค้าประเวณีในประเทศไทยมากที่สุดคือการปฏิบัติตามคำชักชวนของบุคคลใกล้ชิดที่ทำงานบริการทางเพศในประเทศไทยอยู่ก่อนแล้ว
- ❖ การทำงานในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการค้าประเวณี คือ เริ่มต้นจากการประกอบอาชีพเป็นบริกรในร้านอาหารและเด็กนักร้องในสถานบันเทิงรูปแบบต่างๆ และผันตัวเข้าสู่วงจรการค้าประเวณีในท้ายสุด

กรณีมีผู้จัดหา พบว่าผู้จัดหาหรือนายหน้าจะใช้วิธีเข้าหาผู้ปกครองของหญิงกลุ่มเป้าหมาย โดยมากพบว่านายหน้าจะให้ความสนใจหญิงที่บริสุทธิ์ที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี โดยจะเสนอรายได้สูงๆ เป็นสิ่งล่อใจเพื่อให้ผู้ปกครองโน้มน้าวบุตรสาวไปทำงานค้าบริการทางเพศ ทั้งนี้นายหน้าจะอำนวยความสะดวกด้านพาหนะการเดินทาง การทำเอกสารการเข้าเมือง (วีซ่า) อีกทั้งยังพบว่าหญิงชาวต่างด้าวจำนวนมากเข้ามาทำงานค้าบริการทางเพศในประเทศไทยโดยการปลอมแปลงเอกสารและปกปิดอายุที่แท้จริง

➤ **ลักษณะการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย**

จำแนกตามการบริหารจัดการรายได้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงจรการค้าประเวณีได้ 2 ประเภท ได้แก่

การค้าประเวณีแบบอิสระ คือ ผู้ค้าประเวณีเป็นทั้งผู้ให้บริการและผู้จัดการธุรกิจค้าประเวณี ทั้งนี้พบว่าผู้ค้าบริการทางเพศมีการตกลงราคาซื้อขายบริการทางเพศกับลูกค้าโดยตรง และรายได้ทั้งหมดจากการขายบริการผู้ค้าบริการจะเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว โดยพบว่าหญิงบริการชาวเมียนมา กัมพูชา และเวียดนาม เป็นกลุ่มที่ค้าประเวณีในลักษณะนี้ และพบเห็นได้เป็นส่วนใหญ่

ในบริเวณริมถนน และห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ในจังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยวของประเทศไทย คือ ภูเก็ต พัทยา เชียงราย และกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนมาก

การค้าประเวณีแบบมีสังกัด เป็นลักษณะที่พบบ่อยมากในประเทศไทย โดยจะมีหญิงบริการดำเนินการค้าบริการทางเพศผ่านตัวแทนที่มีสถานะเป็นทั้งเจ้าของสถานบริการและผู้จัดหา ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับรายได้จากการค้าบริการทางเพศของหญิงบริการ อีกทั้งมีการโฆษณาเพื่อโน้มน้าวลูกค้าให้ซื้อบริการโดย “เด็กเชียร์แขก” ส่วนการให้บริการ การเสนอขาย รวมถึงการตกลงราคากับลูกค้าจะกระทำในเคหะสถาน ซึ่งสามารถจำแนกเป็น 2 รูปแบบ คือ

สถานค้าประเวณีแบบเปิดเผย คือ สถานบริการอาบอบนวด และช่อง

สถานค้าประเวณีที่แอบแฝง คือ ร้านคาราโอเกะ ร้านบิลเลียดหรือสนุกเกอร์ ร้านนวดแผนโบราณ ผับ บาร์ และการบริการไซด์ไลน์ (Side Line) โดยการขายบริการในร้านคาราโอเกะเป็นรูปแบบที่พบเห็นมากในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อ

รายได้จากการค้าบริการทางเพศในอุตสาหกรรมการค้าประเวณีในประเทศไทย

- อัตรารายได้จากการขายพรหมจรรย์ อยู่ระหว่าง 30,000 – 200,000 บาท
- อัตรารายได้จากการขายบริการต่อครั้งจะจำแนกตามระยะเวลาของการให้บริการได้แก่
 - ❖ ชั่วโมง อยู่ระหว่าง 500 - 2,000 บาท
 - ❖ ค้างคืน อยู่ระหว่าง 3,000 – 5,000 บาท
 - ❖ ต่อเดือน อยู่ระหว่าง 25,000 – 100,000 บาท

อายุของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคสุมาตราที่เข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทย

พบว่าช่วงอายุอยู่ระหว่าง 12 – 30 ปี โดยกลุ่มหญิงสัญชาติลาวถือเป็นกลุ่มที่เข้าสู่วงจรของการค้าประเวณีที่อายุน้อยที่สุด คือ 12 ปี

ภูมิหลังของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

- ครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นภูมิหลังที่พบในหญิงบริการชาวต่างด้าวมากที่สุด
- ระดับการศึกษาต่ำ
- มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศจากประเทศต้นทางอยู่ก่อนแล้ว

ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 หน่วยงาน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี สามารถจำแนกตามขอบเขตหน้าที่ได้ออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

- **ด้านการป้องกันและปราบปราม** พบว่าประเทศไทยใช้มาตรการปราบปรามการค้าประเวณีมากกว่ามาตรการป้องกัน โดยมีการบังคับใช้กฎหมายหรือลงโทษผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเป็นหลัก และหน่วยงานราชการเป็นใช้อำนาจด้านนี้แต่เพียงผู้เดียว หน่วยงานดังกล่าวประกอบไปด้วย ก) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กองบัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง สถานีตำรวจภูธรประจำจังหวัดต่างๆ ข) กระทรวงยุติธรรม คือศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ค) สำนักงานอัยการสูงสุด คือศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ
- **ด้านคุ้มครองและช่วยเหลือ** พบว่าหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านนี้ส่วนใหญ่จะมีหน้าที่ในการสนับสนุนงานเชิงสังคมแก่หน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือมีการให้คุ้มครองและช่วยเหลือกลุ่มหญิงบริการและกลุ่มเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบถูกแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี โดยให้การดูแลและพัฒนาสวัสดิภาพแรงงาน ฝึกอบรมอาชีพ ปรับทัศนคติแก่กลุ่มผู้หญิงดังกล่าว และพบว่าหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านดังกล่าวประกอบด้วยหน่วยงานราชการและภาค

ประชาสังคม คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการต่างประเทศ กองทัพบก สภากาชาดไทย และองค์การภาคประชาสังคม คือ FACE AAPTIP JICA UN-ACT AAT มูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็ก และมูลนิธิผู้หญิง

แนวทางการดำเนินการด้านป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการป้องกัน

- มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการทำงานตามคำสั่งของ คสช. ที่ 100/2557 เรื่องการติดตามตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ โดยการเน้นย้ำเจ้าของสถานประกอบการกลุ่มเสี่ยงโดยเฉพาะอย่างยิ่งร้านอาหาร และร้านคาราโอเกะว่าห้ามรับหญิงชาวต่างด้าวเข้ามาทำงาน
- มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนงานด้านสังคมเพื่อให้ข้อมูลความรู้และฝึกอาชีพแก่หญิงบริการและกลุ่มเสี่ยง โดยมุ่งเน้นการปรับทัศนคติหญิงบริการให้ประกอบอาชีพอื่นแทนการกลับเข้ามาประเทศไทยและประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศซ้ำ

ด้านการปราบปราม

- ให้มีการจับกุม ทำลายแหล่งค้าประเวณี และลงโทษผู้ประกอบการสถานค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 แต่ให้มีการยกเว้นการดำเนินการทางกฎหมายในความผิดตามพระราชบัญญัติการเข้าเมืองผิดกฎหมาย พระราชบัญญัติปลอมแปลงเอกสาร แก่เด็กและหญิงชาวต่างด้าวที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ในรูปแบบบังคับค้าประเวณี และให้มีการคุ้มครองช่วยเหลือเด็กและหญิงกลุ่มดังกล่าวโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- ให้มีการคัดแยกเหยื่อการค้ามนุษย์โดยทีมสหวิชาชีพก่อนดำเนินคดีกับหญิงที่กระทำ ความผิดฐานค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และให้ดำเนินการส่งกลับหญิงชาวต่างด้าวที่เข้ามาค้าประเวณีในเมืองไทยแต่ไม่ใช่ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์กลับประเทศภูมิลำเนาเดิม

ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคสุ่ม แม่น้ำโขงที่เข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- การทุจริตของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นปัญหาที่พบมากที่สุด โดยพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ บังคับใช้กฎหมายระดับสูงและนักการเมืองบางคนมีการเรียกรับส่วยจากสถาน ประกอบการค้าประเวณี
- การปลอมแปลงเอกสารจากประเทศต้นทางทำให้ไม่สามารถพิสูจน์ทราบอายุที่แท้จริง ของหญิงบริการส่งผลให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าให้ความช่วยเหลือหรือลงโทษตาม หลักกฎหมายได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ ค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 11 กำหนดให้ผู้ที่ยุ่ต่ำกว่า 18 ปีไม่ต้องรับโทษแต่ให้ถือ เป็นเหยื่อที่ควรเข้าให้การช่วยเหลือ ขณะที่ มาตรา 5 และ 7 กำหนดให้บุคคลอายุ 18 ปี ขึ้นไปที่ดำเนินการค้าประเวณีมีความผิดตามกฎหมายและต้องปราบปราม ทั้งนี้พบว่า หญิงจากประเทศลาวเป็นกลุ่มที่มีการปลอมแปลงเอกสารเข้ามาทำงานค้าบริการใน ประเทศไทยอย่างพบเห็นได้มาก
- กลุ่มผู้มีอิทธิพล นักการเมืองในท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายระดับสูงเป็น ผู้กระทำความผิดเสียเอง โดยมากพบว่าบุคคลกลุ่มนี้เป็นเจ้าของสถานค้าประเวณี มีการ ใช้ยศตำแหน่งออกคำสั่งกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลในพื้นที่ให้หลีกเลี่ยงและละเลยการตรวจ ตราหรือเอาผิดสถานประกอบการค้าประเวณีที่มีผู้มีอิทธิพลมีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งผลให้ การดำเนินงานด้านปราบปรามและกวาดล้างสถานบริการค้าประเวณีในเมืองไทยยังคง ไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- การประสานงานกับประเทศต้นทาง พบว่าการเชื่อมโยงข้อมูลหรือขอประวัติผู้ต้องสงสัยจากหน่วยงานของประเทศต้นทางมีความล่าช้าและไม่ได้รับความร่วมมือในบางครั้ง ส่งผลต่อรูปคดีและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ทางการของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นสืบสวนสอบสวนที่ไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดหรือช่วยเหลือผู้เสียหายได้ เนื่องจากการปลอมแปลงเอกสารส่งผลให้ไม่สามารถทราบอายุที่แท้จริงของผู้กระทำความผิดฐานค้าประเวณีหรือผู้เสียหายจากการถูกบังคับค้าประเวณี
- เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสายงานที่รับผิดชอบ โดยพบว่าการวิเคราะห์หรือตีความเพื่อระบุสถานะความผิดฐานค้าประเวณีหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์รูปแบบถูกบังคับค้าประเวณีของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีมาตรฐานและแตกต่างกันตามแต่ดุลยพินิจของผู้ปฏิบัติงานในแต่ละท้องที่และสาขาอาชีพ
- งบประมาณ พบว่าค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีเกิดขึ้นตั้งแต่ขั้นตอนการลงพื้นที่ตรวจตราของเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องดำเนินการในทุกวันแม้ว่าจะพบหรือไม่พบผู้เสียหายหรือผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าพาหนะ
- อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ
- เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ให้บริการ พบว่ากลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นและข้าราชการไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นกลุ่มที่ซื้อบริการทางเพศหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงเอง
- ล่าม พบว่าในกระบวนการคัดแยกเหยื่อเพื่อระบุความผิดฐานค้าประเวณีหรือสถานภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ต้องมีการสัมภาษณ์หรือสอบสวนหญิงต่างด้าวส่วนมากที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาไทยได้ และล่ามผู้ชำนาญการทางด้านภาษาที่ต้องการไม่สามารถหาได้อย่างทันทั่วถึง ส่งผลให้กระบวนการดำเนินงานมีความล่าช้า

ข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงที่เข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทย

ด้านการป้องกัน

- ปรับปรุงระบบการคัดกรองบุคคลต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลการระบุตัวบุคคล ชื่อ อายุ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลของประเทศต้นทาง และประเทศไทย ณ จุดผ่านแดนและสนามบินต่างๆ
- ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสายงานที่รับผิดชอบให้มากขึ้น โดยเน้นการให้ความรู้ในมิติการคัดแยกเหยื่อค้ามนุษย์ในรูปแบบการบังคับค้าประเวณีและการค้าประเวณีโดยสมัครใจให้ชัดเจน
- ควรมีการหาฐานข้อมูลของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงที่เข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทย และมีการศึกษาถึงสาเหตุและแรงจูงใจของดังกล่าวที่กลับเข้ามาค้าประเวณีในเมืองไทยซ้ำอย่างจริงจัง

ด้านการปราบปราม

ควรมีการกวาดล้างสถานค้าประเวณีโดยดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ที่ทุจริตในทุกหน่วยงานและทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ที่เรียกรับส่วยจากสถานค้าประเวณี และผู้มีอิทธิพลที่เป็นเจ้าของสถานค้าประเวณี

ด้านการประสานความร่วมมือ

- ให้มีการทำข้อตกลงร่วมกัน เพื่อสนับสนุนให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจของไทยและเจ้าหน้าที่ตำรวจจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในด้านสืบสวนและฐานข้อมูลของหญิงจากประเทศต้นทางอย่างเป็นเครือข่าย และเกิดความคล่องตัวและการเชื่อมต่อข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนได้อย่างทันต่อสถานการณ์และแม่นยำ

- ควรมีการทำงานแบบสหวิชาชีพร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการบังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมระหว่างไทยและประเทศในแถบอนุภูมิภาค
กลุ่มแม่น้ำโขงในการผลักดันนโยบาย เปลี่ยนแปลงกฎหมายให้สอดคล้องกันในภูมิภาค
และปรับเปลี่ยนทัศนคติ รวมถึงให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์บทบาทและภัยต่างๆ แก่
หญิงบริการและกลุ่มเสี่ยง

ด้านทัศนคติ

- ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนค่านิยมด้านการบริโภคนิยม (Consumerism) และวัตถุนิยม (Materialism) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้หญิงต้องทำหน้าที่จัดหาเงินทอง วัสดุสิ่งของ
สำหรับช่วยอำนวยความสะดวกให้คนในครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นทั้ง
ที่แท้จริงไม่เป็นเช่นนั้น
- ส่งเสริมและรณรงค์ให้เกิดการตลาดซื้อบริการทางเพศในหมู่ผู้ใช้บริการเพื่อชะลอหรือ
หยุดการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมทางเพศในประเทศไทย

การจัดทำรายงานสรุปนโยบาย (Policy Brief)

โครงการวิจัย

เรื่อง

การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย งานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งตามด้านต่างๆมีดังนี้

- **เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน** รวมถึงอัตรากำลังพลในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบ รวมถึงการช่วยเหลือ สนับสนุน เยียวยา ไม่เพียงพอสอดภาระงานที่ได้รับ โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้
 - ❖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี รวมถึงมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทางด้านนี้ ควรมีการเพิ่มอัตราของเจ้าหน้าที่ กำลังพล ให้เพียงพอต่อลักษณะงานที่ได้รับ โดยทำการจัดสรรจำนวนเจ้าหน้าที่ตามเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน
 - ❖ การจัดสรรหรือการคัดเลือกแข่งขันผู้เข้ามาปฏิบัติงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ควรมีการจัดสรรในแต่ละปีว่า ปีนี้จะรับอัตราผู้เข้าปฏิบัติงานได้กี่คน โดยใช้การทำนายจากสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อรองรับการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศไทย รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านด้วยเช่นกัน

➤ **กลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ที่มีการค้าประเวณี** โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้

❖ รัฐบาล รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดตั้งหน่วยงาน องค์อิสระ คณะกรรมการการตรวจสอบกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับการได้รับซึ่งผลประโยชน์จากการค้าประเวณี โดยองค์กรเหล่านี้จะต้องมีหน้าที่คอยตรวจตรา ป้องกัน การใช้อิทธิพลในพื้นที่ในลักษณะที่ไม่ถูกต้องและดำเนินการส่งไปเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายและขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม

❖ ควรมีการจัดตั้งพระราชบัญญัติ กฎหมาย ในการป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพลในพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางในการจับกุมกลุ่มผู้มีอิทธิพลเหล่านี้เข้ามาดำเนินคดีตามกระบวนการทางกฎหมายและควรมีแนวทาง/แนวปฏิบัติที่แน่ชัดในการดำเนินคดีกับกลุ่มบุคคลเหล่านี้

➤ **การสื่อสารในช่วงของการดำเนินคดีทางกฎหมาย การสืบสวนสอบสวนผู้ต้องหาและผู้กระทำความผิด** โดยพบว่าการสื่อสารใช้ภาษาที่ไม่เหมือนกัน โดยต้องจัดสรรล่ามเข้ามาช่วยในการแปล ซึ่งไม่มีล่ามประจำหน่วยงานนั้นๆ โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้

❖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดล่ามแต่ละชนชาติไว้ในหน่วยงาน เพื่อใช้ในการติดต่อ สื่อสารกับชาวต่างชาติ

❖ ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานกลางที่เป็นศูนย์กลางในการใช้ภาษาต่างประเทศให้ครอบคลุมทั่วโลก เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอิตาลี เป็นต้น เพื่อเป็นหน่วยงานสนับสนุนในการทำงานของเจ้าหน้าที่แต่ละกระทรวง ยกตัวอย่างเช่น เมื่อหน่วยงานใดต้องการที่จะใช้ล่ามในการแปลภาษา หน่วยงานนั้นก็สามารถขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางด้านภาษา เพื่อการทำงานทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในการทำงานได้ เช่น กรณีการจ้างล่ามแปลอิสระเข้ามาช่วยในการแปลคำให้การของจำเลย ผู้กระทำความผิด เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

❖ หน่วยงานที่จำเป็นต้องใช้ภาษาที่สามในการปฏิบัติงานหรือต้องใช้ภาษาที่สามในการตอบโต้ สนทนา การทำงานร่วมกับต่างประเทศ หน่วยงานนั้นควรมีการจัดอบรมให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดเข้ารับการอบรมการใช้ภาษาที่สาม เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน

➤ **การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย** งานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งตามด้าน มีดังนี้

❖ ควรมีหน่วยงานเพียงหน่วยงานเดียวที่มีสิทธิ มีอำนาจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี เพื่อป้องกันการสับสนและการขัดความรับผิดชอบกันได้ ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานมี 2 หน่วยงานใหญ่ๆ ที่ทำงานแยกออกจากกันคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงยุติธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การทำงานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์หรือการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานนั้นไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชน

❖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือหน่วยงานภายนอก ควรมีความรู้เบื้องต้นทางนิติวิทยาศาสตร์โดยภาพรวม เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว เพราะปัจจุบันศาลได้มีการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มากขึ้น เนื่องจากสามารถพิสูจน์ได้ตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ ฉะนั้นเจ้าหน้าที่รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรม ให้ความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

➤ **ความสนใจของเหยื่อที่เกิดจากค่านิยมหรือวัฒนธรรม** โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้

- ❖ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการสอบสวนเพื่อแสวงหาความจริง ควรมีระเบียบ/แผนการดำเนินงานในคัดแยกเหยื่อ (Screening Process) อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อทำการคัดกรอง คัดแยกว่าผู้เสียหายนั้นมาทำการคำประเวณีด้วยความสมัครใจหรือถูกนายจ้างนายหน้าให้บังคับคำประเวณี ซึ่งการมีระบบการคัดกรองนั้นจะส่งผลต่อการดำเนินคดี การช่วยเหลือรวมถึงการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ❖ ควรมีการจัดตั้งการคุ้มครองผู้เสียหายอย่างเป็นระบบเพื่อให้ความปลอดภัยแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่อจากการคำประเวณีในช่วงขั้นตอนของการสืบสวน การพิจารณาคดีตามชั้นกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ผู้เสียหายรู้สึกว่ามีความปลอดภัยและจะส่งผลดีในการให้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดี

➤ **การปลอมแปลงเอกสารจากประเทศต้นทาง** โดยเฉพาะประเทศลาวเป็นส่วนใหญ่ว่าแต่ประเทศไทยใช้เวทีระดับทวิภาคีกับประเทศลาวให้ทราบถึงปัญหาการปลอมแปลงเอกสารและมีการทำงานร่วมกันมากขึ้นในแง่ของการตรวจคัดกรองจากด่านชายแดนก่อนที่จะเข้ามาสู่ประเทศไทย โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้

- ❖ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ควรมีมาตรการ มีความเข้มงวดในการตรวจตราเอกสาร ตรวจสอบเอกสาร การเดินทางของบุคคลที่เข้าออกในประเทศเกิน 90 วัน โดยมีการประสานงานตรวจสอบกับประเทศต้นทางของบุคคลที่จะเข้ามาราชอาณาจักรไทย
- ❖ การตั้งด่านตรวจของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ตามชายแดนในจังหวัดต่างๆ ควรมีการตรวจตราอย่างเข้มงวดหรือตามแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายแดนให้มีการรัดกุมมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการลักลอบนำพาเข้ามาสู่ราชอาณาจักรไทย
- ❖ ราชอาณาจักรไทย รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นๆ ควรมีการจัดตั้งระบบฐานข้อมูลประชาชน/พลเมืองของประเทศนั้นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบเมื่อพบบุคคลต้องสงสัยและยังเป็นประโยชน์ต่อการคัดกรองบุคคลที่จะเข้ามาสู่ราชอาณาจักรไทยเบื้องต้นด้วยอีกทางหนึ่ง

- **เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน**ไม่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ขาดทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณ/ค่าประเมิน โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้
 - ❖ ลดการโยกย้ายตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ เพราะการโยกย้ายของเจ้าหน้าที่นั้นส่งผลต่อความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพราะความเชี่ยวชาญที่เกิดขึ้นนั้น นอกจากการฝึกอบรมของหน่วยงานแล้วยังเกิดจากการอาศัยประสบการณ์ในการทำงานนั้นๆ อีกด้วย
 - ❖ หน่วยงานของรัฐควรมีการวางโครงสร้างด้านบุคลากรขององค์กรเพื่อกำหนดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประจำหน่วยงานนั้นๆ
- **ตัวบทกฎหมายบางบท** บางมาตราของประเทศไทย ยังมีข้อขัดแย้งกันอยู่ และกฎหมายของประเทศไทยนั้นไม่มีความทันสมัยกับสถานการณ์ในปัจจุบัน งานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้
 - ❖ ควรมีการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณ ค่าประเมินในมาตราที่ยังมีข้อขัดแย้งกันอยู่ โดยอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องมาช่วยในการดำเนินแก้ไขกฎหมาย
 - ❖ ประเทศไทยหรือหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายนั้น ควรมีการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและต้องออกแบบกฎหมายให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยด้วย
- **การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง** การบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่อย่างสมบูรณ์

- **ปัญหาการคอร์รัปชัน** ส่วน โดยในประเทศไทยพบว่าปัญหาเหล่านี้ยังเป็นอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามเป็นระยะเวลานาน โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบาย คือ มีการจัดตั้งองค์กรอิสระที่ดูแล รับผิดชอบปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการคอร์รัปชันประเภทไหน องค์กรหรือหน่วยงานอิสระตรงนี้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ และควรมีการผลักดันหรือทำวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการจัดตั้งองค์กรเฉพาะ รวมถึงประสิทธิภาพของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการคอร์รัปชัน ควรมีการพัฒนากระบวนการดำเนินคดี การสืบสวนสอบสวน การสั่งฟ้อง ตลอดจนการพิจารณาคดีให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้ และประเด็นที่สำคัญยิ่งกว่านั้นคือการสร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนรู้ถึงปัญหาและผลกระทบของคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่อง โดยมีการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ รวมถึงขอความร่วมมือจากสื่อต่างๆ เพื่อเป็นตัวกลางในการกระจายข้อมูลข่าวสาร

จากข้อเสนอแนะทางนโยบายที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น นโยบายที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยชิ้นนี้ล้วนมีพื้นฐานมาจากปัญหาและอุปสรรคที่พบในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล บทสรุปของนโยบายในงานวิจัยชิ้นนี้หวังว่าคงมีประโยชน์ต่อภาครัฐบาล ภาคเอกชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยผลักดันให้แนวคิดของนโยบายนำไปสู่การปฏิบัติและเกิดขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อประเทศและส่งผลต่อการพัฒนาการป้องกันและปราบปรามปัญหาการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

Executive Summary and Policy Recommendation

on

Modern Day Slavery: Inside the business of sex trade of GMS women entering into Thailand

Trafficking in persons is a serious crime and a grave violation of human rights. Every year, thousands of men, women and children fall into the hands of traffickers, in their own countries and abroad. Almost every country in the world is affected by trafficking, whether as a country of origin, transit or destination for victims (UNODC, 2015). As for Thailand, It is regarded worldwide that one of the sex capital of the world is situated right here in Thailand, where the nation, Bangkok in particular, is considered both a source, transit, and destination country for human trafficking. Moreover, Thailand is also viewed as a destination-side hub of exploitation in the Greater Mekong Sub-region, for both sex and labour exploitation.

Having realised the magnitude and severity of the mentioned situation, Thailand Institute of Justice (TIJ) sets out to explore further into the fundamental reasons, challenges and opportunities that have rendered Thailand world-renown infamous with regards to sex trade and sex trafficking. Ergo, the aim of our research is to discover the dynamic change which creates the push as well as the pull factors for women in the GMS region, Myanmar, Laos, Vietnam, Cambodia and southern China in particular, to journey from their mother countries into Thailand and start working or eventually end up in the sex industry. Although it is rather a common notion that most of the important factors that drive these women to go across the borders, leaving their family and friends behind and entering into prostitution in Thailand are those concerning poverty and economic drive. Nevertheless, there is little evidence or any detailed data available with respect to the key decision making moment, in other words, the rationales behind life changing decisions of these women who decided to come to Thailand and enter into the sex service business of prostitution. The researchers believe that once sufficient information is revealed

and gathered, it might be possible to try identify the patterns of these important contributing factors, which in turn can be critically useful to employ when making major policy decisions by either state or non-state actors and relevant agencies.

Upon conducting this research, the researchers have identified and contacted 45 GMS women who are currently operating within the market of prostitution. (Bangkok and nearby provinces, Tourist and major attraction cities such as Phuket and Pattaya, and other thriving provinces located around the cross borders lands). Several interviews of experts, those who are working directly with the issue – state or non-state, are conducted and carried out. Ultimately, the study aims that the findings disclosed within this paper may enable concerned actors and state or non-state agencies to obtain useful and insightful information regarding how the sex market functions within Thailand borders. A number of policy recommendations and refreshing as well as insightful comments are also presented throughout the paper. (Policy brief both in Thai and English is also available upon request. Please contact us for more details.)

It is revealed that sex tourism remains a major problem in Thailand notwithstanding that fact that many sectors especially state authorities are trying to turn a blind eye or sweep the issue under the rug. Furthermore, despite the government legal attempts to combat sex slavery, as can be evidently seen in the stipulated criminal code, laws on prostitution, and laws combating trafficking in persons, all of which contain provisions to combat sex tourism, the situation in question is nevertheless greatly prevalent.

Whilst, arguably, it is widely believed that there are fewer incidents of women and children forced into prostitution today than in past years, unfortunately, women and children from poor families within Thailand as well as those residing around the neighbouring countries remain vulnerable. From the research findings, it has been discovered that there are several cases where the parents forced and sold their children into prostitution.

Followings are details that have been acquired by the research team when conducting field studies across selected areas and provinces in Thailand:

Total number of prostitution interviewed: 48

**Please note that all of the interviewed subjects are women from GMS countries not including Thailand.*

- **Main contributing factors which lead women to enter into prostitution in Thailand**

It is revealed that one of the main reasons that drive GMS women to enter Thailand and work within the sex industry is because of the scared and limited economic resources and financial status. These women view that they could make a better life if they come to Thailand, especially for those who think that selling sex would radically improve their lives and generate high income. From the sampling, the researchers found that over 27% (13 subjects) of interviewed prostitutes come from Myanmar and Myanmar women can mostly be located around the provinces of Chiang Rai, Tak and Surin.

- **Ways and channels that women could enter into sex slavery**

From careful observation, it can be said that there are largely 2 channels of which women and children are turned into prostitutes. These 2 channels are namely as follow.

In the cases of voluntarily choosing to become prostitutes, it is found that:

- Most women who are knowingly choosing to sell sex are those who have been tempted and enticed by their friends or family members, who are likely to already have been or was working in the sex industry.
- Certain groups of women who did not at first willingly opt to sell sex have eventually ended up in the sex business because of circumstantial and social environment factors. This is relatively true for cases where women or children had previously working in certain entertainment establishments such as pubs and bars, for instance.

In the cases where procurement, brokers, or agencies are involved:

It is discovered that these procurers, brokers or agencies would normally attempt to buy off women and children from their parents first before contacting the women or children themselves. Many have reported that these brokers would tend to be interested to buy a virgin whose age is likely to be in between 13 to 15 years old. Prices offered for these specified girls are particularly and relatively high comparing to prices offered to those other girls or women who do not fit the desired profiles. The large amount of money offered to the parents would potentially result in the parents willingly decided to sell their daughters to these brokers. With concerns on the young age of these particular group of girls, it is found that the brokers would normally use forged travelling documents so as to conceal the truth regarding the age of these girls.

- **Types of prostitution and other relevant establishments that offer sex for sell in Thailand**

- *Independent Prostitution*

In this type of prostitution, the prostitute is acting as the services provider (sex services) as well as the entrepreneur (owner of business). It is reported that normally the buyer would settle matter of the price charged in advance before engaging in the sex services. In this type of ‘business’, the prostitute or what they would like to call themselves as ‘business owner’ would then retain all the payment paid by the customers. Most of the women who opt to run such business are from Myanmar, Cambodia and Vietnam. Their ways of attracting customers is to soliciting in public places where there are a lot of tourists such as around department stores, major business and commercial venues which are considered famous or popular tourist destination sites. From the field studies, the researcher team spotted this particular type of prostitution in the provinces of Phuket, Pattaya, Chiang Ria, and Bangkok.

➤ 2. *Prostitution listed with Agencies or Brothels*

This type of prostitution is arguably the most common and can be found and identified easily across the nation. In this type of sex business, prostitutes would be listed with one or several agencies or sex establishments. These agencies or entrepreneurs would normally make money not just from procuring prostitutes for customers' demands but also from other related or linked revenue gained from related type of services, for example, revenue generated from selling drinks in bars and pubs. Within such type of prostitution, it can further broken down into two main sorts of entertainment establishments, namely;

- ❖ Brothels and Massage Parlours
- ❖ Entertainment complex or establishments that covertly offer sex for sell.

These establishments are, for instance, certain karaoke bars, snooker bars, traditional massage parlours. The so-called 'side line' services where women working in such establishments could be approached and offered money in exchange of sex is also classified to fall within this category. Side-line sex services can mostly be found around major cities especially Bangkok and the central Bangkok regions.

- **Estimated income and price rates for prostitutes Thai sex industry**

- It has been estimated that the price rate for 'virginity sex' is around THB 30,000 to THB 200,000.
- Estimated price rate for sex service, depending on the amount of time, can be found below:
 - ❖ One off session (approx. 1-3 hours) – 500 to 2,000THB
 - ❖ Overnight session – 3,000 to 5,000 THB
 - ❖ Monthly rate – 25,000 to 100,000 THB

- **Average ages of girls and women from GMS countries who enter sex industry in Thailand**

Researchers have found most of the prostitutes working in Thai sex business are those whose ages are between 12 to 30 years old. The majority of prostitutes interviewed by the research team are from Laos DRP and the youngest prostitute within the subject group is 12 years of age.

- **Social backgrounds and key characteristics of the studied GMS prostitutes**

- Family backgrounds are from agricultural community. (This is the most prevalent and common feature of GMS prostitutes)
- Uneducated or very limited access or opportunity to education
- Previously working as prostitutes before entering in to Thailand

Views and thoughts from relevant experts working for either state or non-state organisations

Total number of experts interviewed: **20**

Prevention

Experts inform that currently for Thailand, the government has employed a responsive measures with very limited proactive attempts upon combating sex slavery and prostitution. This is evident across relevant laws and regulations which have been issued and put into effect so as to deal with the sex slavery problem. The concerned state authorities responsible for issues of sex slavery and prostitution are, namely, the anti-human trafficking division under the Royal Thai Police, the immigration office, the anti-human trafficking centre under the ministry of justice, the department of special investigation (DSI), the office of the attorney general, to name a few.

Protection

It is stated that most of the relevant bodies working to provide assistance and support for victims of sex slavery or sex trafficking are derived from groups of both state and non-state interdisciplinary teams. Several shelters (There are 9 established state funded shelters across the country) are currently responsible for providing cares and helping victims of sex trade re-integrated back into the society. One of the most well-known state agencies working directly on this issue is the ministry of social development and human security, the ministry of labour, foreign ministry, the royal military, Red Cross Thailand. Also, there are a number of well recognised non-state organisations that are of great significance, these include FACE, AAPTIP, JICA, UN-ACT, Child Foundation and Women Foundation, in particular.

Challenges & Opportunities and Policy Recommendations

A Policy Brief

on

Modern Slavery: Inside the business of sex trade of GMS women entering into Thailand

From the study of ‘Modern Slavery: Inside the business of sex trade of GMS women entering into Thailand’, listed below are a number of policy recommendations derived from the research findings.

I. Due to the shortage in staffs and personnel responsible for either the protection or the prevention issues of victims of sex slavery, the researchers propose that:

- A. As there are several relevant authorities and agencies working on the topic of GMS women entering into Thailand sex industry, because of scared resources in terms of personnel, it is advised that these organisations or agencies should recruit or employ more staff and assign them to suitable positions, speaking both with respect to the geographical locations as well as each personnel’s ability and qualified backgrounds;
- B. With regards to the recruitment process for potential staffs to work on the concerned issue, all job openings should be annually planned in advance so that states or other relevant agencies can make a strategic move when assigning their personnel onto the fields. This can be achieved by taking foreseeable events into account when considering how many personnel each organisation or agency would need in order to achieve the desired accomplishments.

II. Issues concerning groups (or gangs) of influential people found to be involved with the sex trade both in Thailand and throughout GMS region, it is proposed that:

A. It is advised that government agencies together with other relevant bodies should join hand and establish an independent impartial organisation or a specialised unit which would deal with overseeing and keeping the industry in check especially with the cases of uses of abusive or extra-vires powers of those within the influential positions. Moreover, upon detecting such abusive or concerned activities, this particular independent and impartial authority would play an important role towards processing the parties in question along the rightful criminal justice system channels;

B. In addition, it is proposed that there should be an up-to-date as well as effective legislations or regulations governing this special issue. Preventative measures should also be taken and set as a standard good practice model when it comes to prosecutions - enforcing the law on those found to be involved or guilty of the aforementioned activities.

III. Vis-à-vis the problem concerning difficulties found upon communicating between state officials or relevant authorities and the perpetrators, because the fact that currently there is a lack of sufficient on-call personnel especially the interpreters or the translators; thereby, from the findings, it is advised that:

A. There should be a sufficient allocation of resources particularly of those who are translators or interpreters, which should be organised and provided by responsible authorities in order that state officials or working personnel can communicate efficiently and clearly with the victims or the perpetrators;

B. As an addition to the proposed increase number of translators and interpreters mentioned above, it is suggested that there should be an initiative to set up a translator hub across the world in which each hub will comprises of a group of translators or interpreters mastering in several main languages such as English, Chinese, Japanese and Italy, for example. This language hub would then act as a facilitator providing language assistance to other government or non-state agencies. With the particular help, it is believed that government or other non-government agencies would be able to perform more efficiently and effectively without any problems caused to them by language difficulties or barriers.

C. For those authorities whose responsibility is to deal with foreigners or require foreign language ability in order finish their tasks successfully, it might be useful for such units to organise practical and useful workshops or trainings for their employee within the organisations so as to develop and improve language skills for relevant staffs or state officials.

IV. As to the accumulation of data and evidence involving within the sex trade, GMS women selling sex in Thailand in particular, based on the research findings, it can arrive at the following recommendations:

A. Many experts have given their views that there should only be one single agency or organisation responsible for collecting evidence and data from the offences and cases of prostitution or sex trafficking in Thailand. This is because by doing so, it could potentially eliminate any possible confusions, overlapping responsibilities, and conflicts arising from certain situations where the relevant authorities are blaming or throwing away their responsibility towards one another. The rationale behind this recommendation is that currently, there are two main government units overseeing the collection and gathering of evidence and data, none the less, these two agencies – the Royal Police and the Ministry of Justice- are working separately without any solid or concrete collaboration and information sharing. As a result, such practices may lead to a fall in public confidence towards the performance and efficiency of the government.

B. It is deemed that all relevant or concerning authorities, should possess, to a certain extent, knowledge regarding forensic sciences. The matter revolving around forensic sciences is of significant importance due to the fact that it could have an effect on the criminal justice system and the practice or the enforcement of criminal procedures in the long run. Nowadays, evidently, courts are more and more inclined to accept forensic evidences as grounded and solid argument supporters, therefore, it would be considerably beneficial for the relevant organisations or agencies to have their personnel well equipped with such knowledge.

V. Considering the victims' choices upon opting into prostitution, the researchers have come up with the following policy suggestions:

A. There should be a concrete and clear-cut model for victim screening process as well as victim identification process. This is because the fact of whether or not the victim in question is voluntarily enter into prostitution, such discovered fact would play an important role when the case is under trial and would also significantly and effectively assist with issues vis-à-vis victim protection, victim rehabilitation, and victim reintegration into the society, for instance.

B. It is also suggested that there should be a proper system specifically tailored for victim protection i.e. providing shelters, assistance and ensuring safety for those who are victims of forced prostitution or sex slavery. This in turn would have a positive effect on the criminal justice and case proceedings as well.

VI. With respect to the issue of document counterfeiting or forged documentation either from the importing, transiting or at the destination countries, with special emphasis on Laos PDR where cases concerning such incident took place regularly, it is proposed that:

A. For Immigration Office, with regards to issues concerning their regulations and standards of practices, it is put forward that immigration officers must be stricter upon the enforcement of these rules and regulations. That is to say, more rigid observing and inspecting routine must be put in place in the cases of keeping check on people travelling both into as well as out of the country, in particular for those who have been residing or leaving the country for over 90 consecutive days.

B. Stricter measurements should be taken especially for the sites such as borderland provinces where it tends to be more open to situations that might facilitate or allow people to illegally enter into the country.

C. It has been submitted that the kingdom of Thailand together with its neighbouring states as well as other relevant nations, with certain associations, interests or concerns on issues of sex trade, sex slavery or sex trafficking, should join hands and establish data hub where information and data of its citizens would be gathered and shared between one another as one of the approaches to develop a better surveillance, inspection and safety system that could eventually help prevent illegal transit, smuggle, or movement of people into or out of the countries.

VII. It has been discovered that concerning authorities especially those who act as a front-liners dealing directly with this issue are mostly not adequately equipped with skills, knowledge or experiences to successfully cope with cases involving sex slavery, prostitution, or sex trafficking. Accordingly, the researchers urge that the following recommended steps should be taken into considerations:

A. It is argued that the system of rotation where police officers are often moved or assigned to new locations or positions has made considerable adverse and undesirable impacts on the overall functioning and performances of the police department. This is because experiences and skills, which are considered as key contributing factors towards a successful and effective handling of sex trade cases, are highly dependent upon the length of time and the amount of cases the police officers have accumulated over the years, rotating them and placing them at new positions and new geographical locations would deter and act as a hindrance towards achieving and generating of experts who would ideally be able to perform effectively and efficiently on sex trade related cases.

B. In accordance with the above recommendation, it is proposed that state agencies or government bodies should lay out strategic plan so as to attract needed experts or facilitate the process of having their own expertise personnel on hand.

VIII. When discussing laws and regulations, it is argued that certain provisions set out in Thai laws are still conflicting against one another in various circumstances. More importantly, the laws also lack sufficient clarifications and some of them are perceived as obsolete. As a result, it is pointed out that a number of changes should be made, these changes are as follow:

A. Certain revisions and alterations should be made when it comes to relevant laws and regulations overseeing prostitution and sex trafficking. This is especially true with the cases where particular laws or provisions are found to be in conflict towards one another. Such changes could be achieved by taking in assistance, views and collaboration from experienced personnel- state or non-state officials- and help them help with revising the concerned legal provisions.

B. Thailand, which includes its agencies and state officials working within the criminal justice system and those who are in law enforcement, must constantly keep themselves up to date with both their legal views and approaches on specified regulations. It is also significant that the views or methods taken must be consistent with the social context as well as socio conditions of Thailand's community.

IX. As to law enforcement:

There must be more effective ways to ensure that the laws are duly put into effect. It should also be noted that working ethics for those who work with this concerned issues of prostitution and sex slavery are also considerably relevant and of utmost importance in order to achieve the desired goal.

X. Last but not least, when considering issues involving corruption and bribery:

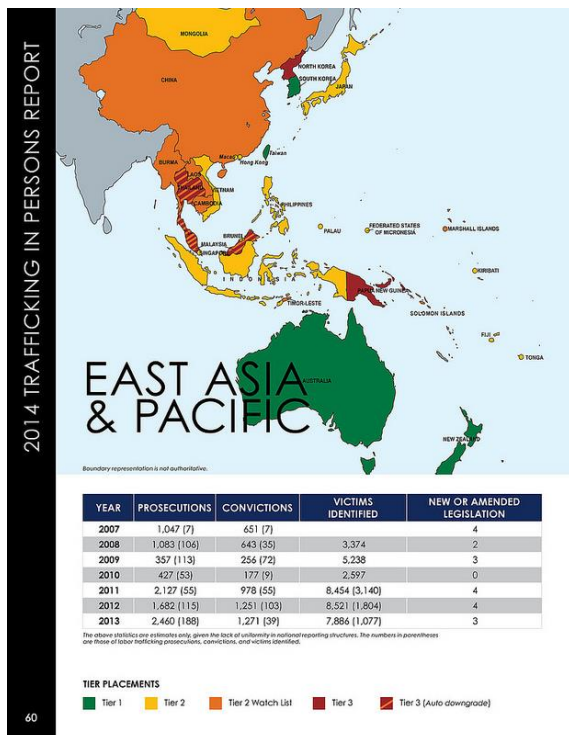
It is unfortunately but undeniable that Thailand still faces with massive magnitude of such problem and it is almost a 'known fact' that such problem has been prevalent within the society for a very long time and it seems that the issue is unlikely to go away or get rid of easily any time soon. Therefore, having said the aforementioned, many view and propose that there should be a true independent impartial organisation setting up to oversee all cases concerning corruption and bribery. Also, there should be tougher punishment and a better enforcement on those who are found to be guilty or the specified charges. Ultimately, as corruption is a rooted matter deep into the structure of Thailand's society, one of the best sustainable ways to tackle with such problem effectively is to raise public awareness and make the public as well as state authorities see that corruption and bribery are severe crimes, not only a crime against the state and the people but also against morality and a common sense of decency as well. Should we able to embed such thoughts into the society and make the people realise the severity and damages of corruption, this would definitely benefit the public and Thailand's society at large.

การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

บทที่ 1

1. ที่มาและความสำคัญ

จากการขยายตัวของการท่องเที่ยวเพื่อซื้อประเวณี การค้าประเวณีเด็ก และการแพร่กระจายของโรคเอดส์ ตั้งแต่คริสต์ทศวรรษที่ 1980 (Derks, 2000: 16) โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP, 2010) ได้จัดให้ “การค้ามนุษย์” (Human Trafficking) เป็นประเด็นปัญหาทางสังคมที่มีความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศไทย โดยสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC, 2013) ระบุว่าประเทศไทยเป็นแหล่งการค้าผู้หญิง

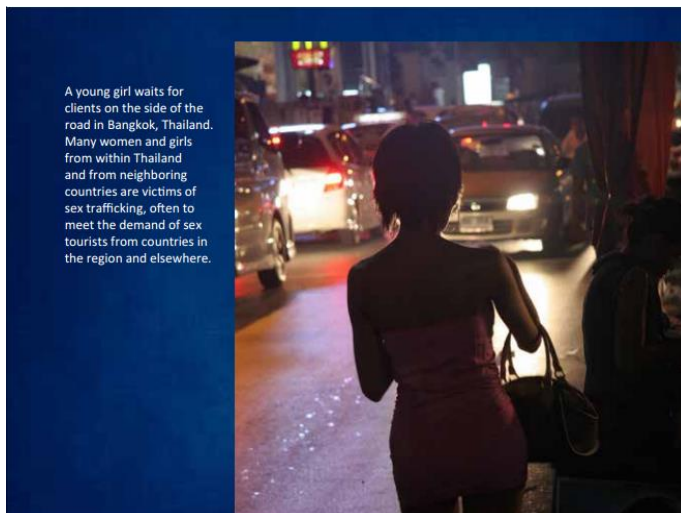

และเด็กเพื่อการประเวณีที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งในระดับนานาชาติ (Romanow, 2012: 44) ในฐานะ “เมืองหลวงแห่งเซ็กซ์” ด้วยเหตุแห่งการขยายตัวอย่างกว้างขวางของการค้าทางเพศและการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับเพศ (Tarancon, 2013: 1) แม้กิจกรรมดังกล่าวจะยังคงผิดกฎหมาย ในประเทศแห่งนี้ (Physicians for Human Rights, 2004: 13) และเมื่อวันศุกร์ที่ 20 มิถุนายน พ.ศ.2557 จอห์น แคร์รี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา ยังแถลงรายงานประจำปี เรื่อง “สถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2557” (Trafficking in Persons Report 2014: TIP Report) ลดอันดับประเทศไทยจากบัญชีกลุ่มที่ 2 ซึ่งต้องจับตามอง (Tier 2 Watch List) ต่อเนื่องจากการลดอันดับครั้งก่อน เมื่อ พ.ศ.2553 จากบัญชีกลุ่มที่ 2 (Tier 2) (Department of State, United States of America, 2010) ลงมาอยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 3 (Tier 3) ซึ่งเป็นกลุ่ม

ประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับเลวร้ายที่สุด ร่วมกับอีก 22 ประเทศ ได้แก่ แอลจีเรีย, แอฟริกากลาง, คองโก, คิวบา, อิเควทอเรียลกินี, เอริเทรีย, แกมเบีย, กินี-บิสเซา, อิหร่าน, เกาหลีเหนือ, คูเวต, ลิเบีย, มาเลเซีย, มอริเตเนีย, ปาปัวนิวกินี, รัสเซีย, ซาอุดีอาระเบีย, ซีเรีย, อุซเบกิสถาน, เยเมน, เวเนซุเอลา และ ซิมบับเว อีกด้วย (Department of State, United States of America, 2014)

รายงานฉบับนี้ยังระบุอย่างชัดเจนเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ทวีความรุนแรงและสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น (สุชาติ ทวีสิทธิ์, 2556: 4) สอดคล้องกับ วันชัย รุจนวงศ์ (2012) อธิบดีอัยการ สำนักงานต่างประเทศ ว่าประเทศไทยยกระดับจากประเทศที่เคยส่งออกมนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณี มาเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง สำหรับการค้าผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก เพื่อการบังคับใช้แรงงานและการบังคับค้าประเวณี เหลือจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งได้แก่ จีน เวียดนาม รัสเซีย อุซเบกิสถาน อินเดีย และฟิลิปปินส์ เต็มใจอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย บ่อยครั้งได้รับความช่วยเหลือจากญาติหรือคนในชุมชน หรือผ่านเครือข่ายแบบไม่เป็นทางการที่ทำหน้าที่จัดหาหรือลักลอบนำพาบุคคล ทั้งนี้ ประเมินการว่ามีแรงงานข้ามชาติในไทย 2 ถึง 3 ล้านคน ส่วนใหญ่มาจากพม่า ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของเหยื่อการค้ามนุษย์ในไทย จากการประมาณการขั้นต่ำโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เหยื่อหลายหมื่นคนซึ่งเข้ามาในประเทศไทยถูกบังคับ ขู่เข็ญ หลอกลวง ให้เข้าสู่งานใช้แรงงานหรือถูกกดขี่ในอุตสาหกรรมทางเพศ ทั้งนี้ เหยื่อค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีโดยทั่วไปเป็นผู้หญิงและเด็กหญิง การท่องเที่ยวเพื่อซื้อบริการทางเพศยังคงเป็นปัญหาในประเทศไทย และอุปสงค์ดังกล่าวจะเป็นสิ่งผลักดันให้มีการค้ามนุษย์เพื่อธุรกิจค้าประเวณี

นอกจากการเป็นประเทศต้นทาง (พัทธกร ศาสนะสุพินธ์, ดุษฎี อายุวัฒน์ และ มณีนัย ทองอยู่, 2555) ไปยังไต้หวัน สิงคโปร์ (Oluniyi, 2012: 495) มาเลเซีย (Derks, 2000: 17) ญี่ปุ่น (Lee, 2005: 175) ยุโรปตะวันตก สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย กระทั่ง ตะวันออกกลาง (Miko & Park, 2002: CRS-5) ประเทศไทยยังเป็นประเทศ

ทางผ่านสำหรับเหยื่อค้ามนุษย์จาก เกาหลีเหนือ จีน เวียดนาม ปากีสถาน บังคลาเทศ และพม่า ซึ่งจะถูกส่งไปค้าในประเทศที่สาม เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ รัสเซีย เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา และประเทศต่างๆ ในยุโรปตะวันตก ทั้งนี้ ส่วนใหญ่ของเหยื่อการค้ามนุษย์ชาวไทยในปีที่ผ่านมายังเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ทางเพศ ผู้หญิงและเด็กหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-Region: GMS) ได้แก่ ลาว เวียดนาม และพม่า รวมทั้งผู้ที่ตั้งใจมาทำงานในประเทศไทยซึ่ง

มีธุรกิจค้าประเวณีอย่างกว้างขวาง ทั้งหมดนี้ ตกเป็นเป้าหมายของการค้าประเวณี การค้าประเวณีเด็ก และยังมีรายงานขององค์กรพัฒนาเอกชนในประเทศรายงานว่า มีการใช้โซเชียลมีเดียเพื่อจัดหาผู้หญิงและเด็กเข้าสู่งานค้ามนุษย์ทางเพศ ซึ่งรายงานดังกล่าวยังระบุว่า เหยื่อเหล่านี้เป็นเป้าหมายของการค้ามนุษย์ทางเพศ โดยเป็นการจัดหา

ตามความต้องการในท้องถิ่น รวมทั้งในเชิงธุรกิจอย่างในกรุงเทพมหานครและเชียงใหม่ ซึ่งมีการจัดหาให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ความต้องการซื้อบริการทางเพศ

การศึกษาเรื่อง “กระบวนการค้าประเวณีหญิงข้ามชาติ: ศึกษากรณีหญิงต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาคร” โดย ทวีชัย ระเบียบ (2555) นอกจากจะตอกย้ำให้เห็นถึงการค้าประเวณีชนิดสมัครใจ ของหญิงต่างชาติในประเทศไทย ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วยเหตุผลนานับประการ อาทิ เป็นอาชีพที่ไม่ต้องใช้แรงงานมากนัก แต่สามารถให้ผลตอบแทนในอัตราที่ดี ดังที่ ชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ (2551) ในภาคินพนธ์เรื่อง “ธุรกิจนอกระบบ: ศึกษากรณีการค้าบริการทางเพศในสังคมไทย” ประเมินไว้ว่าอยู่ระหว่าง 31,250 บาท/เดือน (กรณีสำหรับบังกะโล เกสท์เฮาส์ ดิสโกเธค ค็อกเทลเลาจน์ และร้านตัดผมชาย) ถึง 125,000 บาท/เดือน (กรณีสำหรับสำนักหรือห้อง) เช่นเดียวกับการศึกษาเกี่ยวกับมูลเหตุและกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณีหญิงในประเทศไทย อาทิ “มูลเหตุและวิถีชีวิตของเด็กที่กลายเป็นโสเภณี” โดย พิมพ์พิมล ธงเชียร (2537) “กระบวนการเข้าสู่การค้าประเวณีของเด็กนักเรียนหญิงในจังหวัดอุบลราชธานี” โดย นิสิต ศักยพันธ์ (2537) “การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นโสเภณี: กรณีศึกษาหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี” โดย นัฐธิญา บุญอาพัทธ์เจริญ (2539) และ “การค้าประเวณี: กรณีศึกษานักเรียนหญิงในกรุงเทพมหานคร” โดย อัญชลี พินิจรักษธรรม (2544)

การศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ ยังจุดประกายให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับมูลเหตุและกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงต่างชาติในประเทศไทย ที่ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้ว่าเพียง พ.ศ.2533-2545 ก็มีมากถึงกว่าล้านคน (Miko & Park, 2002: CRS-4) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากประเทศในแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Derks, 2000: 17) ได้แก่ พม่า (Kelly, 2004; Physicians for Human Rights, 2004: 13) จีน (Lee, 2005: 168) ลาว และ เวียดนาม (Miko & Park, 2002: CRS-4) รวมถึง กัมพูชา (Oluniyi, 2012: 495) ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดตลอดจน ประเทศไทยได้ร่วมริเริ่ม กระบวนการความร่วมมือเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Coordinated Mekong Ministerial Initiative against Trafficking: COMMIT) (David, 2007: 69) ขึ้น ควบคู่กับการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานภาครัฐ บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้รับจากรวบรวมข้างต้น อาทิ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานอัยการสูงสุด (David, 2007: 68) รวมถึงหน่วยงานภาคเอกชน ตลอดจนองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นระบบและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค เพื่อเป็นข้อมูลในเชิงลึกสำหรับสารสนเทศ กระทั่งพัฒนาไปเป็นความองค์รู้ที่ตอบสนองต่อความจำเป็น ทั้งในมิติของการลดปัจจัยเสี่ยงและเพิ่มปัจจัยคุ้มครอง (David, 2007: 5) อันจักเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระยะยาวอย่างยิ่งยดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพลวัตรของมูลเหตุ แรงจูงใจและกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย
3. เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทยอย่างเป็นระบบและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค และเพื่อเสนอเป็นนโยบายต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องข้างต้น

3. ขอบเขตของโครงการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษาครอบคลุมถึงปัจจัยหลักที่ส่งผลให้ผู้หญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง คือ เมียนมา ลาว กัมพูชา จีน และเวียดนาม เข้ามาค้าประเวณีในประเทศไทย และศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค ความเกี่ยวพันระหว่างการค้าประเวณีและการค้ามนุษย์ และแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีในประเทศไทย เพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำนโยบายสำหรับการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

3.2 ขอบเขตด้านประชากร และพื้นที่

ด้านประชากรในการศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 20 หน่วยงาน หน่วยงานละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน และ 2) หญิงผู้เข้ามาค้าประเวณีจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

ด้านพื้นที่ แบ่งเป็น 3 พื้นที่ คือ 1. เขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร 2. เขตจังหวัดแนวชายแดน และ 3) จังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพลวัตรของมูลเหตุ แรงจูงใจ และกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ที่ได้รับการประมวลอย่างเป็นระบบ และมีความเป็นปัจจุบัน
2. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ที่ได้รับการประมวลอย่างเป็นระบบ และเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของขบวนการค้าประเวณีในประเทศไทย
3. แนวนโยบายในการแก้ไขปัญหา ซึ่งผ่านการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนแล้ว ในรูปของรายงานสรุปนโยบาย สำหรับนำเสนอแก่ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

1. นิยามการค้าประเวณี

การค้าประเวณีเป็นปัญหาสังคมซึ่งเกิดขึ้นในทั่วทุกภูมิภาคของโลก แทรกซึมอยู่ในชุมชนทุกระดับ และมีลักษณะการดำเนินธุรกิจหรือพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างหลากหลายซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ปัจจัย และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน (นิวัตร สุวรรณพัฒนา, 2541) มากยิ่งกว่านั้นการค้าประเวณียังอาจนำมาสู่ปัญหาการค้ามนุษย์ กล่าวคือหากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างถูกวิธีอาจจะนำมาสู่ธุรกิจการจัดหาหรือการบังคับค้าประเวณีซึ่งถูกจัดเป็นรูปแบบหนึ่งของการค้ามนุษย์ซึ่งเป็นปัญหาที่องค์การสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม (United Nations on Drugs and crime: UNODC) ประกาศว่าการค้ามนุษย์เป็นปัญหาระดับโลกอย่างแท้จริง อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของไทยในวงกว้าง จึงเกิดการนิยามหรือการตีความความหมายของการค้าประเวณีอย่างหลากหลาย ดังนี้

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 4 ให้ความหมายการค้าประเวณีว่า “การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด เพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้าง หรือประโยชน์ใด ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ” (พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 4)

สุรารัตน์ ศุภพิพัฒน์ (2537) ได้ให้ความหมายของการค้าประเวณีว่า เป็นการค้าเรือนร่างและค่าชีวิตมุษย์ กล่าวคือเป็นการกระทำเพื่อสำเร็จความใคร่ให้กับฝ่ายตรงข้ามโดยมีสินจ้างเป็นสิ่งตอบแทน อีกทั้งยังแบ่งลักษณะการค้าประเวณีออกเป็น 3 ประการ คือ 1. ลักษณะเพื่อสินจ้าง 2. ลักษณะสำส่อน และ 3. ไม่มีความผูกพันทางอารมณ์

สุภา วิตตารณ (2547) กล่าวว่าการค้าประเวณีเป็นการแลกเปลี่ยนเนื้อตัวร่างกายกับเงินตรา

UNAIDS, World Health Organization (2011) ได้นิยามว่าผู้ประกอบการการค้าประเวณีคือ สตรี บุรุษ หรือ ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศและมีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ประกอบกิจด้านการค้าบริการทางเพศเพื่อแลกกับสินจ้างหรือเงินตราอย่างเป็นกิจธุระ และ/หรือ อย่างเป็นการชั่วคราว และอย่างเป็นบางโอกาส

พระราชบัญญัติความผิดทางเพศแห่งสหราชอาณาจักร (Sexual Offence Act 2003) มาตรา 51 (1) นิยามการค้าประเวณีว่าหมายถึงการโฆษณา การจัดหา และการนำเสนอบริการทางเพศให้แก่ผู้อื่นด้วยความสมัครใจตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผูกพันแลกเปลี่ยนการได้มาซึ่งสินจ้าง เรียกว่าการค้าประเวณี (สื่อออนไลน์)

ประมวลกฎหมายอาญา ส่วนที่ 6 และ 11 แห่งสาธารณรัฐสวีเดน (Daniela Danna, 2014) เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มุ่งเน้นผู้ใช้บริการทางเพศและผู้จัดหาเป็นสำคัญ จึงมีการกำหนดความหมายของการค้าประเวณีไว้โดย

ระบุว่าคือการที่บุคคลใดๆ มีพฤติการณ์ในการดำเนินการจัดหาบุคคลซึ่งหมายรวมถึงทั้งบุรุษและสตรีเพื่อวัตถุประสงค์ได้รับประโยชน์จากการให้บริการทางเพศของผู้อื่น หรือเพื่อแลกเปลี่ยนสินจ้างกับการได้รับบริการทางเพศ มีโทษปรับและจำคุกตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ทั้งนี้โทษดังกล่าวจะมีผลทันทีเมื่อผู้ซื้อบริการทางเพศหรือผู้จัดหาให้มีการผูกพันทางวาจาหรือมีการจ่ายเงินแก่บุคคลใดๆ หรือรับเงินจากบุคคลใดๆ

กฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการค้ามนุษย์และการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศแห่งสาธารณรัฐประชาชนกัมพูชา บทที่ 3 มาตรา 23 ให้ความหมายการค้าประเวณีว่าเป็นการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลใดๆ หรือมีพฤติกรรมทางเพศร่วมกับผู้อื่นเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งของมีค่าต่างๆ (UNICEF, 2008)

กฎหมายว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์แห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (2005) บทที่ 1 มาตรา 3 (3) อธิบายว่าการค้าประเวณีคือการใช้ให้บุคคลใดๆ มีเพศสัมพันธ์ร่วมกับบุคคลอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินตรา ผลประโยชน์ต่างๆ หรือลักษณะอื่นๆ ที่เป็นไปตามข้อพิจารณาของผู้ที่เกี่ยวข้อง (The State Peace and Development Council, 2005)

Human Rights Watch (2012) ให้ความหมายของการค้าประเวณีว่าเป็นการแลกเปลี่ยนการมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อเงิน หรือเพื่อผลประโยชน์อื่นๆ

Trafficking Victims Protection Act of 2000 แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (อัครเดช มณีภาค และนฤมล ชมโฉม, 2556) ได้นิยามความหมายของการค้าทางเพศว่าหมายถึงการเกณฑ์ การรับเอาไว้ การขนส่ง การจัดหา หรือการได้มาซึ่งบุคคลเพื่อจุดประสงค์ทางเพศในเชิงพาณิชย์

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีแห่งรัฐเนวาดาประเทศสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2558 , บทที่ NRS 201.295 - 201.440 มาตรา 426 ววรรค 5 ให้คำนิยามของการค้าประเวณีโดยมีสาระสำคัญว่าเป็นการประกอบกิจการทางเพศร่วมกับผู้อื่นเพื่อการได้มาซึ่งสินจ้างหรือเป็นการกระทำเพื่อการค้าที่หวังผลกำไร (Assembly Bill No. 48-Committee on Legislative Operations and Elections, (สื่อออนไลน์))

แม้จะมีการนิยามความหมายของการค้าประเวณีไว้อย่างหลากหลายแต่ในปัจจุบันผู้คนยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับการค้าประเวณีและผู้ค้าบริการทางเพศหรือโสเภณีสลับกันอยู่มาก งานวิจัยชิ้นนี้จึงขอสรุปนิยามของการค้าประเวณีว่าหมายถึงธุรกิจเพศพาณิชย์ที่มีองค์ประกอบสำคัญเป็นผู้ประกอบอาชีพด้านการค้าบริการทางเพศและสถานค้าประเวณีเพื่อจุดประสงค์ในการแลกเปลี่ยนการบริการที่เกี่ยวข้องทางเพศ กับสินจ้างต่างๆ เป็นผลตอบแทน

2. ลักษณะความผิดการค้าประเวณี

ด้วยการค้าประเวณีเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วทุกมุมโลกและทุกประเทศมีวัฒนธรรมและทัศนคติเกี่ยวกับการค้าประเวณีต่างกัน จึงมีหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในประเทศต่างๆ กำหนดลักษณะความผิดและบทลงโทษฐานค้าประเวณีไว้ต่างกัันดังนี้

2.1.1 การค้าประเวณีในประเทศไทย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 5 ระบุว่า “ผู้ใดเข้าติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเร้า บุคคลตามถนนหรือสาธารณะสถาน หรือกระทำการดังกล่าวในที่อื่นใด เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและนำอภัยหรือเป็นที่เดือนร้อนรำคาญแก่ สาธารณชน ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน หกพันบาท” กล่าวคือหากบุคคลใดมีพฤติกรรมเสนอตัวเพื่อค้าขายเรือนร่างแก่ผู้อื่น กฎหมายไทยจะถือเป็นความผิดโดยตรง และตัวผู้กระทำความผิดต้องถูกลงโทษ แต่กฎหมายฉบับนี้มิได้กำหนดให้ผู้ซื้อบริการมีความผิดหากซื้อบริการกับผู้ขายบริการอายุเกิน 18 ปีบริบูรณ์ มากยิ่งกว่านั้นการเปิดสถานเรณูในในประเทศไทยกลับเป็นเรื่องที่ถูกต้องตามกฎหมาย (พ.ต.ท. กิตติธเนศ เลอวงศ์รัตน์: 2550) ดังจะเห็นได้จากไทยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2547 ซึ่งมีสาระสำคัญหลักๆ เกี่ยวกับการอนุญาตจัดตั้งสถานบริการซึ่งรวมถึงสถานบันเทิงประเภท อาบ อบ นวด และการจัดระเบียบสถานบริการประเภทต่างๆ ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดแต่ไม่มีการระบุถึงหลักเกณฑ์ของสถานะลูกจ้างที่ทำงานในสถานบริการดังกล่าว (พ.ต.ท.สมศักดิ์ ตั้งคณาพร, สื่อออนไลน์)

ทั้งนี้ความผิดและอัตราโทษที่กล่าวมาข้างต้นกำหนดไว้สำหรับผู้ที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไปเท่านั้น แต่ผู้ค้าประเวณีที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปีบริบูรณ์ หรือ ผู้เยาว์ จะไม่รวมอยู่ในความผิดนั้นด้วย กล่าวคือ ผู้เยาว์ไม่ว่าจะสมัครใจเข้าสู่กระบวนการค้าเพศหรือไม่ ผู้จัดหาก็จะมีถือว่ามีความผิดฐานค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 6 ความผิดฐานบังคับค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 283 และ 286 และมีโทษสูงสุดคือจำคุกตลอดชีวิต เป็นต้น เนื่องจากกฎหมายเห็นว่าตัวผู้เยาว์เป็นผู้ที่มีการเจริญเติบโตด้าน ร่างกาย จิตใจ การศึกษา และประสบการณ์ไม่มากพอที่จะตัดสินใจกระทำการใดๆ จึงสมควรจะได้รับความคุ้มครองดูแลเป็นพิเศษจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทันทีที่ความช่วยเหลือไปถึง

อาจกล่าวได้ว่า ประเทศไทยกำหนดให้อาชีพค้าประเวณีเป็นข้อห้ามทางอาญา (Mala Prohibita) และสังคมมองว่าเป็นเรื่องเสื่อมทราม น่าละอาย ผิดกับค่านิยมที่ดีของไทย และต้องปราบปรามให้หมดไป จึงมีการกำหนดอัตราโทษของผู้ค้าประเวณีหรือโสเภณีเพื่อวัตถุประสงค์ให้การค้าประเวณีในสังคมไทยลดลง แต่กฎหมายกลับยินยอมให้การซื้อบริการทางเพศเป็นสิ่งชอบด้วยกฎหมาย เนื่องมาจากกฎหมายในประเทศไทยกำหนดให้อาชีพค้าประเวณีเป็นข้อห้ามทางอาญา (Mala Prohibita) แต่การกำหนดอัตราโทษในการปราบปรามโสเภณีตาม พรบ. ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ในทางอาชญาวิทยาถือว่าเป็นการใช้มาตรการลงโทษโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อข่มขู่และยับยั้ง (Deterrence) กล่าวคือกฎหมายไทยเห็นว่าการค้าประเวณีเป็นกรรมชั่วจึงควรมีการลงโทษตัวผู้กระทำความผิดเพื่อเป็นแบบอย่าง ผู้อื่นเห็นอัตราโทษและการลงโทษแล้วจะได้มีกล้ากระทำความผิดเดียวกันนี้ซ้ำอีก แต่หากมองอีกแง่มุม

หนึ่งจะเห็นว่าตัวผู้ค่าบริการไม่ได้มีความผิดในตัวเองเพราะตัวหญิงบริการไม่ได้ก่อความเสียหายให้ผู้อื่น รวมถึงตัวเอง (Mala in se) (ทศพร มูรัตน์, 2546) ฉะนั้นการกำหนดอัตราโทษ หรือบทลงโทษทางอาญาให้กับหญิงบริการอาจจะถือว่าไม่ถูกต้องนัก เพราะการค้าประเวณีมิถือว่าเป็นการกระทำความผิดชั่วที่ต้องปราบปรามเสมอไป อีกทั้งการลงโทษหญิงบริการในฐานะความผิดค้าประเวณีมิได้ส่งผลให้อัตราการค้าประเวณีลดลงแต่อย่างใด ดังนั้นการจัดการกับปัญหาการค้าประเวณีควรเป็นการลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไข (Reformation) เช่นมีการฝึกอบรม ฝึกอาชีพ ให้การศึกษา เป็นต้น มิใช่มุ่งลงโทษเพื่อปราบปรามให้สิ้นซากตั้งฐานความผิดฆาตกรรม

2.1.2 การค้าประเวณีในสหภาพยุโรป

ประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปมีมุมมองต่อการค้าประเวณีและการระบุลักษณะที่จัดว่าเป็นความผิดฐานค้าประเวณีต่างกันตามความเชื่อและจารีตประเพณีของแต่ละพื้นที่ โดยบางประเทศเชื่อว่าการค้าประเวณีเป็นรูปแบบหนึ่งของความรุนแรงต่อผู้หญิงจึงไม่มีการกำหนดลักษณะความผิดหรือบทลงโทษ อาทิ สาธารณรัฐสวีเดน อีกทั้งบางประเทศยังยินยอมให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย เช่น ประเทศเนเธอร์แลนด์ เยอรมันนี ออสเตรีย กรีซ ฮังการี และลัตเวีย เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันก็มีหลายประเทศที่มองว่าการค้าประเวณีเป็นความชั่วร้ายควรปราบปรามให้หมดสิ้น เช่น ประเทศลิทัวเนีย และโรมาเนีย ในมุมมองเดียวกันนี้ยังมีบางประเทศที่กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมและแตกต่างออกมาในบางลักษณะคือกำหนดให้โสเภณีผู้ที่สมัครใจขายบริการทางเพศด้วยตัวเองเป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมายแต่ผู้จัดหาให้มีการค้าประเวณี สถานค้าประเวณี และผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์หรือได้รับผลประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้ขายบริการมีความผิดทางอาญาแทน ประกอบไปด้วยประเทศ เบลเยียม บัลแกเรีย ไซปรัส เช็ก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส ลักเซมเบิร์ก มัลตา โปแลนด์ โปตุเกส สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน นอกจากนี้ประเทศ อังกฤษ ฝรั่งเศส ฟินแลนด์ และไอร์แลนด์ ยังได้กำหนดลักษณะความผิดฐานค้าประเวณีว่าการชักชวนให้ผู้อื่นซื้อบริการทางเพศก็จัดว่าเป็นความผิดฐานนี้ เป็นต้น (European Parliament, 2014) อย่างไรก็ตามในที่นี้จะกล่าวถึงประเทศสมาชิกที่เป็นต้นแบบของกฎหมายและความเชื่อเกี่ยวกับการค้าประเวณีที่แตกต่างกันจำนวน 3 ประเทศคือ สวีเดน นอร์เวย์ และเนเธอร์แลนด์ ดังมีรายละเอียดโดยสังเขปต่อไปนี้

สาธารณรัฐสวีเดนเป็นประเทศเดียวในสหภาพยุโรปที่ยินยอมให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกกฎหมายแต่กำหนดให้การซื้อบริการทางเพศจากผู้ค่าบริการทางเพศเป็นความผิดทางอาญา โดยมีการกำหนดโทษจำคุกสำหรับผู้กระทำความผิดไว้ไม่เกิน 1 ปี ทั้งนี้เชื่อว่าการตรากฎหมายในลักษณะดังกล่าวจะช่วยลดอุปสงค์ในตลาดการค้าประเวณีลง อีกทั้งด้วยแนวคิดของรัฐบาลสวีเดนที่ว่า การลงโทษผู้ขายบริการทางเพศเป็นเรื่องที่ไม่สมเหตุผลหรือเป็นความรุนแรงทางเพศต่อผู้หญิงเพราะเห็นว่าผู้ขายบริการทางเพศเหล่านี้เป็นเหยื่อของผู้ซื้อบริการและถูกแสวงหา

ผลประโยชน์ทางเพศเพื่อสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจทางเพศของผู้ซื้อบริการ (Ministry of Labour, 1998) ดังนั้นประเทศสวีเดนจึงไม่มีการกำหนดลักษณะความผิดไว้สำหรับโสเภณีแต่มีการกำหนดบทลงโทษและลักษณะความผิดไว้สำหรับผู้ซื้อและผู้จัดให้มีการค้าประเวณีแทน (Law That Prohibits, 1998: 408) ดังจะเห็นได้จาก ประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยอาชญากรรมทางเพศแห่งราชอาณาจักรสวีเดน บทที่ 6 มาตรา 8 ระบุว่าผู้ใดโฆษณาหรือแสวงหาผลประโยชน์จากความสัมพันธ์ทางเพศเพื่อการพาณิชย์จากผู้อื่นจะมีความผิดฐานเป็นผู้จัดหาการค้าประเวณีและมีโทษจำคุกไม่เกิน 4 ปี (Gunilla Ekberg, 2004) นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติควบคุมการซื้อบริการทางเพศ หรือ buying of sexual acts ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ซื้อบริการทางเพศหรือผู้จัดหาเป็นโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน อย่างไรก็ตามด้วยขั้นตอนการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ซื้อบริการทางเพศเป็นเรื่องที่พิสูจน์ทราบได้ยาก กฎหมายฉบับนี้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวเพื่อการซื้อบริการทางเพศรอบนอกประเทศมากขึ้น เนื่องจากคนในประเทศนอร์เวย์ไม่กล้าซื้อบริการดังกล่าวภายในประเทศตนเองจึงต้องออกไปทำการซื้อขายกันนอกประเทศ (พ.ต.ท.กิตติธนทัต เลอวงส์รัตน์, 2550)

สาธารณรัฐนอร์เวย์ก็มีแนวคิดที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือไม่มีข้อห้ามหรือบทลงโทษสำหรับผู้ค้าประเวณีหรืออาชีพโสเภณีแต่จะมุ่งเน้นการปราบปรามหรือดำเนินคดีกับผู้จัดหาหรือผู้ซื้อบริการทางเพศแทน ดังจะเห็นได้จาก ประมวลกฎหมายอาญาแห่งราชอาณาจักรนอร์เวย์ มาตรา 202a ว่าด้วยการต่อต้านการซื้อบริการทางเพศที่ระบุว่า ผู้ใดที่กระทำการเป็นธุระจัดหาให้มีการร่วมประเวณี หรือการกระทำอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการบริการทางเพศแก่หญิงหรือชายใดๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพาณิชย์ หรือเพื่อแลกเปลี่ยนการบริการนั้นเป็นสินจ้าง ผู้นั้นมีความผิดฐานจัดหาหรือซื้อบริการทางเพศ ต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (Norwegian law, สื่อออนไลน์) เช่นเดียวกันกับประเทศเดนมาร์กที่มุ่งปราบปรามผู้จัดหาและสถานค้าประเวณีเป็นสำคัญ โดยจะเห็นได้จาก ประมวลกฎหมายอาญาแห่งสาธารณรัฐเดนมาร์ก มาตรา § 228 ที่ระบุว่าหากผู้ใดชักนำผู้อื่นให้ใช้บริการทางเพศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อได้รับผลประโยชน์จากการใช้บริการนั้น และ/หรือให้ที่อยู่หรือให้สถานที่ในการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการให้บริการทางเพศแก่บุคคลใดๆ ผู้นั้นมีความผิดฐานจัดหาการค้าประเวณีต้องระวางโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 4 ปี

ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์เป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศที่มองว่าการค้าประเวณีเป็นอาชีพที่สุจริตเหมือนอาชีพอื่นๆ ทั่วไป โดยจะถือว่าผู้ประกอบการอาชีพค้าประเวณีเป็นแรงงานให้บริการทางเพศ ทั้งนี้ผู้ที่ประกอบอาชีพดังกล่าวมีสิทธิได้รับสวัสดิการของรัฐเช่นเดียวกับอาชีพอื่นๆ อาทิ เช่นสิทธิในการเข้าถึงสวัสดิการด้านสุขภาพ มีการจัดตั้งสหภาพแรงงาน มีความรับผิดชอบที่ต้องจ่ายภาษี แต่ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าประเวณีจะต้องมีอายุเกินกว่า 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และผู้ประกอบการหรือสถานบริการที่ดำเนินธุรกิจด้านนี้จะต้องได้รับใบอนุญาตในการประกอบกิจการจึงจะถือว่าถูกกฎหมาย (พ.ต.ท. กิตติธนทัต เลอวงส์รัตน์: 2550)

อาจสรุปได้ว่าประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปส่วนมากมีแนวคิดว่าการค้าประเวณีไม่ใช่อาชญากรรมแต่คือเหยื่อของความรุนแรงทางเพศ อย่างไรก็ตามประเทศกลุ่มนี้มีการกำหนดให้การค้าประเวณีมีลักษณะที่เป็นความผิดทางอาญาได้ 2 ลักษณะคือ 1. การค้าประเวณีใดๆ เกิดขึ้นโดยมีผู้จัดหาทั้งในด้านผู้ให้บริการทางเพศและการอำนวยความสะดวกหรือให้สถานที่ในการประกอบกิจกรรมทางเพศ และ/หรือสถานการค้าประเวณีไม่ได้รับการอนุญาตให้จัดตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมาย 2. บุคคลใดๆ มีการแลกเปลี่ยนสินจ้างเพื่อให้ได้มาซึ่งการบริการทางเพศจากผู้อื่น จะถือว่าเป็นความผิดฐานการค้าประเวณี ในขณะที่เดียวกันการค้าประเวณีจะมีลักษณะที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ก็ต่อเมื่อผู้ที่ประกอบอาชีพค้าประเวณีมีความสมัครใจในการประกอบอาชีพค้าประเวณีและดำเนินธุรกิจนี้ด้วยตัวเอง และกฎหมายในบางประเทศยังกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพนี้ต้องตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำ อาทิเช่น ลัตเวีย และกรีซ เป็นต้น

2.1.3 การค้าประเวณีในประเทศแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

การซื้อขายบริการทางเพศในประเทศแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงคือ ไทย เมียนมา ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน ถือเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ในที่นี้จะหยิบยกเฉพาะลักษณะความผิดที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีของประเทศ กัมพูชา เมียนมา ลาวและจีน ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงและแก้ไขตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับฐานความผิดดังกล่าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

สาธารณรัฐประชาชนกัมพูชามีการแยกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีออกจากกฎหมายอื่นๆ กล่าวคือประเทศกัมพูชามีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการค้าประเวณีแต่ไม่ได้แยกออกจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ดังจะเห็นได้จากการระบุลักษณะที่จัดว่าเป็นความผิดฐานการค้าประเวณีของกฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการค้ามนุษย์และการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ ในบทที่ 3 มาตรา 24 ได้กล่าวถึงลักษณะความผิดของผู้ค้าบริการหรือโสเภณีโดยมีเนื้อความอันเป็นสาระสำคัญว่า ผู้ใดหมายรวมถึงทั้งบุรุษและสตรี ชักชวนผู้อื่นในที่สาธารณะเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการค้าบริการทางเพศ ผู้นั้นมีความผิดฐานการค้าประเวณีต้องระวางโทษจำคุก 1-6 วัน และปรับตั้งแต่ 3,000 ถึง 10,000 เรียล และหากบุคคลผู้กระทำความผิดเป็นผู้เยาว์ต้องได้รับโทษทัณฑ์บนอย่างมีเงื่อนไข ในขณะที่มาตรา 25 ได้กล่าวถึงลักษณะความผิดของผู้จัดการการค้าประเวณีว่าเป็นการกระทำความผิดประกอบดังนี้ 1. มีการได้รับผลประโยชน์ด้านการเงินจากการค้าประเวณีของผู้อื่น 2. มีพฤติกรรมในการเป็นธุระหรือปกป้องการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีของผู้อื่น 3. มีการจัดหา ชักชวน หรือฝึกรับมอบบุคคลใดๆ เพื่อการเป็นโสเภณีหรือประกอบอาชีพด้านการค้าประเวณี และ 4. มีการดำเนินการกดดันบุคคลใดๆ ให้ประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศ อีกทั้งในมาตรานี้ยังได้ระบุพฤติกรรมที่เข้าข่ายความผิดฐานจัดการการค้าประเวณีไว้ ดังนี้ 1. เป็นสื่อกลางในการระหว่างผู้ใดผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมในการค้าประเวณีกับอีกบุคคลหนึ่งผู้ซึ่งแสวงหาหรือยินยอมจ่ายค่าชดเชยเพื่อแลกกับการใช้บริการทางเพศกับผู้อื่น 2. อำนวยความสะดวก หรือปกป้องแหล่งการค้าประเวณี และ 3. ซ่อนเร้น และให้ความช่วยเหลือและ/หรือสอนให้บุคคลใดๆ ประกอบอาชีพค้าประเวณีโดยสถานประกอบการหรือองค์กรเอกชนแห่งใดแห่ง

หนึ่งเพื่อได้รับผลประโยชน์จากการเข้าสู่การค้าประเวณีของผู้อื่นหรือหรือนำพาผู้อื่นไปสู่การค้าประเวณีที่เป็นภัย (Chenda Keo, สื่อออนไลน์)

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาได้กำหนดให้การค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญาเมื่อผู้จัดหาได้กระทำกับ ผู้หญิงอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ขายบริการทางเพศเพศหญิงที่อายุไม่เกิน 18 ปี เนื่องจากถือว่าเป็นผู้เยาว์ และไม่มีการกำหนดลักษณะความผิดไว้สำหรับผู้ซื้อหรือผู้จัดหาที่กระทำกับผู้หญิงอายุเกิน 18 ปี เนื่องจากถือว่าผู้หญิงเหล่านี้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการค้าประเวณี ดังจะเห็นได้จากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 372 ว่าผู้ใดจัดให้มีการค้าประเวณี จัดให้มีการว่าจ้าง และกำกับการ ผู้หญิงอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์อย่าง เจตนา เพื่อจุดประสงค์ด้านการค้าประเวณีหรือจางวานให้มีการร่วมประเวณีกับผู้อื่นอย่างไม่ต้องตามกฎหมายหรือ ครอบครองของสังคม จะถือว่ามีความผิดฐานจัดหาการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 10 ปี หรือปรับตาม ความเหมาะสม ในขณะที่มาตรา 373 จะกล่าวถึงลักษณะความผิดของผู้ซื้อบริการทางเพศว่า บุคคลใดๆ ที่ซื้อ ว่าจ้าง หรือครอบครองผู้หญิงอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์อย่างเจตนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจางวานให้ค้าประเวณีหรือร่วม ประเวณีกับผู้อื่นอย่างไม่ต้องตามกฎหมายหรือครอบครองของสังคม จะถือว่ามีความผิดฐานจัดหาการค้าประเวณี ต้อง ระวางโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 10 ปี หรือปรับตามความเหมาะสม (Current Legal Framework: Prostitution in Myanmar, สื่อออนไลน์)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกำหนดให้ผู้ค้าและผู้จัดหาการค้าประเวณีมีความผิดทางอาญา แต่ ไม่มีการกำหนดอัตราโทษหรือลักษณะความผิดของผู้ซื้อบริการทางเพศหรือยินยอมให้การซื้อบริการทางเพศถูก กฎหมาย ดังจะเห็นได้จากประมวลกฎหมายอาญาแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาตรา 131 กำหนดให้ บุคคลใดๆ ที่มีส่วนร่วมในการค้าประเวณี ถือว่ามีความผิดฐานค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือน ถึง 1 ปี หรือปรับตั้งแต่ 50,000 กีบ ถึง 500,000 กีบ หรือต้องถูกบังคับให้รับอบรมเพื่อการปรับทัศนคติใหม่ ในขณะที่ มาตรา 132 จะกล่าวถึงลักษณะความผิดของผู้จัดหาการค้าประเวณีว่าคือ การที่บุคคลใดๆ หารายได้จากการค้าประเวณี หรือ การกระทำอื่นๆ ที่เป็นไปในลักษณะเดียวกันนี้ จะถือว่ามีความผิดฐานจัดหาการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 3 ปี หรือปรับตั้งแต่ 5,000,000 กีบ ถึง 10,000,000 กีบ และหากมีการจัดหาผู้เยาว์มาเพื่อ จุดประสงค์การค้าประเวณี หรือมีการบังคับผู้เยาว์ให้ค้าประเวณี ผู้กระทำความผิดฐานบังคับค้าประเวณี ต้องระวาง โทษจำคุกตั้งแต่ 3 ถึง 5 ปี หรือปรับตั้งแต่ 10,000,000 กีบ ถึง 50,000,000 กีบ (Laos, Law on the Protection of the Rights and interests of Children, 2006, สื่อออนไลน์)

สาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญา ดังจะเห็นได้จากประมวล กฎหมายอาญาแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่แก้ไขและเพิ่มเติม ปี 1999 บทที่ 8 มาตรา 359 และ 360 โดยมาตรา 359 ได้ระบุลักษณะความผิดเกี่ยวกับการจัดหาการค้าประเวณีว่าการชักชวนผู้อื่นให้ค้าบริการทางเพศ หรือการจัดหา สถานที่เพื่อการดำเนินกิจกรรมของผู้ค้าประเวณี หรือการโฆษณาตัวผู้การค้าประเวณีเพื่อการค้าบริการทางเพศ เป็น ความผิดฐานจัดหาการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 5 ปี หรือถูกควบคุมความประพฤติ ทั้งนี้ผู้ใด หลอกล่อเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปีให้ค้าบริการทางเพศถือว่ามีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 5 ปี ใน ขณะเดียวกัน มาตรา 360 ได้กำหนดให้ผู้ใดก็ตามที่ซื้อหรือขายบริการทางเพศทั้งที่รู้ว่าเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

อาทิ โรคซิฟิลิส หนองใน และกามโรคอื่นๆ ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 5 ปี หรือถูกควบคุมความประพฤติ เช่นเดียวกันกับการมีเพศสัมพันธ์กับผู้เยาว์อายุไม่เกิน 14 ปี ทั้งที่ตระหนักรู้ว่าเป็นกามโรค ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป อย่างไรก็ตามประเทศจีนมองว่าอาชีพโสเภณีไม่ถือเป็นความผิดทางอาญา จึงไม่มีการกำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับโสเภณีอย่างจริงจังแต่กำหนดให้เป็นเพียงความผิดลหุโทษซึ่งหมายถึงการปรับและการตักเตือนเท่านั้น (Niklas Dougherty, 2006:18) และในความผิดลหุโทษดังกล่าวเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งใช้ได้จำแนกลักษณะที่เข้าข่ายความผิดผู้ค้าประเวณีโดยแบ่งเป็น 7 ประเภทดังนี้ (พ.ต.ท. กิตติธเนศ วัฒนวงศ์รัตน์: 2550)

ประเภทที่ 1 Ernai หมายถึง ภรรยาคนที่สอง (second wife) โดยผู้หญิงประเภทนี้จะได้รับเงินค่าชดเชยหรือสินจ้างจากลูกค้าที่มีฐานทางการเงินดีแลกเปลี่ยนกับการให้บริการทางเพศ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นภรรยาน้อยที่มีสัญญาต่อลูกค้าในทางใดทางหนึ่งและมีการใช้ชีวิตร่วมกันคล้ายเป็นครอบครัวเดียวกับลูกค้า

ประเภทที่ 2 Baopo หมายถึง หญิงคู่ชาชั่วคราว (indenture fee) ผู้หญิงประเภทนี้จะติดตามและร่วมดำเนินชีวิตประจำวันไปกับลูกค้าซึ่งมีฐานะดีในช่วงระยะเวลาหนึ่งตามแต่ข้อตกลงระหว่างลูกค้าและผู้ให้บริการ

ประเภทที่ 3 Peinu หมายถึง หญิงคู่ชา (Escort girl) ผู้หญิงประเภทนี้จะคอยให้บริการลูกค้าอยู่ตามสถานบันเทิงต่างๆ อาทิ ร้านอาหารโอเคะ ผับ บาร์ ภัตตาคาร เป็นต้น โดยจะได้รับค่าตอบแทนเป็นทิปแลกกับการยินยอมให้ลูกค้าสัมผัสเนื้อตัวและหากพึงพอใจระหว่างกันการตกลงซื้อขายบริการทางเพศก็จะเกิดขึ้น

ประเภทที่ 4 Dingdong Xiaojie หมายถึง หญิงขายบริการทางโทรศัพท์ (Dingdong lady) หญิงประเภทนี้จะมีการติดต่อเสนอขายบริการทางเพศให้ลูกค้าผ่านทางโทรศัพท์ในห้องพักแขกของโรงแรมต่างๆ และมีการให้บริการทางเพศในห้องนอนของลูกค้าที่สนใจ การเสนอขายบริการทางเพศในอินเทอร์เน็ตหรือช่องทางการประชาสัมพันธ์แบบส่วนตัวต่างๆ ก็ถูกจัดอยู่ในกลุ่มนี้ด้วยเช่นกัน

ประเภทที่ 5 Falangmei หมายถึง หญิงบริการในร้านทำผม (Hair Salon Sister) หญิงบริการประเภทนี้จะทำงานในร้านทำผมและแฝงการบริการทางเพศมาในรูปแบบการบริการนวดตัว ล้างเท้า สระผม การสำเร็จความใคร่ให้ลูกค้าโดยใช้ปาก (Oral Sex) และอื่นๆ ที่เป็นการกระทำในลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ยังพบการบริการแฝงเช่นเดียวกันในสถานออกกกำลังกาย และห้องอบซาวน่า

ประเภทที่ 6 Jienju หมายถึง หญิงบริการตามท้องถนน (Street Hookers) ผู้หญิงประเภทนี้จะคอยเรียกลูกค้าที่เดินไปมาตามท้องถนน บ้างก็จะยืนเรียกลูกค้าอยู่หน้าโรงแรม ผับ บาร์ และสถานบันเทิงต่างๆ ค่าจ้างที่ได้รับและเรียกร้องต่อลูกค้ามีอัตราไม่ต่างจากค่าจ้างจากการให้บริการนวดตัว

ประเภทที่ 7 Xiagongpeng หมายถึง หญิงบริการทางเพศแก่ชนชั้นแรงงาน (Down-the-work-shack) ผู้หญิงประเภทนี้จะขายบริการทางเพศให้กับผู้ใช้แรงงานชนชั้นล่างหรือกลุ่มคนหลบหนีเข้าเมืองที่ไร้ซึ่งที่อยู่ เนื่องจากในตัวเมืองของประเทศจีนจะมีกลุ่มคนดังกล่าวเข้ามาทำมาหากินเลี้ยงชีพอยู่เป็นจำนวนมาก สถานที่ค้าบริการของผู้หญิงกลุ่มนี้จะไม่เป็นหลักแหล่งและต้องเป็นที่ลับตาคน

อาจกล่าวได้ว่าประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงกำหนดให้การค้าประเวณีมีลักษณะที่เป็นความผิดได้ 2 ลักษณะคือ 1. การชักชวนผู้อื่นเพื่อจุดประสงค์แลกเปลี่ยนการบริการทางเพศกับเงินตราหรือสิ่งของมีค่าต่างๆ ถือว่ามีความผิดฐานค้าประเวณี และ 2. การจัดหาและการจัดเตรียมบุคคลเพื่อเข้าสู่การค้าประเวณี รวมถึงการยินยอมให้ใช้สถานที่เพื่อการค้าประเวณี ถือว่าเป็นความผิดฐานจัดหาการค้าประเวณี ทั้งนี้ในลักษณะความผิดข้อที่ 1 จะไม่เกิดผลทางกฎหมายก็ต่อเมื่อผู้ค้าบริการทางเพศเป็นผู้เยาว์ เนื่องจากถือว่าผู้เยาว์เป็นผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะในด้านต่างๆ รวมถึงการคิดและตัดสินใจ ดังนั้นจึงมองว่าการค้าประเวณีของผู้เยาว์เป็นรูปแบบหนึ่งของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการค้าประเวณีจะมีความผิดฐานฐานบังคับค้าประเวณี ความผิดฐานล่อลวงผู้อื่นไปกระทำการอนาจาร และความผิดฐานดำรงชีพอยู่ด้วยรายได้จากหญิงบริการ

3. รูปแบบการค้าประเวณี

3.1. ประเทศไทย

การค้าประเวณีมีหลายรูปแบบซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยแวดล้อมของสังคมแต่ละยุค ในปัจจุบันรูปแบบการค้าประเวณีในประเทศไทยสามารถจำแนกออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ (วุฒิสภา, 2546: 8)

3.1.1 การค้าประเวณีโดยตรง คือ ผู้ค้าบริการทางเพศโฆษณาเพื่อขายบริการโดยตรงต่อลูกค้าในสถานที่สาธารณะ หรือสถานบริการต่างๆ โดยอาจจะมีผู้คุมที่เรียกว่าแมงดา หรือแม่เล้าคอยเรียกลูกค้าหรือควบคุมการเสนอขายบริการดังกล่าว

3.1.2 การค้าประเวณีแอบแฝง คือ ผู้ค้าประเวณีประกอบอาชีพอื่นบังหน้าแต่มีการแฝงการขายบริการทางเพศไปด้วย เช่น ในสถานบริการอาบ อบ นวด ร้านตัดผม ร้านเสริมสวย และโรงแรมบางแห่งมีการจัดหาหญิงเพื่อการค้าประเวณีไว้บริการแขกผู้ใช้บริการ หรือมีการติดต่อเพื่อจุดประสงค์การค้าบริการทางเพศผ่านทางช่องทางการโฆษณาต่างๆ อาทิ โทรศัพท์ แคมป์ตอล็อก หรือลงรูปภาพประกอบเรื่องในนิตยสารบางประเภท เป็นต้น

3.2 ประเทศแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

ในภูมิภาคนี้มีรูปแบบการค้าประเวณีที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย กล่าวคือการค้าประเวณีในประเทศเมียนมา ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน มีรูปแบบการค้าประเวณีโดยตรง และการค้าประเวณีแอบแฝง โดยการค้าประเวณีโดยตรงจะดำเนินการผ่านสถานบริการการค้าประเวณีและมีนายหน้าหรือเจ้าของช่องเป็นสื่อกลางในการตกลงราคา และจัดให้มีการค้าประเวณี ส่วนการค้าประเวณีแบบแอบแฝงก็ไม่มีแตกต่างกับประเทศไทยมากนัก แต่รูปแบบในการค้าหรือเรียกแขกอาจจะต่างกันได้บ้างเป็นบางรูปแบบ อาทิ การส่งไฟฉายเพื่อเป็นสัญญาณในการเสนอขายบริการทางเพศ หรือการคล้องพวงมาลัยให้นักท่องเที่ยว ในสถานเริงรมย์ก็ถือเป็นการแสดงสัญญาณว่ามีความสนใจในการต้องการซื้อบริการทางเพศ (Luke Talikowski and Sue Gillieatt, 2005)

3.3 สหภาพยุโรป

ในภาพรวม รูปแบบการค้าประเวณีในสหภาพยุโรปสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ตามสถานที่ที่เกิดการซื้อขายการค้าประเวณีระหว่างลูกค้าและผู้ค้าบริการ (Daniela Danna, 2014) คือ

3.3.1 การค้าประเวณีอย่างอิสระ (Outdoor prostitution) หมายถึง ผู้ค้าบริการดำเนินธุรกิจการค้าประเวณีและบริหารจัดการรายได้และหาลูกค้าด้วยตัวเองโดยไม่ผ่านตัวแทนใดๆ ลักษณะการนำเสนอการค้าบริการของผู้ค้าคือการยืนรอลูกค้าอยู่บริเวณข้างถนน (street prostitution) ลูกค้าจะขับรถผ่านและหากพึงพอใจจะเรียกและรับหญิงค้าบริการขึ้นรถ และการบริการจะเกิดขึ้นได้ในสถานที่ต่างๆ ที่ลูกค้าพึงพอใจ เช่น สถานที่สาธารณะ ในยานพาหนะของลูกค้า (เป็นรูปแบบที่พบมากในทุกประเทศสมาชิกของภูมิภาคนี้) หรือ สถานที่ส่วนตัว เช่น โรงแรม หรือพาร์ตเมนต์ เป็นต้น

3.3.2 การค้าประเวณีภายในเคหสถาน (Indoor prostitution) หมายถึง ผู้ค้าบริการดำเนินการค้าประเวณีและรอลูกค้าภายในสถานที่ที่ถูกจัดไว้อย่างเป็นสัดส่วนแต่อาจไม่เฉพาะกิจ เช่น สถานบริการอาบ อบ นวด ชาวน่า ผับ บาร์ ล็อบบี้ของโรงแรม ร้านอาหาร ห้องกระจก สถานบันเทิงโชว์โป๊เปลือย ยานพาหนะที่ถูกดัดแปลงเป็นการเฉพาะกิจ และสถานค้าประเวณีต่างๆ ที่ตั้งอยู่ริมถนน เป็นต้น โดยการบริหารจัดการรายได้และหาลูกค้าจะผ่านตัวแทนหรือเจ้าของสถานบริการผู้ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียในรายรับของผู้ค้าบริการ ทั้งนี้หญิงคู่ขา (escorts) คือหญิงที่ลูกค้าพึงพอใจและพาออกไปร่วมกิจกรรมทางสังคมอื่นๆ นอกจากการบริการทางเพศ เช่น ไปทานอาหารหรือร่วมงานเลี้ยงต่างๆ เป็นต้น ก็ถูกจัดอยู่ในประเภทนี้ด้วย

4 สถานบริการ/แหล่งการค้าประเวณี

พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2547 นิยามความหมายคำว่า “สถานบริการ” ว่าเป็นสถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการติดต่อหรือจัดหาบุคคลอื่นเพื่อกระทำการค้าประเวณีด้วย ทั้งนี้ด้วยอุปสงค์และอุปทานในด้านความต้องการทางเพศส่งผลให้เกิดสถานบริการที่มีรูปแบบหลากหลายและแตกต่างกันไปตามแต่ละภูมิภาคทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะสถานบริการหรือแหล่งการค้าประเวณีในประเทศไทย ประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง และสหภาพยุโรป ดังนี้

4.1 ประเทศไทย

ประเทศไทยถือว่าการค้าประเวณีเป็นเรื่องที่ขัดกับศีลธรรมและอัตลักษณ์ความเป็นไทย แต่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีกลับยิ่งเติบโตขึ้นในเมืองไทย ทั้งนี้ปัจจัยหนึ่งเนื่องจากความต้องการทางเพศเป็นหนึ่งในความต้องการของมนุษย์ที่สำคัญมากที่สุดอันดับหนึ่งไม่ต่างจากความต้องการน้ำ อาหาร และการพักผ่อน (จิรภา เติ่งไทรรัตน์ และคณะ, 2543) ดังนั้นในปัจจุบันธุรกิจการค้าประเวณีหรือแหล่งค้าประเวณีในเมืองไทยจึงมีลักษณะการดำเนินธุรกิจหรือการให้บริการแตกต่างกันออกไปโดยแบ่งออกได้เป็น 7 แหล่ง ดังนี้ (ผศ.ดร.มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์, 2549)

1. ซ่องปิด

ซ่องปิดเป็นธุรกิจการค้าประเวณีที่มีอยู่ทั่วประเทศและมีราคาถูก ผู้ใช้บริการส่วนมากจะเป็นผู้คนในท้องถิ่น หรือผู้ใช้แรงงานชนชั้นล่างทั้งที่เป็นคนไทยและชาวต่างด้าว ลักษณะของซ่องปิดจะถูกอำพรางสถานที่จากการตรวจ

ตราของเจ้าหน้าที่ด้วยวิธีต่างๆ อาทิ มีการสร้างที่หลบซ่อนไว้สำหรับโสเภณีโดยใช้ไม้กระดานปิดและมีภาพวาดปิดทับอีกชั้น และหากมีแขกมาใช้บริการเจ้าของช่องจะเป็นผู้ไขกุญแจเพื่อพาตัวหญิงบริการออกมา มากยิ่งกว่านั้นหญิงบริการในว่องประเภทนี้จะไม่ได้รับเงินค่าจ้างแต่จะได้เป็นค่าที่พักและอาหารเนื่องจากเงินค่าจ้างได้จ่ายเป็นค่าตัวให้แก่ผู้ที่พาหญิงบริการมาที่ช่องแล้ว ช่องปิดบางแห่งยังนิยมซื้อโดยวิธีการล่อลวงผู้เยาว์มาตั้งแต่อายุน้อยเพื่อรอให้ผู้เยาว์เติบโตและแสวงหาประโยชน์จากการเป็นสาวพรมมจรรย์ และอัตราค่าเปิดบริสุทธิ์จะอยู่ที่ 5,000 -8,000 บาท

2. ช่องเปิด

ธุรกิจประเภทนี้จะอยู่ในรูปแบบของสถานที่ที่เป็นบ้านหรือโรงแรม โดยมีการจัดห้องไว้รับรองผู้ให้บริการไว้ในสถานที่เดียวกันนี้ด้วย ผู้ขายบริการทางเพศในช่องเปิดมีอิสระมากกว่าช่องปิด กล่าวคือผู้ขายบริการในช่องเปิดมีอิสระในการดำรงชีวิตแต่บางครั้งการออกนอกช่องต้องมีคนควบคุมไปด้วย มีการแบ่งรายได้กับเจ้าของช่องในอัตรา 6:4 และมีการกำหนดให้ผู้ขายบริการไปตรวจร่างกายอาทิตย์ละครั้ง แต่ช่องเปิดบางแห่งอาจมีการหักเงินจำนวน 600 บาท ไว้เพื่อเป็นค่าตรวจร่างกายหญิงบริการดังกล่าว หญิงบริการในช่องเปิดจะมีทั้งชาวไทยและชาวต่างด้าว ในโรงแรมบางแห่งจะมีห้องพักสำหรับผู้ขายบริการไว้ให้อยู่รวมกันหลายคนเพื่อรอรับแขก โดยอัตราค่าบริการทั้งแบบชั่วคราวและค้างคืนมีตั้งแต่ 150-300 บาท แต่หากเป็นการเปิดบริสุทธิ์จะมีอัตราค่าบริการอยู่ที่ประมาณ 20,000 บาท

3. บ้านโทรศัพท์

บ้านโทรศัพท์เป็นธุรกิจการค้าประเภทคล้ายช่องเปิดแต่จะแตกต่างตรงที่มีการเสนอขายบริการผ่านทางโทรศัพท์ แต่ก็มีการจัดสถานที่ไว้ให้ผู้ค้าบริการพักผ่อนหลับนอนและมีการจัดห้องไว้เพื่อการร่วมประเวณีเช่นเดียวกับช่องเปิด โดยมีเจ้าของบ้านหรือเจ้าของช่องเป็นผู้กำหนดกฎซึ่งกฎของบ้านนี้จะเป็นอิสระมากกว่าช่องเปิด เพราะไม่มีการบังคับให้หญิงบริการรับแขกแต่ต้องการมีตรวจร่างกายทุกอาทิตย์ การตกลงซื้อขายจะเริ่มจากการให้ลูกค้ามาดูตัวหญิงบริการที่บ้านหรือให้หญิงบริการออกไปพบแขกข้างนอก โดยค่าตัวของหญิงบริการจะแตกต่างกันไปขึ้นกับรูปลักษณะของแต่ละบุคคล

4. สถานอาบอบนวด

สถานอาบอบนวดเป็นแหล่งค้าประเวณีที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยลักษณะการให้บริการของหญิงบริการในสถานอาบอบนวดตามความหมายของพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2547 นั้น สามารถแบ่งออกไปเป็น 2 ประเภท คือ 4.1 หญิงบริการที่อยู่ในตู้กระจก และ 4.2 หญิงบริการที่อยู่นอกตู้กระจก หรือ Side Line (พงษ์ธร สำนาน, 2549)

4.1 หญิงบริการที่อยู่ในตู้กระจกนั้นส่วนใหญ่จะมีรูปร่างหน้าตา และอายุไม่โดดเด่นถูกใจชายมากนัก แต่ค่าใช้บริการอยู่ในอัตราที่ไม่แพงและมีราคาที่หลากหลาย กล่าวคือ ราคาค่าบริการกำหนดตามลักษณะของหมายเลขหรือตัวอักษร เช่น หมายเลขทอง หรือตัวอักษร S หรือ M เป็นต้น ทั้งนี้ช่วงราคาโดยประมาณของสาวบริการประเภทนี้คือ

1,500 – 2,500 บาท ต่อการใช้บริการประมาณ 1.30 – 2.00 ชั่วโมง ด้วยอัตราค่าบริการดังกล่าวจึงยังทำให้สถานบริการเป็นที่นิยมแม้หญิงบริการส่วนมากจะมีรูปร่างหน้าตาและอายุแต่รายได้จำนวนนี้จะถูกนายหน้าหักไปประมาณร้อยละ 50 หญิงบริการประเภทนี้จะใส่เสื้อผ้าน้อยชิ้น เน้นการเปิดเผยเนื้อตัวเพื่อเชิญชวน หรือดึงดูดใจลูกค้าให้ใช้บริการ โดยจะมีพนักงานซึ่งเรียกว่า “คนเชียร์แขก” คอยบรรยายสรรพคุณและชักชวนให้ผู้มาใช้บริการเลือกหญิงคนใดคนหนึ่งในตู้กระจกไปปรนนิบัติ

4.2 หญิงบริการที่อยู่นอกตู้กระจก หรือ Side Line ส่วนใหญ่จะมีรูปร่างหน้าตาดี มีอายุน้อย บางคนยังเป็นนักศึกษา หรือเป็นหญิงที่มีงานประจำอยู่แล้วแต่มาทำงานบริการเพื่อหารายได้พิเศษด้วยเหตุผลต่างๆ เช่น นำเงินไปเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายประจำวัน หรือตอบสนองความต้องการด้านวัตถุนิยม เป็นต้น หญิงบริการประเภทนี้ไม่มีช่วงเวลาทำงานที่แน่นอนแต่ขึ้นอยู่กับการณ์หมายจากลูกค้าหรือที่ตกลงกับสถานบริการ อย่างไรก็ตามหญิงบริการก็ยังมีหมายเลขพนักงานเช่นเดียวกับหญิงบริการในตู้กระจก แต่สถานบริการบางแห่งอาจไม่มีป้ายแสดงหมายเลขหรือตัวอักษรกำกับ ส่วนค่าบริการของหญิงบริการประเภท Side Line จะแพงกว่าหญิงบริการในตู้กระจก คือประมาณ 2,800 - 5,500 บาท ต่อการใช้บริการประมาณ 1.30 – 2.00 ชั่วโมง โดยค่าบริการดังกล่าวจะถูกสถานบริการหักไว้เป็นค่านายหน้าประมาณ 1,000 - 1,500 บาท

5. ร้านอาหาร โรงน้ำชา และบาร์ร้าว

สถานบันเทิงประเภทนี้มีการให้บริการค้าประเวณีในรูปแบบแอบแฝงมากับการบริการความบันเทิงด้านดนตรี มีการจัดโชว์โป๊เปลือย บริการอาหาร และเครื่องดื่ม จัดว่าเป็นสถานค้าประเวณีในลักษณะกึ่งเปิดเผย โรงน้ำชาบางแห่งจะมีสถานที่พักสำหรับบริการลูกค้าในขณะที่บางแห่งอนุญาตให้ลูกค้าพาหญิงบริการออกไปนอกสถานที่เพื่อการค้าประเวณีได้ อย่างไรก็ตามหญิงบริการโดยมากจะได้รับเงินเดือนจากการทำงานไม่มากหรือไม่ได้รับเลยเนื่องจากอาศัยรายได้จากทิปหรือการขายบริการทางเพศเป็นหลัก

6. บาร์อโกโก้

แหล่งที่พบบาร์อโกโก้มากคือบริเวณเขตพัฒนาพิเศษ กรุงเทพมหานคร และพัทยา จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้เนื่องมาจากการขยายตัวจากส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาในเมืองไทยเป็นจำนวนมาก ลักษณะการให้บริการของบาร์จะเป็นการโชว์เต้นโป๊เปลือยและโชว์การร่วมเพศของหญิงบริการ นอกจากนี้หญิงบริการในบาร์ยังมีหน้าที่ผสมเหล้าให้กับแขกโดยหญิงบริการจะได้เปอร์เซ็นต์จากการจำหน่ายเครื่องดื่มด้วยและออกไปกับแขกเพื่อการค้าประเวณี ส่วนรายได้ของการค้าประเวณีเป็นของหญิงบริการที่ตกลงกับแขกเอง ทั้งนี้ในการทำงานหญิงบริการต้องพกถุงยางอนามัยและเข้ารับตรวจร่างกาย อัตราค่าแรงของหญิงบริการขึ้นกับลักษณะการแต่งกายขณะเต้นอโกโก้ กล่าวคือยังมีเสื้อผ้านิดเดียวชิ้นค่าแรงจะยิ่งเพิ่มขึ้น เช่น หากใส่ชุดว่ายน้ำจะได้ค่าจ้าง 2,000

บาท แต่หากเปลี่ยทั้งหมดและแสดงโชว์โดยใช้วิธีเวทจะได้ค่าตอบแทนประมาณ 4,000 บาท อย่างไรก็ตาม ค่าแรงของหญิงบริการในบาร์ไม่มีความแน่นอนเนื่องจากขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของเจ้าของบาร์

7. บาร์เปียร์

บาร์เปียร์คือสถานที่จ้างผู้หญิงมาขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับลูกค้าซึ่งหากลูกค้าพึงพอใจในหน้าตา รูป ลักษณะก็จะมีรถตกลงซื้อบริการทางเพศต่อไป สถานบริการประเภทนี้ไม่มีการจัดห้องไว้สำหรับบริการลูกค้าดังนั้น หากการตกลงซื้อขายสำเร็จลูกค้าจะพาหญิงบริการออกไปรับบริการบริการนอกร้าน โดยลูกค้าต้องจ่ายค่าตัวหญิงบริการ ให้กับเจ้าของบาร์ ส่วนค่าบริการของตัวหญิงบริการจะขึ้นอยู่กับรถตกลงระหว่างลูกค้าและตัวผู้ให้บริการเองซึ่งอัตรา ค่าบริการประมาณ 500-1,000 บาท ทั้งนี้หญิงบริการในบาร์ถูกกำหนดให้ต้องเข้ารับการตรวจร่างกายทุกอาทิตย์ ส่วน พื้นที่บาร์เปียร์ที่พบมากจะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว เช่น กรุงเทพฯ พัทยา และภูเก็ต เป็นต้น

4.2 สหภาพยุโรป

ด้วยผู้ค้าประเวณีในสหภาพยุโรปกว่า 70 เปอร์เซ็นต์เป็นแรงงานที่หลบหนีเข้าเมืองมาอย่างผิดกฎหมาย ส่งผลให้สหภาพยุโรปเกิดตลาดการค้าเพศข้ามชาติขนาดใหญ่ และแหล่งค้าประเวณีของภูมิภาคนี้พบมากในบริเวณ ชายแดนระหว่างประเทศ และทางอินเทอร์เน็ต (European parliament, 2014) ในขณะเดียวกัน รูปแบบของสถาน ค้าประเวณีหรือธุรกิจการค้าประเวณีในประเทศสมาชิกต่างๆ ก็มีความคล้ายคลึงกันในหลายๆ ประเทศ อย่างไรก็ดี ใน ที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะแหล่งการประกอบธุรกิจการค้าประเวณีจำนวน 3 ประเทศ คือ สวีเดน นอร์เวย์ และ เนเธอร์แลนด์ ดังนี้

ประเทศสวีเดน สืบเนื่องมาจากการเจริญเติบโตของเทคโนโลยีและการลดลงของหญิงบริการตามริมถนน (street prostitution) ในบางเมือง ส่งผลให้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางค้าบริการทางเพศของสวีเดนอย่างแพร่หลาย โดยการติดต่อซื้อขายบริการทางเพศในอินเทอร์เน็ตจะสื่อสารผ่าน 1. เว็บไซต์ซึ่งประเทศสวีเดนถือว่าเป็นสื่อกลาง ในการจัดหาการค้าประเวณีที่ใหญ่ที่สุดในประเทศนี้ 2. การตั้งกระทู้ 3. บล็อก 4. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ของทั้งลูกค้า และผู้ค้าบริการ เช่น เว็บไซต์ Sekreterarakademin และผู้ดูแลเว็บไซต์จะเรียกเก็บอัตราค่าธรรมเนียมการเข้าถึง ข้อมูลของหญิงบริการจากลูกค้า เป็นต้น ส่วนการประชาสัมพันธ์หรือนำเสนอการขายบริการจะดำเนินการผ่าน ช่องทางแผ่นป้ายโฆษณา (banner) รวมถึงการส่งข้อความเข้าไปในรายการโทรทัศน์ที่กำลังออกอากาศ โดยข้อมูลที่ใช้ สื่อสารจะเกี่ยวข้องกับรายละเอียดการติดต่อผู้ค้าบริการ อาทิ เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่วนสถานที่รับบริการของลูกค้าโดยมากจะเกิดขึ้นในโรงแรม และอื่นๆ ขึ้นกับความพึงพอใจของลูกค้า เช่น ที่พักของ ลูกค้า เป็นต้น นอกจากอินเทอร์เน็ตแล้ว แหล่งค้าประเวณีของประเทศสวีเดนจะพบเห็นได้ในสถานที่ต่างๆ เช่น บริเวณข้างถนน ร้านอาหาร โรงแรม สถานบริการอาบ อบ นวด ห้องพักที่ถูกดัดแปลงเป็นช่อง (apartment-based bordellos) เรือรับส่งข้ามฟาก (Ferries) ผับ คาเฟ่ และสถานบันเทิงแสดงโชว์โปเปลี่ย (Strip clubs) เป็นต้น (socialstyrelsen, 2007)

ประเทศนอร์เวย์ แหล่งการค้าประเวณีในประเทศนอร์เวย์โดยมากจะเป็นการค้าประเวณีภายในเคหสถาน (Indoor prostitution) โดยมีการระบุไว้ในปี ค.ศ. 2010 อัตราความต้องการในตลาดการค้าประเวณีภายในเคหสถานมีมากถึง 60 เปอร์เซ็นต์ แต่ด้วยประเทศนอร์เวย์กำหนดให้ผู้จัดหาหรือเจ้าของสถานค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญาแห่งสาธารณรัฐนอร์เวย์ จึงส่งผลต่อรูปแบบสถานค้าประเวณีจากที่มีการตกลงซื้อขายบริการทางเพศโดยผ่านสื่อกลางหรือเจ้าของสถานบริการ ณ สถานที่ที่จัดเป็นสัดส่วน ก็เปลี่ยนแปลงเป็นการติดต่อสื่อสาร รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้บริการและการค้าประเวณีผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ต่างๆ และทางโทรศัพท์หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า หญิงบริการทางโทรศัพท์ ซึ่งทั้ง 2 ช่องทางดังกล่าวแพร่หลายในประเทศนี้เป็นอย่างมาก ในขณะที่สถานที่รับบริการของลูกค้ามักจะเป็นที่พักของลูกค้า ที่พักของหญิงบริการ หรือในโรงแรม เป็นต้น อย่างไรก็ตามบริเวณข้างถนน ผับ บาร์ โรงแรม และร้านอาหาร ยังคงเป็นแหล่งที่สามารถพบเห็นหญิงบริการดำเนินธุรกิจได้ในประเทศนอร์เวย์ (Prosentret, สื่อออนไลน์)

เนเธอร์แลนด์ ด้วยการค้าประเวณีบริเวณข้างถนน (street prostitution) ถูกควบคุมอย่างเข้มงวดในประเทศเนเธอร์แลนด์ ส่งผลให้แหล่งค้าบริการทางเพศส่วนใหญ่ของประเทศนี้เป็นการค้าประเวณีภายในเคหสถาน (Indoor prostitution) โดยมีรายงานวิจัยระบุว่าสถานที่ที่หญิงบริการทำงานอยู่มากที่สุดคือ 1. สถานค้าประเวณีต่างๆ ที่ตั้งอยู่ริมถนน (window prostitution) 2.สถานเรีรรมณ์ (Clubs) 3.ที่พักส่วนตัว (Private house) 4. การบริการแบบหญิงคู่ขา (escorts) 5.สถานค้าประเวณี (home prostitution) 6. สถานบริการ อาบ อบ นวด และอื่นๆ เช่น SM studio หรือ บริเวณข้างถนน ตามลำดับ (A.L. Daalder, 2014)

4.3 ประเทศแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ประเทศกัมพูชา แหล่งค้าประเวณีในประเทศกัมพูชาจะจำแนกตามรูปแบบของการบริการซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2รูปแบบ ดังต่อไปนี้ (UNIAP, 2010)

1. สถานบริการแบบแอบแฝง (Indirect Venues) รูปแบบของการค้าประเวณีแบบแอบแฝงนี้ไม่มีสถานที่สำหรับดำเนินธุรกิจไว้เป็นการแน่นอน แต่เป็นการพบปะสังสรรค์ของผู้คนในสถานที่ที่ได้รับความนิยมต่างๆ กันไป หญิงผู้ค้าบริการจะมองหาหรือเข้าหาลูกค้าที่เป็นผู้ชายซึ่งมาคนเดียวหรือมาเป็นกลุ่มเล็กๆ และมีการเสนอการขายบริการ จากนั้นจึงมีการตกลงซื้อขายและเกิดการบริการทางเพศต่อไป

1.1 ร้านคาราโอเกะ จะมีหญิงบริการนั่งบริการลูกค้าโดยผสมเครื่องดื่ม ร้องเพลง และการตกลงซื้อขายการค้าประเวณีจะเกิดขึ้นระหว่างที่ลูกค้าร้องเพลงและทำกิจกรรมด้านความบันเทิงภายในร้าน หากข้อตกลงระหว่างหญิงผู้เสนอขายและลูกค้าเกิดผล ลูกค้าจะพาหญิงบริการออกไปพร้อมกัน

1.2 บาร์ ร้านประเภทนี้จะตั้งอยู่ในเขตสถานเรีรรมณ์ที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยผู้จำหน่ายและเสนอขายแอลกอฮอล์เป็นหญิงบริการที่แฝงการขายบริการทางเพศพร้อมกับการเสนอขายเครื่องดื่มต่างๆ

1.3 ร้านอาหาร ผู้หญิงที่ขายบริการในร้านอาหารส่วนมากคือพนักงานบริการในร้าน หรือนักสร้างความบันเทิงภายในร้าน ที่ส่วนตัวแล้วมีอาชีพขายบริการแต่ประกอบอาชีพอื่นบังหน้า

1.4 การค้าประเวณีแบบอิสระ กล่าวคือ หญิงบริการประเภทนี้จะไม่ยึดติดกับสังกัดหรือพึ่งพานายหน้าเพื่อหาลูกค้าแต่ละรายจะดำเนินธุรกิจเอง โดยมีการออกไปเรียกแขกที่เดินไปมาตามท้องถนน นั่งบริการแขกในผับหรือบาร์ต่างๆ ที่ไม่มีบริการจัดหาการค้าประเวณี หรือบางโรงแรมและเกสต์เฮาส์ต่างๆ มักมีการติดต่อหญิงบริการเหล่านี้ให้ไปบริการแขกภายในโรงแรมเป็นครั้งคราว

2. สถานค้าบริการโดยตรง (Direct Venues) เป็นสถานที่ค้าบริการทางเพศอย่างเปิดเผย ลูกค้าผู้ใช้บริการสามารถเลือกหญิงบริการได้ภายในร้าน โดยมีการจ่ายเงินค่าตัวให้แก่มามาซังหรือเจ้าของสถานบริการก่อนจะรับบริการจากผู้ให้บริการ

2.1 สถานค้าประเวณี (Brothel) รูปแบบของสถานค้าประเวณีจะมีหญิงบริการนั่งอยู่ในห้องซึ่งตั้งอยู่บริเวณข้างถนนเพื่อให้ลูกค้ามองเห็นและเลือกซื้อบริการ หากมีการตกลงซื้อขายบริการทางเพศ สถานบริการประเภทนี้มีการจัดห้องไว้สำหรับบริการลูกค้าเพื่อการค้าประเวณีด้วย

2.2 อาบ อบ นวด ในสถานบริการประเภทนี้จะมีลักษณะที่คล้ายกับสถานค้าประเวณี แต่ผู้ค้าบริการจะได้รับการยกระดับขึ้นมานั่งอยู่ในห้องกระจกแทนหน้าร้านหรือข้างถนนเพื่อให้ลูกค้าเลือกซื้อบริการ โดยหญิงบริการในกลุ่มนี้จะมีอัตราค่าบริการแพงมากขึ้นตามระดับทักษะการบริการของผู้บริการ ซึ่งลูกค้าสามารถทราบได้จากโซนที่นั่งของหญิงบริการ

ประเทศไทย สถานบันเทิงในประเทศไทยมีจำนวนประมาณ 3,000 แห่ง เช่น ร้านคาราโอเกะ ร้านอาบ อบ นวด หรือผับ เป็นต้น (Facts and details, สื่อออนไลน์) ในสถานบันเทิงเหล่านี้มักถูกใช้เป็นสถานที่ในการติดต่อซื้อขายการค้าประเวณีอย่างไม่เป็นทางการ โดยมากมักจะตั้งอยู่ในบริเวณชายแดนไทย-เมียนมา และ จีน – เมียนมา โดยผู้หญิงที่ประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศชาวเมียนมาส่วนมากจะเสนอขายบริการให้แก่ลูกค้ากลุ่มผู้ชายชนชั้นแรงงาน หรือผู้หลบหนีเข้าเมืองในบริเวณชายแดนดังกล่าว (World Health Organization, 2001) แหล่งการค้าประเวณีในประเทศไทยจะจำแนกตามสถานที่ที่หญิงบริการดำเนินการชักชวนหรือเรียกแขก ดังนี้ (Luke Talikowski and Sue Gillieatt, 2005)

1. สถานบริการค้าประเวณี

หญิงบริการในสถานค้าประเวณีประเภทนี้จะต้องเสียค่านายหน้าให้กับเจ้าของช่องหรือผู้ควบคุม โดยสถานบริการมีการอำนวยความสะดวกในเรื่องห้องพักไว้บริการแขก มีการอนุญาตให้แขกพาหญิงบริการออกไปนอกสถานบริการได้ตามแต่ความต้องการ

2. ข้างถนนและป้ายรถเมล์

หญิงบริการชาวเมียนมาจะโฆษณาและชักชวนลูกค้าที่ขับรถผ่านหรือเดินไปมาในบริเวณนี้ โดยมากหญิงกลุ่มนี้จะดำเนินการค้าประเวณีด้วยตัวเองโดยไม่มีนายหน้า ช่วงทำงานเป็นช่วงเวลากลางวันและจะใช้วิธีส่องไฟฉายเป็น

สัญญาณเรียกลูกค้า ซึ่งหากลูกค้าสนใจจะกระพริบไฟตอบและรับขึ้นรถเพื่อมองหาสถานที่ประกอบกิจกรรมการค้าประเวณี อาทิ เกสต์เฮาส์ พุ่มไม้ที่ลับตาคน ลานจอดรถ ในรถ และอื่นๆ ที่ไม่ต้องใช้งบประมาณมาก เป็นต้น

3. ผับ บาร์ คาราโอเกะ ร้านอาหาร

สถานบันเทิงในกลุ่มนี้โดยมากจะเปิดให้บริการในช่วงเวลากลางคืน หญิงผู้ขายบริการส่วนมากจะเป็นพนักงานในร้านอาหาร พนักงานเสิร์ฟ นักร้อง นักเต้น นางแบบ และอื่นๆ ที่เข้ามาทำงานภายในร้านทั้งชั่วคราวและถาวร อาทิ นางแบบมาเดินแฟชั่นโชว์ภายในร้าน หรือนักเต้นมาแสดงโชว์เพื่อสร้างความบันเทิงให้กับลูกค้า เป็นต้น ทั้งนี้กระบวนการซื้อขายการค้าประเวณีจะเริ่มจากการเข้าหาของหญิงค้าบริการต่อแขก หรือความในใจของแขกต่อตัวหญิงบริการ หากแขกเกิดความสนใจและเลือกหญิงบริการก่อน บริการภายในร้านจะเป็นผู้ช่วยดำเนินการประสานการติดต่อในเบื้องต้น หญิงบริการจะมีการลงมานั่งร่วมโต๊ะเพื่อพูดคุยกับแขก และหากมีการตกลงกันเรียบร้อยแล้ว ผู้ซื้อบริการจะต้องจ่ายค่านายหน้าให้ผู้คุ้มครองหรือเจ้าของสถานที่ก่อนรับบริการ

4. โรงแรม

ในบางโรงแรมมีการจัดเตรียมหญิงบริการไว้บริการลูกค้าโดยมีการให้ที่พักอาศัยกับหญิงบริการ แต่บางโรงแรมไม่มีที่พักให้แต่มีการเรียกใช้บริการของหญิงบริการเป็นครั้งคราวขึ้นกับความต้องการของแขก

5. สถานอาบ อบ นวด และร้านเสริมสวย

หญิงบริการในสถานที่ประเภทนี้จะต้องมีทักษะการนวด โดยในขณะที่นวดให้ลูกค้าอาจมีการตกลงซื้อขายการบริการทางเพศไปด้วย ทั้งนี้สถานอาบ อบ นวดบางแห่งยินยอมให้มีการใช้สถานที่ที่เป็นสถานประกอบกิจกรรมการค้าประเวณี หรือบางแห่งไม่อนุญาตแขกก็จะพาผู้ขายบริการไปยังเกสต์เฮาส์ หรือโรงแรม เป็นต้น

ประเทศลาว แม้ว่าการค้าประเวณีในประเทศลาวจะผิดศีลธรรมและกฎหมาย แต่แหล่งค้าประเวณีในประเทศลาวยังคงเป็นธุรกิจที่พบเห็นได้แม้จะไม่ใช่ตลาดการค้าเพศที่ใหญ่นักก็ตาม โดยเฉพาะเมืองหลวงของประเทศอย่างเวียงจันทน์ การค้าประเวณีในประเทศลาวจะแฝงอยู่ในธุรกิจประเภทอาบ อบ นวด บาร์ และร้านคาราโอเกะเป็นส่วนใหญ่ เช่นเดียวกันกับประเทศกัมพูชา และเมียนมา พนักงานบริการภายในร้านเหล่านี้บางคนมีอาชีพค้าประเวณีเป็นหลัก มากยิ่งกว่านั้นในสถานบันเทิงดังกล่าวมีผู้ค้าบริการทางเพศชาวลาวทำงานอยู่ถึง 20 เปอร์เซ็นต์ (Fact and details, สื่อออนไลน์) และหญิงบริการชาวลาวมักไม่เป็นที่เปิดเผยตัวตนหรือไม่ค่อยพบเห็นได้ตามสถานที่สาธารณะมากนัก ทั้งนี้ด้วยธุรกิจการค้าบริการทางเพศของประเทศลาวเติบโตน้อยกว่าประเทศไทย จึงส่งผลให้หญิงชาวลาวเดินทางเข้ามาค้าประเวณีในประเทศไทยมากกว่าทำงานอยู่ในประเทศต้นทาง ดังนั้นแหล่งการค้าประเวณีโดยหลักของหญิงบริการชาวลาวคือประเทศไทย (World Health Organization, 2001)

ประเทศจีน แหล่งการค้าประเวณีของประเทศจีนมักตั้งอยู่รวมกันเป็นกลุ่มในย่านชานเมืองของเมืองเศรษฐกิจเก่าแก่เช่นเมือง Jinding หรือเมืองเซี่ยงไฮ้ซึ่งเป็นเขตที่มีสถานบันเทิงและสถานบริการค้าประเวณีทั้งแบบ

แฝงและเปิดเผยอยู่มาก โดยสถานประกอบการค้าประเวณีของประเทศจีนมีความคล้ายคลึงกับประเทศในแถบอนุภูมิภาค
ลุ่มแม่น้ำโขงอื่นๆ กล่าวคือ ผู้คุมหรือเจ้าของสถานค้าประเวณีทั้งที่แอบแฝงและโดยตรงเป็นสื่อกลางในการจัดหาลูกค้า
และมีส่วนได้ส่วนเสียกับรายรับของหญิงบริการ อาทิเช่น ร้านเสริมสวย สถานอาบ อบ นวด สถานที่ออกกำลังกาย
สปา สถานค้าประเวณีโดยตรง (Brothel) ร้านคาราโอเกะ และโรงแรม นอกจากนี้ยังมีแหล่งค้าบริการของหญิง
บริการที่ดำเนินธุรกิจด้วยตัวเองโดยไม่ต้องมีนายหน้าหรือสังกัดห้กรายได้ คือ อินเทอร์เน็ต และการเรียกแขกเอง
บริเวณข้างถนน เป็นต้น (Niklas Dougherty, 2006)

อาจกล่าวในภาพรวมได้ว่า แหล่งการค้าประเวณีในประเทศแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงสามารถจำแนก
ออกเป็น 2 แหล่ง ตามลักษณะการบริหารจัดการรายได้ของผู้ค้าบริการคือ 1. แหล่งค้าประเวณีที่ผู้จัดหามีส่วนได้ส่วน
เสียในรายได้ ประกอบด้วย ร้านเสริมสวย สถานอาบ อบ นวด สถานที่ออกกำลังกาย สถานค้าประเวณีโดยตรง
(Brothel) ร้านคาราโอเกะ ร้านอาหาร และโรงแรม และ 2. แหล่งค้าประเวณีที่ผู้ค้าประเวณีเป็นผู้มีสิทธิในรายได้เต็ม
คือ อินเทอร์เน็ต และการค้าประเวณีบริเวณข้างถนนและป้ายรถเมล์ ทั้งนี้กฎหมายของประเทศในแถบอนุภูมิภาค
ลุ่มแม่น้ำโขงต่อการจัดตั้งสถานบริการหรือสถานบันเทิงนั้นเป็นไปแบบควบคุมมิใช่ปราบปรามให้สิ้นซาก อีกทั้งการไม่มี
ข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ด้านการรับพนักงานไว้ในสถานเรีงรมณ์ แหล่งที่มาของพนักงาน หรือกระบวนการตรวจสอบ
หญิงที่ทำงานบริการไว้อย่างชัดเจน ส่งผลให้เกิดปัญหาขบวนการค้าเพศที่ส่วนมากมีผู้เสียหายเป็นผู้หญิงในช่วงอายุที่
หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกิดขึ้นของตลาดทางเพศที่มีตัวกลางเป็นผู้จัดหาหญิงสาวสำหรับสนองความ
ต้องการของลูกค้า จนสามารถนำมาสู่ขบวนการค้ามนุษย์ได้ในที่สุด

5. สถานการณ์การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในลุ่มแม่น้ำโขง

ตามที่ได้กล่าวในข้างต้น ถึงแนวคิดกว้างๆ เกี่ยวกับโสเภณี โดยส่วนใหญ่เป็นแนวคิดที่มองโสเภณีในแบบ
“ทั่วไป” (In General) ไม่ได้ลงรายละเอียดที่เฉพาะเจาะจง อย่างไรก็ตาม งานวิจัยชิ้นนี้พยายามจะลดภาพกว้างของ
การวิเคราะห์โดยเฉพาะมิติเชิงพื้นที่ (Area Study) ของกลุ่มโสเภณีลง นั่นคือเน้นศึกษาแต่เฉพาะ กลุ่มของโสเภณี
ชาวต่างชาติจากประเทศลุ่มแม่น้ำโขงที่เดินทางเข้ามาค้าบริการในประเทศไทย เท่านั้น

หากเราพิจารณาในเชิงสังคมและวัฒนธรรม จะพบความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่สลับซับซ้อนระหว่างเพศชาย
และเพศหญิงในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง มิติด้านเพศสภาพของสังคมชาวเอเชียเป็นสังคมที่เพศชายเป็นใหญ่(Patriarchy)
ดังนั้น ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งตั้งอยู่บนคาบสมุทรที่ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมมาจาก 2 อารยะธรรมใหญ่
คือประเทศจีนและอินเดีย จึงส่งผลให้พื้นที่ในบริเวณนี้ได้รับค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมมาอย่างเลื่องไม่ได้ ดังนั้น
บทบาทของเพศหญิงในพื้นที่ดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นเชิงอุดมการณ์ความคิดหรือพฤติกรรมการแสดงออกจึงถูกกำกับ
ควบคุมโดยเพศชาย ซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจและสถานะทางสังคมสูงกว่ามาโดยตลอด ตัวตนของผู้หญิงจึงถูกตีค่าและให้
ความหมายผ่านกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมที่สังคม(อันมีเพศชายเป็นใหญ่)กำหนดไว้ หากหญิงใดละเมิดกฎเกณฑ์ดังกล่าว

ก็จะถูกตราหน้าและเป็นที่รังเกียจ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือค่านิยมที่ผู้หญิงต้องมีสามีเพียงคนเดียว หากหญิงไม่มีสามีหลายคน ก็จะถูกตำหนิโดยคนในสังคม มีการสร้างถ้อยคำเพื่อเรียกผู้หญิงที่มีสามีหลายคนขึ้นมาโดยเฉพาะ เช่น ถูกเรียกขานว่าเป็น *อีตัว กะหรี* หรือ *โสเภณี* ซึ่งถ้อยคำเหล่านี้แสดงออกอย่างชัดเจน ถึงอคติที่สังคมมีต่อผู้หญิงที่มีพฤติกรรมทางเพศที่ผิดธรรมเนียมคลองธรรม แต่ในขณะเดียวกัน เพศชายกลับสามารถมีภรรยาหลายคนได้ เพราะการมีภรรยาหลายคนเปรียบได้ดั่งสิ่งที่แสดงถึงบทบาทและสถานะทางสังคมของชายผู้นั้น โดยเฉพาะเพศชายที่อยู่ในชนชั้นสูง ส่วนหนึ่งก็แสดงให้เห็นถึงความมีหน้ามีตาในสังคมและฐานะทางเศรษฐกิจที่สามารถเลี้ยงดูหญิงสาวเหล่านั้นได้ นอกจากนี้ยังมีขนบธรรมเนียมของ *ค่าสินสอด* ในการแต่งงาน ที่สะท้อนให้เห็นว่าสังคมในพื้นที่นี้ มองผู้หญิงเป็นดั่งสินค้าที่มีมูลค่าซื้อขายได้โดยเพศชายนั่นเอง (ทาสเช็กซ์, 2547)

5.1 พัฒนาการของ “การค้าบริการทางเพศ” และ “โสเภณี” ในประเทศไทย จากอดีตจนถึงปัจจุบัน

ในสมัยอยุธยาประเทศไทย ยังไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดว่า *โสเภณี* และ *การค้าบริการทางเพศ* นั้นมีมาตั้งแต่เมื่อใด แต่จากวิทยานิพนธ์ของ นพมาศ พวงสุวรรณ เรื่อง ภาพโสเภณีในนวนิยายไทยกับความเป็นจริงทางสังคม ได้ตั้งข้อสันนิษฐานว่า สำหรับประเทศไทยนั้น โสเภณีน่าจะมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาแล้ว (พ.ศ. 1893 – 2310) เนื่องจากสมัยนั้นมีบันทึกว่ารัฐบาลยอมให้มีโสเภณีได้แต่ต้องมีการเสียภาษีให้แก่อำนาจรัฐ จึงทำให้เกิดแหล่งค้าประเวณีขนาดใหญ่ในชุมชนชาวจีนที่อพยพเข้ามา ซึ่งเป็นสถานที่ในการติดต่อซื้อขายบริการโดยมีลูกค้าเป็นทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น แหล่งบริการทางเพศที่เห็นได้ชัดเจนคือย่านสำเพ็ง จนมีคำพูดที่กล่าวถึงโสเภณีในสมัยนั้นว่า “หญิงสำเพ็ง” ซึ่งเป็นย่านที่อยู่อาศัยของแรงงานชาวจีนที่อพยพย้ายเข้ามาในประเทศไทยภายหลังการลงนามในสนธิสัญญาเบาว์ริง (พ.ศ. 2398) โดยเป็นช่วงเวลาที่ยุค *สยาม* ในขณะนั้น ดำเนินนโยบาย “*เปิดประเทศ*” และมีการเปลี่ยนแปลงวิถีเศรษฐกิจจากการผลิตเพื่อยังชีพเป็นการผลิตเพื่อส่งออก ดังนั้นทั้งประเทศจึงมีความต้องการแรงงานเพื่อการผลิตเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในภาคการเกษตร ส่งผลให้มีการอพยพของแรงงานชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวจีนเข้ามาในประเทศไทยมากมาย ซึ่งมีการคาดการณ์ไว้ว่าในปลายสมัยของรัชกาลที่ 4 มีแรงงานอพยพเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมากถึง 7 หมื่นคนเลยทีเดียว (นพมาศ, 2545) และหนึ่งในแรงงานเหล่านั้นได้รวมถึงเด็กและผู้หญิงชาวจีนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะถูกล่อลวงมาเพื่อค้าประเวณีอีกด้วย

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ผลจากการประกาศเลิกทาสทำให้มีแรงงานออกสู่ตลาดเพิ่มมากขึ้น โดยหนึ่งในนั้นคือแรงงานที่ค้าบริการทางเพศ โสเภณีจึงมีเพิ่มมากขึ้นและยังคงไม่มีการควบคุมดูแลจากรัฐอย่างเป็นรูปธรรม จึงส่งผลให้ประชาชนในสมัยนั้นเป็นกามโรคกันอย่างกว้างขวาง รัฐบาลจึงเห็นความสำคัญที่จะต้องควบคุมโรคดังกล่าว จึงได้ตรา *พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ. 127* โดยประกาศใช้เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2451 ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวถือได้ว่าเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมโสเภณีฉบับแรกของไทยและเป็นจุดเริ่มต้นของการค้าประเวณีแบบ

ถูกกฎหมายเป็นครั้งแรก โดยส่งผลให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการและออกใบอนุญาตประจำตัวให้แก่โสเภณี รัฐยินยอมให้สามารถจัดตั้งสำนักโสเภณีขึ้นได้ โดยจะต้องแขวนโคมเขียวไว้ด้านหน้าสถานประกอบการ จึงทำให้เกิดคำว่า “หญิงโคมเขียว” เพื่อใช้เรียกโสเภณีในสมัยนั้น(การค้าหญิง, 2540) เจ้าของสถานบริการส่วนใหญ่มักเป็นเจ้าแก่ชาวจีน โดยมีลูกค้าเป็นผู้ขายในท้องถิ่นและแรงงานชาวจีนที่อพยพมาอยู่ในไทย ส่วนผู้หญิงที่มาขายบริการคือผู้หญิงและเด็กซึ่งมีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยส่วนใหญ่ถูกหลอกลวงมาขายในสถานบริการมากกว่าจะสมัครใจเข้ามาขายเอง

ในปี พ.ศ. 2478 (2503) ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง รัฐบาลไทยมีการประกาศใช้กฎหมายฟัวเดียวเมียเดียวเพื่อปรับปรุงภาพลักษณ์ของประเทศให้เป็นลักษณะสากลตามแบบตะวันตก แต่ผลที่ตามมาคือผู้หญิงที่เคยเป็นเมียน้อยเมียเก็บกลับไร้ที่อยู่เพราะไม่เป็นที่ต้องการและไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมอีกต่อไป และมีไม่น้อยที่เลือกจะมาเป็นโสเภณี เลยกลายเป็นว่าจำนวนโสเภณีมีเพิ่มขึ้นอีก ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีมติจากที่ประชุมองค์การสหประชาชาติว่า การค้าประเวณีทำให้ศักดิ์ศรีของมนุษย์ตกต่ำลงและเป็นต้นเหตุแห่งความเสื่อมทรามต่างๆ ในสังคม เช่น การค้าผู้หญิง การบังคับให้หญิงค้าประเวณี อาชญากรรม และการแพร่เชื้อการโรค ประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกขององค์การสหประชาชาติจึงต้องปฏิบัติตามมติดังกล่าว โดยการออก พระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 พ.ย. 2503 (บุญส่ง เผ่าทรง, 2503) ตรงกับสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งใช้แทนพระราชบัญญัติสังวรโรค ร.ศ.127 เลยกทำให้อาชีพโสเภณีเป็นสิ่งผิดกฎหมายตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยกฎหมายนี้ถือว่า โสเภณีเป็นสิ่งผิดกฎหมายและต้องกำจัดให้หมดไปจากสังคมไทย ผลกระทบจากการประกาศใช้กฎหมายดังกล่าวส่งผลให้รัฐทำการปราบปรามโสเภณีอย่างหนักทั้งในเมืองหลวงและในเมืองอื่นๆที่มีความเจริญจากการพัฒนา เช่น เมืองพัทยา เป็นต้น

แต่สิ่งที่น่าสนใจกลับพบว่า การยกเลิกระบบโสเภณีที่ถูกกฎหมายกลับไม่ได้ช่วยให้จำนวนโสเภณีในประเทศลดจำนวนลงแต่อย่างใด แต่กลับทำให้ “โสเภณีเถื่อน” ระบาดเพิ่มมากขึ้น ซึ่งพวกเถื่อนเหล่านี้ไม่ได้อยู่ในแหล่งสถานบริการหรือสำนักโคมเขียวเหมือนแต่ก่อน แต่เป็นระบบโสเภณีในเปลี่ยนรูปแบบใหม่ขึ้นมา เช่น การออกเดินหาลูกค้าตามถนนหรือย่านสาธารณะ สำนักโสเภณีในรูปแบบของร้านค้าขายเครื่องดื่ม ร้านอาหาร บาร์ สถานอาบอบนวด ฯลฯ ทั้งนี้ก็เพื่อปรับตัวให้อยู่รอดตามสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในขณะนั้น งานของ บุญส่ง เผ่าทรง เรื่อง ปัญหาหญิงโสเภณีในประเทศไทย ได้ให้รายละเอียดของพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ว่า การแก้ปัญหาด้วยกฎหมายไม่อาจทำให้ปัญหาโสเภณีหมดไปจากสังคม แต่เพียงแคื่อยังไม่ให้มีการขยายตัวออกไปมากกว่านี้เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดสงครามเวียดนามในปี พ.ศ.2503 – 2512 ประเทศไทยได้กลายเป็นหนึ่งในฐานทัพสำคัญของของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การเข้ามาของทหารเหล่านี้ทำให้ความต้องการ

(Demand) ในตลาดทางเพศเพิ่มขึ้น เลยก่อให้เกิดแรงงานในตลาดเพศเป็นจำนวนมากตามมาเพื่อตอบสนองต่อทหารที่มารบในสงครามดังกล่าว ผู้หญิงหลายคนโดยเฉพาะหญิงสาวจากชนบทที่ห่างไกลจึงถูกชักชวนให้เข้าสู่ธุรกิจประเภทรนี้ โดยมีปัจจัยผลักดันที่สำคัญคือสถานะทางเศรษฐกิจและความยากจน ทำให้ผู้หญิงไทยยอมทำอาชีพนี้ในฐานะแหล่งรายได้ที่สำคัญเพิ่มมากขึ้น (สุรนุช ธงศิลา, 2542) ผลกระทบที่สำคัญอีกประการคือ การประกาศใช้ พระราชบัญญัติสถานบริการบันเทิง พ.ศ. 2509 ซึ่งในทางหนึ่งดูเหมือนเพื่อควบคุมสถานบริการบันเทิงให้มีการค้าประเวณีอย่างเปิดเผยเพื่อรองรับการลงทุนของสถานบริการธุรกิจการค้าบริการทางเพศในรูปแบบใหม่ๆ มากขึ้น ที่ส่งผลให้การค้าประเวณีได้เปลี่ยนรูปแบบจาก หญิงโรงนวดในโรงยาฝิ่นไปสู่สถานอาบอบนวดและโรงน้ำชา ในทศวรรษ 1960s นักธุรกิจ นักดนตรีประจำคลับ และหญิงพาร์ทเนอร์นั้นคุยกับแขกไปจนถึงหัวเต็นระบำ เป็นต้น สังคมไทยจึงเริ่มเรียนรู้กับคำว่าไนท์คลับ คาเฟ่ สถานบริการอาบอบนวด และบาร์เบียร์ ก็ในยุคนี้ ในภายหลังกระทรวงสาธารณสุขจัดสถานบันเทิงเหล่านี้ให้เป็นสถานบริการทางเพศแบบแอบแฝง จำนวนของสถานธุรกิจบริการรูปแบบใหม่นี้เติบโตอย่างรวดเร็วในจังหวัดที่เป็นที่ตั้งฐานทัพอเมริกัน เช่น อุบลราชธานี นครสวรรค์ สัตหีบ ระยอง พัทยา ชลบุรี ชื่อเสียงของแหล่งสถานบริการทางเพศบางแห่งเริ่มเป็นที่รู้จักกันทั่วไปทั้งในประเทศไทย และในกลุ่มของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ทาสเช็กซ์, 2547)

โดยจะเห็นได้ว่า ปรากฏการณ์ค้าประเวณีของไทยเกิดควบคู่มากับการอพยพย้ายถิ่นของคนจากพื้นที่ห่างไกลในชนบทโดยเฉพาะทางภาคเหนือและอีสานเพื่อเข้าหาแหล่งรายได้ในเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการย้ายถิ่นของผู้หญิงในภาคอีสานนั้นเป็นไปเพื่อการค้าประเวณีโดยเฉพาะ เริ่มจากแหล่งลูกค้าในฐานทัพของอเมริกัน ต่อมาก็มีเมืองพัทยาที่พัฒนาขึ้นมาจนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์กลางของความบันเทิงต่อจากพัฒนาการในกรุงเทพฯ และแม้สงครามเวียดนามจะยุติลงในปี พ.ศ. 2519 อันเนื่องมาจากการประท้วงของนิสิตนักศึกษาส่งผลให้อเมริกันยอมถอนทัพออกจากประเทศ แต่อุตสาหกรรมทางเพศกลับไม่หยุดตามไปด้วย เพราะผู้หญิงไทยที่ทำอาชีพนี้ต่างก็เลือกที่จะอพยพย้ายถิ่นตามกลุ่มลูกค้าชาวต่างชาติพวกนี้ไปยังต่างแดน เลยกลายเป็นการย้ายถิ่นเพื่อการค้าประเวณีของผู้หญิงไทยในต่างแดนสมัยแรกๆ นั่นเอง

ภายหลังจากวิกฤตทางการเมืองในปี พ.ศ. 2519 ประเทศไทยก็เผชิญกับภาวะการณ์ผันผวนทางเศรษฐกิจอย่างหนัก ส่งผลให้ในระยะต่อมารัฐบาลเลือกที่จะดำเนินนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยเฉพาะจากชาติตะวันตก ดังคำปราศรัยของรองนายกรัฐมนตรี บุญชู โรจนเสถียร ในที่ประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศ ณ อำเภหาดใหญ่ ในปี พ.ศ. 2523 โดยเสนอให้มีการทำนุบำรุงและส่งเสริมแหล่งบันเทิงทางเพศ เป็นการยืนยันนโยบายการใช้โสเภณีเป็นเครื่องมือดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี และนายมีชัย วีระไวทยะ โฆษกรัฐบาลในสมัยนั้นยอมรับว่าถ้าไม่มีธุรกิจการขายบริการทางเพศ ก็คงจะไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเมืองไทยมากขึ้นกัน จึงไม่น่าแปลกเมื่อพบว่าช่วงปี พ.ศ. 2523-2535 การเติบโตของธุรกิจการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานบริการบันเทิงทางเพศ โดยมีการระบุรายได้ในปี พ.ศ. 2524 ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถทำรายได้มากกว่า 220 ล้านเหรียญสหรัฐ เป็นรองเพียงข้าวและน้ำตาลเท่านั้น (จิรติ ดิงศภัทัย และ อุษา ตันติเวชกุล, 2524) ส่วนงานศึกษาของผาสุก พงษ์ไพจิตร ที่ทำวิจัยเรื่อง หวย ช่อง บ่อน ยาบ้า : เศรษฐกิจนอกกฎหมายกับนโยบายสาธารณะใน

ประเทศไทย โดยได้ระบุว่าประเทศไทยมีจำนวนโสเภณีกว่า 2 แสนคน ซึ่งมีรายได้หมุนเวียนกว่า 100,000 ล้านบาทเลยทีเดียว (2539) ผลจากการดำเนินนโยบายดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยได้รับสมญานามว่า “สยามเมืองเช็กซ์” (ทาสเช็กซ์, 2547) ซึ่งโด่งดังไปทั่วโลก ด้วยความอับอายรัฐบาลจึงออก **พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539** ซึ่งกว่าที่กฎหมายเกี่ยวกับโสเภณีฉบับนี้จะออกมา ก็ห่างจากกฎหมายฉบับที่แล้วไปกว่าสามสิบปี แต่หลังจากการประกาศใช้กฎหมายดังกล่าวก็ไม่ได้ทำให้สถานการณ์ด้านการค้าประเวณีของไทยนั้นดีขึ้นแต่อย่างใด เพียงแต่ธุรกิจนี้ได้เปลี่ยนวิธีการดำเนินธุรกิจไปจากเดิมเท่านั้น มีการเปลี่ยนแปลงเป็นสถานบริการในรูปแบบใหม่ที่ผสมผสานความบันเทิงลงไปควบคู่กับการบริการทางเพศ (อรสม สุทธิสาคร, 2545) ซึ่งสามารถแบ่งออกอย่างคร่าวๆได้ 5 ประเภท คือ 1.) เต็นโชว์ อะโกโก้ และโชว์พิสดารต่างๆ 2.) สาวคาเฟ่ คาราโอเกะ และ บาร์ 3.) ข้างถนน 4.) ซ่อง 5.) หมอนวด แม้กระนั้นก็ตาม จำนวนโสเภณีก็มิได้ลดลง แต่อยู่ในรูปแบบที่แอบแฝงมากขึ้นเท่านั้น

หลังจากการประกาศใช้กฎหมายดังกล่าว ก็พบว่ามีช่องโหว่มากมายตามมา เลยทำให้ไทยต้องปรับมาตรการทางกฎหมายเพื่อที่จะพยายามอุดช่องเหล่านั้น โดยตราพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีและเด็ก พ.ศ. 2540 ตลอดจนพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน แม้ว่าพัฒนาการของกระบวนการค้าประเวณีและพัฒนาการทางกฎหมายนั้นเกิดควบคู่กันมาโดยตลอด แต่ก็พบว่าจำนวนทางด้านสถิติของการค้าประเวณีในประเทศยังไม่มีที่ท่าว่าจะลดลงแต่อย่างใด นั่นเลยทำให้เกิดคำถามที่น่าสงสัยตามมาว่า การใช้มาตรการทางกฎหมายไม่สามารถแก้ปัญหาการค้าประเวณีและลดจำนวนของโสเภณีในสังคมลงไปได้ อีกทั้งยังเกิดการหลั่งไหลของแรงงาน ซึ่งหนึ่งในนั้นคือแรงงานที่อยู่ในตลาดทางเพศแอบแฝงเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้นทุกปี ดังนั้นในส่วนต่อไปจะขยายกรอบการมองในเชิงพื้นที่ เพื่อให้สามารถเข้าใจสถานการณ์การค้าประเวณีที่เชื่อมโยงกับการค้ามนุษย์และการอพยพย้ายถิ่นฐานของแรงงานในกลุ่มประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง

5.2 สถานการณ์การค้าประเวณีในกลุ่มแม่น้ำโขง

จะเห็นได้ว่า ภาพของโสเภณีในตุ้กระจากเป็นสิ่งที่ประเทศไทยมีมานานแล้ว แต่ปัจจุบันกำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยยะสำคัญของตัวโสเภณีเอง นั่นคือ **“ความหลากหลายของผู้ที่ประกอบอาชีพนี้”** ซึ่งกินความหมายของความหลากหลายทางสังคม เชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กล่าวคือจากเดิมผู้ที่ประกอบอาชีพโสเภณีมักเป็นผู้หญิงของชนชั้นที่เดินทางย้ายถิ่นจากชนบท (Rural) เข้ามาสู่เมืองหลวง (Capital) เพื่อหาช่องทางในการประกอบอาชีพ เป็นการเดินทางย้ายถิ่นเพื่อเข้าหาแหล่งเงินทุนและจุดศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นในอดีตโสเภณีที่อยู่ในกรุงเทพฯจึงเป็นผู้หญิงชาวไทยที่เดินทางมาจากพื้นที่ห่างไกลในต่างจังหวัด แต่ปัจจุบันกลับไม่ปรากฏลักษณะการเดินทางย้ายถิ่นเพื่อเข้ามาประกอบอาชีพค้าบริการในเมืองหลวงเท่าใดนักแต่กลับกลายเป็นผู้หญิงจากที่อื่น โดยพบว่ามักเป็นชาวต่างชาติที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มมากขึ้น อาทิ ผู้หญิงจากประเทศพม่า ลาว หรือ เวียดนาม ส่วนผู้หญิงไทยที่ประกอบอาชีพนี้ กลับเลือกที่จะเดินทางไปค้าประเวณียังต่างประเทศมากขึ้น เช่น ในประเทศญี่ปุ่น หรือ เยอรมนี เป็นต้น

ดังนั้นจากกรณีของประเทศไทย เมื่อขยายกรอบการมองเรื่องการค้าประเวณีและโสเภณีไปยังประเทศในกลุ่มลุ่มแม่น้ำโขงจะเห็นได้ว่า การค้าประเวณี กับ การย้ายถิ่นฐาน เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นควบคู่กัน และ ที่สำคัญคือกระบวนการค้าประเวณีมีลักษณะเป็นพลวัต เห็นได้ชัดเจนคือกรณีของโสเภณีที่เป็นคนไทยเริ่มเปลี่ยนตลาดไปขายให้กับกลุ่มลูกค้า

ชาวต่างชาติเพิ่มมากขึ้น และในขณะเดียวกันหญิงสาวชาวต่างชาติก็อพยพเข้ามาในประเทศไทยเพื่อค้าประเวณีให้กับให้ชายไทยเพิ่มขึ้นดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น วงโคจรของการอพยพย้ายถิ่นเพื่อการค้าประเวณีจึงขยายวงกว้างออกไปสู่พื้นที่ชายขอบมากขึ้นเรื่อยๆ จากร่างรายงานสถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ประจำปี พ.ศ. 2553 ระบุว่าในแต่ละปี อนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งรวมถึงภาคใต้ของจีน ลาว พม่า ไทย กัมพูชา และเวียดนาม มีผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์มากกว่า 400,000 คน และประเทศไทยถือเป็นประเทศที่ควบทั้ง 3 สถานะ คือ สถานะประเทศต้นทาง โดยมีการแสวงหาประโยชน์จากผู้อื่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ, สถานะเป็นประเทศทางผ่าน คือ ใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านเพื่อส่งออกการค้ามนุษย์ไปยังประเทศอื่น และ สถานะระเทศปลายทาง คือ เป็นแหล่งซื้อขายและแสวงหาผลประโยชน์จากบุคคลเหล่านั้น โดยที่พบมากที่สุดก็หนีไม่พ้นการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบของการค้าประเวณี โดยมีเหยื่อเป็นเด็กผู้หญิงทั้งที่เป็นคนไทยและจากประเทศเพื่อนบ้านนั่นเอง

จากจุลสารความมั่นคงศึกษา ฉบับที่ 84 เรื่องการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ได้ระบุถึงสถานการณ์การค้ามนุษย์ในปัจจุบัน โดยพบว่า นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา ประกอบกับสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทยทั้งสามประเทศ อันได้แก่ พม่า ลาว และกัมพูชา ซึ่งมีปัญหาความไม่สงบภายในประเทศมาตั้งแต่ยุคสงครามเย็น ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจภายในประเทศเหล่านั้นย่ำแย่ตามไปด้วย ประกอบกับในช่วงเวลาเดียวกันนั้น การพัฒนาทางเศรษฐกิจของไทยมีความเจริญก้าวหน้ากว่าประเทศโดยรอบ จึงส่งผลให้ประชาชนจากทั้งสามประเทศพากันอพยพหลั่งไหลเข้ามาหางานทำในไทยเป็นจำนวนมาก โดยในจำนวนนี้ได้รวมไปถึงการอพยพย้ายถิ่นของผู้หญิงเพื่อเดินทางมาค้าบริการทางเพศในประเทศไทยทั้งแบบเต็มใจและถูกล่อลวงมา ดังนั้นแม้การปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างหนักจากรัฐบาลไทยที่ผ่านมาจะทำให้ทำให้ปัญหาการค้ามนุษย์ที่มีเหยื่อเป็นคนไทยลดจำนวนลง แต่ในทางกลับกันขบวนการค้ามนุษย์ได้หันไปแสวงหาผลประโยชน์จากเหยื่อนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นแทน และประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์นั้นได้แก่ พม่า ลาว กัมพูชา และ เวียดนาม

5.2.1 ประเทศพม่า

ชาวพม่าจำนวนมากเดินทางออกนอกประเทศเพื่อหนีจากสถานะที่ยากลำบากทางเศรษฐกิจ, ปัญหาความขัดแย้งภายในอันนำไปสู่การสู้รบที่ยืดเยื้อและกินระยะเวลายาวนาน, การถูกเกณฑ์แรงงานและการละเมิดสิทธิมนุษยชน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุให้ประชากรในประเทศต้องดิ้นรนหาหนทางที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว โดยวิธีการหนึ่งที่เป็นที่นิยมกันคือการย้ายถิ่นเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านที่มีสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่ดีกว่า เพื่อมองหาช่องทางและโอกาสในการทำงาน และปลายทางหลักของแรงงานพม่าเหล่านั้นก็คือประเทศไทย โดยในจำนวนคนพม่ากว่าสามล้านคนที่เดินทางออกมาจากประเทศ กว่าครึ่งหนึ่งจะเดินทางเข้ามายังประเทศไทย จากเอกสาร Transnational Organized Crime in East Asia and the Pacific โดย UNODC ได้ระบุว่า สถิติในปี พ.ศ.

2553 แรงงานชาวพม่าที่อพยพเข้ามาแบบถูกกฎหมายนั้นคิดเป็นสัดส่วน 87% ของแรงงานต่างด้าวทั้งหมดที่เข้ามาในประเทศไทย เพราะการเดินทางข้ามพรมแดนระหว่างไทยและพม่าไม่น่ายุ่งยาก อีกทั้งยังมีโอกาสในการหางานทำ เพราะสภาพทางเศรษฐกิจของไทยกำลังเจริญเติบโตทำให้มีความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมาก แต่สิ่งที่น่ากังวลคือการเดินทางข้ามพรมแดนของชาวพม่าส่วนใหญ่เป็นการข้ามประเทศแบบผิดกฎหมาย (Illegal Migration) สิ่งนี้กลายเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้ชาวพม้าย้ายถิ่นหลายคนตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์เพราะไม่มีสถานะเป็นพลเมือง จึงเปราะบางและไม่ได้รับการคุ้มครองทางกฎหมาย เหยื่อเหล่านี้ถูกนำเข้ามายังประเทศไทยด้วยวัตถุประสงค์ต่างกัน ทั้งการใช้แรงงาน การขอทาน และการค้าประเวณี ฯลฯ

5.2.2 ประเทศลาว

ประเทศลาวมีสถานะเป็นประเทศต้นทางในกระบวนการค้ามนุษย์เช่นเดียวกับพม่า เพราะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่ล่าช้ากว่าประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบ ส่งผลให้ผู้คนต่างก็เลือกที่จะอพยพย้ายถิ่นเพื่อมาหางานทำในประเทศไทยและเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะถูกล่อลวงให้เข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ในท้ายที่สุด โดยเหยื่อส่วนใหญ่จากประเทศลาวจะเป็นผู้หญิงและเด็ก ซึ่งจะถูกล่อลวงเพื่อนำมาขายในงานหลายประเภท ทั้งการบังคับใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมขนาดเล็ก ร้านอาหาร แรงงานรับใช้ในบ้าน และกิจการประมง แต่ที่พบมากที่สุดสำหรับแรงงานอพยพชาวลาวเห็นจะเป็นการค้าประเวณี เพราะรูปร่างหน้าตาของเหยื่อจากประเทศลาวมักจะเป็นที่ถูกใจของกลุ่มลูกค้าอีกทั้งยังสามารถสื่อสารทางภาษากันรู้เรื่อง ตลอดจนราคาในการซื้อบริการก็ถูกมาก ทำให้กลุ่มผู้ค้าประเวณีจากลาวเป็นที่ต้องการของตลาด ในประเทศไทยเป็นอย่างมาก

จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์โดยมูลนิธิกระจกเงาระบุว่า หญิงชาวลาวส่วนมากจะเดินทางข้ามมายังฝั่งไทยเพื่อมาค้าบริการทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่บริเวณชายแดนและกลุ่มจังหวัดที่มีความเจริญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ซึ่งกลายเป็นพื้นที่ทางผ่านและพื้นที่ปลายทางของการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าประเวณีในรูปแบบของช่องและร้านคาราโอเกะ โดยพื้นที่ใจกลางเมืองและอำเภอที่ติดชายแดนของจังหวัดอุดรธานี หนองคาย ถือเป็นแหล่งขายบริการทางเพศที่รุนแรงที่สุด นอกจากนี้แล้วในพื้นที่จังหวัดชายแดนที่ติดกับแม่น้ำโขง ตั้งแต่หนองคาย นครพนม มุกดาหาร จนกระทั่งถึงอุบลราชธานี ก็ประสบปัญหามีเด็กลาวถูกนำมาค้าบริการทางเพศแอบแฝงตามสถานบริการต่างๆ ในขณะเดียวกัน จังหวัดชายแดนกลุ่มแม่น้ำโขง ยังเป็นทางผ่านให้ “นักล่าประเวณี” จำนวนมาก ข้ามแดนเข้าไปซื้อบริการทางเพศเด็กในประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย โดยเฉพาะด้านจังหวัดหนองคาย มุกดาหาร สุรินทร์ และศรีสะเกษ นอกจากการนำเด็กมาขายบริการทางเพศ ในพื้นที่ชายแดนแล้วยังพบว่าการเคลื่อนย้ายเด็กจากประเทศลาวไปยังร้านคาราโอเกะและช่อง ในพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และเลยไปถึงชายแดนทางภาคใต้ของประเทศไทยอีกด้วย

5.2.3 ประเทศกัมพูชา และ เวียดนาม

สำหรับประเทศกัมพูชามีสถานะเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางของเส้นทางในการค้ามนุษย์ ในมิติของประเทศต้นทางเหยื่อชาวกัมพูชาที่ถูกนำมาแสวงประโยชน์ในประเทศไทยนั้น มีพื้นที่ต้นทางจากเขตอำเภอปอยเปต จังหวัดบันเตียเมียนเจย และจังหวัดพระตะบองโดยจะเดินทางผ่านช่องทางที่นิยมใช้กันมากที่สุด คือ ด่านตรวจคนเข้าเมืองอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด สำหรับวัตถุประสงค์ในการค้ามนุษย์จากกัมพูชามายังไทยนั้น จะค้ามาเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ มากกว่าเพื่อการค้าประเวณี เช่น เด็กชาวกัมพูชาจะถูกนำมาค้ายังประเทศไทยเพื่อไปเป็นขอทาน ส่วนหญิงกัมพูชาจะถูกค้ามาเป็นแรงงานรับใช้ตามบ้านและแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังมีการเข้ามาเร่ขายดอกไม้ กระจดาขมิ้น ชูลูกอมหรือหมากฝรั่ง ฯลฯ แต่ถึงกระนั้น การค้ามนุษย์จากกัมพูชาเข้าสู่ประเทศไทยยังแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ การค้ามนุษย์เพื่อนำไปใช้แรงงานเยี่ยงทาสกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าบริการทางเพศ นอกจากนี้ในสถานะของประเทศทางผ่านกัมพูชายังเป็นช่องทางที่หญิงชาวเวียดนามจะเดินทางมาค้าบริการทางเพศในประเทศไทยได้อีกด้วย แต่ในมิติของประเทศปลายทางกัมพูชากลับเป็นประเทศที่น่าจับตามองในฐานะตลาดค้าบริการทางเพศแหล่งใหม่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีรายงานว่าตลาดการค้าบริการทางเพศในกัมพูชากำลังมีแนวโน้มที่จะเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น โดยเหยื่อส่วนใหญ่ที่ค้าประเวณีในกัมพูชาคิดเป็นชาวกัมพูชาเอง 63% เวียดนาม 32% และอื่นๆอีก 5% (Transnational Organized Crime in East Asia and the Pacific, 2013) โดยกลุ่มลูกค้าจะเป็นนักท่องเที่ยวและนักลงทุนที่เดินทางเข้ามาในกัมพูชา

ดังนั้นเราจะเห็นว่ากระบวนการค้าบริการทางเพศในกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขงนั้นมี พลวัตรของการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา จากงานศึกษาหลายชิ้นได้มีการวิเคราะห์ว่าปรากฏการณ์การเกิดขึ้นของโสเภณีเกิดจากแรงผลักดันของปัจจัยหลายด้าน ไม่ใช่แค่ด้านเศรษฐกิจการเมือง และสังคม แต่ยังรวมไปถึงปัจจัยทางเพศภาวะ (Gender) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

หากมองในมิติทางเศรษฐกิจ แนวคิดของสำนักนีโอคลาสสิกสามารถอธิบายได้ว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจย้ายถิ่นเพื่อทำงานของปัจเจกบุคคลซึ่งมีความเกี่ยวข้องอย่างแยกไม่ออกกับปัจจัยในระดับมหภาค ที่สามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิดทฤษฎีระบบโลก โดยวิเคราะห์ถึงโครงสร้างของตลาดโลกภายหลังชัยชนะของระบบทุนนิยมซึ่งได้ก่อให้เกิดการแข่งขันอย่างดุเดือดในตลาด แรงผลักดันมหาศาลของทุนนิยมได้ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในแทบทุกด้าน แต่ในขณะเดียวกัน ก็เกิดด้านมืดของทุนนิยมควบคู่กันไปนั่นคือ **การพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมในพื้นที่ต่างๆทั่วโลก**

สิ่งเหล่านี้เป็นแรงผลักดันที่สำคัญ ที่ทำให้ “บุคคลที่อ่อนแอ” หรือตกอยู่ในสถานะที่ “ด้อยกว่า” ในสังคมต้องดิ้นรนเพื่อหาโอกาสในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนจึงเป็นสาเหตุสำคัญของการดิ้นรนผ่านรูปแบบของ “การอพยพย้ายถิ่น” ของแรงงานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของระบบเศรษฐกิจซึ่งหากใช้แนวคิดดังกล่าวมองเรื่องการเกิดขึ้นของโสเภณีจะพบว่า การเคลื่อนย้ายถิ่น (Migration) จึงเป็นทั้งสาเหตุ(reason) และเป็นสิ่งเดียวกัน กับการเกิดขึ้นของการค้าประเวณี (Sex Trafficking) นั่นเอง

การย้ายถิ่นฐานยังมีประเด็นสำคัญทางด้าน “เพศภาวะ” หรือ Gender อยู่เช่นกัน โดยเฉพาะความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเพศระหว่างชายและหญิง กล่าวคือ ในการอพยพเคลื่อนย้ายถิ่น ผู้ชายจะมีอิสระมากกว่าผู้หญิงสาเหตุส่วนใหญ่ของการย้ายถิ่นฐานก็เป็นเรื่องของชายที่ย้ายไปเพื่อจุดประสงค์ในการทำงานมากกว่าเงื่อนไขทางสังคมและ

ครอบครัว ในทางตรงกันข้ามผู้หญิงจะมีเงื่อนไขในการย้ายถิ่นมากกว่าผู้ชาย คือผูกโยงกับการโยกย้ายตามครอบครัว ตามสามี หรือ การแต่งงาน เป็นต้น (การค้าหญิง, 2540) แต่ในขณะเดียวกัน ผู้หญิงกลับถูกสังคมมองให้เป็นเสาหลักของครอบครัวมากกว่าผู้ชาย คือถูกมองให้เป็นฝ่ายรักษาความสัมพันธ์และยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจให้ครอบครัว ถูกคาดหวังว่าจะเป็นผู้ที่ส่งเงินกลับมาช่วยเหลือครอบครัวมากกว่าผู้ชาย ดังนั้นระบบความสัมพันธ์ของครอบครัวในประเทศต้นทาง จึงเป็นอีกหนึ่งมิติทางสังคมที่มีส่วนผลักดันให้ผู้หญิงต้องเข้าสู่วงการของการค้าประเวณีเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าประเด็นทางสังคมมีความซับซ้อนกว่านั้นมาก จุดเล็กสุดของสังคมซึ่งก็คือครอบครัวนั้น นับได้ว่ามีบทบาทสำคัญ เพราะครอบครัว ตลอดจนหมู่บ้าน มีทัศนคติต่อการย้ายถิ่นเพื่อหางานทำของคนภายในหมู่บ้านที่ไม่ใช่แค่การคำนึงแต่ รายได้สัมบูรณ์ (Absolute Income) แต่ยังเกี่ยวกับรายได้เชิงสัมพัทธ์ (Relative Income) กล่าวคือ หากมีลูกหลานของบ้านได้ออกไปทำงานนอกหมู่บ้าน ก็จะมีการเปรียบเทียบกันระหว่างครัวเรือนในหมู่บ้านนั้น จึงเกิดเป็นการย้ายถิ่นเพื่อการทำงานตามกันมา และพัฒนาလာมาเป็นเครือข่ายมีการชักชวนกันมาหางานทำนอกพื้นที่ดังนั้น จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านเครือข่ายภายในหมู่บ้านนี้สำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้การค้าประเวณี รวมไปถึงการค้ามนุษย์ในรูปแบบอื่นๆ ยังคงอยู่ (Pulled Factor)

จากแนวคิดข้างต้นจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดการค้าประเวณีมีทั้งการบีบคั้นทางเศรษฐกิจ แรงกดดันจากครอบครัว สังคม ตลอดจนการเมืองและอคติทางเพศ ผู้หญิงที่อยู่ในสถานะของ “โสเภณี” ไม่ว่าจะด้วยความสมัครใจหรือไม่ก็ตามจะถูกกฎหมายหรือผิดกฎหมาย ต่างก็ตกอยู่ในสถานะที่ “อ่อนแอ” และ “ถูกกระทำได้ง่าย” วลีที่ว่า “ไม่มีงานอื่นที่ทำได้” สำหรับผู้หญิงที่ด้อยการศึกษาและเป็นแรงงานไร้ฝีมือ จึงเป็นการมองเพียงว่าผู้หญิงเหล่านี้เป็นผู้ที่อ่อนแอในสังคม จึงถูกผลักดันให้จำกดอยู่แต่ในงานนอกระบบ หรือ งานประเภทกึ่งผิดกฎหมาย สถานภาพทางเศรษฐกิจที่ไม่มั่นคงทำให้ต้องพึ่งพาคนอื่นและในสภาพที่เลือกไม่ได้ เพราะสถานภาพทางกฎหมายที่เปราะบาง ฐานะทางสังคมก็เสียเปรียบ ผู้หญิงเหล่านี้จึงง่ายต่อการถูกแสวงหาประโยชน์และถูกละเมิดโดยผู้ที่จ้องจะแสวงหาประโยชน์นั่นเอง

6. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการประกอบธุรกิจค้าประเวณีและปัญหาโสเภณี

การเข้ามาของระบบทุนนิยมอย่างเต็มรูปแบบ ความกดดันในค่าครองชีพที่สูงขึ้น และรายรับที่ไม่พอเพียงต่อรายจ่ายในแต่ละครอบครัว ส่งผลต่อโอกาสของมนุษย์ที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน, พฤติกรรมอาชญากรรม หรือมีการประกอบอาชีพที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายในปริมาณที่สูงขึ้นในมุมมองของนักอาชญาวิทยา ปัญหาการประกอบธุรกิจค้าประเวณีและปัญหาโสเภณีนับเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่เกิดจากการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายในประเทศไทยและกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) และเป็นปัญหาใหญ่ที่ยังคงรอการแก้ไขในปัจจุบัน ปัญหาการประกอบธุรกิจค้าประเวณีและปัญหาโสเภณีนับสามารถมองได้สองมุมมอง ในมุมมองแรกคือการมองว่าสตรีตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ามนุษย์ อันมีสาเหตุสืบจากความต้องการในทรัพย์สินและเงินทองของมนุษย์ที่ถูกอธิบายโดยทฤษฎีคิดก่อนกระทำ (Rational Choice) และการดิ้นรนของมนุษย์ในโลกทุนนิยมตามทฤษฎีความกดดันทางสังคม(Strain Theory) ส่วนมุมมองที่สองคือการที่สตรีเป็นผู้ฝ่าฝืนและกระทำผิดกฎหมาย ซึ่งถือเป็นการกระทำของอาชญากร ที่ถูกอธิบายโดยทฤษฎีอาชญาวิทยากลุ่มแนวคิดสตรีนิยม (Feminist Criminology Theories) ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.1 ทฤษฎีคิดก่อนกระทำ (Rational Choice)

แกรี เบคเกอร์ (Becker, 1976) กล่าวถึงการคิดก่อนกระทำความผิดของบุคคล ในบทความ อาชญากรรม และการลงโทษ ในทางเศรษฐศาสตร์ (Crime and punishment: An economic approach) ว่า บุคคลปกติ (Sane) จะเป็นผู้มีอิสระในการเลือกที่จะกระทำการหรืองดเว้นกระทำการใดอันเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายได้ด้วยการตัดสินใจของตนเองอย่างมีเหตุผล (Rationality) และแนวทางในการที่จะเลือกที่จะมีพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับความคุ้มค่าจากการกระทำนั้นของแต่ละบุคคล อันหมายถึงความพึงพอใจหรือประโยชน์อันสูงสุดจากการกระทำนั้น ซึ่งความพึงพอใจหรือผลประโยชน์ในที่นี้ได้จำกัดเฉพาะในรูปของทรัพย์สินเท่านั้น หากแต่ยังรวมถึงผลประโยชน์หรือความพึงพอใจด้านจิตใจด้วย สมมุติฐานตามหลักทฤษฎีคิดก่อนกระทำความผิดของ แกรี เบคเกอร์ นั้นมีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกับแนวคิดของนักอาชญาวิทยาในกลุ่มดั้งเดิม (Classical School of Criminology) ในเรื่อง เจตจำนงเสรี (Free Will) ที่มีความเชื่อว่าเจตจำนงเสรีเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ดังคำกล่าวที่ว่า “มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลในการมุ่งแสวงหาเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์สูงสุดทางด้านวัตถุหรือด้านจิตใจ และในการตัดสินใจเลือกกระทำการหรืองดเว้นการกระทำใดๆ มนุษย์จะพิจารณาทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่อย่างมีเหตุผล” (Beccaria, 1738-1794)

โดยปัจจัยที่ทำให้มนุษย์เกิดความพอใจได้แก่ ความร่ำรวย ความเชี่ยวชาญชำนาญ การได้รับความเมตตา กรุณา การได้รับการยกย่องนับถือหรือการยอมรับ ส่วนปัจจัยที่ก่อให้เกิดความทุกข์ประกอบด้วย ความผิดหวัง ความรู้สึกหิวหรือกระหาย การไร้อิสรภาพ ความสูญเสีย ความเจ็บปวด เป็นต้น โดยแนวคิดตามแนวทฤษฎีของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมนั้น จะวิเคราะห์ถึงการที่มนุษย์คนหนึ่งเลือกที่จะก่ออาชญากรรมหรือมีพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎหมายนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยของตัวบุคคลนั่นเอง โดยเชื่อว่ามนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล สามารถเลือกที่จะกระทำการ หรือไม่กระทำการใดได้ด้วยตัวเอง ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวก็นำมาสู่การกำหนดกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเพื่อที่จะหยุดยั้งพฤติกรรมอาชญากรรมของมนุษย์ ซึ่งหลักการเหล่านี้มีความสอดคล้องกันกับแนวคิดของแกรี เบคเกอร์ ในภายหลัง

ในด้านความเชื่อมโยงระหว่างปัญหาการค้าประเวณีและปัญหาโสเภณีกับทฤษฎีคิดก่อนกระทำ ของแกรี เบคเกอร์นั้น สามารถอธิบายได้ว่า หากการเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณีหรือการประกอบอาชีพโสเภณีนั้น บุคคลได้ไตร่ตรองว่าพฤติกรรมดังกล่าวสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับบุคคลนั้น มากกว่าความทุกข์ทรมานที่จะเกิดขึ้นแล้ว บุคคลย่อมเลือกที่จะตัดสินใจทำจะกระทำการดังกล่าว ผ่านการคิดคำนวณอย่างเป็นเหตุเป็นผลของบุคคลนั่นเอง นอกจากนั้นในส่วนของแนวคิด “การคิดก่อนกระทำอันมีความเชื่อมโยงกับพฤติกรรมของมนุษย์” (Becker, 1976) สามารถอธิบายเพิ่มเติมได้อีกว่าการคิดก่อนกระทำอันมีผลต่อการตัดสินใจทุกอย่างของมนุษย์และนำไปสู่พฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ โดยการตัดสินใจต่างๆของมนุษย์นั้นนอกจากการตัดสินใจโดยทั่วไปแล้ว การตัดสินใจดังกล่าวจะต้องอยู่บนบรรทัดฐานของ ความเชี่ยวชาญ (Skill) หรือ ความรู้ (Knowledge) ของบุคคลนั้นกับ ข้อมูลข่าวสาร (Information) ที่บุคคลนั้นมี ซึ่งหากบุคคลหนึ่งจะตัดสินใจเข้าสู่การประกอบธุรกิจการค้าประเวณีไม่ว่าจะ

เป็นในส่วนของตัวผู้ประกอบธุรกิจประเภทดังกล่าว หรือผู้เป็นเหยื่อจากธุรกิจการค้าประเวณีนั้น นอกจากตัวเงิน รายได้ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าสู่การมีพฤติกรรมดังกล่าวแล้ว ความเชี่ยวชาญ และ ข้อมูลข่าวสารโดยรอบของ บุคคลดังกล่าวย่อมมีผลต่อการตัดสินใจเช่นเดียวกัน เช่น บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจผิดกฎหมายดังกล่าว มีความใกล้ชิดกับผู้ประกอบธุรกิจค้าประเวณี หรือ เคยทำงานในส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าประเวณี ย่อมมีความ เป็นไปได้ที่จะตัดสินใจประกอบอาชีพดังกล่าวมากกว่าบุคคลอื่น รวมถึงหญิงที่มีรูปร่างหน้าตาดี และรวมถึงมีความ ช่างเย็บหรือรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการค้าประเวณี ย่อมมีความเป็นไปได้ที่จะตัดสินใจประกอบอาชีพดังกล่าว มากกว่าหญิงที่มีรูปร่างหน้าตาไม่ดี หรือ ไม่เคยมีการรับทราบข้อมูล วิธีการ รายได้ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพโสเภณี หรือเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณี เป็นต้น

6.2 ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Strain Theory)

ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Strain Theory) ของ โรเบิร์ต เมอร์ตัน เป็นทฤษฎีทางอาชญวิทยาอีกทฤษฎี หนึ่งที่สามารถใช้อธิบายลักษณะปัญหาการค้าประเวณีและปัญหาโสเภณี ได้เป็นอย่างดี โดย เมอร์ตัน (Merton, 1938) กล่าวว่า “โครงสร้างทางสังคมอาจจำกัดความสามารถของบุคคลเฉพาะกลุ่มในการบรรลุความต้องการนั้น ทำให้คนบางกลุ่มต้องใช้วิธีการไม่ถูกต้องเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ” ซึ่งพฤติกรรมการค้าประเวณีและพฤติกรรมโสเภณีนั้น เป็นหนึ่งในพฤติกรรมผิดกฎหมายที่เป็นการแสดงออกของบุคคลแห่งโลกทุนนิยม อันเป็นปัญหาต่อสังคมตามหลัก ทฤษฎีนี้

ทฤษฎีความกดดันทางสังคม เป็นทฤษฎีที่อธิบายสาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของบุคคลว่าเกิดจาก ความ ขัดแย้งระหว่างค่านิยมของสังคมกับวิธีการบรรลุวัตถุประสงค์ (Discrepancy between Culture Goals and Situation) โดยเมอร์ตัน ได้อธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ว่าเป็นความกดดันที่เกิดขึ้นกับบุคคลในสังคมที่ไม่สอดคล้อง กันระหว่างจุดหมายทางสังคมกับวิธีการไปสู่จุดหมาย (Disjunction between Goals and Means) โดยสังคม ในโลกทุนนิยมนั้นมีความยกย่องเชิดชูผู้ประสบความสำเร็จ หรือผู้มีความร่ำรวย หากแต่มีใช้ทุกคนที่จะสามารถบรรลุ จุดหมายของสังคมเหล่านั้นได้ บุคคลในสังคมจึงมีการแสดงออกที่มีลักษณะในการตอบโต้สังคมที่แตกต่างกัน ออกไป โดยเมอร์ตันได้แบ่งการตอบโต้ของมนุษย์ที่มีผลมาจากความกดดันทางสังคมไว้ 5 แนวทาง คือ

1. การปฏิบัติตาม (Conformity) แม้ว่าบุคคลจะได้รับความกดดันที่เน้นให้ต้องสร้างฐานะความร่ำรวย แต่บุคคลกลุ่มนี้ก็ยอมที่จะเลือกวิธีการที่เป็นที่ยอมรับทางสังคม ไม่ว่าจะบรรลุจุดหมายทางสังคม หรือไม่ก็ตาม ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้จะเลือกที่จะตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เพื่อนำตนไปสู่การประกอบอาชีพโดย
2. สุจริตที่มีรายได้สูงเพื่อบรรลุจุดหมายของสังคม ซึ่งหากบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จบุคคลกลุ่มนี้จะไม่ ก่อปัญหาใดๆ กับสังคม

- จากแนวคิดทฤษฎีความกดดันทางสังคมที่กล่าวมาข้างต้น หากทำการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ผู้ประกอบการค้าประเวณีและผู้เป็นโสเภณีในปัจจุบันอันเป็นผู้มาจากบุคคลชั้นล่างหรือชนชั้นกลางของสังคม สามารถกล่าวได้ว่าบุคคลดังกล่าวอาจมิได้ถูกบังคับขู่เข็ญให้มาทำการขายบริการทางเพศ แต่ทำด้วยความสมัครใจ และสาเหตุประการสำคัญก็คือ ต้องการเงินหรือต้องการมีรายได้ดี และเห็นว่าการค้าประเวณีเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้ตนเองหรือครอบครัวจะมีทรัพย์สินเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม แต่เนื่องจากในการที่จะมีทรัพย์สินโดยหนทางที่ชอบด้วยกฎหมายถูกปิดกั้น จึงได้เลือกทางที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในการให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินเงินทอง ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการค้าประเวณีดังกล่าวมีพฤติกรรมสอดคล้องกับสมมติฐานของทฤษฎีกดดันทางสังคมของเมอร์ตัน ในกลุ่มการเปลี่ยนแปลง (Innovation) ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในสังคมตามมา

ลำดับต่อไปจะกล่าวถึงทฤษฎีอาชญาวิทยาในกลุ่มแนวคิดสตรีนิยม (Feminist Criminology Theories) ซึ่งได้ทำการพัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายปรากฏการณ์พฤติกรรมการกระทำความผิดในเพศหญิงโดยเฉพาะ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.3 ทฤษฎีอาชญาวิทยาในกลุ่มแนวคิดสตรีนิยม (Feminist Criminology Theories)

แต่เดิมในอดีตแนวคิดของนักอาชญาวิทยาที่จะศึกษาพฤติกรรมของผู้หญิงในการกระทำความผิดนั้น มีความเชื่อว่า ทฤษฎีอาชญาวิทยาที่มีอยู่สามารถใช้อธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมได้ทั้งของผู้หญิงและผู้ชาย จึงไม่มีความจำเป็นในการพัฒนาทฤษฎีสำหรับผู้หญิงขึ้นมาโดยเฉพาะ แต่หลังจากที่มีการกล่าวถึงการกระทำผิดที่ผู้หญิงเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้นักทฤษฎีอีกกลุ่มหนึ่งกลับเชื่อว่าทฤษฎีที่มีอยู่ไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์อาชญากรรมที่ถูกกระทำลงโดยเพศหญิงได้อย่างสมบูรณ์แบบ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาหรือสร้างทฤษฎีสำหรับผู้หญิงโดยเฉพาะขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงนำมาซึ่งการพัฒนาทฤษฎีสำหรับผู้หญิงขึ้น โดยกลุ่มทฤษฎีดังกล่าวประกอบด้วยกัน 3 กลุ่มคือ

6.3.1 กลุ่มทฤษฎีการปลดปล่อยให้เป็นอิสระของผู้หญิง (Women liberation theories)

6.3.2 กลุ่มทฤษฎีการขัดเกลากายทางสังคม โดยครอบครัวที่กำหนดความแตกต่างของบทบาท (Sex-role differentiation in family socialization)

6.3.3 กลุ่มที่มองว่าเพศชายเป็นใหญ่ในสังคม (Patriarchal society perspectives theorists)

6.3.1 กลุ่มทฤษฎีการปลดปล่อยให้เป็นอิสระของผู้หญิง (Women liberation theories)

กลุ่มทฤษฎีการปลดปล่อยให้เป็นอิสระของผู้หญิงมีความเชื่อว่าบทบาททางสังคมของผู้หญิงในยุคใหม่ จะมีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในพฤติกรรมอาชญากรรมของผู้หญิงด้วย กล่าวคือในอดีตโอกาสหรือหน้าที่ในการประกอบอาชีพมักจะอยู่ที่เพศชายเป็นส่วนใหญ่ และผู้หญิงในอดีตนั้นมักมีหน้าที่เพียงแค่งานบ้าน และเลี้ยงลูกเท่านั้น แต่ต่อมาหลังจากที่สภาพทางสังคมเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีบทบาทมากขึ้นในสังคม ไม่ว่าจะเป็นในด้าน การศึกษา การประกอบอาชีพ การเมือง ตำรวจ ทหาร หรือด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้บทบาทในด้านพฤติกรรมของผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกันน้อยลง ซึ่งทำให้ ผู้หญิงและผู้ชายมีแนวโน้มที่จะมีความคล้ายคลึงกันในด้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือพฤติกรรมอาชญากรรมรวมถึงพฤติกรรมละเมิดกฎหมายต่างๆ

เฟรดา แอดเลอร์ (Adler, 1975) นักทฤษฎีที่พัฒนาแนวคิดดังกล่าว กล่าวว่า ผู้หญิงในสังคมสมัยใหม่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ตั้งแต่การมีความก้าวหน้ามากขึ้น และต้องแข่งขันกันมากขึ้น นอกจากนี้ อาชญากรที่เป็นหญิงมีการเรียนรู้โดยบทบาทจากเพศชาย คือ มีลักษณะของการต่อสู้และมีลักษณะก้าวหน้ามากขึ้น เช่น การปล้นธนาคาร การชิง

ทรัพย์ การชู้กรรโชกทรัพย์ การฆาตกรรม เป็นต้น โดยนักทฤษฎีกลุ่มนี้ได้ให้ความเห็นว่า ในอดีตพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้นมักเกิดขึ้นจากการกระทำผู้ชายเท่านั้น แต่หลังจากที่ผู้หญิงมีบทบาทมากขึ้นในสังคม ก็สามารถพบเห็นพฤติกรรมดังกล่าวในผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น จึงสามารถกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาททางสังคมที่มากขึ้นของเพศหญิงต่อพฤติกรรมอาชญากรรมหรือการประกอบอาชีพที่มีลักษณะฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติกฎหมายได้

ริต้า ซีมอน (Simon, 1975) นักพัฒนาแนวคิดกลุ่มทฤษฎีการปลดปล่อยให้เป็นอิสระของผู้หญิงอีกท่านหนึ่งกล่าวว่า การกระทำความผิด หรือการละเมิดกฎหมายโดยผู้หญิงเพิ่มจำนวนมากขึ้นทั้งปริมาณและรูปแบบ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสถานภาพของผู้หญิงในด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน การศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้ ทำให้ผู้หญิงมีโอกาสมากขึ้นในการประกอบอาชญากรรม โดยซีมอน ได้มีการอ้างอิงสถิติอาชญากรรมในช่วงปี ค.ศ.1953-1974 ที่สังเกตเห็นถึงการเพิ่มขึ้นทั้งด้านปริมาณและความรุนแรงในการกระทำความผิดที่ถูกกระทำขึ้นโดยเพศหญิง ได้แก่ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ที่มีผู้ต้องหาที่เป็นหญิงเพิ่มขึ้นถึง 3 เท่า มากไปกว่านั้นในด้านการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง หรือ ยักยอกทรัพย์นั้น มีการเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนของผู้หญิงจนเกือบจะเท่ากับอัตราส่วนของผู้กระทำความผิดที่เป็นชาย กล่าวโดยสรุปคือ หลักแนวคิดในกลุ่มทฤษฎีนี้เชื่อว่า หากเปิดโอกาสให้ผู้หญิงเท่าเทียมกับผู้ชาย ผู้หญิงก็จะมีอัตราการประกอบอาชญากรรมรวมถึงมีพฤติกรรมละเมิดกฎหมายเช่นเดียวกับผู้ชาย ดังนั้นปัจจัยหรือตัวแปรที่ใช้อธิบายสาเหตุของการประกอบอาชญากรรมนั้น จึงไม่มีความแตกต่างกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย

6.3.2 กลุ่มทฤษฎีการขัดเกลาทงสังคม โดยครอบครัวที่กำหนดความแตกต่างของบทบาท

(Sex-role differentiation in family socialization)

นักทฤษฎีที่พัฒนาแนวคิดนี้คือ จอห์น ฮาแกน (Hagan, 1989) ซึ่งได้มีการศึกษาวิจัยถึง ความแตกต่างของอัตราการกระทำผิดระหว่างเยาวชนชายและเยาวชนหญิง โดยฮาแกนได้กล่าวไว้ในหนังสือ โครงสร้างทางอาชญาวิทยา (Structural Criminology) ว่า โครงสร้างทางสังคม ระบบเศรษฐกิจ และกลไกควบคุมทางสังคมนั้น ส่งผลต่ออัตราความแตกต่างในการกระทำผิดระหว่างเยาวชนชายและหญิง และการศึกษาดังกล่าวพบว่า กระบวนการขัดเกลาคบครัวมีแนวโน้มที่จะสามารถควบคุมเด็กหญิงได้มากกว่าเด็กชาย และสามารถสอนให้เด็กหญิงสามารถหลีกเลี่ยงความเสี่ยงได้มากกว่าเด็กชาย แต่อย่างไรก็ตามฮาแกนได้ให้ข้อสรุปว่า “กระบวนการดังกล่าวจะเห็นเด่นชัดในสังคมระบบที่ผู้ชายเป็นใหญ่ มากกว่าสังคมระบบที่นิยมความเท่าเทียมกัน” โดยในครอบครัวที่ผู้ชายเป็นใหญ่นั้นหมายถึงครอบครัวที่บิดาอยู่ในฐานะที่เป็นใหญ่ในครอบครัวมีอำนาจควบคุมสั่งการ ในขณะที่มารดาทำหน้าที่เป็นแม่บ้านและอยู่ในฐานะปฏิบัติตามบิดา ครอบครัวในลักษณะนี้จะปลูกฝังให้เด็กหญิงอยู่ในระเบียบวินัยในขณะที่ปล่อยให้เด็กชายมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมอาชญากรรมมากกว่าเด็กหญิง ในทางตรงกันข้าม ครอบครัวที่นิยมความเท่าเทียมกันซึ่งหมายถึงครอบครัวที่มารดาเป็นใหญ่หรือมีความเท่าเทียมกับบิดา ครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวที่ไม่มีบิดา ครอบครัว

ลักษณะเหล่านี้จะมีแนวโน้มที่จะเลี้ยงดูเด็กหญิงในลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับเด็กชาย เป็นเหตุให้เด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชญากรรมหรือมีพฤติกรรมละเมิดกฎหมายมากกว่าครอบครัวในสังคมอีกระบบหนึ่ง กล่าวโดยสรุปตามหลักคิดของ ฮาแกน คือ กระบวนการขัดเกลาทางสังคมในครอบครัว มีความแตกต่างกันระหว่างเด็กผู้ชายกับเด็กผู้หญิง และในครอบครัวที่มีความเท่าเทียมกันมีความเป็นไปได้ที่เด็กหญิงจะมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชญากรรมมากกว่าครอบครัวที่ผู้ชายเป็นใหญ่ ดังนั้นเมื่อครอบครัวในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะเป็นครอบครัวที่มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น หรือเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้นจึงเป็นเหตุให้เด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชญากรรมหรือมีพฤติกรรมละเมิดกฎหมายมากขึ้นด้วยมากขึ้นด้วย

6.3.3 กลุ่มที่มองว่าเพศชายเป็นใหญ่ในสังคม (Patriarchal society perspectives theorists)

จากแนวคิดของนักทฤษฎีสองกลุ่มที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า แนวความคิดของนักทฤษฎีสองกลุ่มดังกล่าวนี้มีความเชื่อเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ความเท่าเทียมกันของหญิงและชายที่มากขึ้น จะส่งผลต่อการประกอบอาชญากรรมที่มากขึ้นในเพศหญิงทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ แต่นักคิดทฤษฎีกลุ่มนี้กลับมองตรงกันข้าม กล่าวคือนักทฤษฎีกลุ่มนี้เห็นว่า เมื่อผู้ชายเป็นใหญ่ ผู้หญิงจะถูกเอารัดเอาเปรียบ และมองว่าผู้หญิงเป็นกลุ่มที่มีอำนาจน้อยกว่าและยังคงต้องพึ่งพาผู้ชาย แม้ว่าสังคมสมัยใหม่จะเปิดโอกาสให้แก่ผู้หญิงเท่าเทียมกับผู้ชายแต่ผู้หญิงยังคงถูกจำกัดด้วยกฎระเบียบ หรือจริยธรรมทางสังคม ซึ่งมีรากฐานความเชื่อมาจากความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงที่มีมาแต่ในอดีต แนวคิดทฤษฎีกลุ่มนี้แยกตัวมาจากแนวคิดเสรีสตรีนิยม (Liberal Feminism) ซึ่งเป็นหลักปรัชญาที่แสวงหาความเท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย เช่น โอกาสในหน้าที่การงาน ความเท่าเทียมกันในสิทธิต่างๆ หรือการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้หญิงกับผู้ชายในสังคม

เจมส์ เมสเชอิมิตซ์ (Messerschmidt, 1986) นักพัฒนาแนวคิดในกลุ่มนี้ กล่าวว่า อาชญากรรมเกิดจากการผสมผสานของระบบสังคมที่มีผู้ชายเป็นใหญ่ และระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งในระบบทุนนิมนอกจากจะมีการควบคุมชนชั้นแรงงานแล้ว ผู้ชายยังเป็นผู้ควบคุมหญิงด้วยทั้งทางเศรษฐกิจและร่างกายทำให้ผู้หญิงถูกปล่อยให้ทำงานในบ้าน โดยเมสเชอิมิตซ์ ยังเชื่ออีกว่า ในด้านการประกอบอาชญากรรมเศรษฐกิจนั้น ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่มักเป็นผู้ชาย เนื่องจากมีผู้หญิงจำนวนน้อยที่มีโอกาสได้รับตำแหน่งสูงให้หน้าที่การงาน ในระบบทุนนิยมยังเป็นระบบที่ทำให้ผู้หญิงไม่มีอำนาจ จึงถูกบังคับให้ประกอบอาชญากรรมที่ไม่รุนแรง หรืออาชญากรรมทำร้ายตนเอง โดยเมสเชอิมิตซ์ ได้กล่าวอีกว่าในการที่ผู้หญิงประกอบอาชญากรรมนั้นก็เพราะถูกผู้ชายกดขี่หรือกีดกันไม่ให้เป็นใหญ่ และสังคมซึ่งมีผู้ชายเป็นใหญ่ก็จะมีกำหนดกฎหมายเพื่อกดขี่ผู้หญิง เช่น ความผิดเกี่ยวกับโสเภณี และอาชญากรรมทางเพศ จากความเห็นในมุมมองดังกล่าวของเมสเชอิมิตซ์ ได้มีนักวิชาการอีกท่านหนึ่งที่เห็นพ้องต้องกันกับแนวความคิดดังกล่าว คือ เชสนี ลินด์ (Chesney-Lind)

เชสนี ลินด์ (Chesney-Lind, 1987) กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนผู้หญิง ว่าเกิดจากความขัดแย้งภายในครอบครัว เช่น บิดามารดาทะเลาะกัน ถูกข่มขืนโดยบุคคลในครอบครัว และจากความขัดแย้งภายในครอบครัว ความไม่อบอุ่น และความกดดันดังกล่าว ส่งผลให้เด็กผู้หญิงจำนวนมากหนีออกจากบ้านและหันไป

ประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย เช่น โสเภณี หรือการประกอบอาชญากรรมประเภทต่างๆ รวมถึงอาจทำให้เด็กผู้หญิงเหล่านั้นหันไปใช้ยาเสพติดเพื่อเป็นทางออกของปัญหา และอาจทำให้เด็กผู้หญิงเหล่านั้นตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้โดยง่าย กล่าวโดยสรุปปัญหาโสเภณีในมุมมองของนักทฤษฎีในกลุ่มที่มองว่าเพศชายเป็นใหญ่ในสังคม เชื่อว่ากฎหมายความผิดเกี่ยวกับโสเภณีนั้น เป็นกฎหมายที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อกดขี่ผู้หญิง ดังนั้นหากมองในมุมมองตามหลักแนวคิดดังกล่าวนี้ อาจกล่าวได้ว่าในความเป็นจริงแล้วการที่ผู้หญิงได้กระทำผิดฐานเป็นโสเภณีอันมีโทษทางกฎหมายนั้น แท้จริงแล้วการกระทำเหล่านั้นอาจไม่ถือเป็นความผิด หากผู้ออกกฎหมายไม่ใช่มาจากสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่ และหากมองอีกด้านหนึ่งจะเห็นได้ว่าแท้จริงแล้วปัญหาโสเภณีที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นระบบทุนนิยม โดยผู้หญิงกลายเป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่ถูกนำมาค้าขายโดยเพศที่เป็นใหญ่เช่นผู้ชาย นอกจากนั้นจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงในสังคมครอบครัวที่เป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ความอบอุ่นในครอบครัวที่ลดน้อยลง ทำให้เด็กผู้หญิงที่เติบโตขึ้นในสังคมเหล่านั้น กลายเป็นเด็กที่มีปัญหา จนกระทั่งเกิดปัญหาเช่น การหนีออกจากบ้าน หรือการหันไปประกอบอาชีพโสเภณีของหญิงกลุ่มหนึ่งในสังคมปัจจุบัน

ปัญหาการประกอบธุรกิจการค้าประเวณีและปัญหาโสเภณีในประเทศไทยและกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) ในปัจจุบันนับเป็นปัญหาใหญ่ที่สุดในการกระทำผิดต่อสตรี การค้ามนุษย์อย่างผิดกฎหมายปรากฏให้เห็นอย่างเปิดเผย ทั้งในถนนสายหลักและสายรองในกรุงเทพมหานคร รวมถึงในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญต่างๆ ในภูมิภาค การให้บริการนวดรูปแบบต่างๆ ที่แอบแฝงมาด้วยลักษณะของการค้าประเวณีมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ค่านิยมของเด็กหญิงกลับมีแนวคิดที่อันตราย เช่น เลือกที่จะประกอบอาชีพที่อาศัยความงามของร่างกายมากกว่าความสามารถด้านอื่นเพียงเพราะเห็นว่าสามารถหาเงินได้ง่ายกว่าการทำงานรับเงินเดือน และที่น่ากลัวไปกว่านั้นคือการที่มีผู้ไม่หวังดีมีการให้เงินกับกลุ่มเด็กเหล่านี้ครั้งละมากๆ เพื่อหวังผลตอบแทนบางอย่าง และที่สำคัญที่สุดเด็กผู้หญิงเหล่านั้นกลับมองว่าไม่ใช่สิ่งที่น่ากลัวหรือเป็นสิ่งที่ผิดแต่อย่างใดในการรับเงินเหล่านั้น สถานการณ์ดังกล่าวนี้นับว่าเป็นสถานการณ์ที่ส่อเค้าความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต หากยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง

7. แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันการค้าประเวณีเป็นปัญหาที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรง ความซับซ้อนและมีความเกี่ยวข้องกับหลายๆ ฝ่าย และเป็นต้นเหตุของการค้ามนุษย์ ที่มีการหลอกลวง การกดขี่และการเอารัดเอาเปรียบหญิงและเด็ก ตลอดจนยังเป็นที่มาสำคัญของการแพร่เชื้อโรคเอดส์ ด้วยเหตุนี้เองประเทศต่างๆ จึงมีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหการค้าประเวณี โดยผ่านกระบวนการทางกฎหมายซึ่งมีหลากหลายแนวคิด โดยในปัจจุบันนี้แนวคิดในการแก้ปัญหการค้าประเวณีของประเทศต่างๆ สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 แนวคิด ได้แก่

7.1 แนวคิดห้ามการค้าประเวณี (Prohibitionism)

แนวคิดนี้มองว่าการค้าประเวณีเป็นเรื่องผิดศีลธรรม และถือว่าการค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญา โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี เช่น เจ้าของสถานบริการการค้าประเวณี ผู้เป็นธุระจัดหาหญิงมาค้าประเวณี ลูกค้า และตัวโสเภณีเองถือว่าเป็นผู้กระทำผิด ซึ่งแนวคิดนี้มีเป้าหมายที่จะกำจัดการค้าประเวณีให้ออกไปจากสังคม (กอบกุล, 2538) โดยมีกฎหมายอาญาและการบังคับกฎหมายที่มีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือในการลดจำนวนโสเภณีและสถาน

บริการการค้าประเวณี (Barnett, Casavant and Nicol, 2011) โดยที่แนวคิดนี้อยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า โสเภณี เป็นสิ่งที่ชั่วร้ายหรืออาชญากรในสังคม เป็นแหล่งของการแพร่เชื้อโรคติดต่อ เป็นปรากฏการณ์ต่อต้านสังคมที่คุกคาม ศีลธรรม สุขภาพอนามัย และการเมือง ซึ่งแนวคิดนี้มีการวิพากษ์ว่าเป็นการตีตราหญิงที่ค้าประเวณีให้กลายเป็นหญิง ไม่ดีที่เป็นอันตรายต่อศีลธรรมและสังคม มีการแบ่งแยกมาตรฐานความประพฤติระหว่างหญิงดีกับหญิงค้าประเวณี ซึ่งเป็นการสร้างมายาคติขึ้นมาเป็นกำแพงกั้นระหว่างเพศหญิงด้วยกันเอง ที่นำไปสู่การถูกเหยียดหยามเพศหญิง ด้วยกันเอง ทำให้มองข้ามถึงปัญหาที่แท้จริงว่า ต่างฝ่ายต่างถูกกดขี่และถูกเอารัดเอาเปรียบจากเพศชายหรือระบบ ชายเป็นใหญ่เหมือนกัน (มาลี, 2550) แนวคิดนี้ใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกา ยกเว้นรัฐเนวาดา ฟิลิปินส์ และญี่ปุ่น (พงษ์ธร, 2552)

7.2 แนวคิดการค้าประเวณีไม่ใช่อาชญากรรม (Decriminalization)

สำหรับระบบลักษณะนี้ มีแนวคิดที่ว่าในสมัยก่อนสังคมอาจถือว่าการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่เมื่อ ได้มีการพิจารณาแนวทางอื่นในการรับมือกับปัญหาดังกล่าวแล้ว พบว่าควรมีการเสนอให้ยกเลิกกฎหมายที่จะจับกุม ลงโทษผู้ค้าประเวณี และให้ใช้กฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นๆดำเนินการกับผู้แสวงหาผลประโยชน์บังคับค้าผู้หญิง แต่ในขณะเดียวกันก็ให้หญิงสามารถค้าประเวณีได้โดยไม่ต้องถูกจับกุมลงโทษ แนวคิดนี้ส่งเสริมให้หญิงค้าประเวณีไม่ ถูกแสวงหาผลประโยชน์จากร่างกายของตน มีการรับรอง ค้ำครอง และให้สิทธิแก่ผู้ค้าประเวณีในฐานะพลเมืองคนหนึ่ง มีการจัดระเบียบด้านสาธารณสุข แนวคิดเช่นนี้เองที่มีได้ถือว่าผู้ค้าประเวณีเป็นอาชญากรเหมือนกับอาชญากร อื่นนั้น เป็นผลให้เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ค้าประเวณีเป็นอย่างมาก (แบ็งค์, 2554) ซึ่ง ประเทศที่ใช้แนวคิดลักษณะนี้ได้แก่ประเทศออสเตรเลีย (ยกเว้นรัฐวิกตอเรีย) และ นิวซีแลนด์ (Barnett, Casavant and Nicol, 2011)

7.3 แนวคิดการค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกกฎหมาย (Legalization)

แนวคิดนี้ยอมรับว่าการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย มีการกำหนดให้โสเภณีและสถานบริการการค้า ประเวณีต้องจดทะเบียนให้เป็นกิจจะลักษณะ โดยถือว่าโสเภณีเป็นอาชีพที่ถูกกฎหมายและอนุญาตให้มีการเปิดสถาน บริการ โดยมีเจ้าของของสถานบริการและแม่เล้าซึ่งเป็นตัวแทนจากรัฐให้เป็นผู้ควบคุมดูแล และอนุญาตให้โสเภณีทำ การค้าประเวณีในสถานบริการการค้าประเวณีที่ได้รับการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น ซึ่งสถาน ประกอบการค้าประเวณีจะถูกกำหนดอยู่ในบริเวณเฉพาะ ห่างไกลจากโรงเรียน หมู่บ้าน เป็นต้น โดยภายใต้ระบบ ดังกล่าว จะมีการนำกฎหมายอาญา กฎหมายแรงงานคุ้มครองโสเภณี รวมทั้งมีการควบคุมด้านสุขอนามัย การตรวจ สุขภาพโสเภณีตามระยะเวลาที่กำหนด โดยเฉพาะการป้องกันการแพร่เชื้อโรค (พงษ์ธร, 2552) มาใช้ในการกำกับดูแล หญิงค้าบริการอีกด้วย

แนวคิดแบบ Legalization นี้มีประโยชน์ในการควบคุมการแพร่ของโรคติดต่อสัมพันธ์เป็นหลัก นอกจากนั้น รัฐก็ยังได้รับประโยชน์จากการจัดเก็บภาษีจากการค้าประเวณีอีกด้วย แนวคิดนี้อาจช่วยลดการประพฤติดังเดิมของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และการเอารัดเอาเปรียบหญิงค้าบริการโดยผู้เป็นธุระจัดหา แต่ผลที่ตามมาจากการดำเนินนโยบาย ในลักษณะนี้จะทำให้การค้าประเวณีกลายเป็นสถาบันที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งขัดหลักอนุสัญญาขององค์การ สหประชาชาติที่หลายๆประเทศเป็นภาคี แนวคิดนี้มีการใช้ในรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐวิกตอเรีย ประเทศ ออสเตรเลีย และประเทศเนเธอร์แลนด์ (Barnett, Casavant and Nicol, 2011)

7.4 แนวคิดยกเลิกการค้าประเวณี (Abolitionism)

แนวคิดนี้เป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดการค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกกฎหมาย (Legalization) และแนวคิดห้ามการค้าประเวณี (Prohibitionism) โดยมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการจัดการการค้าประเวณีให้หมดไป ถือว่าการค้าประเวณีโดยตัวมันเองไม่ผิดกฎหมาย แต่กฎหมายยังคงมีการลงโทษการค้าผู้หญิงและเด็กตลอดจนการเป็นธุระจัดหา โดยมีการใช้มาตรการการช่วยเหลือผู้ที่ถูกค้าและจัดการลงโทษนักค้ามนุษย์ เป็นต้น โดยแนวคิดดังกล่าวได้อิทธิพลส่วนหนึ่งจากอนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคลและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น (Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and the Exploitation of the Prostitution of Others 1949) ซึ่งมีใจความหลักว่า ระบบโสเภณีนั่นขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รัฐสมาชิกมีหน้าที่ดำเนินการกับบุคคลที่สามที่ก่อให้เกิดการค้าประเวณี และช่วยเหลือหญิงที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ แนวคิด Abolitionism มีการใช้อย่างแพร่หลายในประเทศต่างๆ เช่น ประเทศอังกฤษ แคนาดา อินเดีย รวมถึงประเทศไทย (พงษ์ธร, 2552) แต่อย่างไรก็ตามหลักการดังกล่าวได้ถูกวิจารณ์ว่า มองเห็นผู้หญิงค้าประเวณีเป็นเหยื่อไปหมดแล้ว ทั้งๆที่ผู้หญิงบางคนได้เลือกอาชีพโสเภณีด้วยตนเองเพราะเป็นอาชีพที่มีรายได้สูง อย่างไรก็ตาม แนวคิดลักษณะนี้จะทำให้ผู้หญิง เด็ก และสังคมมีความปลอดภัยทางเพศมากขึ้น

7.5 แนวคิดนอร์ดิกส์ (The Nordic)

นอร์ดิกส์พัฒนามาจากแนวคิดยกเลิกการค้าประเวณี (Abolitionism) ซึ่งมีบทลงโทษสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ก่อให้เกิดการค้าประเวณี อาทิ เจ้าของสถานบริการ ผู้จัดการ หญิงผู้ให้บริการ รวมทั้งลูกค้า แต่ในความเป็นจริงแล้วตำรวจไม่มีการดำเนินคดีใดๆกับลูกค้าที่ซื้อบริการทางเพศ และผู้ที่ถูกดำเนินคดีส่วนใหญ่คือ หญิงและเด็กที่ให้บริการทางเพศ และจากความล้มเหลวของแนวคิดยกเลิกการค้าประเวณีนี้ ทำให้เกิดแนวคิดนอร์ดิกส์ขึ้นมาและมีการเริ่มต้นจากประเทศสวีเดน โดยเน้นมุ่งแก้ไขด้านความต้องการหรืออุปสงค์ของการซื้อบริการทางเพศ (demand approach) โดยจะมีการลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศแต่จะไม่เอาผิดกับหญิงค้าบริการ โดยถือปรัชญาที่ว่าผู้ที่ขายบริการทางเพศคือเหยื่อและถูกเอาเปรียบจากผู้เป็นธุระจัดหาหญิงมาค้าประเวณีและผู้ซื้อบริการ นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายแล้ว นอร์ดิกส์ยังมีโครงการการศึกษาเพื่อกีดกันการซื้อขายบริการทางเพศและครอบคลุมถึงการสนับสนุนทางด้านสังคมและเศรษฐกิจที่สำคัญเพื่อช่วยเหลือ ผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะออกจากธุรกิจการค้าประเวณี (CATWA, 2013)

แนวทางนี้ประสบความสำเร็จอย่างมากในประเทศสวีเดน และในประเทศแถบสแกนดิเนเวีย เช่น ประเทศนอร์เวย์ ไอซ์แลนด์ และฟินแลนด์ โดยประเทศดังกล่าวได้นำแนวคิดนอร์ดิกส์ มาปรับใช้ด้วย ยกเว้นประเทศเดนมาร์ก ซึ่งเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคนี้ที่ไม่ได้ใช้แนวคิดนอร์ดิกส์ อนึ่ง ผลของการสำรวจพบว่ามีอัตราโสเภณีที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในประเทศเดนมาร์กเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆในเครือนอร์ดิกส์ (CATWA, 2013)

8. มาตรการการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีในประเทศไทย

ประเทศไทยใช้แนวคิดการยกเลิกการค้าประเวณี (Abolitionist) ในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี โดยมีมาตรการทางกฎหมายที่ใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เริ่มจากการตราพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 แต่ปัจจุบันพระราชบัญญัตินี้ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว ต่อมาได้มีกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องที่นำมาใช้ อาทิ

ประมวลกฎหมายอาญา มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีหลายมาตรา ได้แก่ ความผิดฐานข่มขืน กระทำชำเรา ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาบุคคลไปเพื่อการอนาจาร ความผิดฐานพาบุคคลไปโดยทุจริต ความผิดฐานทำให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ความผิดฐานพรางเด็กหรือผู้เยาว์ ความผิดฐานพาหรือส่งคนออกไปนอกราชอาณาจักรโดยมิชอบ ความผิดฐานดำรงชีพอยู่ด้วยรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 กฎหมายนี้ได้ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อใช้บังคับแทนพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ซึ่งมุ่งลงโทษแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเป็นหลัก

พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่กำหนดทั้งความผิดและแนวทางดำเนินการของเจ้าหน้าที่ไว้หลายกรณี อาทิ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจตราสอดส่องดูแลตามสถานที่สาธารณะต่างๆ กำหนดให้มีการคุ้มครองสิทธิในการกักตัวหญิงหรือเด็กเพื่อใช้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเพื่อตรวจสอบเอกสารหรือพยานหลักฐาน กำหนดให้มีการสืบพยานหญิงหรือเด็กเอาไว้ก่อน แม้จะยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหาก็ตาม และกฎหมายนี้ยังได้บัญญัติให้ผู้เตรียมการกระทำความผิดต้องรับโทษเช่นเดียวกับการพยายามกระทำความผิด และบัญญัติความผิดฐานสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็ก

พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กฎหมายนี้เป็นจัดการผลประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี เพื่อไม่ให้สามารถนำรายได้มาใช้จ่ายประโยชน์ในการกระทำความผิดขึ้นมาอีก

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 เป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับสนธิสัญญาขององค์การสหประชาชาติในการป้องกันปราบปราม และลงโทษผู้กระทำการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก พ.ศ.2543 ซึ่งประเทศไทยได้ลงนามในสนธิสัญญานี้ด้วย และประกอบกับช่องโหว่ของกฎหมายอาญาที่เน้นมุ่งลงโทษหญิงที่ถูกค้ามนุษย์มากกว่าการป้องกันและคุ้มครองสิทธิของหญิงและเด็กในฐานะผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดลักษณะความผิดของการกระทำที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลทุกเพศทุกวัย และครอบคลุมวิธีการ ค้ามนุษย์อันหลากหลายซับซ้อน ได้แก่ การนำบุคคลมาค้าประเวณี การบังคับถ่ายภาพโป๊ การบังคับใช้แรงงาน การบังคับให้ขอทาน การขายอวัยวะ หรือ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบแบบอื่นๆ กฎหมายนี้จึงให้ความสำคัญกับการป้องกันและคุ้มครองผู้หญิงและเด็กหญิงที่ได้รับความเสียหายจากการค้ามนุษย์ไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังเน้นความร่วมมือในการทำงานแบบทวิสาขาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจ อัยการ นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น แต่ในทางปฏิบัติพบว่าเจ้าหน้าที่ยังไม่เข้าใจหลักการของกฎหมายนี้ ทำให้ยังไม่ละทิ้งวิธีการทำงานแบบเก่า อีกทั้งการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นแบบสหวิชาชีพยังเกิดน้อย สาเหตุอาจเกิดจากตัวระบบราชการเอง หรืองบประมาณ จำนวน

บุคลากรที่ไม่เพียงพต่อการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่บางส่วนยังใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่มีขอบแสวงหาผลประโยชน์จากการค้าหญิงและเด็ก (สุชาติ, 2556)

สำหรับประเทศไทย ปัญหาการค้าประเวณีได้ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในเชิงปริมาณและรูปแบบที่หลากหลาย เปลี่ยนแปลงไปตามโลกาภิวัตน์ แนวคิดการค้าประเวณีไม่ใช่อาชญากรรม (Decriminalization) น่าจะเป็นแนวคิดหนึ่งที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง แต่มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่า ในบริบทสังคมไทยซึ่งยังถูกรอบงำด้วยระบบอิทธิพลต่างๆ และทัศนคติของสังคมที่ดูถูกดูแคลนการทำงานการค้าประเวณี จะไม่เอื้อต่อหญิงค้าประเวณีในสังคมไทยในการพัฒนาศักยภาพและปกป้องสิทธิของตน (มาลี, 2550) ซึ่งแนวคิด Decriminalization มีความเป็นไปได้ยากในบริบทสังคมไทย

แต่อย่างไรก็ตาม แนวคิดนอร์ดิกส์ (The Nordic) เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยและเหมาะสมในการนำไปปรับและดำเนินการใช้กับมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยแนวคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ว่า ควรมิบทบัญญัติกฎหมายที่เอาผิดกับผู้ให้บริการทางเพศ มีการให้ความช่วยเหลือแก่หญิงค้าประเวณีที่ตกเป็นเหยื่อจากเหตุการณ์ใช้ความรุนแรง มีการคุ้มครองสุขภาพ มีการผลักดันให้หญิงค้าประเวณีออกจากวงจรการค้าประเวณีโดยมีศูนย์ให้คำปรึกษาซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องการวางแผนชีวิต แผนการเปลี่ยนอาชีพ การจัดหางาน การศึกษา การสนับสนุนด้านการเงิน เป็นต้น เพื่อขยายโอกาสทางเลือกอื่นในการประกอบอาชีพ มีการรณรงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงค่านิยมควบคู่ไปกับการให้ความรู้เรื่องสิทธิ การส่งเสริมคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกป้อง การละเมิดสิทธิของตนไม่ให้ถูกใช้เป็นเพียงเครื่องมือบำบัดความต้องการทางเพศของผู้ชาย (สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548) เพราะฉะนั้นนอร์ดิกส์จะเป็นแนวคิดที่เอื้อต่อหญิงค้าประเวณีและเหมาะสมกับบริบทสังคมไทยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

9. มาตรการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีในประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง

จากสถิติการค้ามนุษย์ในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงพบว่าหนึ่งในรูปแบบการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นมากได้แก่การบังคับค้าประเวณี และพบว่ารายได้จากการบังคับค้าประเวณี มีมูลค่าสูงถึง 181 ล้านเหรียญสหรัฐต่อปี (UNODC, 2013) ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ดังนั้นเพื่อขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ทั้งในระดับประเทศและระดับข้ามชาติ ประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงได้แก่ ไทย กัมพูชา จีน พม่า ลาว และเวียดนาม จึงได้มีการลงนามร่วมกันใน “ความร่วมมือระดับรัฐมนตรีของประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ (Coordinated Mekong Ministerial Initiative against Trafficking : COMMIT)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างรัฐบาลหกประเทศเพื่อร่วมกันต่อต้านการค้ามนุษย์ทุกรูปแบบ รวมถึงการค้าหญิงและเด็กเพื่อประโยชน์ทางเพศ (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2556)

ประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงได้เปลี่ยนระบบกฎหมายใหม่โดยถือว่าการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย และได้ออกกฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์และการค้าบริการทางเพศ โดยที่ประเทศต่างๆ ได้มีการปราบปรามการค้าประเวณีอย่างจริงจัง อาทิ ในกรณีประเทศกัมพูชา มีการปราบปราม กวาดล้างแหล่งขายบริการทางเพศอย่างจริงจัง และในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาพบว่า แหล่งขายบริการทางเพศมีปริมาณลดลงอย่างได้ชัด (Godwin, 2012) จากการสำรวจในปี ค.ศ. 2008 มีจำนวนช่องอยู่ 108 ช่องและหญิงขายบริการ 765 คน และหลังจากการปราบปรามของ

เจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่า ในปี ค.ศ. 2009 จำนวนช่องและหญิงขายบริการมีจำนวนลดลง เหลือ 36 ช่องและ 248 คน ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ดี มีการดำเนินธุรกิจค้าบริการทางเพศแฝงอยู่ตามสถานบันเทิงเพิ่มมากขึ้น โดยในปี ค.ศ. 2009 อัตราหญิงขายบริการตามร้านคาราโอเกะ ร้านนวด ลานเบียร์ และแหล่งอื่นๆ มีจำนวนเพิ่มขึ้น 87.59% 390.69% 347.21% และ 137.09% ตามลำดับ จากปีก่อน (ILO, 2011)

นอกจากนี้ประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงได้ดำเนินการโครงการรณรงค์การใช้ถุงยางอนามัย (100% Condom Use Programmes: 100% CUPs) ซึ่งมีมาตรการบังคับให้สถานบริการทางเพศทุกแห่ง ต้องให้ชายทุกคนที่มาเที่ยว ต้องใช้ถุงยางอนามัย โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะแจกจ่ายถุงยางอนามัยให้สถานบริการ และมีความร่วมมือจากตำรวจในการติดตามผลเรื่องนี้ด้วย ซึ่งบางประเทศ โครงการ 100% CUPs จะรวมถึงการลงทะเบียนของหญิงขายบริการ การบังคับตรวจสุขภาพ และการตรวจเชื้อเอชไอวี ผลสำรวจหลังดำเนินการโครงการ 100% CUPs นั้น พบว่า จำนวนการติดเชื้อโรคเพศสัมพันธ์ (STI/HIV) ในหญิงขายบริการและลูกค้าลดลง (Godwin, 2012) และจากรายงานของ UNAIDS พบว่า ในปี ค.ศ. 2005 ถึง ค.ศ. 2013 จำนวนอัตราการตายของผู้ติดเชื้อเอดส์มีจำนวนลดลง เช่น ประเทศกัมพูชา ไทย พม่า มีจำนวนลดลง 72% 56% และ 29% ตามลำดับ (UNAIDS, 2014)

ในขณะที่มีปราบปรามการค้าประเวณีอย่างจริงจังและดำเนินการโครงการ 100% CUPs นั้น แม้ธุรกิจการค้าประเวณีและการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ได้มีจำนวนลดลงอย่างมาก แต่กลับพบว่าจำนวนการฝ่าฝืนสิทธิมนุษยชนได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่อันมีขอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจตลอดจนเจ้าหน้าที่รัฐอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากการสัมภาษณ์ของหญิงกัมพูชารายหนึ่ง ได้มีการบอกกล่าวว่า “หลังจากการออกกฎหมายใหม่ ตำรวจมีการปราบปรามแหล่งขายบริการทางเพศและจับทุกคนที่อยู่ therein มีการเรียกเงินจากหญิงขายบริการ มีการทำร้ายร่างกาย และหลังจากที่ได้ออกจากคุก ฉันไม่มีที่ไปเพราะแหล่งขายบริการทางเพศได้ถูกปิดไป ฉันต้องขายบริการทางเพศตามท้องถนนซึ่งมีความปลอดภัยน้อยกว่าถ้าเทียบกับการขายบริการในสถานบริการ เพราะตอนที่อยู่ในสถานบริการ เมื่อมีปัญหาจะมีคนช่วยเหลืออยู่เสมอ และการขายบริการตามท้องถนน ฉันไม่สามารถที่จะพกถุงยางอนามัยได้ เพราะถ้าตำรวจตรวจพบเจอถุงยางอนามัย ฉันจะโดนจับ” (the Guardian, 2012)

จากคำบอกเล่าในช่วงต้น จะพบว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนหนึ่งที่ใช้อำนาจของตนในการคุมขังหญิงขายบริการ โดยมีข้อด้วยกฎหมาย ใช้ความรุนแรง ข่มขืน ขูดรีดเงินหญิงขายบริการ และจับกุมหญิงที่พกถุงยางอนามัยภายใต้ข้อกล่าวหาที่ว่าเป็นการเข้าข่ายการค้าประเวณีตามกฎหมาย ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและสิทธิในการประกอบอาชีพของหญิงขายบริการเป็นอย่างมาก (Godwin, 2012)

อย่างไรก็ดี จะสังเกตได้ว่าไม่ว่าจะเป็นการใช้แนวคิดหรือมาตรการใดๆ ในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากมาตรการในการจัดการและแก้ไขปัญหาแต่ละมาตรการก็ล้วนมีทั้งข้อดีข้อเสียปะปนและแตกต่างกันไป เช่น กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์และการค้าบริการทางเพศยังมีช่องโหว่ที่ทำให้ตำรวจมีโอกาสทุจริตในหน้าที่สูง มีผลทำให้หญิงค้าประเวณีตกอยู่ภายใต้อำนาจหรืออิทธิพลต่างๆ อย่างไม่มีทางเลือก หรือการที่มีโครงการ 100% CUPs นั้นทำให้หญิงค้าประเวณีถูกตีตราว่าเป็นผู้ที่เป็นต้นเหตุของการแพร่ระบาดของเชื้อเอชไอวี และท้ายที่สุดการค้าประเวณีเป็นธุรกิจที่อยู่ในสังคมลุ่มแม่น้ำโขงมาช้านาน การที่จะแก้ไขหรือขจัดให้หมดสิ้นคงเป็นไปได้ยาก จึงควรมหามาตรการอื่นๆ ที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และบริบทสังคมในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงต่อไป

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนกพล สกลผดุงเขตต์ (2545) ศึกษาเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก : ศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการค้าประเวณี ถือเป็นปัญหาทางสังคมที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ไม่เพียงแต่เฉพาะการค้าประเวณีในบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว แต่ยังพบว่ามี การนำเด็กที่มีอายุน้อยและยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้ามาทำการค้าประเวณีด้วย ซึ่งนอกเหนือไปจากจะมีการค้าประเวณีในประเทศไทยแล้ว ยังมีการค้าประเวณีในลักษณะกระทำการกันเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติอีกด้วย ซึ่งปัญหาการค้าประเวณีจะนำไปสู่การเกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาอีก เช่น ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหาด้านอาชญากรรมและปัญหาด้านยาเสพติด เป็นต้น และในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะได้มีการแก้ไขกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็กแล้วก็ตาม แต่จะเห็นได้ว่าในประเทศไทยเองยังขาดมาตรการที่จำเป็นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอยู่ ในเรื่องของ การคุ้มครอง การป้องกันและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้าประเวณี รวมทั้งการลงโทษบุคคลผู้กระทำความผิดและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการค้าประเวณีและยังมีมาตรการที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศคือ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 และอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 และพิธีสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บทในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก และข้อเสนอแนะคือให้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและการเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายของต่างประเทศ นำมาปรับใช้ แก้ไข ปรับปรุงและเพิ่มเติมกฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็กต่อไป

พงษ์ธร สำราญ (2549) ศึกษาเรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด ผลการศึกษาพบว่า การที่สถานบริการอาบ อบ นวด เป็นแหล่งค้าประเวณีดังกล่าวเกิดจากปัจจัยทางกฎหมายหลายประการ ปัญหาที่สำคัญคือ บทบัญญัติของพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 เองได้เอื้อให้เกิดการค้าประเวณีขึ้นเนื่องจากกฎหมายยินยอมให้ชายและหญิงเพียงสองคนอบน้ำและนวดตัวอยู่ด้วยกันในห้องรโหฐานที่มีเตียงนอนอันเป็นการสร้างโอกาสให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศกันได้โดยง่าย ทั้งยังกำหนดมาตรการลงโทษแก่ผู้ประกอบการต่ำกว่าที่ควรควรแสวงหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับเจ้าของสถานบริการและผู้เป็นธุระจัดหาให้ค้าประเวณีก็เป็นเรื่องยาก เนื่องจากพยานส่วนใหญ่ก็มีส่วนในการกระทำความผิดกฎหมายอยู่ด้วยอีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายก็ยังขาดประสิทธิภาพหรือความสนใจอย่างเพียงพอ ซึ่งหากมีการแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ให้มีความผิดเฉพาะเกี่ยวกับการค้าประเวณีและกำหนดบทลงโทษทางอาญาและการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต แก่ไขกฎหมายที่เกี่ยวเนื่องเพื่อไม่ให้มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานบริการได้โดยง่าย การตั้งผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีบางจำพวกให้เข้ามาเป็นพยานโดยผ่านขั้นตอนการลดหย่อนโทษการสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง จะมีส่วนสำคัญที่ช่วยลดปัญหาการค้าประเวณีในสถานบริการอาบ อบ นวด ลงได้

ทวีชัย ระเบียบ (2555) ศึกษาเรื่องกระบวนการค้าประเวณีหญิงข้ามชาติ: ศึกษากรณีหญิงต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่าหญิงผู้ประกอบการอาชีพค้าประเวณีมีภูมิหลังด้านสภาพครอบครัวที่ยากจน บิดาและมารดาแยกทางกันหรือมีเรื่องทะเลาะวิวาทอยู่เป็นประจำ สถานะทางครอบครัวอยู่ระดับล่าง มีหนี้สินมาก แรงจูงใจหลักในการ

คำประเวณีคือ หาเงินจำนวนมากมาใช้สอยส่วนตัว ชำระหนี้สินและใช้จ่ายในครอบครัว ช่องทางในการเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยคือสะพานมิตรภาพไทย-ลาว หนองคาย และมุกดาหาร ช่องเม็ก จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้หนังสือผ่านแดนชั่วคราว หนังสือเดินทางของนักท่องเที่ยวและใช้วิธีลักลอบผ่านแดนเข้ามาแบบผิดกฎหมาย โดยวิธีนั่งเรือข้ามฟาก ในด้านวิธีชีวิตกลุ่มหญิงโสเภณี ต่างด้าวจะเช่าห้องเช่าอยู่ข้างนอก เริ่มทำงานตั้งแต่เวลา 20.00-02.00 น. รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 25,000 ต่อเดือน โดยเก็บไว้เป็นเงินออมและใช้สอยส่วนตัว และส่งให้ทางบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัว ใช้เวลากับการพักผ่อนอยู่ในห้องพักและ เดินเลือกซื้อของใช้ เสื้อผ้า ตามตลาดนัดหรือห้างสรรพสินค้า มีการดูแลสุขภาพอยู่เสมอ รับประทานอาหารที่ดีมีประโยชน์ พักผ่อน ออกกำลังกายและตรวจสุขภาพทุกๆ 2-3 เดือน การวางแผนในอนาคตของผู้ค้าประเวณีกลุ่มหญิงโสเภณีต่างด้าวโดยส่วนใหญ่ต้องการอยากจะทำงานขายบริการทางเพศต่อจนกว่าตนเองจะเริ่มทำงานไม่ไหวหรือจนกว่าทางร้านจะเลิกจ้าง หากต้องเลิกอาชีพแล้ว ก็อยากจะกลับไปอยู่ที่ประเทศลาวและจะนำเงินทุนที่ได้จากการทำงานขายบริการมาใช้เปิดร้านเสริมสวย ร้านขายของชำและร้านขายอาหารที่ประเทศลาว รองลงมาจะนำเงินทุนเก็บไว้ มาปล่อยกู้ หญิงบางส่วนที่ต้องการอยากจะทำแต่งงานกับผู้ชายไทยและตั้งถิ่นฐานใช้ชีวิตในประเทศไทย เพราะค่านิยมของหญิงต่างด้าวที่ได้แต่งงานกับชายไทยแล้วจะได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีสุขสบายมากขึ้น ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ ภาครัฐควรมีมาตรการในการตรวจตรา เข้าออกที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้คนต่างด้าวลักลอบเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย รวมถึงให้คำแนะนำเกี่ยวกับหญิงสาวต่างด้าวที่เข้ามาขายบริการทางเพศว่า ค่านิยมที่ว่า การมาขายบริการทางเพศและการลักลอบเข้าเมืองนั้นเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ในส่วนของการทบทวนวรรณกรรม โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ รายงานงานวิจัย รายงานการสำรวจและวิเคราะห์ทางสถิติ รวมถึงบทความที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนข้อมูลที่ได้รับการเผยแพร่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ 2.1) ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2.2) หญิงผู้เข้ามาค้าประเวณีจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ดังนี้

2.1 ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดย ร้อยตำรวจเอก ดร.จอมเดช ตรีเมฆ และนายศรัณย์ภัทร เสียงสูง ระหว่างวันที่ 20 เมษายน - 15 พฤษภาคม พ.ศ.2558 จำนวน 20 หน่วยงาน หน่วยงานละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน ประกอบด้วย

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ในส่วนของการทบทวนวรรณกรรม โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ รายงานงานวิจัย รายงานการสำรวจและวิเคราะห์ทางสถิติ รวมถึงบทความที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนข้อมูลที่ได้รับการเผยแพร่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ 2.1) ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญและ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2.2) หญิงผู้เข้ามาค้าประเวณีจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ดังนี้

2.1 ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญและ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดย ร้อยตำรวจเอก ดร.จอมเดช ตรีเมฆ และนายศรัณย์ภัทร เสียงสูง ระหว่างวันที่ 20 เมษายน ถึง 15 พฤษภาคม พ.ศ.2558 จำนวน 20 หน่วยงาน หน่วยงานละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน จำแนกเป็น 3 กลุ่มได้ดังนี้

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย จำนวน 7 หน่วยงาน ประกอบด้วย

- 1.1) กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- 1.2) กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- 1.3) กองบัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง
- 1.4) ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม
- 1.5) ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด
- 1.6) สถานีตำรวจภูธรคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

1.7) สถานีตำรวจภูธรฉะเชิงเทรา

2) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี จำนวน 6 หน่วยงาน ประกอบด้วย

- 2.1) กองต่อต้านการค้ามนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 2.2) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน
- 2.3) กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ
- 2.4) ศ.วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย
- 2.5) สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ

3) มูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี จำนวน 7 หน่วยงาน ประกอบด้วย

- 3.1) องค์กรพัฒนาการคุ้มครองเด็ก (Fight against Child Exploitation; FaCE)
- 3.2) โครงการออสเตรเลีย-เอเชียเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ (Australia-Asia Program to Combat Trafficking in Persons; AAPTIP)
- 3.3) UN-ACT (United Nations Action for Cooperation against Trafficking in Persons)
- 3.4) องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่นประจำประเทศไทย (JICA)
- 3.5) มูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็ก
- 3.6) มูลนิธิพิทักษ์สตรีเด็ก
- 3.7) มูลนิธิผู้หญิง

2.2 หญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงผู้เข้ามาค้าประเวณีในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 45 คน ในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือนเมษายน – พฤษภาคม 2558 จำแนกเป็น 3 พื้นที่ดังนี้

2.2.1 กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

1. กรุงเทพมหานคร เขตเมืองชั้นใน (Inner City) จำนวน 5 คน โดย ร้อยตำรวจเอก ดร.จอมเดช ตริเมฆ และนายศรัณย์ภัทร เสี่ยงสูง
2. กรุงเทพมหานคร เขตชั้นกลางหรือเขตต่อเมือง (Urban Fringe) จำนวน 5 คน โดย ร้อยตำรวจเอก ดร.จอมเดช ตริเมฆ และนายศรัณย์ภัทร เสี่ยงสูง
3. กรุงเทพมหานคร เขตชั้นนอกหรือเขตชานเมือง (Suburb) จำนวน 5 คน โดย ร้อยตำรวจเอก ดร.จอมเดช ตริเมฆ และนายศรัณย์ภัทร เสี่ยงสูง

2.2.2 จังหวัดแนวชายแดน จำนวน 20 คน ประกอบด้วย

1. เชียงราย จำนวน 3 คน โดย อ.กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐ, อ.นพพล อัครชาติ และนายธนวัฒน์ จันเล็ก
2. น่าน 3 คน โดย อ.กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐ, อ.นพพล อัครชาติ และนายธนวัฒน์ จันเล็ก โดยมี พ.ต.ต. สิริวิชญ์ ท่วมสุวรรณ เป็นผู้นำเข้าพื้นที่
3. ตาก จำนวน 3 คน โดย อ.กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐ, อ.นพพล อัครชาติ และนางสาววนิสภา ภาควิชัย มี คุณฉัตรภูมิ อำนาจเหนือ เป็นผู้นำเข้าพื้นที่
4. อุตรดิตถ์ จำนวน 3 คน โดย อ.กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐ, อ.นพพล อัครชาติ และ นางสาววนิสภา ภาควิชัย ปลายทางมี อ.สุดาร์ตน์ รอดบุญส่ง เป็นผู้นำเข้าพื้นที่
5. อุตรธานี จำนวน 3 คน โดย อ.กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐ, อ.นพพล อัครชาติ และนายธนวัฒน์ จันเล็ก มี คุณฉัตรภูมิ อำนาจเหนือ เป็นผู้นำเข้าพื้นที่
6. สุรินทร์ จำนวน 3 คน โดย อ.กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐ, อ.นพพล อัครชาติ และ นายธนวัฒน์ จันเล็ก โดยปลายทางมี อ.มณีนรัตน์ มิตรปราสาท เป็นผู้นำเข้าพื้นที่

2.23 จังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

1. เชียงใหม่ จำนวน 3 คน โดย อ.กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐ, อ.นพพล อัครชาติ และนายธนวัฒน์ จันเล็ก
2. ขอนแก่น จำนวน 3 คน โดย อ.กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐ, อ.นพพล อัครชาติ และนางสาววนิสภา ภาควิชัย
3. สงขลา จำนวน 3 คน โดย อ.กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐ, อ.นพพล อัครชาติ และนายธนวัฒน์ จันเล็ก
4. ชลบุรี จำนวน 3 คน โดย อ.กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐ, อ.นพพล อัครชาติ และนางสาววนิสภา ภาควิชัย
5. ภูเก็ต จังหวัดละ 3 คน โดย อ.กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐ, อ.นพพล อัครชาติ และ นางสาววนิสภา ภาควิชัย

2.3 การจัดทำรายงานสรุปนโยบาย (Policy Brief) เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริง ตลอดจนแนวนโยบายในการแก้ไขปัญหา ซึ่งผ่านการระดมและรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนแล้ว แก่ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

หมายเหตุ: ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลของคณะผู้วิจัยสำหรับโครงการวิจัยเรื่องการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทยตามที่ได้กำหนดมานั้นจะมีการดำเนินการกำกับ ติดตามและควบคุมการดำเนินงาน

วิจัยโดยเจ้าหน้าที่จากสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยได้แก่ นางสาวพิมพ์ภัสสร เนติโพธิ์ ปฏิบัติงานกลุ่มโครงการส่งเสริมสิทธิสตรีและเด็ก และ/หรือ นางสาวสุนิษา ราชภัณฑ์ นักวิชาการโครงการส่งเสริมสิทธิสตรีและเด็ก

3. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม / แผนงาน	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ศึกษา ทบทวน และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร	↔									
ส่งงานงวดที่ 1 รายงานผลการศึกษาขั้นต้น										
การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล			↔							
ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ					↔					
ดำเนินการประชุมกลุ่มย่อย								↔		
ส่งงานงวดที่ 2 รายงานความก้าวหน้า										
จัดทำรายงานผลการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์									↔	
จัดทำรายงานสรุปนโยบาย										↔
ส่งงานงวดที่ 3 รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์										

4. แผนการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

6.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยของ สทท. ไปเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายและการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยมีการอ้างอิงถึงข้อมูลที่ได้จาก สทท. อย่างเป็นที่ประจักษ์

6.2 มีการตีพิมพ์ผลงานวิจัยลงในวารสารระดับประเทศและนานาชาติ จัดสัมมนาเชิงวิชาการเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของ สทท. เพื่อสร้างองค์ความรู้และให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานในด้านการค้าประเวณีและประชาชนทั่วไป

5. การขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยเรื่องการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกจากเหยื่อการค้าประเวณีจำนวน 45 ราย และจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจาก 20 หน่วยงาน ในด้านการเก็บข้อมูลจากเหยื่อการค้าประเวณีมีข้อกังวลที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิของเหยื่อจากการให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ รวมถึงมีข้อควรระมัดระวังในการจ่ายเงินอันเป็นการล่อซื้อบริการจากเหยื่อ และการสัมภาษณ์เหยื่อผู้ซึ่งเป็นเยาวชน ซึ่งข้อกังวลและข้อควรระวังดังกล่าวนี้ คณะผู้วิจัยจะได้ทำเรื่องขอส่งข้อเสนอการรับการพิจารณาการวิจัยในมนุษย์ เพื่อขอรับการอนุมัติ และรับทราบข้อกำหนดและข้อห้าม

ในการเก็บข้อมูล โดยจะได้ทำการส่งข้อเสนอผ่านคณะกรรมการการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่ง คณะผู้วิจัยจะส่งหนังสือบันทึกข้อความเรื่องขอส่งข้อเสนอการรับการพิจารณาการวิจัยในมนุษย์ พร้อมแนบเอกสาร สำคัญได้แก่ ข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ แบบฟอร์มการขอรับการพิจารณา ใบรับรองเชิงจริยธรรมเต็มรูปแบบ ข้อเสนอ ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการหรือข้อเสนอแนะสำหรับผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ และใบยินยอมสำหรับ ผู้เข้าร่วมโครงการ คณะผู้วิจัยจะทำการยื่นเอกสารทั้งหมดผ่านเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน โดย จะมีคณะกรรมการพิจารณาทั้งหมด 3 ท่าน ส่วนข้อพิจารณาการวิจัยนั้นทางคณะผู้วิจัยมีข้อพิจารณาการวิจัยคือ อาสาสมัครผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยห้ามมิให้ระบุตัวอาสาสมัคร ห้ามมิให้มีการบันทึกเสียงหรือภาพเหยื่อจากการค้า มนุษย์ ห้ามมิให้มีการล่อซื้อหรือจูงใจด้วยผลตอบแทนอย่างอื่นที่ไม่ได้ระบุในการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และ เมื่อยื่นข้อเสนอทั้งหมดทางคณะกรรมการพิจารณาใช้ระยะเวลาในการพิจารณาเป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อให้ คณะกรรมการรับรองการวิจัยในมนุษย์เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลต่อไป

บทที่ 4

รายงานผลการเก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์เชิงลึก

ในการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indeth interview) โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 2 กลุ่มดังนี้ 1) ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 2) หญิงผู้เข้ามาค้าประเวณีจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

4.1 สรุปผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4.1.1 กลุ่มผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญและ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) หน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย จำนวน 7 หน่วยงาน 2) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี จำนวน 5 หน่วยงาน และ 3) มูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี จำนวน 7 มูลนิธิ โดยวิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งผลการสัมภาษณ์คณะผู้วิจัยทำการสรุปโดยแยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้

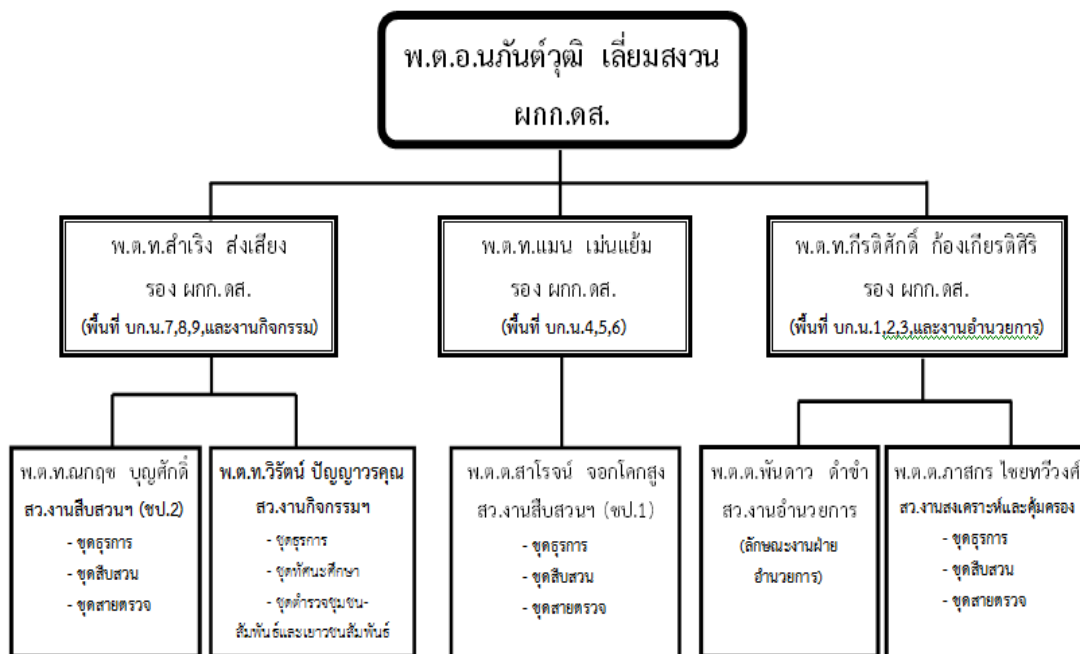
1) ผลการสัมภาษณ์หน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย จำนวน 7 หน่วยงาน ประกอบด้วย

- 1.1) กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- 1.2) กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- 1.3) กองบัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง
- 1.4) ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม
- 1.5) ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด
- 1.6) สถานีตำรวจภูธรคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
- 1.7) สถานีตำรวจภูธรฉะเชิงเทรา

จากการสัมภาษณ์ในประเด็น โครงสร้างองค์กร จำนวนบุคลากร สถานที่ตั้ง รายละเอียดการดำเนินการของหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย พบว่า

1) กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ประกอบด้วย 6 กองกำกับการ ดังนี้ กองกำกับการ 1 ดูแลกรุงเทพ กองกำกับการ 2 ดูแลภาคกลางและภาคตะวันออก กองกำกับการ 3 ดูแลภาคอีสาน กองกำกับการ 4 ดูแลภาคเหนือ กองกำกับการ 5 ภาคใต้ตอนบนและกองกำกับการ 6 ดูแลภาคใต้ตอนล่าง ที่ตั้งทุกกองกำกับการอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเวลาทำงานต้องนั่งรถลงพื้นที่เป็นกรณีๆ ไป

2) กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล มีงานทั้งหมด 3 งานคือ งานสืบสวน ตรวจตราและควบคุม แบ่งการดูแลออกเป็นพื้นที่ตามการแบ่งเขตพื้นที่กองบังคับการของกองบัญชาการตำรวจนครบาล 9 กองบังคับการ ตามโครงสร้างของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล ดังรูปที่ 4.1

รูปที่ 4.1 โครงสร้างของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล

โดยกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล มีรองผู้กำกับการควบคุมดูแลจำนวน 3 นาย ดูแลคนละ 3 เขต ผู้กำกับที่ดูแล บก.น.7, 8, 9 จะดูแลงานกิจกรรมอีกหน้างานหนึ่ง ผู้กำกับที่ดูแล บก.น. 1, 2, 3 จะดูแลงานอำนวยการอีกหน้างานหนึ่งส่วนกำลังพล กก.ดส. มีทั้งสิ้น 198 นาย เป็นสัญญาบัตร 71 นาย ผกก. 1 รอง ผกก. 3 สว. 5 รอง สว. 62 ตำรวจชั้นประทวนมีทั้งหมด 121 นาย (ชาย 110, หญิง 8)

3) กองบัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ในส่วนของกองบัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง หน้าที่ที่รับผิดชอบหลักๆ คือ ตาม พรบ. คนเข้าเมืองพุทธศักราช 2522, พรบ.การทำงานของบุคคลต่างด้าว, พรบ.ที่มีทั่วไป ซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการได้ หลักๆ ที่รับผิดชอบก็เขตกรุงเทพทั้งหมดของ ตม.1 ถ้าแบ่งเป็นเขตปกครองก็มี 50 เขตของเรารับผิดชอบจังหวัดกรุงเทพมหานคร

รูปที่ 4.2 โครงสร้างของกองบัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง

4) ศูนย์การต่อต้านการค้ำมนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ถ้ากล่าวถึงเรื่องของโครงสร้างและที่ตั้งมีพื้นที่ไม่เพียงพอ จำนวนบุคลากรมี 20 กว่าคนที่ดูแลทั้งประเทศ เนื่องจากยังเป็นศูนย์ที่ยังไม่ใหญ่มากนัก แต่ตามโครงสร้าง ศูนย์การต่อต้านการค้ำมนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษอยู่ในอาญาพิเศษ 3 ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ แต่เนื่องจากภารกิจและหน้าที่ที่รับผิดชอบจึงแยกเป็นศูนย์โดยมีผู้อำนวยการศูนย์เป็นผู้ควบคุมดูแล ดังโครงสร้างตามรูปที่ 4.3

รูปที่ 4.3 โครงสร้างของศูนย์การต่อต้านการค้ำมนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

5) ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด มีหัวหน้าควบคุมส่วนที่เป็นกลไกในการทำงาน บุคลากรในการทำงานมีอยู่ประมาณ 6 ท่าน ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบสูงเป็นปัญหาในการทำงาน เนื่องจากงานส่วนใหญ่เป็นงานที่เสริมเข้ามาด้วยส่วนหนึ่ง

6) สถานีตำรวจภูธรคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โครงสร้างจำนวนบุคลากร สถานที่ตั้ง และการดำเนินงานจะดำเนินการตาม โครงสร้างก็จะแบ่งตามแผนงานของสถานีตำรวจ โดยแบ่งเป็นงานด้านป้องกันและการปราบปราม งานด้านการสืบสวน งานด้านจราจร มีงานด้านอำนวยการ 4 หน่วยงานหลักๆ ที่จะดำเนินการก็หน่วยงานเรื่องของการปราบปรามและการสืบสวน ซึ่งงานสอบสวนก็จะมีอีกงานที่มาสสนับสนุนก็คือการดำเนินคดี ด้านงานป้องกันจะมีการวางแผนการปฏิบัติโดยรับนโยบายมาจากผู้กำกับ รองผู้กำกับจะเป็นผู้ควบคุมแผนของงานป้องกันและปราบปราม ใน สกอ.คลองหลวง งานป้องกันปราบปรามจะมีสารวัตรทั้งหมด 4 คน แล้วก็จะมีการตามตารางแผนผังผู้บังคับบัญชา โดยแบ่งกันดูแลตามพื้นที่ซึ่งดูแลในเรื่องของการปราบปรามสถานบริการ ค้ามนุษย์ โดยจะแบ่งพื้นที่เป็น 4 โซน

7) สถานีตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทรา โครงสร้างขององค์กรก็เป็นหน่วยงานราชการทั่วไป เป็นแบบศูนย์รวมอำนาจ มีสถานีตำรวจในสังกัดจำนวน 18 สถานี แบ่งเป็นระดับผู้กำกับสถานีตำรวจ จำนวน 11 สถานี ระดับสารวัตรใหญ่ จำนวน 3 สถานี และระดับสารวัตร จำนวน 4 สถานี บุคลากรในสถานีตำรวจมีประมาณ 300 นาย ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเป็นฝ่ายสืบสวน

ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่า หน้าที่ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ทั่วราชอาณาจักร ซึ่งความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี อันมีลักษณะของการค้ามนุษย์ทุกรูปแบบ ดูแลความผิดที่เกิดขึ้นอันมีความความเกี่ยวข้องเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ดูแลการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยเฉพาะเป็นดูแลการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสตรีด้วย รวมถึงการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำและเสนอแนะการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาทั่วราชอาณาจักร และยังปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย มีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน (อ้างท้าย พ.ร.บ.) เช่น ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด ตลอดจนการรวบรวมสถิติกลาง การพัฒนาของศูนย์วาระแห่งชาติ ศูนย์ทำเพื่อรองรับนโยบายของรัฐบาล ภายใต้ ก.ต่างประเทศ การดำเนินคดี การฟ้องร้อง เป็นต้น โดยภาพรวมแล้ว พบว่า หน่วยงานในกลุ่มนี้มีหน้าที่หลักหรือภารกิจหลักจะมีความเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) เป็นส่วนใหญ่เพื่อมีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ในประเทศไทย แต่

อย่างไรก็ตามการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายนั้นต้องได้รับความช่วยเหลือหรือความร่วมมือจากกลุ่มผู้เสียหายด้วย จึงจะทำให้การฟ้องร้องและการดำเนินคดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สถิติที่เกี่ยวข้องกับการการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย
อันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย
 หน่วยงานแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายได้ทำการรวบรวมไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2555-2557 ซึ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ หน่วยที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบและหน่วยงานที่ไม่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยหน่วยงานที่มีการเก็บข้อมูลสถิติได้แก่ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ดังตารางที่ 4.1 กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล ดังรูปที่ 4.4 ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด ดังตารางที่ 4.2 ส่วนหน่วยงานที่ไม่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรได้แก่ กองบัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ศูนย์การต่อต้านการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษและสถานีตำรวจภูธรคลองหลวง จังหวัดปทุมธานีและสถานีตำรวจภูธรฉะเชิงเทรา แสดงได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 สถิติจำนวนคดี กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

ปี	จำนวนคดี	รูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์		
		เพศ	แรงงานและการบริการ	ขอทาน
2553	81	65	12	4
2554	97	74	19	4
2555	306	226	44	36
2556	674	520	80	74

ที่มา; กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง, 2556

รูปที่ 4.4 สถิติจำนวนคดี กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล

เดือน	จำนวนคดีค้ามนุษย์	เพศ	การสัมภาษณ์ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์																		รวมการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น
			เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์						ผู้อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์(กลุ่มเสี่ยง)					ไม่เป็นผู้เสียหาย							
			พม่า	ลาว	กัมพูชา	อื่นๆ	รวม	รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา	อื่นๆ	รวม	รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา	อื่นๆ	รวม	รวม	
			ผลสท.											ผลสท.							
ปี 2557	35	ชาย	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	61	13	67	7	129	15	171
		หญิง	0	0	0	15	26	26	0	0	12	0	12	0	19	9	46	55	118	12	172
		ค.ช.	1	0	2	1	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
		ค.ญ.	0	0	1	7	7	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
รวมทั้งสิ้น	35		2	0	3	23	37	40	0	0	12	0	12	0	80	21	113	62	247	27	349

ที่มา; กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล

ตารางที่ 4.2 สถิติคดีการค้ามนุษย์ ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด

ประเภทคดี	พ.ศ.				
	2554	2555	2556	2557	Forms of Exploitation
แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี	78	74	299	120	Seeking Benefit from Prostitution
แสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น	-	-	-	-	Seeking Benefit from other Forms of Sexual Exploitation
นำคนมาขอทาน	2	1	32	6	Causing Another Person to Become a Beggar
บังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า	-	-	-	-	Coerced Removal of Organs for The Commercial Purpose
ผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก	-	-	-	-	Producing or Distributing of Pornographic Materials
เอาคนลงเป็นทาส	1	-	1	-	Slavery
บังคับใช้แรงงานหรือบริการ	5	9	9	8	Forced Labor or Service
การอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล	-	-	-	-	Any other Similar Practice Resulting in Forced Extortion
รวม	86	84	341	134	Total

ที่มา; ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด

สถิติที่ประมาณได้คร่าวๆ จากการปฏิบัติงานพบว่า ศูนย์การต่อต้านการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ เกิดขึ้นปีละ 5-6 กรณีเท่านั้น เพราะว่าเน้นแต่คุณภาพของงานเป็นหลัก ในส่วนของสถานีตำรวจภูธรคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยที่ผ่านมามีการจับกุมบ้าง แต่ตั้งแต่กรมการคดีที่ผ่านมามีนโยบายเข้มข้น ทางเจ้าหน้าที่ได้ กวดขันตามนโยบายอย่างจริงจังมากขึ้นทำให้สถานการณ์การค้ามนุษย์ในพื้นที่ที่รับผิดชอบดีขึ้น และสถานีตำรวจภูธร ฉะเชิงเทราส่วนใหญ่มาตรฐานแต่ละเดือนจะอยู่ที่ประมาณ 30-40 ราย แต่เมื่อสองปีที่แล้วพบว่า เป็นชาวลาว ชาวไทย ภูเขา คนไทยมีไม่ถึงหนึ่งคนต่อเดือน โดยรวมเป็นชาวลาว 90 กว่าเปอร์เซ็นต์

การดำเนินการกับผู้กระทำความผิดอันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบ อนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) เมื่อมีการจับกุมผู้กระทำความผิด เช่น ผู้ประกอบการอาบอบนวด ผู้ประกอบการสถานบริการเด็ก และสตรี ไม่มีการดำเนินคดี แต่จะกักตัวผู้กระทำความผิดไว้เป็นพยานและประสานให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มารับตัวผู้กระทำความผิดไปและเจ้าหน้าที่ที่จะมารับ มีการจับกุมตามหมายจับและไม่มีหมายจับ รวมถึง การปิดสถานบริการและยึดใบอนุญาต แต่ส่วนใหญ่ปิดไปแล้วประมาณ 1 เดือนก็สามารถกลับมาเปิดสถานบริการได้ ใหม่ นอกจากนั้นยังปฏิบัติตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ ยกตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ.2556 มี 2-3 กรณีทำงานอยู่ที่ร้านคาราโอเกะเป็นหญิงชาวลาวในพื้นที่จังหวัดยะลา โกลก หาดใหญ่ โดยมีเจ้าหน้าที่ของ NGO ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งได้ ได้รับการประสานงานมาจากสาวชาวลาวว่ามีการค้าประเวณีและต่อมาทำการล่อซื้อ แต่ต้องมีการร้องเรียนก่อน ซึ่ง กรณีมีหญิงชาวลาวถูกหลอกให้มาค้าประเวณีประมาณ 10 คน โดยมีความเป็นอยู่มีความอดัดัด ประกอบกับเข้า องค์ประกอบที่ว่าถูกกักขัง บังคับ โดยกรณีตัวอย่างนี้มีการติดกล้องอัดเสียงเพื่อนำเป็นพยานหลักฐานและปฏิบัติงาน จนแน่ใจว่ามีการหลอกหลวงผู้เสียหายจริง มีเด็กเป็นจำนวนมากถูกบังคับ มีการยึดหนังสือเดินทางและสุดท้ายพบว่า มีผู้เสียหายจำนวน 30-40 ราย นอกจากนี้ยังมีการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดและคุ้มครองผู้เสียหายตามหลักความชอบด้วย กระบวนการทางกฎหมาย (Due Process Model) โดยให้ความยุติธรรมทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดโดยการดำเนิน กระบวนการไปอย่างถูกต้อง ผู้กระทำความผิดมีสิทธิในการนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์พฤติการณ์ของตนเองและยังมีการ ปรับตามอัตราโทษตามทั่วไป

การดำเนินการกับเหยื่ออันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย มีการดำเนินการกับเหยื่อ การค้าประเวณีดังนี้ ผู้ค้าประเวณีซึ่งเป็นเหยื่อจะไม่มีการดำเนินคดีในความผิดที่เกี่ยวข้อง (ไม่สามารถกระทำได้ตาม มาตรา 41 ตามพระราชบัญญัติการค้ามนุษย์) รวมถึงไม่ดำเนินคดีความผิดในตามพระราชบัญญัติการเข้าเมืองผิด

กฎหมาย พระราชบัญญัติปลอมแปลงเอกสาร แต่ทางเจ้าหน้าที่จะกักตัวเหยื่อค้าประเวณีเป็นพยาน เมื่อเป็นพยานเสร็จแล้วจะส่งต่อไปให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดูแลต่อไป มีการปรับตามอัตราโทษที่กฎหมายระบุไว้ มีการป้องกันและปราบปราม รวมถึงการให้ข้อมูล การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับสถานบริการต่างๆ ที่เป็นสถานที่ในกลุ่มเสี่ยงการค้ามนุษย์ รวมถึงการเข้าสู่กระบวนการคัดแยกเหยื่อ (Screening Process) ตามระเบียบของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าเข้าสู่องค์ประกอบเป็นของการเป็นเหยื่อหรือไม่ และส่งต่อไปยังพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไปเพื่อดูแลในขั้นตอนต่อไป แต่ถ้าไม่เข้าองค์ประกอบทางเจ้าหน้าที่ จะทำการผลักดันกลับประเทศของตนเอง ในส่วนของคดีเจ้าหน้าที่พยายามหาพยานหลักฐานด้วยและยังมีการให้คำปรึกษา ยกตัวอย่างเช่น เมื่อรู้ว่ามีผู้เสียหาย มีการสอบปากคำ มีการกำหนดค่าสินไหมทดแทน ต้องรู้กระบวนการกระทำความผิดเพื่อกำหนดได้ถูกต้อง โดยทีมสหวิชาชีพซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับของกฎหมายบังคับเป็นเหมือนกับกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นอกจากนั้นยังมีการนัดแนะล่วงหน้ากับเจ้าหน้าที่เพื่อให้เจ้าหน้าที่มารอรับ ยกตัวอย่างเช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการล่อซื้อและจับกุมได้ เจ้าหน้าที่ของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะลงไปสอบประวัติเหยื่อว่าเข้าข่ายการค้ามนุษย์หรือไม่ ถ้าเข้าข่ายการค้ามนุษย์ในรูปแบบของการค้าประเวณีเจ้าหน้าที่ของกระทรวงจะทำการแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่จะไม่ดำเนินคดี จะเขียนท้ายบันทึกต่อไปว่าพบเหยื่อ และส่งต่อไปยังศูนย์แรกรับตามกฎหมายระเบียบ ศูนย์แรกรับจะต้องส่งต่อไปบ้านเกร็ดตระการ ภายใน 24 ชั่วโมง

การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ซึ่งหน่วยงานที่มีการประสานความร่วมมือกันจำแนกตามขอบเขตการทำงานได้ดังนี้

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย สถานีตำรวจในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานอัยการจังหวัด
- 2) หน่วยงานทางราชการ ประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขประจำจังหวัด กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการต่างประเทศ กองทัพบก
- 3) มูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศ ประกอบด้วย ศูนย์ประชาบดี มูลนิธิปวีณา และ NGO ต่างๆ
- 4) หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย โรงเรียน ชุมชน ผู้ประกอบการ สถานบริการ

ยกตัวอย่างเช่น ในส่วนของกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันเกี่ยวข้องเยอะในส่วนของการทำงานกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ Trafficking in Persons Report 2014: TIP Report ที่ต้องส่งรายงานไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและควรมีการติดต่อในข้อมูลที่เคยเผยแพร่ไปไม่ถูกต้องเนื่องจากรายงานที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง ควรมีการตอบโต้ให้ทันทั่วทั้ง

จากสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2557” (Trafficking in Persons Report 2014: TIP Report) ลดอันดับประเทศไทยจากบัญชีกลุ่มที่ 2 ซึ่งต้องจับตามอง (Tier 2 Watch List)) ลงมาอยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 3 (Tier 3) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับเลวร้ายที่สุด มีผลกระทบต่อการดำเนินการ การกำหนดนโยบายและงบประมาณ โดยภาพรวมพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ตรงกับข้อบ่งชี้ทั้ง 12 ตัวชี้วัดของ TIP Report เน้นการปฏิบัติตามนโยบายตามคำสั่งของ คสช. ที่ 100/2557 เรื่องการติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร มากขึ้น รวมถึงการทำงานมีการตื่นตัวมากยิ่งขึ้น ทำงานให้ละเอียด รอบคอบมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันและปราบปรามสถานการณ์การค้ามนุษย์และค่าประเมินให้ดีขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการกับปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย มีอัตรากำลังพลไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ยกตัวอย่างเช่น กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กองกำกับที่ 4 มีเจ้าหน้าที่อยู่ทั้งหมด 4 คน ดูแลภาคอีสานทั้งหมด สถานที่ตั้งในพื้นที่ภาคอีสานยังไม่มี ปฏิบัติงานอยู่ที่กรุงเทพฯ แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ก็ต้องลงพื้นที่ ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ปัญหาและอุปสรรคต่อมาคือ กลุ่มผู้มีอิทธิพล ยกตัวอย่างเช่น ในเขตกรุงเทพฯ ผู้มีอิทธิพลได้แก่ผู้ประกอบการรายใหญ่ นักการเมืองและที่สำคัญกลุ่มผู้มีอิทธิพลเหล่านี้สามารถสั่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ได้รับผลประโยชน์จากจากสถานประกอบการเหล่านี้ ปัญหาในการสื่อสาร ไม่มีล่ามแปลภาษาในการปฏิบัติงาน แม้กระทั่งการที่สถานประกอบการไม่เปิดหน้าร้านส่งผลให้กลุ่มของผู้ให้บริการเหล่านี้รวมกลุ่มกันเองในการให้บริการ ติดต่อกันตรง นอกจากนั้นยังพบปัญหาและอุปสรรคในด้านการจับกุมด้วย ยกตัวอย่างเช่น อายุเด็กไม่สามารถตรวจสอบได้ เมื่อพบหนังสือเดินทางพบว่าอายุน้อย แต่พอเจ้าหน้าที่ไปเช็คที่ต้นทางพบว่า มีการไปแจ้งอายุเท็จ เช่น อายุ 16 ไปแจ้งเป็น 19 เป็นต้น รวมถึงปัญหาเรื่องหมายจับสามารถเข้าจับกุมโดยไม่มีหมายจับได้ แต่เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จะไม่กระทำจนกว่าจะได้รับหมายจับจากศาล ส่วนเรื่องของพยานหลักฐานเช่น การดักฟังทางโทรศัพท์ต้องขออนุญาตศาลเช่นกันแต่ศาลสามารถสั่งได้เนื่องจากเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล แต่สุดท้ายพยานหลักฐานเหล่านี้ศาลจะรับฟังหรือไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้พิพากษา ซึ่งต้องมององค์ประกอบอื่นร่วมด้วยว่าพยานหลักฐานเหล่านี้ศาลรับฟังหรือไม่ อย่างไร และปัญหาที่มีความสำคัญมากที่สุดในการดำเนินการแก้ไขคือ ความสมัครใจของเหยื่อ

แนวทางแก้ไข นโยบาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขในการจัดการกับปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ควรมีภาคปฏิบัติหรือยึดการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 100/2557 เป็นสำคัญซึ่งเป็นผลพวงมาจากสถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ ตลอดจนการแก้ไขผู้บริโภคผู้ที่มาซื้อบริการเองควรมีการแก้ไข ณ ตรงนี้ด้วย รวมถึงควรให้มีการทำงานร่วมกันมากขึ้น มีการลง MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องกดดัน มีการล่อซื้อตามมาตรการที่มี การหาแหล่งข่าวที่ชัดเจน รวมถึงมีการรณรงค์ที่สถานบริการที่สุ่มเสี่ยง เช่น ร้านคาราโอเกะ เพิ่มความเข้มในการเข้าตรวจร้านคาราโอเกะ ร้านนวด ให้มากขึ้น นอกจากนี้ควรมีการตั้งด่านตรวจบุคคลที่เข้ามาพื้นที่ว่าเป็นบุคคลต่างด้าวหรือไม่ รวมถึงการขอความร่วมมือจากโรงแรมต่างๆ ในการช่วยสอดส่องดูแล และประการสุดท้ายคือการกฎหมายเป็นที่ตั้งในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

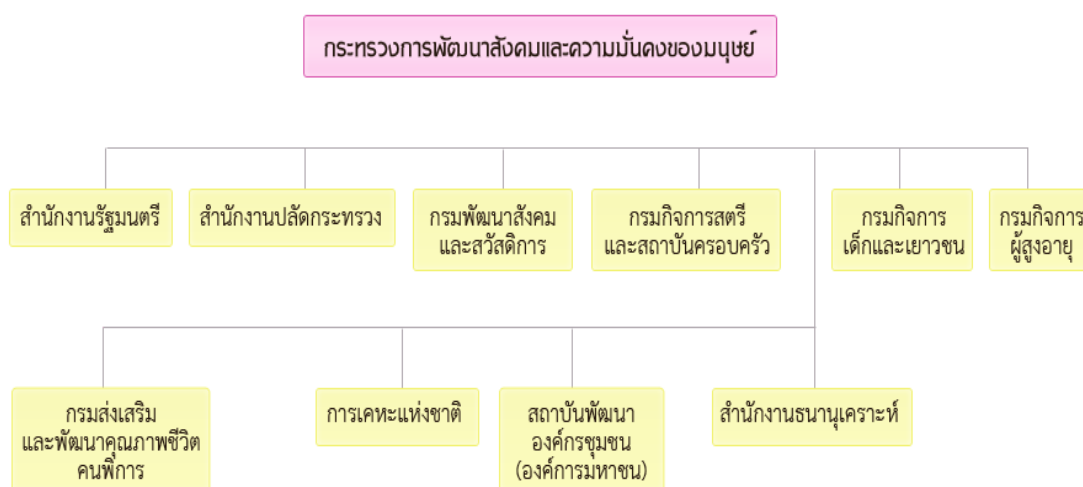
ข้อเสนอแนะในการจัดการกับปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ควรมีการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันในทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะในเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ รวมถึงการปราบปรามผู้มีอิทธิพลต่างๆ ในพื้นที่ เพราะปัญหาหลักที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ คือปัญหาผู้มีอิทธิพลที่มีผลประโยชน์กับสถานบริการ บางครั้งผู้มีอิทธิพลเป็นหุ้นส่วน เป็นเจ้าของส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างจริงจัง รวมถึงการเพิ่มมาตรการการตรวจสอบการเข้ามาของบุคคลที่จะเข้ามาในประเทศไทยโดยสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำให้อันดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยภาพรวมพบว่า การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในทุกหน่วยงาน เพราะปัญหาคอร์รัปชันคือต้นทางทั้งหมดของปัญหา รวมถึงการปราบปรามผู้มีอิทธิพล ควรมีการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันให้มากขึ้นเพื่อให้ข้อมูลเพื่อป้องกันได้ทันทั่วทั้ง ยกตัวอย่างเช่น ประเทศเวียดนามเริ่มเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นให้มีหน่วยงานทำงานร่วมกัน สืบสวน สอบสวนร่วมกัน ระหว่างประเทศ เป็นต้น ตลอดจนต้องวิเคราะห์ได้ว่า TIP Report ใช้อะไรเป็นเกณฑ์หรือตัวชี้วัดในการจัดอันดับ ถ้าสามารถวิเคราะห์ได้และแก้ไขปัญหาดังกล่าวก็จะส่งผลให้อันดับหรือสถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทยดีขึ้นตามลำดับ

2) ผลการสัมภาษณ์หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี จำนวน 6 หน่วยงาน ประกอบด้วย

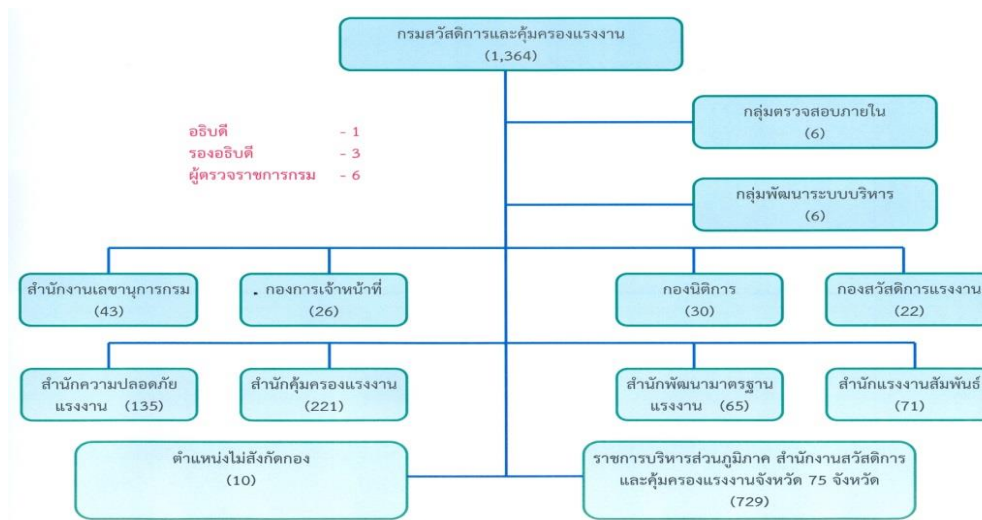
- 2.1) ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและการปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 2.2) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน
- 2.3) กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ
- 2.4) ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย
- 2.5) สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จากการสัมภาษณ์ในประเด็น โครงสร้างองค์กร จำนวนบุคลากร สถานที่ตั้ง รายละเอียดการดำเนินการของหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่า หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีมีระบบการทำงานโครงสร้างการทำงานของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์มีโครงสร้างการทำงานแบบศูนย์รวมอำนาจ (Centralization) และมีการกระจายงาน/กระจายอำนาจไปตามหน่วยงานอยู่ที่อยู่ภายใต้สังกัดของหน่วยงานนั้นๆ ยกตัวอย่างเช่น 1) กองต่อต้านการค้ามนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ณ ปัจจุบัน กระทรวงมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างซึ่งปัจจุบันทางกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้แยกหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์และการค้าประเวณีออกจากกันอย่างถาวร แต่โครงสร้างปัจจุบันยังไม่เสร็จสิ้น ซึ่งตามลักษณะโครงสร้างเดิมของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แสดงได้ดังรูปที่ 4.5

รูปที่ 4.5 โครงสร้างแบบเดิมของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์: ที่มา

2) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน มีโครงสร้างในการทำงานดังรูปที่ 4.6 ซึ่งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานอยู่ภายในกระทรวงแรงงาน และภายใต้กรมคุ้มครองฯ จะมีหน่วยงานย่อยๆ ในการทำงาน

รูปที่ 4.6 โครงสร้างของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน: ที่มา

แต่อย่างไรก็ตามกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีภารกิจในการคุ้มครองผู้ใช้แรงงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับแรงงานเท่านั้น ส่วนในภารกิจของการค้าประเวณีไม่ถือว่าเป็นการจ้างแรงงานทางกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจึงไม่มีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี

ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่า หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี เช่น กองต่อต้านการค้ายมนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีหน้าที่ในการสนับสนุน การช่วยเหลือการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย โดยมีทีมสหวิชาชีพเข้ามาช่วยในการคัดแยก (Screening)เหยื่อค้าประเวณี ส่วนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีหน้าที่พัฒนาการคุ้มครองแรงงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น คุ้มครองแรงงานกลุ่มเสี่ยงได้รับการคุ้มครองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ด้านแรงงานและจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ส่งเสริมความร่วมมือในระบบทวิภาคีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้าน

แรงงาน โดยเน้นหนักไปทางการใช้แรงงานเสียส่วนใหญ่ กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ มีหน้าที่หลัก คือ เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ในการดำเนินการความสัมพันธ์ระดับทวิภาคีและพหุภาคีกับต่างประเทศเพื่อสร้างความร่วมมือต่างๆ ในการทำงานร่วมกัน เป็นต้น

สถิติอันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีได้ทำการรวบรวมไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2555-2557 โดยภาพรวมพบว่า ทางหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีไม่มีการเก็บสถิติ/การบันทึกสถิติการค้าประเวณีไว้ มีเพียงแต่กองต่อต้านการค้ามนุษย์เท่านั้นที่มีการเก็บรวบรวมสถิติการค้ามนุษย์ไว้อย่างเป็นระบบ

(ดังตารางที่ 4.3-4.8) และนอกจากนี้ทางกองต่อต้านการค้ามนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กำลังพัฒนาฐานข้อมูลในการเก็บรวบรวมสถิติ ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเร็วๆ นี้ และให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมใช้ช่วยในการบันทึกข้อมูลต่างๆ

ตารางที่ 4.3 สถิติผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่จำหน่ายจากการคุ้มครองสวัสดิภาพของหน่วยงาน 9 แห่งประจำเดือนมกราคม ถึง ธันวาคม ประจำปี 2557

สัญชาติ	เพศ/อายุ						รูปแบบการส่งกลับ						รวม
	ชาย			หญิง			ส่งกลับภูมิลำเนา	ส่งต่อไปหน่วยงานอื่น	แจ้งความประสงค์กลับทาง สตม	หลบหนี	ส่งคืนครอบครัว	อื่นๆ (จัดหางานให้ทำ	
	0-15	16-18	19 ปีขึ้นไป	0-15	16-18	19 ปีขึ้นไป							
ไทย	0	15	14	17	68	14	65	8	0	8	44	3	128
กัมพูชา	15	1	3	7	2	2	27	0	3	0	0	0	30
ลาว	0	0	0	14	35	2	51	0	0	0	0	0	51

เมียนมา	42	7	50	11	40	18	94	26	2	15	31	0	168
ตุรกี	1	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
อินเดีย	0	0	5	0	0	0	5	0	0	0	0	0	5
โรฮินจา	17	2	7	0	0	0	0	5	0	21	0	0	26
บังกลาเทศ	1	4	14	0	0	0	0	0	0	19	0	0	19
อุซเบกิสถาน	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1
รวม	76	29	94	49	145	37	207	33	5	39	69	3	430
	199			231									
	430												

ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและการปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตารางที่ 4.4 สถิติผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เข้ารับจากการคุ้มครองสวัสดิภาพของหน่วยงาน 9 แห่งประจำเดือนมกราคม ถึง ธันวาคม ประจำปี 2557

สัญชาติ	เพศ/อายุ						ประเภทการตกเป็นผู้เสียหาย								รวม
	ชาย			หญิง			บังคับให้ใช้แรงงานหรือบริการ	การค้าประเวณี	แสวงหาประโยชน์ทางเพศ	ขอทาน	การขูดรีดบุคคล	การบังคับให้ติดอาวุธ	การเอารัดเอาเปรียบ	แพรว์วัตถุหรือสื่อลามก	
	0-15	16-18	19 ปีขึ้นไป	0-15	16-18	19 ปีขึ้นไป									
ไทย	5	5	10	22	24	1	13	51	0	1	0	0	2	0	67
กัมพูชา	4	0	2	1	6	0	2	7	0	4	0	0	0	0	13
ลาว	2	0	0	6	22	22	4	47	0	0	0	0	1	0	52
เมียนมา	5	11	48	5	4	2	68	2	0	2	1	0	2	0	75

อินเดีย	0	3	7	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	7
โรอินจา	0	3	20	0	0	0	19	0	0	0	0	0	4	0	23
บังกลาเทศ	0	13	52	0	0	0	24	0	0	0	9	0	32	0	65
อุซเบกิสถาน	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1
รวม	16	32	139	34	56	26	137	108	0	7	10	0	41	0	303
	187			116											
	303														

ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและการปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตารางที่ 4.5 สถิติผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่จำหน่ายจากการคุ้มครองสวัสดิภาพของหน่วยงาน
9 แห่งประจำปี 2556 (มกราคม 2556 ถึง ธันวาคม 2556)

สัญชาติ	เพศ/อายุ						รูปแบบการส่งกลับ							รวม
	ชาย			หญิง			ส่งกลับภูมิลำเนา	ส่งต่อไปหน่วยงานอื่น	แจ้งความประสงค์กลับทางสตม	หลบหนี	ส่งคืนครอบครัว	อื่นๆ (พนงส.ขอรับตัว)	ไม่ใช่ผู้เสียหาย	
	0-15	16-18	19 ปี ขึ้นไป	0-15	16-18	19 ปี ขึ้นไป								
ไทย	0	26	36	71	108	34	64	72	28	41	57	1	12	275
กัมพูชา	29	3	8	15	6	6	47	5	0	5	3	7	0	67
ลาว	0	1	0		70	12	87	2	0	4	0	8	0	101
พม่า	11	10	57	15	22	10	78	12	3	29	0	1	2	125

เวียดนาม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
จีน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
อินเดีย	0	0	4	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	4
ไม่ระบุ สัญชาติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	60	40	129	119	162	62	266	95	16	79	85	17	14	572
	229			343										
	572													

ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและการปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตารางที่ 4.6 สถิติผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เข้ารับจากการคุ้มครองสวัสดิภาพของหน่วยงาน 9 แห่งประจำปี 2556
(มกราคม 2556 ถึง ธันวาคม 2556)

สัญชาติ	เพศ/อายุ						ประเภทการตกเป็นผู้เสียหาย									รวม
	ชาย			หญิง			บังคับให้ใช้แรงงาน	การค้าประเวณี	แสวงหาประโยชน์ทางเพศ	ขอทาน	การขโมยหรือฉ้อโกง	การบังคับให้ตัดอวัยวะ	การเอาลงเป็นทาส	แพรวดเหตุหรือสื่อลามก	ไม่ใช่ผู้เสียหาย	
	0-15	16-18	19 ปีขึ้นไป	0-15	16-18	19 ปีขึ้นไป										
ไทย	9	19	18	90	165	4	66	210	0	29	0	0	0	0	0	305
กัมพูชา	22	8	10	18	7	6	29	6	0	36	0	0	0	0	0	71
ลาว	2	1	2	18	69	13	20	85	0	0	0	0	0	0	0	105
เมียนมา	19	27	75	8	36	22	106	60	0	21	0	0	0	0	0	187

เวียดนาม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
จีน	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
อุซเบกิสถาน	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
อินเดีย	0	0	7	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	7
ไม่พบสัญชาติ	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
รวม	52	55	112	134	278	50	231	364	0	86	0	0	0	0	0	681
	219			462												
	681															

ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและการปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตารางที่ 4.7 สถิติผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่จำหน่ายจากการคุ้มครองสวัสดิภาพของหน่วยงาน 9 แห่งประจำปี 2555 (มกราคม 2556 ถึง ธันวาคม 2556)

สัญชาติ	เพศ/อายุ						รูปแบบการส่งกลับ							รวม
	ชาย			หญิง			ส่งกลับภูมิลำเนา	ส่งต่อไปหน่วยงานอื่น	แจ้งความประสงค์กลับทางสศม.	หลบหนี	ส่งคืนครอบครัว	อื่นๆ (พม.ส.ขอรับตัวกลับ)	ไม่ใช่ผู้เสียหาย	
	0-15	16-18	19 ปีขึ้นไป	0-15	16-18	19 ปีขึ้นไป								
ไทย	4	15	23	15	55	12	79	13	0	10	17	4	0	123
กัมพูชา	13	9	5	7	10	5	37	9	0	3	0	0	0	49
ลาว	13	17	9	70	79	21	184	13	0	12	0	0	0	209
พม่า	16	17	48	15	18	17	80	8	2	39	1	2	0	132

เวียดนาม	0	1	0	2	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3
จีน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
อื่นๆ	0	2	0	5	0	4	7	0	0	0	0	4	0	11
ไม่ระบุ สัญชาติ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	46	61	85	114	162	59	390	43	2	64	18	10	0	527
	192					355								

ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและการปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตารางที่ 4.8 สถิติผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เข้ารับจากการคุ้มครองสวัสดิภาพของหน่วยงาน 9 แห่ง
ประจำปี 2555 (มกราคม 2556 ถึง ธันวาคม 2556)

สัญชาติ	เพศ/อายุ						ประเภทการตกเป็นผู้เสียหาย									รวม
	ชาย			หญิง			บังคับให้ใช้แรงงาน	การค้าประเวณี	แสวงหาประโยชน์ทางเพศ	ขอทาน	การขูดรีดบุคคล	การบังคับให้ตัดอวัยวะ	การเอากล่องเป็นทาส	แพรว์ตฤหรือสื่อลามก	ไม่ใช่ผู้เสียหาย	
	0-15	16-18	19 ปีขึ้นไป	0-15	16-18	19 ปีขึ้นไป										
ไทย	11	32	18	41	62	2	47	99	7	13	0	0	0	0	0	164
กัมพูชา	27	4	4	30	0	3	24	1	0	33	0	0	0	0	0	58
ลาว	6	14	21	31	32	10	52	59	3	0	0	0	0	0	0	114
เมียนมา	3	40	78	17	31	7	132	39	3	0	2	0	0	0	0	176
เวียดนาม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

จีน	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2
อื่นๆ	1	2	0	4	0	4	0	4	0	0	7	0	0	0	11
ไม่พบ สัญชาติ	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
รวม	48	93	121	124	126	26	256	202	14	47	9	0			52
	262			376											

ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและการปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การดำเนินการกับผู้กระทำความผิดอันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้าประเวณีนี้จะมีเป็นหน่วยสนับสนุนในการทำงานเป็นส่วนใหญ่ โดยให้การสนับสนุนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย เช่น กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง เป็นต้น แต่บางหน่วยงานไม่มีสิทธิหรือเข้าไปดำเนินการกับผู้กระทำความผิดโดยตรง เนื่องจากเป็นสิทธิส่วนบุคคลจึงไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์หรือการค้าประเวณีส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนในการช่วยเหลือ ประสานงาน การติดต่อหรือแบ่งหน้าที่ที่จะเข้าไปทำการช่วยเหลือผู้เสียหายมากกว่าที่จะเข้าไปดูแลส่วนของผู้ทำกระทำความผิด ซึ่งผู้กระทำความผิดหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงจะเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement)

การดำเนินการกับผู้กระทำความผิดอันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยรวมพบว่า เมื่อมีการจับกุม ทำลายแหล่งในสถานประกอบการจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่หรือกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ จากนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะทำการสืบเสาะ คัดแยกว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้ที่เข้าสู่กระบวนการค้าประเวณินั้นเข้าองค์ประกอบการเป็นเหยื่อหรือไม่ โดยเจ้าหน้าที่มหพิชาชีวะจะทำการคัดแยกเหยื่อ (Screening Process) หลังจากกระบวนการคัดแยกเสร็จก็จะเข้าสู่กระบวนการดูแลตามกฎหมายต่อไป ทางกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะทำการดูแล พื้นฟูสภาพจิตใจ มีการฝึกอบรม ปรับทัศนคติของเหยื่อที่เข้าสู่การดูแลของสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่มหพิชาชีวะดูแลต่อไป

การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ซึ่งหน่วยงานที่ประสานความร่วมมือกันประกอบด้วย

1) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน ซึ่งมีหน้าที่ในการเรียกร้องค่าจ้าง ค่าแรง ค้างจ่ายจากนายจ้างหรือสถานประกอบการ

- 2) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ในการช่วยเหลือค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา (สำหรับกรณีผู้เสียหายที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์)
- 3) สำนักงานอัยการสูงสุด ทำหน้าที่ประสานงานกับพนักงานสอบสวน อัยการและผู้เสียหาย ในกรณีที่ผู้เสียหายมีสิทธิหรือประสงค์ที่จะขอค่าสินไหมทดแทน
- 4) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ยังจัดให้ผู้เสียหายเข้าถึงสิทธิประโยชน์จากเงินกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ด้วย
- 5) กระทรวงการต่างประเทศ โดยการจัดทำโครงการศูนย์แรกรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อย่างยั่งยืน
- 6) สำนักงานตำรวจแห่งชาติในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดหรือร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตรวจค้นสถานประกอบการ รวมถึงการลงพื้นที่ร่วมกับตำรวจเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย รวมถึงมีการร่วมมือกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดทำระบบฐานข้อมูลการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ส่วนองค์กรหรือภาคเอกชนที่มีความร่วมมือด้วยหรือมีการประสานงาน เช่น มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย ในด้านการสนับสนุนด้านการค้ามนุษย์ จัดทำโครงการวิจัย เช่น โครงการผู้เสียหายที่ได้รับความช่วยเหลือตามมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เป็นต้น ตลอดจนมีการร่วมมือกับระดับทวิภาคี ซึ่งทำการลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระดับทวิภาคีกับประเทศในอนุภาคลุ่มน้ำโขงจำนวน 4 ประเทศได้แก่ ไทย-กัมพูชา, ไทย-ลาว, ไทย-เวียดนาม และไทย-เมียนมาร์ และในอนาคตจะมีการลงนาม MOU ร่วมกับประเทศอื่นด้วย เช่น มาเลเซีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ บรูไน จีนและอินเดีย

จากสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2557” (Trafficking in Persons Report 2014: TIP Report) ลดอันดับประเทศไทยจากบัญชีกลุ่มที่ 2 ซึ่งต้องจับตามอง (Tier 2 Watch List)) ลงมาอยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 3 (Tier 3) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับเลวร้ายที่สุดมีผลกระทบต่อการดำเนินการ การกำหนดนโยบายและงบประมาณ โดยรวมพบว่า ไม่ได้มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน การกำหนดนโยบายหรือแม้กระทั่งงบประมาณ ซึ่งจากการที่ประเทศถูกลดอันดับจากกลุ่มบัญชีที่ 2 ลงมากลุ่มบัญชีที่ 3 ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดรับรู้ ว่า ประเทศไทยยังมีจุดไหนที่ยังเป็นจุดอ่อนในการแก้ไขปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มากกว่า ซึ่งทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยทั้งหมดสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดมากขึ้น วายุทธศาสตร์ด้านไหน แผนการดำเนินงานด้านไหนยังไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ทำให้หน่วยงาน ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการกับปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยรวมพบว่า มีปัญหาเชิงนโยบายเกิดขึ้น โดยเวลาที่ต้องประสานงานกับประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงจะเกิดปัญหาคือ สาวชาวลาวหรือผู้ที่เข้ามาในประเทศไทยมีการปลอมแปลงเอกสารจากต้นทาง โดยเฉพาะประเทศลาวนั้นพบเป็นส่วนใหญ่ แต่ประเทศไทยได้ใช้เวทีระดับทวิภาคีกับประเทศลาวให้รู้ถึงปัญหาตรงนี้มากขึ้นและมีการทำงานร่วมกันมากขึ้นในแง่ของการตรวจคัดกรองจากด่านชายแดนก่อนที่จะเข้ามาสู่ประเทศไทย ซึ่งจากปัญหาเชิงนโยบายที่เกิดขึ้น

ระบบกลไกในการปฏิบัติงาน ยกตัวอย่างเช่น ในส่วนกลางจะมีลักษณะแบบศูนย์รวมอำนาจ (Centralization) แต่ในส่วนของภูมิภาคในการเป็นการทำงานแบบกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งคณะทำงานตรงนี้มีผู้ว่าราชการเป็นหัวหน้า มีพัฒนาสังคมจังหวัดเป็นตัวขับเคลื่อน มีการโยกย้ายตามวาระบ้างแต่ก็ยังไม่เทียบกับของกลุ่มผู้ใช้บังคับกฎหมาย ส่งผลอาจจะทำให้งานหรือการขับเคลื่อนนโยบายล่าช้า ซึ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจับกุมรวมถึงการปลอมแปลงเอกสารเห็นว่าทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้ง 2 ประเทศที่มีความร่วมมือกัน ควรมีการประสานงานหรือให้ความร่วมมืออย่างจริงจังในด้านการจับกุมหรือการค้นหาคำความจริง ซึ่งทางการลาวหรือหน่วยงานของประเทศลาวที่เป็นผู้ออกเอกสารควรมีมาตรการเข้มงวดกว่านี้ในการออกเอกสารให้ ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้นทางได้เป็นอย่างดี

แนวทางแก้ไข นโยบาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขเวลา ในการจัดการกับปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยรวมพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการลงบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ยกตัวอย่างเช่น กองการต่อต้านการค้ามนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีการลงบันทึกความเข้าใจระดับทวิภาคีกับประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงจำนวน 4 ประเทศ ได้แก่ ไทย-กัมพูชา, ไทย-ลาว, ไทย-เวียดนามและไทย-เมียนมาร์ เช่น การลงบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาว มีสาระสำคัญคือ การส่งผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวลาว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ประสานความร่วมมือกับกระทรวงแรงงาน กรมสังคมสงเคราะห์ในการรับตัวผู้เสียหายและให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ในประเทศลาว องค์กรเอกชน เช่น สหพันธ์แม่หญิงลาว จะเข้ามามีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย เช่น การฝึกอาชีพ ตลอดจนทักษะให้ความรู้แก่ผู้เสียหายเพื่อไม่ให้ตกเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์อีก เป็นต้น ตลอดจนมีการพัฒนา ปรับปรุงนโยบาย ยุทธศาสตร์ของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ามนุษย์ทั้งหมดให้เหมาะสมกับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในปัจจุบัน เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาได้ท่วงที

ข้อเสนอแนะในการจัดการกับปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยรวมพบว่า

1) การบูรณาการ ควรมีการทำงานแบบบูรณาการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วม ประสานการทำงานให้มากขึ้น ร่วมมือในการปฏิบัติงานมากขึ้น ย่อมจะส่งผลสำเร็จต่อการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีความร่วมมือกับประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงมากขึ้น

2) ค่านิยมของวัตถุ ควรมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับค่านิยมในการใช้วัตถุสิ่งของ ซึ่งไม่ควรมีการโปรโมทหรือขายสินค้ามากกว่าเกินไป ทำให้คนในสังคมปัจจุบันอยากได้ อยากมีในสิ่งที่ตนเองไม่มี จนมาเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ดังเช่นในปัจจุบัน

3) การเก็บข้อมูลสถิติต่างๆ ข้อมูลที่ได้มานั้นมาจากไหน มีที่มาที่ไปอย่างไร รวมถึงในเรื่องของปัจจัยด้านไหนที่เป็นแรงจูงใจให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้เข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี ซึ่งหากพบว่าปัญหาที่แท้จริงจะส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นต้น

3) ผลการสัมภาษณ์มูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี จำนวน 7 หน่วยงาน ประกอบด้วย

3.1) องค์กรพัฒนาการคุ้มครองเด็ก (Fight against Child Exploitation; FaCE)

3.2) โครงการออสเตรเลีย-เอเชียเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ (Australia-Asia Program to Combat Trafficking in Persons; AAPTIP)

3.3) UN-ACT (United Nations Action for Cooperation against Trafficking in Persons)

3.4) องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่นประจำประเทศไทย (JICA)

3.5) มูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็ก

3.6) มูลนิธิพิทักษ์สตรีเด็ก

3.7) มูลนิธิผู้หญิง

จากการสัมภาษณ์ในประเด็น โครงสร้างองค์กร จำนวนบุคลากร สถานที่ตั้ง รายละเอียดการดำเนินการของมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยรวมพบว่า มูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีที่มีตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร คือ องค์กรพัฒนาการคุ้มครองเด็ก โครงการออสเตรเลีย-เอเชียเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ UN-ACT องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่นประจำประเทศไทย (JICA) มูลนิธิพิทักษ์สตรีเด็ก มูลนิธิผู้หญิง มีเพียงมูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็กเท่านั้นที่อยู่ต่างจังหวัดคือ จังหวัดเชียงใหม่และยังมีบางมูลนิธิที่มีเครือข่ายหรือสำนักงานย่อยอยู่ที่ต่างจังหวัด เช่น องค์กรพัฒนาการคุ้มครองเด็กอยู่ที่ พัทยา จังหวัดชลบุรี มูลนิธิผู้หญิง อยู่ที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งหน่วยงานย่อยเหล่านี้จะใช้ในการประสานงาน ช่วยเหลือ ทำให้การดำเนินงานของมูลนิธิมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนบุคลากรนั้นแต่ละมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศมีบุคลากรตั้งแต่ 3 คน ถึงประมาณ 25 คน ซึ่งแต่ละมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศมีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เท่ากัน ซึ่งบางมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศก็เพียงพอต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี และบางมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศก็ไม่เพียงพอต่อการทำงาน แต่ละมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศส่วนขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี ของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยรวมพบว่า มีหน้าที่ผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในระดับนโยบาย มีขอบเขต การทำงานระดับชาติและประสานงานระดับสากลทำงานอย่างเป็นเครือข่ายกัน (Network) มุ่งให้ความสนใจในการติดตาม ประสานงานคดีที่เด็กถูกละเมิดทางเพศและเด็กและหญิงที่ถูกนำไปค้าประเวณีและ/หรือที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ตลอดจนดูแลการประสานงานและกลไกกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าว ติดตามประสานงานคดีในกระบวนการยุติธรรมและกระบวนการทาง (Monitoring Cases) การช่วยเหลือคุ้มครอง (Advocacy Work) พัฒนาบุคลากร (Capacity Building/Training) การสร้างเครือข่าย (Networking) นอกจากนั้นยังมีการตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุมีบริการเบอร์ Hotline มีเครือข่ายในการรับแจ้งเหตุ การสืบค้นข้อมูลนำไปสู่การช่วยเหลือทั้งการค้าประเวณีการบังคับใช้แรงงานต่างๆ รวมถึงงานป้องกัน รณรงค์และ มีการจัดตั้งศูนย์ตำรวจเฝ้าระวังมีการร่วมมือกันมีการร่วมมือกันทำงานระหว่างเครือข่าย

สถิติอันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย มูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศได้ทำการรวบรวมไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2555-2557 โดยรวมพบว่า มีบางมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพราะจะเกิดความทับซ้อนกับมูลนิธิอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น กรณีมีเหตุการณ์หนึ่งขึ้นมามีการจับกุมค้ายาเสพติด/ค้าประเวณีในสถานประกอบการหรือ ณ ที่ใดที่หนึ่ง มีทั้งตำรวจกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มูลนิธิ ทั้งหมดเข้าไปช่วยเหลือ แต่ละหน่วยงาน องค์กร ก็นับของใครของมันเท่ากับ 1 แต่ความเป็นจริงแล้วเกิดแค่ 1 กรณี แต่ตอนนั้นมี 5 หน่วยงานลงไปช่วยก็กลายเป็นว่านับ 5 ซึ่งไม่ใช่กับตามความเป็นจริง

นอกจากนั้นก็ยังมียังมีบางมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศ ที่เปิดสายการรับแจ้งนี้ทางสายรับแจ้งมามี 50-60 ราย แต่ในขณะเดียวกันบางมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศมีสถิติเป็นเฉพาะเรื่องของ Victim ที่ช่วยเหลือ แต่เรื่องค่าบริการทางเพศไม่ได้เก็บโดยตรงซึ่งทราบกันดีอยู่แล้วว่า สถิติค่อนข้างสูง แต่บางมูลนิธิก็มีการเริ่มเก็บสถิติเช่นเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น มูลนิธิผู้หญิง ที่เริ่มเก็บ 5-7 ปี แต่โดยมากก็จะมองเพราะว่าตัวเลขจะขึ้นกับจำนวนการจัดกลุ่มผู้ที่ถูกจับกุม แต่ยังมีมูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็กที่มีการเก็บสถิติและจัดบันทึกอย่างเป็นระบบดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 สถิติการดำเนินงานด้านกฎหมาย มูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็ก

พ.ศ.	การดำเนินคดี	ช่วยเหลือผู้เสียหาย	ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด	ศาลพิพากษาลดโทษผู้กระทำผิด
2555	12	20	16	8
2556	16	52	18	8
2557	6	20	14	1

ที่มา; มูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็ก

การดำเนินการกับผู้กระทำผิดอันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยรวมพบว่า เป้าหมายสูงสุด (Ultimate Goal) แจ้งความดำเนินคดีเกี่ยวกับผู้ที่กระทำผิดคือเป้าหมายสูงสุด ให้ผู้เสียหายเข้าถึงความยุติธรรม รวมถึงเป็นหน่วยสนับสนุนให้กับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้บังคับใช้กฎหมายให้มีการตั้งข้อกล่าวหาแก่ผู้กระทำผิด ยกตัวอย่างเช่น เคสเด็กผู้หญิงไทย ตอนนั้นมีเด็กผู้หญิงไทยอายุ 13 ปี ถูก Traffic ไปมาเลเซียแล้ว แล้วล่าสุดก็มีอีกหลายคนที่ถูกหลอกไปและล่าสุดก็มีผู้หญิงถูก Traffic ไปสี่ถึง 5 คนโดยถูกคนสิงคโปร์หลอกไป พ่อค้าคนนี้เป็นคนสิงคโปร์ที่ไปขายตุ๊กแก ทางเชียงราย พะเยา อะไรประมาณนี้ รับซื้อตุ๊กแก ตุ๊กแกที่รับซื้อแพงที่สุดคือตัวละห้าล้าน แล้วก็ออกข่าวเต็มไปหมดเลย แต่หลักๆ จริงๆ แล้วเค้าไปหาซื้อผู้หญิงเพื่อไปป้อนที่สิงคโปร์กับมาเลเซียแล้วจะมีเว็บไซต์ เฟสบุ๊ก โฆษณาว่าต้องการผู้หญิงทำงานรายได้เดือนละแปดหมื่นถึงสองแสนบาท ก็คนๆ ส่วนใหญ่สาวไทย ลาว เวียดนาม จีน พม่าที่เข้าไปแล้วก็ขึ้นอยู่กับ

ประสบการณ์ด้วย หลังจากนั้น กลายเป็นว่ามันหาลูกค้าได้เร็วมาก ซึ่งตรงนี้ก็ส่งต่อให้กรมสอบสวนคดีพิเศษหรือทางเจ้าหน้าที่รัฐผู้บังคับใช้กฎหมายดำเนินการฟ้องร้องทางคดีต่อไป เป็นต้น

การดำเนินการกับเหยื่ออันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยรวมพบว่า สำหรับเหยื่อ ถ้าเป็นกรณีรับแจ้งมาถ้ามีสัญญาณว่าเป็นการค้ามนุษย์จะมีการสืบค้นข้อเท็จจริงจะมีการส่งเจ้าหน้าที่ลงไปตรวจสอบว่ามีผู้เสียหายจริงหรือไม่ ถ้ามีผู้เสียหายจะทำการส่งต่อข้อมูลให้ทีมสหวิชาชีพ และถ้าเป็นเหยื่อค้ามนุษย์ที่ส่งเข้าบ้านสถานคุ้มครองของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อไป กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะเป็นหลักในการดูแล คุ้มครองสวัสดิภาพ เยียวยา ถ้าถึง ณ จุดนั้น มูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องจะลดบทบาทในเรื่องการดูแลลงไป จะเป็นเพียงผู้สนับสนุน (Team Support) ทางมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องจะคอยเข้าไปเยี่ยม ยกตัวอย่างเช่น จะสอบถามเกี่ยวกับครอบครัวของผู้เสียหายว่าครอบครัวเค้ามีปัญหาอะไรหรือเปล่า เพราะว่ากระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะดูแลเฉพาะที่อาศัย อาหารการกิน การฝึกอาชีพ ส่วนหน้าที่อื่นมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องก็เข้าไปสนับสนุนเผื่อว่ากระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีความต้องการอย่างอื่น อย่างตัวอย่างเช่น มีเคสหนึ่งที่ พ่อแม่เค้าที่ประเทศลาว พ่อแม่ของผู้เสียหายรู้สึกกังวลมาก อยากจะมาเยี่ยม ซึ่งทางมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องประเมินแล้วว่ามันจะเป็นผลดีกับคดีมากกว่า เพราะฉะนั้นผู้เสียหายคงจะหนีออกจากสถานคุ้มครองแน่ ทางมูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องก็นำตัวพ่อแม่มาเยี่ยมผู้เสียหายที่ประเทศไทย ซึ่งต้องอาศัยความพยายาม ความร่วมมือเพื่อที่จะให้ผู้เสียหายให้ความร่วมมือในการเอาผิดผู้กระทำผิด เป็นต้น

การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ซึ่งหน่วยงานที่ประสานความร่วมมือกันประกอบด้วย

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับจังหวัดปคม.จังหวัด
- 2) หน่วยงานทางราชการ ประกอบด้วย กองต่อต้านการค้ามนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมแรงงาน กรมการปกครอง กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัดต่างๆ
- 3) มูลนิธิ/องค์กรระหว่างประเทศ ประกอบด้วย World Vision, YMCA, AAT และ UN-ACT
- 4) หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย บ้านพักเด็กและครอบครัว สถานคุ้มครองหรือบ้านพักจำนวน 9 แห่ง สถานคุ้มครองในจังหวัดต่างๆ อาทิ เชียงราย พะเยาและอุบลราชธานี

ส่วนกรมการปกครองท้องถิ่นนั้นมีความร่วมมือและประสานการทำงานบ้าง แต่ประเด็นที่พบคือ เจ้าหน้าที่ของกรมการปกครองเป็นผู้ให้บริการการค้าประเวณีเอง ยกตัวอย่างเช่น พวก อบต. หรือองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ไป

เที่ยวลาวแล้วจะบอกว่ามาไม่ถึงถ้าไม่ได้เที่ยว สังเกตว่าถ้ารถคันไหนมีแต่พวก อบต. หรือองค์กรปกครองท้องถิ่น รับรองอยู่ในลาวนาน ถ้ามี อบต. หรือองค์กรปกครองท้องถิ่นหญิง มาด้วยก็ไม่มีปัญหาอะไรมากนัก แต่ยังมีบริบทเที่ยวอยู่แม้แต่ข้าราชการไทยเวลาไทยลาวหรือไปชายแดนไทย จะเรียกสาวลาวมาหรือไปนอนกับสาวลาวซึ่งบางคนถึงกับสวยมาก เหมือนดาราสวยๆ เลย ผิวพรรณดีมาก ส่วนอย่างสาวเวียตนามก็จะเข้ามาขายบริการทางเพศที่สุวรรณเขต บางกลุ่มก็จะไปขายที่เมืองๆ คือคำม่วน ตรงข้ามประเทศไทยคือนครพนม ซึ่งนครพนมคือเป็นถิ่นของคนเวียตนามอยู่แล้ว สมัยก่อนมีเวียตนามอพยพมาอยู่นครพนม อุบลราชธานี มุกดาหารเป็นหลัก กลุ่มนี้ก็จะมาตามสายเมื่อสมัยก่อนพบว่าสาวเวียตนามมาขายบริการทางเพศเยอะมาก แต่ตอนนี้ไม่มี อยู่ที่เราแทนเพราะถ้าอยู่ที่ลาวราคาจะสูงกว่าอยู่ไทย จะขายได้ตั้งแต่ 2500-3000 บาท ถ้ามาไทยก็จะเหลือแค่ 700-1000 ซึ่งคนที่มาในประเทศไทยจะเป็นคนที่ถูกหลอกเข้ามา แล้วก็เป็นเหยื่อจริงๆ เพราะว่าคนที่จะไปหลอกคือ เน้นคนที่เป็นเด็ก แล้วก็เป็นชนเผ่า

จากสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2557” (Trafficking in Persons Report 2014: TIP Report) ลดอันดับประเทศไทยจากบัญชีกลุ่มที่ 2 ซึ่งต้องจับตามอง (Tier 2 Watch List)) ลงมาอยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 3 (Tier 3) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับเลวร้ายที่สุดมีผลกระทบต่อการดำเนินการ การกำหนดนโยบายและงบประมาณ โดยรวมพบว่า ในความเป็นจริงแล้ว TIP Report ไม่ได้มีผลกระทบอะไรมากนักในแง่ของการดำเนินงาน การกำหนดนโยบายหรือเรื่องของงบประมาณ แต่ผลกระทบคือเรื่องของหน่วยงานภาครัฐที่เห็นความสำคัญมากขึ้นมีหลายนโยบายมีการผลักดัน แต่ปัจจุบันพอเป็นวาระแห่งชาติ มีผลให้มีการนำจับมากขึ้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาทำงานร่วมกับเรามากขึ้น

แต่ พอมี TIP Report ขึ้นมาส่วนใหญ่มองว่ากระบวนการค้ามนุษย์เป็นเรื่องใหญ่ แต่ในทางปฏิบัติกลับกลายเป็นว่าคดีที่เกิดขึ้น Identify ให้เป็นคดีการค้ามนุษย์ ยกตัวอย่างเช่น กรณีของชาวโรฮิงญาถูก Identify ว่าเป็นค้ามนุษย์อย่างนี้ ดังนั้นการที่จะแยกว่าคดีอะไรเป็นคดีการค้ามนุษย์หรือการประเวณั้นต้องแยกให้ชัดเจนว่าเข้าองค์ประกอบหรือไม่ อย่างไร

ด้านงบประมาณ พบว่า จากผลการจัดอันดับ TIP Report ไม่ได้ส่งผลกระทบต่องบประมาณมากนัก

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการกับปัญหาการค้าประเวณของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยรวมพบปัญหาดังนี้คือ

- 1) เจ้าหน้าที่ไม่มีเชี่ยวชาญ ทักษะความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์/ค้าประเวณยังไม่มีเชี่ยวชาญมากนัก
- 2) ปัญหาทัศนคติของทำงานร่วมกันยังมีอยู่
- 3) ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นมีชั้นจับกุม ถ้าเป็นตำรวจที่อยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องอิทธิพลจึงต้องใช้หน่วยงานใหญ่ที่มาจาก ปคม. กลาง

4) ตัวบทกฎหมายบางตัวของประเทศไทย ยกตัวอย่างเช่น เรื่องพระราชบัญญัติมาตรการการปราบปรามการค้าประเวณี ในเชิงฉบับ 40 กับ 39 มีบางข้อที่ยังมีข้อขัดแย้งกันแล้วไม่ทันสมัยกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

5) การบังคับใช้กฎหมาย ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

ข้อเสนอแนะในการจัดการกับปัญหาปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยรวมพบว่า

1) ควรมีการทำงานแบบสหวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อยากให้ร่วมมือกันทำงาน ไม่แยกส่วนกัน ซึ่งจะทำให้การป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพและสถานการณ์จะลดลง

2) ลดกระแสบริโภควัตถุนิยม ยกตัวอย่างเช่น เมื่อ ที่จังหวัดสุรินทร์ 3-4 ปีที่ผ่านมา พมจ. สุรินทร์ พบว่าลูกสาวกำลังจะสอบตอนนั้นก็อายุ 14 ปี อยู่มอสามหรือมอสี่ ถูกแม่พ่อแม่บังคับให้แต่งงานกับฝรั่งแลกกับบ้านหนึ่งหลัง รถหนึ่งคันนะ กรณีที่ 2 ที่จังหวัดศรีสะเกษ เด็กอายุ 17 ปี ไปนอนกับฝรั่ง ฝรั่งก็รอนอนด้วย รอให้เด็กอายุถึง 18 ปี จะเอาเด็กออกนอกประเทศแล้วก็เอาออกไปนอกประเทศ วิธีการแบบนี้ถือว่า ไม่มีใครรู้ว่าพอไปถึงที่ต่างประเทศแล้วพ่อแม่ก็ไม่รู้ไปถึงแล้วยังไง เพียงแต่ว่าฝรั่งมาทำพิธีแต่งงานเพื่อแลกกับวัตถุนิยม เป็นต้น

3) การบังคับใช้กฎหมาย หมายความว่าในการทำคดีแต่ละคดี จะต้องเป็นแบบ Case by Case หรือ Individual Case เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการบังคับใช้กฎหมาย

ส่วนข้อเสนอแนะในการทำให้อันดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยรวมพบว่า

1) การที่จะให้สถานการณ์ไทยดีขึ้นกว่าต้องแก้ปัญหาเรื่องส่วย/คอร์รัปชัน ให้ได้ ถ้าแก้ปัญหาคอร์รัปชันได้จะส่งผลต่อให้สถานการณ์การค้ามนุษย์ภายใน

2) ประเทศไทยมุ่งความสนใจไปที่ประเด็นการเข้าเมืองหรือลักลอบเข้าเมืองซ้ำของประชากรที่มาจากประเทศกลุ่มแม่น้ำโขงให้มากขึ้น เนื่องจากประชากรกลุ่มนี้เข้ามาและกลายเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ในเมืองไทยเป็นจำนวนมาก

3) การศึกษาถึงปัจจัยหลักและสิ่งที่ส่งผลให้ประชากรกลุ่มนี้เข้าเมืองไทยซ้ำสองอาจจะสามารถทำให้ไทยทราบถึงข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น

4) ประเทศไทยมุ่งเน้นการทำงานด้านการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือเหยื่อให้มากขึ้น

4.1.2 กลุ่มหญิงผู้เข้ามาค้าประเวณีจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

การเก็บข้อมูลในกลุ่มนี้จะแบ่งเป็น 3 ส่วนตามลักษณะด้านภูมิศาสตร์ คือ 1) จังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยวของประเทศไทย 2) จังหวัดชายแดนของประเทศไทย 3) จังหวัดกึ่งหัวเมืองท่องเที่ยว-กึ่งชายแดนของประเทศไทย และ 4) เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) จังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยวของประเทศไทย

การศึกษาเกี่ยวกับ การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยวของประเทศไทย ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้หญิงขายบริการทางเพศในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น อุดรธานี ชลบุรี และภูเก็ต จำนวนจังหวัดละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน จำแนกตามสัญชาติได้ตารางที่ 1

จังหวัด	สัญชาติ				
	พม่า	ลาว	กัมพูชา	เวียดนาม	จีน
ขอนแก่น	-	2	-	1	-
อุดรธานี	-	3	-	-	-
ชลบุรี	-	-	2	1	-
ภูเก็ต	-	1	-	2	-
รวม	0	6	2	4	0

1.1 การเข้าสู่วงจรของการค้าประเวณีในประเทศไทย

การเข้าสู่วงจรของการค้าประเวณีในประเทศไทย ของผู้หญิงขายบริการทางเพศแต่ละสัญชาติ นอกจากจะมีความแตกต่างกันระหว่างสัญชาติแล้ว ยังมีความแตกต่างกันภายในสัญชาติเดียวกันอีกด้วยตามสมควร อธิบายได้ดังนี้

1.1.1 หญิงสัญชาติลาว

กรณีหญิงสัญชาติลาว ถือเป็นกลุ่มที่เข้าสู่วงจรของการค้าประเวณีในห้วงอายุน้อยที่สุด เพียงตั้งแต่ 12 ปี ถึงไม่เกิน 18 ปี เท่านั้น โดยหญิงชาวลาว 3 จาก 6 คน เดินทางมาจากเมืองปากลาย แขวงไชยบุรี ด้วยการเห็นตัวอย่างของหญิงชาวลาวรุ่นพี่ที่เดินทางมาทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขายบริการทางเพศในประเทศไทย สามารถส่งเงินกลับมาส่งเสียพ่อ-แม่ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พี่-น้องให้สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ครอบครัวสามารถลืมตาอ้าปาก ซื้อที่ดินเพื่อปลูกสร้างบ้านและทำการเกษตรได้ เมื่อสบโอกาสหรือถูกชักชวนจากหญิงชาวลาวรุ่นพี่ จึงตัดสินใจเดินทางมาขายบริการทางเพศ ทั้งนี้ 2 จาก 3 คนดังกล่าว เดินทางตรงมายังร้านคาราโอเกะแห่งหนึ่งในจังหวัดเลย ผ่านทางด่านพรมแดนไทยลาว บ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย เพื่อขายพรหมจรรย์ให้แก่ชายชาวไทย ในอัตรา 3-5 หมื่นบาท

ภูมิหลังของหญิงชาวลาวที่ตัดสินใจก้าวเข้าสู่วงจรของการค้าประเวณีในประเทศไทยนั้น ล้วนแล้วแต่มาจากครอบครัวเกษตรกร ทำนา ทำสวน ซึ่งมีรายได้ไม่มากนัก กอปรกับตัดสินใจเดินทางมายังประเทศไทยตั้งแต่อายุยังน้อย จึงมีระดับการศึกษาที่ไม่สูงตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม ภูมิหลังไม่ได้หมายความว่าหญิงชาวลาวดังกล่าวทุกคนจะต้องมี

ฐานะยากจน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า 1 ในนี้ สามารถจัดเป็นผู้มีฐานะค่อนข้างดี เมื่อพิจารณาจากขนาดการถือครองที่ดิน ซึ่งมีมากถึงกว่า 60 ไร่ และจำนวนเสาเรือน ที่มีมากถึง 12 ต้น

นอกจาก 2 คนที่ตั้งใจเดินทางเข้ามาขายพรหมจรรย์แล้ว อีก 2 จาก 4 คนที่เหลือ เดิมที่ตั้งใจที่จะเดินทางมาทำงานในประเทศไทย โดยคนหนึ่งเดินทางมาจากแขวงสุวรรณเขต เข้ามาช่วยญาติขายอาหารในจังหวัดขอนแก่น และอีกหนึ่งคนเดินทางมาจากแขวงไชยบุรี เข้ามาเป็นคนรับใช้ในบ้านของนายอำเภอแห่งหนึ่งในจังหวัดเพชรบูรณ์ กรณีของรายแรกนั้น ด้วยเหตุที่สิ่งแวดล้อมของจังหวัดขอนแก่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งท่องเที่ยวในตัวเมือง ซึ่งผู้หญิงจำนวนมากทั้งชาวไทยและประเทศเพื่อนบ้าน มีค่านิยมในการเป็น “เมียฝรั่ง” เธอจึงตัดสินใจสมัครเข้าทำงานเป็น “เด็กครึ่ง” ในบาร์เปียร์ แม้เธอจะยังเป็นหญิงพรหมจรรย์อยู่ ด้วยหวังว่าสักวันจะมีสามีเป็นชาวตะวันตก ซึ่งสามารถเลี้ยงดูเธอได้เป็นอย่างดี ขณะที่รายที่สอง หลังจากออกจากการเป็นคนรับใช้ในบ้านของนายอำเภอ จึงตัดสินใจเดินทางกลับมาอยู่กับพี่สาวซึ่งเคยขายบริการทางเพศอยู่ในจังหวัดเลย เพื่อเริ่มขายบริการทางเพศด้วย

ส่วนหญิงชาวลาวอีก 2 คนที่เหลือ คนหนึ่งเดินทางออกจากแขวงเวียงจันทน์ ประเทศลาวไปเริ่มงานเป็นเด็กครึ่งในบาร์เปียร์แห่งหนึ่ง ภายในถนนคนเดินซอยบางลา บริเวณหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต อีกคนหนึ่ง บ้านเดิมอยู่แขวงบริคำไชย ด้วยเหตุที่เคยขายบริการทางเพศในนครหลวงเวียงจันทน์มาก่อน จึงเดินทางเข้ามาขายบริการในอาบอบนวดแห่งหนึ่ง ในเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.1.2 หญิงสัญชาติกัมพูชา

กรณีหญิงสัญชาติกัมพูชา มีความแตกต่างจากกรณีหญิงชาวลาวอยู่ไม่น้อย เนื่องจากทั้ง 2 คนมาจากครอบครัวที่ยากจน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีการศึกษาไม่สูง ล้วนตั้งใจเดินทางเข้ามาเพื่อทำงานหาเลี้ยงชีพในประเทศไทย เริ่มจากการเป็นคนงานก่อสร้าง เมื่อผู้รับเหมาหมดสัญญากับเจ้าของโครงการและย้ายไปรับจ้างที่อื่นซึ่งตนไม่สามารถเดินทางตามไปได้ จึงกลายมาเป็นแรงงานในภาคประมง กระทั่งไม่สามารถสู้กับภาระงานที่หนัก ในเงื่อนไขที่ได้รับอัตราค่าแรงซึ่งค่อนข้างต่ำ เนื่องจากเป็นแรงงานต่างด้าวได้ จึงจำเป็นต้องตัดสินใจเข้าสู่วงจรของการค้าประเวณี ด้วยการเดินเตร็ดเตร่อยู่บริเวณถนนพญา สาย 1 เลียบชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี

1.1.3 หญิงสัญชาติเวียดนาม

นอกจากจะแตกต่างจากกรณีของหญิงชาวลาวและกัมพูชาแล้ว 2 คนซึ่งเป็นหญิงสัญชาติเวียดนามเอง ยังมีความแตกต่างกันเองในการเข้าสู่วงจรของการค้าประเวณีในประเทศไทย แม้ทั้งคู่จะเดินทางมาจากจังหวัดฮว๋าบิญ โดยผ่านนายหน้าจัดหาจากเมืองไทย เพื่อเข้ามาทำงานในจังหวัดภูเก็ตเช่นเดียวกัน คนหนึ่งเดิมเป็นเจ้าของกิจการร้านเสริมสวย มีรายได้ถึงราวเดือนละ 10,000 บาท มีการศึกษา สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ค่อนข้างดี ตั้งใจเดินทางมาเพื่อสมัครเป็นพนักงานร้านเสริมสวยใน ด้วยหวังว่าจะสามารถสร้างรายได้ถึงเดือนละ 30,000 บาท ทว่าไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ จึงไม่ได้รับการจ้างให้ทำงานในร้านเสริมสวย จำต้องไปเป็นพนักงาน

ในร้านอาหารแทน ขณะที่อีกคนประกอบอาชีพเกษตรกรรม เดินทางมาทำงานเป็นแม่บ้าน ด้วยเหตุที่ไม่สามารถทนกับภาระงานที่หนักได้ ทั้งคู่จึงตัดสินใจเข้ามาขายบริการทางเพศด้วยการเดินเตร็ดเตร่บริเวณห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ หาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต

1.2 ลักษณะการค้าประเวณีในประเทศไทย

ขณะที่การพิจารณาเงื่อนไขร่วมบางประการของการเข้าสู่วงการค้าประเวณีในประเทศไทย พอจะชี้ให้เห็นในเบื้องต้นถึงแนวโน้มของความสามารถในการจำแนกด้วยสัญชาติได้ การพิจารณาลักษณะการค้าประเวณีในประเทศไทย ก็พอจะชี้ให้เห็นในเบื้องต้นถึงแนวโน้มของความสามารถในการจำแนกด้วยพื้นที่ได้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ ในจังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว ลักษณะการค้าประเวณีจะประกอบไปด้วย บาร์เบียร์ อาบอบนวด และช่อง ขณะที่จังหวัดชายแดน ลักษณะการค้าประเวณีจะประกอบไปด้วย ร้านคาโอเกะ และร้านนวดแผนโบราณ โดยทั้ง 2 พื้นที่จะมีลักษณะร่วมกันคือ เตรี็ดเตร่

1.2.1 บาร์เบียร์

บาร์เบียร์ถือเป็นหนึ่งในลักษณะสำคัญของการค้าประเวณีในจังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นแหล่งที่ผู้หญิงขายบริการทั้งชาวไทยและจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง จะสามารถพบปะกับชาวต่างชาติอย่างยิ่งคือชาวตะวันตกได้ เนื่องจากผู้ซื้อประเวณีชาวไทยส่วนใหญ่จะตั้งใจไปซื้อเฉพาะบริการทางเพศเท่านั้น ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการดื่มกินและพูดคุย ทางหนึ่ง เนื่องจากต้นทุนในการซื้อประเวณีจะสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะเมื่อจำเป็นต้องซื้อ “ดริงค์” เป็นจำนวนมาก ซึ่งแตกต่างจากชาวตะวันตก ที่มีความสามารถในการจ่ายโดยเฉลี่ยที่มากกว่า จึงมีศักยภาพที่จะให้ความสำคัญกับการดื่มกินและพูดคุยได้

แท้ที่จริงแล้ว ทั้ง 4 จังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว ล้วนแต่มีบาร์เบียร์เป็นจำนวนมากทั้งสิ้น แต่ตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งขายบริการในลักษณะของบาร์เบียร์นั้น มีเพียง 3 คน ประกอบด้วย หญิงสัญชาติลาว ในจังหวัดขอนแก่นและภูเก็ต และหญิงสัญชาติเวียดนาม ในจังหวัดขอนแก่น เท่านั้น ซึ่งทั้ง 2 แห่ง มีเงื่อนไขที่แตกต่างกันอยู่ตามสมควร กล่าวคือ

ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของบาร์เบียร์กับเด็กดริงค์ในจังหวัดขอนแก่น จะมีได้อยู่ในลักษณะของการจ้างงานรายเดือน เจ้าของบาร์เบียร์ไม่มีภาระที่จะต้องจ่ายค่าตอบแทนรายเดือนให้กับเด็กดริงค์ ส่วนเด็กดริงค์ก็ไม่มีพันธะที่จะต้องเข้าทำงานเป็นเวลาทุกวัน เด็กดริงค์สามารถตัดสินใจที่จะเข้าไปนั่งเชียร์แขกในบาร์เบียร์ใดๆ ก็ได้ เมื่อเข้าไปนั่งในบาร์เบียร์แล้ว หากเชียร์ให้แขกซื้อดริงค์ได้ ก็จะได้ค่าดริงค์ตามอัตราที่ตกลงกัน และเมื่อแขกต้องการจะซื้อบริการทางเพศในระหว่างที่ร้านยังเปิดบริการอยู่ แขกจะต้องจ่ายค่าบาร์ประมาณ 400-500 บาท นอกเหนือจากค่าบริการทางเพศ ซึ่งอยู่ในอัตราประมาณ 1,500-2,000 บาท

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของบาร์เปียร์กับเด็กดริ้งค์ในจังหวัดภูเก็ต อยู่ในลักษณะของการจ้างงานรายเดือน เจ้าของบาร์เปียร์มีภาระที่จะต้องจ่ายค่าตอบแทนรายเดือนให้กับเด็กดริ้งค์ในอัตราเดือนละ 9,000 บาท ส่วนเด็กดริ้งค์ก็มีพันธะที่จะต้องเข้าทำงานเป็นเวลาทุกวัน หากวันใดขาดงานจะถูกหักเงินเดือนวันละ 300 บาท ต้องขายดริ้งค์ให้ได้จำนวน 40 ดริ้งค์ต่อเดือน และขายบาร์อีก 10 ครั้งต่อเดือน ซึ่งส่วนแบ่งที่จะได้รับในการขายดริ้งค์เกินกว่าที่กำหนดคือ 30 บาทต่อดริ้งค์ และค่าบริการทางเพศ ประมาณ 1,000 บาทกรณีชั่วคราว และ 2,500 บาทกรณีค้างคืน ทั้งนี้ ขณะที่เด็กดริ้งค์ในจังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับบาร์เปียร์ในจังหวัดอื่นๆ ยินดีที่จะให้บริการฝรั่งมากกว่าคนไทย เด็กดริ้งค์ในจังหวัดภูเก็ตโดยปกติแทบจะไม่รับแขกคนไทยเลย จะรับแต่แขกที่เป็นฝรั่งเท่านั้น เนื่องจากหญิงขายบริการเหล่านี้มีความหวังที่จะขยับฐานะเป็นเมียฝรั่ง ในท้ายที่สุดด้วย

1.2.2 อาบอบนวด

สืบเนื่องจากนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เรื่องการติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและค้ามนุษย์ ส่งผลให้อาบอบนวดจำนวนมากไม่สามารถแบกรับความเสี่ยงและต้นทุนในการเปิดให้บริการทางเพศหญิงต่างด้าว รวมถึงหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงไหว การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้จึงพบเพียงหญิงลาว 1 คน ในอาบอบนวดแห่งหนึ่ง บริเวณเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นเท่านั้น ที่ยังคงมีหญิงชาวลาวให้บริการมากถึงราวร้อยละ 80 ของหญิงที่ให้บริการทางเพศทั้งหมด คือราว 16 จาก 20 คน ซึ่งการขายบริการทางเพศในลักษณะนี้ เจ้าของอาบอบนวดและผู้หญิงขายบริการจะได้รับส่วนแบ่งเท่าๆ กัน ผันแปรตามราคาค่าบริการต่อครั้งที่ได้รับ ระหว่าง 1,400-2,100 บาทต่อครั้ง ทั้งนี้ หากแขกต้องการใช้บริการมากกว่า 1 ครั้ง ก็สามารถตกลงกับผู้หญิงขายบริการได้ด้วยตนเองภายในระยะเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตาม หากผู้หญิงขายบริการคนใดไม่สามารถขายได้เลยในวันหนึ่งๆ เจ้าของอาบอบนวดจะจ่ายค่าเบี้ยเป็นพิเศษให้ 100 บาทต่อวัน นอกเหนือจากการจัดหาที่พักในลักษณะของเซอร์วิส อพาร์ทเม้นท์ ให้เช่าในอัตราพิเศษ คือ 2,000 บาทต่อเดือน

ทั้งนี้ นอกเหนือจากตัวอย่างที่เก็บรวบรวมได้จากการวิจัยครั้งนี้ ยังพบว่ามีอาบอบนวดอีก 1 แห่ง บริเวณถนนพญา สาย 1 เลียบชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี มีการค้าประเวณีหญิงจากประเทศแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง โดยได้รับการยืนยันจากพนักงานเชียร์แขก ทว่าในช่วงเวลาของการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยตรงกับวันหยุดเทศกาล หญิงจากจีนและเวียดนาม 3-4 คนจึงเดินทางกลับประเทศ และจะกลับเดินทางกลับมาขายบริการต่อภายหลังเทศกาลหยุดยาวดังกล่าว

1.2.3 ซ่อง

การวิจัยครั้งนี้ พบสถานประกอบการประเภทซ่อง เพียง 1 จังหวัดเท่านั้น คืออุดรธานี โดยหญิงที่ขายบริการทางเพศเป็นหญิงจากเมืองปากลาย แขวงไชยบุรี ประเทศลาว ซึ่งเดินทางเข้าประเทศไทยผ่านมาทางด่านพรมแดนไทยลาว บ้านนากระเซิง อำเภอกู่แก้ว จังหวัดเลย ทั้ง 3 คน ทั้งนี้ เช่นเดียวกับอาบอบนวด ซ่องก็ได้รับ

ผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาลที่เข้มงวดกวดขันกับการค้าประเวณีของหญิงต่างด้าว รูปแบบจึงมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเล็กน้อย คือไม่มีการเปิดบริการหน้าร้าน การขายบริการเปลี่ยนมาเป็นการส่งตามโรงแรมเท่านั้น ผ่านการติดต่อประสานงานกับเจ้าของช่องโดยตรง ผ่านคนส่งเด็ก หรือนายหน้า เช่น แท็กซี่โดยสาร เท่านั้น

โดยเมื่อมีการติดต่อเพื่อนัดหมายเวลาและสถานที่กันเรียบร้อยแล้ว คนส่งเด็กจะนำผู้หญิงขายบริการมาส่งตามที่พักนัดหมายและเรียกเก็บเงินสดโดยทันที ในอัตรา 1,500 บาทสำหรับชั่วคราว และ 3,000 บาท สำหรับค้างคืน และจะปล่อยให้ผู้หญิงขายบริการอยู่กับแขกตามระยะเวลาที่กำหนด เมื่อครบกำหนด จะมีรถมอเตอร์ไซด์ของช่องมารับเด็กกลับไปยังบ้านพักซึ่งเจ้าของช่องจัดเตรียมไว้ให้อยู่อาศัยรวมกันทั้งหมด เพื่อให้สามารถบริการแขกได้ตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งทำให้สามารถับแขกได้มากถึงวันละ 8-10 ครั้ง

นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขายบริการไปบ้างแล้ว อัตราส่วยที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเรียกเก็บจากผู้หญิงขายบริการ ก็มีการปรับตัวสูงขึ้นจาก 3,000 บาท เป็น 4,000 บาท ต่อคนต่อเดือน ส่งผลให้ช่องภายในซอยแห่งหนึ่งกลางเมืองอุดรธานี ต้องปิดตัวลง เหลือเพียง 2 แห่ง เท่านั้น อย่างไรก็ตาม การสัมภาษณ์ยืนยันว่าจับกุมมิได้เป็นไปอย่างจริงจัง กรณีตัวอย่างที่หญิงชาวลาวคนหนึ่งให้สัมภาษณ์ ว่าเมื่อจะมีการจับกุม เจ้าหน้าที่ตำรวจจะประสานไปยังเจ้าของช่อง เพื่อแจ้งให้ทราบล่วงหน้าว่าจะมีการจับกุมในวันนี้ และหากถูกล่อลวงได้จะลงโทษด้วยการเปรียบเทียบปรับในอัตราโทษเพียง 500 บาทเท่านั้นและปล่อยตัวไป ทั้งนี้ หากเป็นหญิงต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย จะมีการนำตัวหญิงขายบริการทางเพศที่มีหลักฐานการเข้าเมืองถูกต้องมาเปลี่ยนตัวไปแทนด้วย

ข้อสังเกตประการหนึ่งก็คือ หญิงชาวลาวที่มาขายบริการทางเพศในลักษณะช่อง จะผ่านการขายบริการทางเพศในลักษณะอื่นๆ มามากพอสมควรและเป็นระยะเวลายาวนาน อย่างน้อย เกินกว่า 5 ปี ทั้งสิ้น 2 จาก 3 คนในกรณีนี้ ค่าประเวณีในลักษณะร้านคาราโอเกะ ในพื้นที่ อำเภอกู่เรือ จังหวัดเลย มาถึง 5 ปี ตั้งแต่อายุ 12 ปี ขณะที่อีก 1 คน นอกจากจะเคยค้าประเวณีในร้านนวด ในอำเภอมือง จังหวัดเลยแล้ว ยังเคยเดินทางมาค้าประเวณีถึงจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นระยะเวลารวมราว 8 ปี

1.2.4 เตรีตเตร่

ลักษณะการค้าประเวณีสุดท้ายของจังหวัดหัวเมืองทองเที่ยว ได้แก่การเดินเตร็ดเตร่ ซึ่งพบเป็นหญิงชาวกัมพูชา 2 คน และหญิงชาวเวียดนาม อีก 1 คน บริเวณถนนพญา สาย 1 เลียบชายหาดพญา จังหวัดชลบุรี และหญิงชาวเวียดนาม อีก 2 คน บริเวณห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ หาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ลักษณะการขาย หญิงผู้ขายบริการจะเดินเตร็ดเตร่ไปมา สะพายกระเป๋าถือและแต่งตัวเป็นสัญลักษณ์ บางครั้งอาจมีการพูดคุยเชิญชวนให้ซื้อบริการด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กับชาวต่างชาติ อัตราค่าบริการบริเวณจังหวัดชลบุรี อยู่ระหว่าง 500-1,500 บาท สำหรับชั่วคราว และ 1,500-2,500 บาท สำหรับค้างคืน ขณะที่จังหวัดภูเก็ต อยู่ระหว่าง 1,200-5,000 บาท สำหรับชั่วคราว (หญิงสัญชาติรัสเซีย อัตราค่าบริการจะสูงถึงราว 20,000 บาท) และ 3,000-8,000 บาท สำหรับค้างคืน

ทั้งนี้ การค้าประเวณีในลักษณะนี้ เป็นอีกหนึ่งทางเลือก นอกจากการค้าประเวณีในลักษณะบาร์เบียร์ ที่หญิงซึ่งต้องการยับยั้งฐานะจากหญิงขายบริการทางเพศเป็นเมียฝรั่ง เลือกที่จะใช้เป็นช่องทางในการ “จับ” ฝรั่ง

ข้อที่ต้องพิจารณาเป็นพิเศษคือ 1 ใน 2 คน ของหญิงชาวเวียดนามซึ่งค้าประเวณีแบบเตร็ดเตร่ บริเวณห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ หาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต บางครั้งยินดีที่จะให้บริการโดยที่แขกไม่จำเป็นต้องสวม ฤงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์กัน

2) จังหวัดชายแดนของประเทศไทย

การศึกษาเกี่ยวกับ การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดชายแดนของ ประเทศไทย ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้หญิงขายบริการทางเพศในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เลย ตาก และสุรินทร์ จำนวนจังหวัดละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน จำแนกตามสัญชาติได้ตารางที่

ตารางที่ 2 ผู้หญิงขายบริการทางเพศในจังหวัดชายแดน จำแนกตามสัญชาติ

จังหวัด	สัญชาติ				
	พม่า	ลาว	กัมพูชา	เวียดนาม	จีน
เชียงราย	3	-	-	-	-
เลย	-	3	-	-	-
ตาก	3	-	-	-	-
สุรินทร์	-	-	2	1	-
รวม	6	3	2	1	0

2.1 การเข้าสู่วงจรของการค้าประเวณีในประเทศไทย

2.1.1 หญิงสัญชาติพม่า

เนื่องจากประเทศพม่าประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ กว่า 10 ชาติพันธุ์ การเข้าสู่วงจรการค้า ประเวณีในประเทศไทย กรณีหญิงสัญชาติพม่า จึงมีความแตกต่างกันไปตามพื้นฐานทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของ หญิงแต่ละคนเป็นสำคัญ นอกเหนือจากความยากจนและการขาดการศึกษาแล้ว การเข้าสู่วงจรการค้าประเวณีของ หญิงสัญชาติพม่าในจังหวัดเชียงรายซึ่งมีเชื้อสายไทใหญ่ 1 ใน 3 คน เริ่มขายบริการทางเพศครั้งแรกด้วยการขาย พรหมจรรย์ให้แก่ลูกค้าของบ่อนการพนันขนาดใหญ่ ซึ่งเปิดบริการโรงแรม รวมถึงคาราโอเกะในชั้นล่างของบ่อนการ ตั้งอยู่ฝั่งท่าขี้เหล็ก ประเทศพม่า ในอัตรา 100,000-200,000 บาท ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ของบ่อนจะเป็นออกไปตระเวนหา เด็กสาวอายุประมาณ 13-15 ปี ที่ยังบริสุทธิ์ ด้วยการเข้าไปคุยกับพ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กหญิงเพื่อให้ยอมและ ช่วยเกลี้ยกล่อมให้เด็กสาวตัดสินใจเข้ามาขายบริการทางเพศ ด้วยวัฒนธรรมและกระบวนการเช่นนี้ ส่งผลให้หญิงทั้ง 3

รุ่นของครอบครัวของผู้ให้ข้อมูล ล้วนแล้วแต่มีประสบการณ์การขายบริการทางเพศมาแล้วทั้งสิ้น ส่วนอีก 2 คนที่เหลือ เริ่มเข้าสู่วงการค้าประเวณีเมื่อเดินทางมาอยู่ประเทศไทย ด้วยคำชักชวนของคนรอบข้าง โดยที่ครอบครัวยังคงไม่รู้ ว่าตนได้เข้าสู่วงจรของการค้าประเวณี

สำหรับการเข้าสู่วงการค้าประเวณีของหญิงสัญชาติพม่า เชื้อชาติพม่า ในจังหวัดตาก แตกต่างไป จากกรณีหญิงสัญชาติพม่าในจังหวัดเชียงราย เนื่องจากทั้ง 3 คนล้วนมิได้มีความตั้งใจที่จะเดินทางเข้ามาขายบริการทาง เพศ แต่ตั้งใจที่จะเข้ามาทำเพื่อหาเลี้ยงตนเองครอบครัว โดย 1 ใน 3 นอกจากจะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีใน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์แล้ว ยังเคยมีฐานะที่มั่นคง เป็นเจ้าของแปลงกสิกรรมขนาดใหญ่ ทว่าปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้น อย่างต่อเนื่องกันถึง 3 ปี ส่งผลให้ไม่สามารถรวบรวมทุนเพื่อทำการเพาะปลูกได้ จึงจำเป็นต้องเดินทางมาหางานทำใน ประเทศไทย โดยเริ่มจากการเป็นแม่บ้าน ได้รายได้เพียงเดือนละ 5,000 บาท ทว่า ความจำเป็นอันเกิดจากอาการป่วย ทางสมองของลูก ซึ่งต้องพบหมอชื่อยาทุกเดือน เสียค่าใช้จ่ายถึงราว 10,000 บาทต่อเดือน จึงจำเป็นต้องเข้าสู่วงจรของ การค้าประเวณี เพื่อหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาบุตร ขณะที่ อีก 2 ใน 3 คน ก็ได้รับการปฏิบัติในฐานะ แรงงานต่างด้าว ต้องทำงานที่หนัก และได้รับค่าแรงที่ต่ำ จึงจำเป็นต้องเข้าสู่วงจรของการค้าประเวณี

2.1.2 หญิงสัญชาติลาว

ทำนองเดียวกันกับกรณีของหญิงสัญชาติลาวที่เข้าสู่วงจรของการค้าประเวณีในจังหวัดหัวเมือง ท้องเทียว อย่างจังหวัดอุดรธานี จังหวัดชัยแดน อย่างจังหวัดเลย ถือเป็นด่านผ่านแดนที่หญิงสัญชาติลาวใช้ในการข้าม แแดน ทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อเข้ามาค้าประเวณี ทั้งสิ้นของหญิงสัญชาติลาวที่เข้ามาค้าประเวณีใน จังหวัดเลย มาจากเมืองปากลาย แขวงไชยบุรี พื้นฐานครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีฐานะยากจน มี การศึกษาน้อย ตัดสินใจเข้าสู่วงจรของการค้าประเวณีเนื่องจากสิ่งแวดล้อมและคำชักชวนของสาวลาวรุ่นพี่ที่เคยเข้า มาค้าประเวณีอยู่ก่อน โดยตัดสินใจเดินทางมาขายพรหมจรรย์ ตั้งแต่อายุเพียง 13-15 เท่านั้น ณ ร้านคาราโอเกะ บริเวณอำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ในอัตรา 30,000-60,000 บาท ทั้งสิ้น

2.1.3 หญิงสัญชาติกัมพูชา

หญิงสัญชาติกัมพูชาที่ตัดสินใจเข้าสู่วงการค้าประเวณีในประเทศไทยนั้น ทั้ง 2 คนมีพื้นฐานทาง เศรษฐกิจของครัวที่ค่อนข้างยากจน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการศึกษาน้อย ทั้งนี้ ทั้งคู่เคยขายบริการทางเพศมา ก่อนหน้าแล้วที่กรุงเทพมหานคร และเมืองเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา ก่อนที่จะตัดสินใจเข้ามาค้าบริการทางเพศใน ประเทศไทย

2.1.4 หญิงสัญชาติเวียดนาม

หญิงเวียดนามที่พบในกรณีนี้ พบที่จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งนอกจากจะมีพื้นฐานทางครอบครัวที่ไม่ดีแล้ว ยังมีประสบการณ์การถูกกระทำในฐานะคนต่างด้าวจนต้องผันตัวไปขายบริการทางเพศในกรุงเทพมหานคร ก่อนที่จะ เดินทางมาขายบริการทางเพศในจังหวัดสุรินทร์

2.2 ลักษณะการค้าประเวณีในประเทศไทย

2.2.1 ร้านคาราโอเกะ

ร้านคาราโอเกะ ถือเป็นลักษณะสำคัญของการค้าประเวณีเฉพาะของจังหวัดชายแดน 9 จาก 12 คนของหญิงจากประเทศแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงที่เข้ามาค้าประเวณีในจังหวัดชายแดนของประเทศไทย ล้วนอยู่ในลักษณะของร้านคาราโอเกะ ทั้งสิ้น พลวัตรของกาค้าประเวณีในลักษณะนี้ มีการพัฒนาจากการค้าประเวณีอย่างตงไปตรงมาและเบ็ดเสร็จในสถานที่เดียวกัน ภายหลังการถูกปราบปรามและจับกุม ส่งผลให้สถานประกอบการหลายแห่งแยกกิจการออกเป็นร้านคาราโอเกะ 1 ส่วน ที่พักชั่วคราว อีก 1 ส่วน เพื่อใช้ในการอ้างว่าคาราโอเกะมิได้มีการค้าประเวณี ส่วนในห้องพักถ้าแขกกับหญิงขายบริการทางเพศจะมีการซื้อ-ขายบริการทางเพศกัน ก็เป็นเรื่องของแขกและหญิงผู้นั้น มิใช่ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการห้องพักแต่อย่างใด ทั้งนี้ การสังเกตจะพบว่าสถานประกอบการลักษณะนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดเลย และจังหวัดตาก จะมีโทรทัศน์เพียงเครื่องเดียว เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักมิได้อยู่การประกอบกิจการคาราโอเกะ แต่เป็นการค้าประเวณี มีเพียงจังหวัดสุรินทร์เท่านั้น การประกอบการในส่วน of คาราโอเกะ ถือเป็นอีกกิจการที่หญิงขายบริการจะต้องมีส่วนในการเชียร์แขกเพื่อให้ซื้อเครื่องดื่ม

2.2.2 ร้านนวดแผนโบราณ

หญิงสัญชาติพม่า เชื้อสายไทใหญ่ 2 จาก 3 คนที่เหลือ ประกอบการค้าประเวณีในลักษณะของร้านนวดแผนโบราณ บริเวณเมืองเชียงราย โดยทางร้านจะจัดเตรียมสถานที่สำหรับการนวดไว้ให้ โดยคิดอัตราชั่วโมงละ 300 บาท แบ่งรายได้เป็นของทางร้าน 200 บาทต่อชั่วโมง และหญิงผู้นวดได้เพียง 100 บาทต่อชั่วโมง ทั้งนี้ รายได้ที่ได้จากการตกลงขายบริการทางเพศกันนั้น จะตกเป็นของหญิงผู้ขายบริการทางเพศทั้งหมด ซึ่งอัตราอยู่ระหว่าง 1,500-2,000 บาท สำหรับชั่วคราว และ 3,000-4,000 บาท สำหรับค้างคืน

2.2.3 เตรีตเตร่

หญิงสัญชาติพม่า เชื้อสายไทใหญ่ เพียง 1 คน เท่านั้น ที่ยังคงหลงเหลือจากการกวาดล้างของเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจ โดยยืนเตรีตเตร่อยู่บริเวณเกาะทราย จุดผ่านแดนถาวรแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งเมื่อตกลงซื้อ-ขายบริการกันได้ หญิงผู้ขายบริการจะพาไปยังโรงแรมรายวันที่อยู่ใกล้เคียง โดยคิดอัตรารวมค่าห้อง 1,200 บาท

3) จังหวัดกึ่งหัวเมืองท่องเที่ยว-กึ่งชายแดนของประเทศไทย

ทั้งนี้ เนื่องจากบางพื้นที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นทั้งจังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยวและจังหวัดชายแดน กล่าวคือ นอกจากจะเป็นศูนย์กลางความเจริญและแหล่งท่องเที่ยวของภูมิภาคแล้ว ยังเป็นจังหวัดที่มีเขตแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย ส่งผลให้องค์การของการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในจังหวัดเหล่านี้ มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างออกไปจากจังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว หรือจังหวัดชายแดนตามปกติ การศึกษาเกี่ยวกับการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย จึงจำเป็นต้อง

จำแนกพื้นที่ซึ่งมีลักษณะเป็นจังหวัดกึ่งหัวเมืองท่องเที่ยว-กึ่งชายแดน ออกมาพิจารณาเพื่อให้รรถาธิบายอย่างเป็นเอกเทศต่างหากอีกกลุ่มหนึ่ง โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้หญิงขายบริการในพื้นที่ 2 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ และสงขลา จำนวนจังหวัดละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน จำแนกตามสัญชาติได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผู้หญิงขายบริการทางเพศในจังหวัดกึ่งหัวเมืองท่องเที่ยว-กึ่งชายแดน จำแนกตามสัญชาติ

จังหวัด	สัญชาติ				
	พม่า	ลาว	กัมพูชา	เวียดนาม	จีน
เชียงใหม่	3	-	-	-	-
สงขลา	1	-	-	-	2
รวม	4	0	0	0	2

3.1 การเข้าสู่วงจรของการค้าประเวณีในประเทศไทย

3.1.1 หญิงสัญชาติพม่า

หญิงสัญชาติพม่า เชื้อสายไทใหญ่ ทั้ง 3 คน ที่พบในจังหวัดเชียงใหม่ ล้วนแล้วแต่มีเส้นทางการเข้าสู่วงจรการค้าประเวณีเช่นเดียวกันกับที่พบในจังหวัดเชียงราย กล่าวคือ เริ่มขายบริการทางเพศมาตั้งแต่อยู่ในฝั่งท่าขี้เหล็ก ประเทศพม่า โดยได้รับการจัดหามาเพื่อค้าประเวณีในบ่อนการพนันริมชายแดน ก่อนจะตัดสินใจเดินทางเข้ามาขายบริการทางเพศในประเทศไทย ที่ฝั่งแม่สาย จังหวัดเชียงราย และลงใต้มายังจังหวัดเชียงใหม่ ตามลำดับ มีเพียงกรณี หญิงสัญชาติพม่า ที่พบบริเวณจุดผ่านแดนด่านสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ซึ่งเดินทางมาจากมณฑลยี่เกียงเคยขายบริการทางเพศมาเมื่ออยู่จังหวัดสมุทรสาคร ก่อนเดินทางลงมาขายบริการทางเพศที่นี่

3.1.2 หญิงสัญชาติจีน

หญิงสัญชาติจีนที่พบ มีเพียง 2 คนเท่านั้น บริเวณจุดผ่านแดนด่านสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ซึ่งทั้งคู่เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน การเข้าสู่วงจรการค้าประเวณีของหญิงสัญชาติจีนทั้งสอง แม้จะอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางการเงินค่อนข้างดี แต่การเริ่มต้นจากการเดินทางมาหาญาติ ณ จังหวัดนครปฐม โดยหนึ่งในนั้นได้กลายเป็นภรรยาน้อยของชายชาวไทย ก่อนที่จะเลิกกันไปในท้ายที่สุด จึงตัดสินใจตามน้องสาวลงมาค้าประเวณีบริเวณด่านสะเดา เนื่องจากกลุ่มลูกค้าเป็นชาวมลายูเชื้อสายจีนซึ่งสื่อสารภาษาจีนได้ จึงไม่เกิดปัญหาในเรื่องของการสื่อสาร

3.2 ลักษณะการค้าประเวณีในประเทศไทย

ลักษณะของการค้าประเวณีในจังหวัดกึ่งหัวเมืองท่องเที่ยว-กึ่งชายแดน คือการผสมผสานระหว่างลักษณะของการค้าประเวณีที่เกิดขึ้นในจังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว ได้แก่ อาบอบนวด และจังหวัดชายแดน ได้แก่ คาราโอเกะ ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ ซึ่งผูกพันกับลักษณะและความต้องการของผู้คนที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าว

3.2.1 อาบอบนวด

มีเพียงหญิงสัญชาติพม่า เชื้อสายไทใหญ่ 1 คน เท่านั้น พบในกรณีนี้ว่าค้าประเวณีในลักษณะอาบอบนวด โดยพอบอยู่บริเวณเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ มีหญิงที่ขายบริการทางเพศราวกึ่งหนึ่งของสถานประกอบการนี้ ซึ่งเป็นหญิงสัญชาติพม่า เชื้อสายไทใหญ่

3.2.2 ร้านคาราโอเกะ

ส่วนใหญ่ของหญิงทั้งจากจีนและจากพม่า กล่าวคือ 5 ใน 6 คน ในจังหวัดกึ่งหัวเมืองท่องเที่ยวและกึ่งชายแดน ค้าประเวณีในลักษณะของร้านคาราโอเกะ ทั้งสิ้น ทว่า ความแตกต่างระหว่างคาราโอเกะระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดสงขลาประการสำคัญก็คือ ในกรณีของเชียงใหม่ นั้น จะคล้ายกับจังหวัดเลยและตาก คือมีโทรทัศน์เพียงเครื่องเดียว เนื่องจากเน้นการขายบริการทางเพศเป็นหลัก สถานประกอบการจะแยกออกจากที่พัก เมื่อมีการตกลงซื้อขายบริการทางเพศกันแล้ว แยกและหญิงผู้ขายบริการทางเพศจะเดินทางไปยังที่พัก โดยจะต้องชำระเงินให้กับพนักงานที่พาหญิงนั้นไปส่งทันที ขณะที่จังหวัดสงขลา จะมีลักษณะคล้ายกับจังหวัดสุรินทร์ คือเน้นการบริการในร้านคาราโอเกะด้วย ทั้งนี้ สถานประกอบการลักษณะนี้ของชาวจีน จะรับแต่แขกชาวมาเลย์เชื้อสายจีนเท่านั้น โดยแทบจะไม่รับแขกชาวไทยเลย

4) เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อ

4.1 การเข้าสู่การค้าประเวณีประเทศไทย

เดิมทีคณะผู้วิจัยได้กำหนดแผนการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในส่วนกลางไว้เฉพาะกลุ่มหญิงจากประเทศในแถบอนุภาคลุ่มน้ำโขงที่ประกอบอาชีพค้าประเวณีในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเพียงเท่านั้น แต่ภายหลังจากที่ได้ทำการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญเพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมพบว่า สถานการณ์การค้าประเวณีในเขตกรุงเทพมหานครนั้น มีอาชญากรรมจำกัดเฉพาะแต่ในเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครแต่เพียงอย่างเดียว แต่สถานการณ์ของการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง มีการกระจายตัวออกไปยังเขตจังหวัดติดต่อของกรุงเทพมหานครด้วย อันสืบเนื่องมาจาก คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 100/2557 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2557 เรื่องการติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร ส่งผลให้พื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ที่ถูกควบคุมอย่างเข้มงวด ต่อสถานการณ์การประกอบอาชีพในลักษณะที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการค้าประเวณี โดยเฉพาะในกลุ่มหญิง แรงงาน และเด็ก

จากประเทศในแถบอนุภาคลุ่มน้ำโขง จึงทำให้มีสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปโดยผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องทั้งทางตรงในทางอ้อมในการเข้ามาค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อ คณะผู้ทำการวิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญรวมทั้งสิ้น 18 คน ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลดังนี้

ก) กลุ่มผู้เกี่ยวข้องจากประเทศจีน เป็นหญิงผู้ค้าประเวณีในสถานบริการประเภทอาบอบนวดจำนวน 2 คน และเป็นหญิงผู้ให้บริการในสถานบริการประเภทผับบาร์โดยมีการค้าประเวณีแอบแฝง จำนวน 1 คน

ข) กลุ่มผู้เกี่ยวข้องจากประเทศเวียดนาม เป็นหญิงผู้ค้าประเวณีในสถานบริการที่แอบแฝงอยู่ในร้านสนุกเกอร์จำนวน 1 คน เป็นชายชาวเวียดนามผู้ทำหน้าที่เป็นคนเชียร์แขก จำนวน 1 คน และ เป็นหญิงผู้ค้าประเวณีในอาบอบนวดจำนวน 1 คน

ค) กลุ่มผู้เกี่ยวข้องจากประเทศเมียนมาร์ เป็นหญิงผู้ให้บริการอยู่ในร้านอาหารที่มีการแอบแฝงการค้าประเวณีอยู่จำนวน 3 คน หนึ่งในนั้นเป็นหญิงที่ให้บริการในสถานบริการประเภทอาบอบนวดด้วย

ด) กลุ่มผู้เกี่ยวข้องจากประเทศลาว เป็นหญิงผู้ให้บริการอยู่ในร้านอาหารประเภทคาราโอเกะที่มีการแอบแฝงการค้าประเวณีอยู่จำนวน 1 คน อยู่ในร้านสนุกเกอร์จำนวน 1 คน และหญิงผู้ให้บริการโสเภณีของสาวไซด์ไลน์จำนวน 1 คน

ฉ) กลุ่มผู้เกี่ยวข้องจากประเทศกัมพูชา เป็นหญิงผู้ให้บริการอยู่ในร้านอาหารประเภทคาราโอเกะที่มีการแอบแฝงการค้าประเวณีอยู่ด้วยจำนวน 3 คน

ง) กลุ่มผู้เกี่ยวข้องชาวไทย เป็นชายผู้ทำงานเป็นคนเชียร์แขกในสถานบริการประเภทร้านอาหารจำนวน 1 คน ชายผู้ทำงานเป็นคนเชียร์แขกในสถานบริการประเภทอาบอบนวดจำนวน 1 คน และเป็นผู้ให้บริการเป็นนายหน้าติดต่อสาวไซด์ไลน์จำนวน 1 คน

ซึ่งจากผลการสัมภาษณ์ทั้งหมดผู้วิจัยขอกล่าวถึงลักษณะการให้บริการของการเข้ามาค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อในภาพรวมก่อนดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2 ลักษณะการค้าประเวณีในประเทศไทย

ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งประเภทการให้บริการอันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงในเขตกรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อออกเป็น 5 กลุ่มได้แก่

1. สถานบริการประเภทอาบอบนวด
2. สถานบริการประเภทผับบาร์โดยมีการค้าประเวณีแอบแฝง

3. สถานบริการประเภทร้านอาหารและร้านอาหารโอเอเคที่มีการค้าประเวณีแอบแฝง
4. สถานบริการประเภทอื่นๆ ที่มีการค้าประเวณีแอบแฝง
5. บริการสาวไซด์ไลน์

1 สถานบริการประเภทอาบอบนวด

กล่าวได้ว่าสถานบริการประเภทอาบอบนวด เป็นสถานบริการที่ได้รับความนิยมสูงสุด และเข้าถึงได้ง่ายที่สุดในการซื้อประเวณีในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่อื่นๆ ทั่วประเทศไทย แต่ความแตกต่างที่เห็นเด่นชัดมากที่สุดคือ การให้บริการในลักษณะนี้ในเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครอันเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย มีการแข่งขันสูงที่สุด มีสถานประกอบการที่มีการลงทุนสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะของสถานบริการประเภทนี้ในจังหวัดอื่น โดยเฉพาะบนถนนสายหลักย่านรัชดาภิเษก พระราม 9 และถนน เพชรบุรีตัดใหม่ มีสถานบริการประเภทอาบอบนวดเปิดให้บริการอยู่เป็นจำนวนมาก สถานบริการแต่ละแห่งมีการจัดให้มีการบริการการค้าประเวณีอย่างเปิดเผย กล่าวได้ว่าเป็นไปไม่ได้เลยที่ผู้บังคับใช้กฎหมายจะไม่ทราบว่าการค้าประเวณีในสถานบริการลักษณะนี้ และแม้ว่าจะมีกฎหมายห้ามมิให้มีการค้าประเวณี ไม่ว่าในลักษณะใด สถานบริการเหล่านี้ก็ยังคงอยู่อย่างเปิดเผย เป็นที่ทราบกันทั้งผู้ซื้อบริการชาวไทยและชาวต่างชาติ

สถานบริการประเภทอาบอบนวดได้รับอนุญาตให้จัดให้มีการประกอบการในลักษณะดังกล่าวตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 3 (3) แก้ไขโดย พระราชบัญญัติสถานบริการ ฉบับ 2 พ.ศ. 2525 โดยจัดให้เป็นสถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้ให้บริการแก่ลูกค้า แต่ห้ามมิให้มีการจัดให้มีการค้าประเวณี หรือประกอบการในลักษณะของกิจการการค้าประเวณี ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 โดยมีโทษจำคุกสูงสุด 15 ปี และปรับสูงสุดสามแสนบาท สำหรับผู้ที่ถูกจับกุมและพิสูจน์ว่าเป็นผู้ประกอบการในลักษณะของกิจการการค้าประเวณี

อย่างไรก็ตามสถานบริการประเภทอาบอบนวดในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อกันที่จะมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ห้ามมิให้มีการค้าประเวณี ทั้งในสถานที่รับรองผู้ใช้บริการ และในห้องส่วนตัวที่ใช้ในการให้บริการ เพื่อใช้เป็นข้ออ้างต่อผู้บังคับใช้กฎหมายว่าไม่มีการจัดให้มีการค้าบริการแต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ตามลูกค้าทุกคนทราบดี ว่าสถานบริการลักษณะนี้สามารถซื้อประเวณีได้ รวมถึงคำแนะนำของพนักงานต้อนรับที่ถูกเรียกกันว่า “เด็กเชียร์แขก” จะประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้บริการทราบถึงลักษณะการให้บริการทางเพศของพนักงานผู้ให้บริการอย่างเปิดเผย รวมถึงราคาการใช้บริการนั้น ไม่มีความสมเหตุสมผลกับการใช้บริการประเภทการอาบน้ำ นวด หรืออบตัว เพียงอย่างเดียว ซึ่งค่าใช้บริการแต่ละครั้งนั้นมีค่าใช้บริการตั้งแต่ 1,500 บาท ถึง 10,000 บาท ต่อการใช้

บริการเพียง 2 ชั่วโมง ราคาจะมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละสถานที่ โดยขึ้นอยู่กับรูปร่าง หน้าตาของเด็กผู้ให้บริการ รวมถึงที่ตั้ง และสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ให้บริการ เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ชายผู้ทำงานเป็นคนเชียร์แขกในสถานบริการประเภทอาบอบนวดพบว่า การให้บริการในลักษณะดังกล่าว มีการค้าประเวณีแอบแฝงอยู่จริง รวมถึงมีกลุ่มผู้ค้าประเวณีที่เป็นหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงอยู่จริงเช่นกัน แต่มีสถานบริการจำนวนน้อยมากที่มีการให้บริการหญิงโดยหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง เนื่องจากเจ้าของสถานบริการจะต้องจ่ายเงินคอร์รัปชันให้กับตำรวจในจำนวนที่สูงขึ้นกว่าเท่าตัว โดยค่าใช้จ่ายที่เจ้าของสถานบริการจะต้องจ่ายให้ต่อหน่วยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 10,000 บาท ต่อ 1 หน่วยงาน ซึ่งโดยปกติแล้วหากสถานบริการประเภทอาบอบนวดแห่งนั้นไม่มีการค้าประเวณีของหญิงต่างชาติรวมอยู่ด้วยจะมีค่าใช้จ่ายให้กับผู้บังคับใช้กฎหมายราว 2 แสนบาทต่อเดือน (ค่าใช้จ่ายแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับพื้นที่และช่วงเวลาความเข้มงวดของการบังคับใช้กฎหมาย) ซึ่งหากมีการให้บริการของหญิงต่างชาติรวมอยู่ด้วยจะต้องเพิ่มรายจ่ายมากถึงเดือนละ 4 แสนบาท รวมถึงสถานบริการเหล่านั้นตัวเจ้าของสถานบริการเองจะต้อง “เส้นใหญ่” ด้วย เช่น มีหุ้นส่วนหรือมีผู้ใกล้ชิดเป็นผู้มีอำนาจในประเทศไทย ทหาร ตำรวจ หรือนักการเมือง เป็นต้น โดยสถานบริการประเภทอาบอบนวดที่ยังคงมีการให้บริการโดยหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงอยู่ในปัจจุบัน แม้จะอยู่ระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร คงเหลือให้บริการอยู่ทั้งสิ้น 4 แห่ง โดยตั้งอยู่ในย่านพระราม 9 สองแห่ง และตั้งอยู่ในย่านรัชดาภิเษกจำนวนสองแห่งเช่นกัน โดยกลุ่มประเทศของหญิงบริการที่พบมากที่สุดคือหญิงจากกลุ่มประเทศเมียนมาร์ ตามมาด้วย ลาว เวียดนาม และจีน และกลุ่มประเทศที่เข้ามาค้าประเวณีในสถานบริการอาบอบนวดที่พบน้อยที่สุดคือหญิงจากกลุ่มประเทศกัมพูชา ดังจะกล่าวในรายละเอียดการสัมภาษณ์ในลำดับต่อไป

2 สถานบริการประเภทผับบาร์โดยมีการค้าประเวณีแอบแฝง

สถานบริการลักษณะนี้เปิดให้บริการในลักษณะของผับบาร์ มีการแสดงดนตรี ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 3 (2) ได้แก่สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีหญิงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า หรือโดยมีที่สำหรับพักผ่อนหลับนอนหรือมีบริการนวดให้แก่ลูกค้า เช่นเดียวกับสถานบริการประเภทอาบอบนวด สถานบริการลักษณะนี้จะมีการติดป้ายประกาศอย่างชัดเจนว่าห้ามมิให้มีการค้าประเวณี แต่อย่างไรก็ตาม การค้าประเวณียังคงแอบแฝงอยู่ในการให้บริการของหญิงบำเรออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามการค้าประเวณีในรูปแบบดังกล่าวนี้ มิได้แสดงให้เห็นอย่างเป็นเผยแพร่ว่าเกิดขึ้นกับสถานบริการประเภทอาบอบนวด

ในอดีตการให้บริการของสถานบริการในลักษณะดังกล่าวนี้มีลักษณะการให้บริการเป็น “โรงน้ำชา” ซึ่งผู้ใช้บริการโดยทั่วไปทราบว่าการให้บริการของโรงน้ำชา นั้นจะมีหญิงบำเรอครบปรนนิบัติรวมถึงมี การค้าประเวณี แอบแฝงอยู่ในการให้บริการ แต่ในปัจจุบันด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงสเนียมของนักเที่ยวราตรีที่ได้รับ อิทธิพลจากฝั่งตะวันตกมากขึ้น ส่งผลให้การให้บริการในลักษณะของโรงน้ำชา นั้นเลือนหายไป แทนที่เป็นการ ให้บริการในลักษณะเดียวกันที่จัดให้มีอยู่ในสถานบริการประเภทผับบาร์ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 3(4) คือสถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการ แสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งเป็นลักษณะของสถานบริการในลักษณะผับบาร์อย่างเช่นที่พบเห็นได้ทั่วไปในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร แต่สถานบริการดังกล่าวจะมีหญิงบำเรอคอยให้บริการ ซึ่งในปัจจุบันหญิงบำเรอดังกล่าวนั้นถูกเรียก จากกลุ่มผู้ใช้บริการว่า “เด็กดริงค์” โดยจะมีการให้บริการปรนนิบัติลูกค้า ไม่แตกต่างจากการบริการของโรงน้ำชาใน อดีต ไม่ว่าจะเป็นการชงสุรา เติมเครื่องดื่ม หรือนั่งเป็นเพื่อนคุย การให้บริการลักษณะนี้ผู้ใช้บริการจะถูกเนื้อต้องตัว เด็กดริงค์ได้ตามสมควร โดยจะต้องจ่ายค่าบริการคิดเป็นชั่วโมง หรือที่เรียกว่าคิดเป็น “ดริงค์” หรือ “ดื่ม” ซึ่งมีราคา แตกต่างกันไปในแต่ละสถานที่ตั้งแต่ ดื่มละ 150 บาท จนถึงดื่มละ 600 บาท และเด็กดริงค์สามารถเรียกดื่มได้ไม่ จำกัด ขึ้นอยู่กับข้อตกลงของผู้ใช้บริการกับผู้ให้บริการ การให้บริการลักษณะดังกล่าวนี้ได้รับความนิยมมากในกลุ่ม หญิงวัยรุ่นไทย ที่มีความต้องการทางรายได้ ทั้งเพื่อความเพียงพอต่อการดำรงชีวิต และทั้งเพื่อตอบสนองข้อเรียกร้อง ของสังคมวัตถุนิยม เนื่องจากมีค่าตอบแทนสูง และไม่จำเป็นต้องค้าประเวณี อย่างไรก็ตามการให้บริการในลักษณะ ดังกล่าวนี้นี้ยังคงมีการค้าประเวณีแอบแฝงอยู่ด้วยเช่นกัน ซึ่งโดยส่วนมากจะมีค่าบริการที่สูงมากตั้งแต่ 3,000 บาท ถึง 10,000 บาท เนื่องจากหญิงให้บริการในลักษณะดังกล่าวนี้ จะมีรูปร่างหน้าตาดี สถานะทางสังคมสูงกว่าหญิงที่ ให้บริการในสถานบริการอาบอบนวดดังที่กล่าวมาก่อนหน้านี้

ในด้านการเข้ามาของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ที่เข้ามาให้บริการในลักษณะ ดังกล่าวนี้นี้ สามารถพบเจอได้ยากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับบริการให้บริการในลักษณะอื่นๆ เนื่องจาก การให้บริการใน ลักษณะดังกล่าวนี้มีหญิงไทยจำนวนมากให้บริการเป็นหลัก จากการค้นพบของผู้วิจัยพบว่า มีเพียงหญิงจากประเทศจีน เท่านั้นที่มีการให้บริการในลักษณะดังกล่าว โดยสถานบริการที่พบนั้น เป็นสถานบริการประเภทผับบาร์ ตั้งอยู่ในย่าน พระราม 3 ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นสถานบริการเฉพาะที่รองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนที่เข้ามา ท่องเที่ยวหรือประกอบอาชีพในประเทศไทย

3 สถานบริการประเภทร้านอาหารและร้านคาราโอเกะที่มีการค้าประเวณีแอบแฝง

สถานบริการประเภทร้านอาหาร และร้านคาราโอเกะ เป็นกลุ่มสถานบริการที่มีราคาค่าบริการที่ต่ำ กว่ากลุ่มสถานบริการสองกลุ่มแรก ในด้านสถานบริการประเภทร้านอาหารในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและเขตติดต่อ

ที่มีการแอบแฝงของการค้าประเวณีหลบซ่อนอยู่นั้นพบเห็นได้น้อยกว่า สถานบริการประเวณีร้านคาราโอเกะ โดยสถานบริการประเวณีร้านอาหารชื่อดังที่ทราบโดยทั่วไปของนักเที่ยวว่ามีการแอบแฝงการค้าประเวณีอยู่ด้วยนั้น ตั้งอยู่

ในย่านพระราม 6 โดยมีการเปิดให้บริการมายาวนานกว่า 50 ปี มีลักษณะเป็นร้านอาหารจีน แบ่งออกเป็นห้องส่วนตัว โดยให้แขกสามารถเข้าไปใช้บริการได้ห้องละไม่เกิน 10 คน โดยระหว่างรับประทานอาหารสามารถเรียกหญิงมาปรนนิบัติได้และจากการสัมภาษณ์ชายผู้ทำงานเป็นคนเชียร์แขกในสถานบริการประเวณีร้านอาหารแห่งนี้ทราบว่า ลูกค้านำสามารถร้องขอให้หญิงที่มาปรนนิบัติ ถอดเสื้อผ้าได้ตามปกติ โดยค่าบริการในการถอดเฉพาะส่วนบนครั้งละ 200 บาท ถอดทั้งหมดครั้งละ 500 บาท โดยแต่ละครั้งที่ถอด หญิงผู้ให้บริการจะนำส่วนที่เปลื้องผ้ามาถูโกกับแขกผู้มาใช้บริการทุกคนจนครบ และจะใส่เสื้อผ้ากลับตามเดิม และหากจะให้หญิงดังกล่าวถอดเสื้อผ้าทั้งหมดและนั่งอยู่ด้วย จะต้องจ่ายค่าบริการชั่วโมงละ 1,000 บาท นอกจากนั้นหญิงบริการเหล่านี้มีการให้บริการในลักษณะของการค้าประเวณีอยู่ด้วยทุกคน โดยทางร้านรับทราบและสนับสนุนการให้บริการลักษณะดังกล่าวนี้ ซึ่งหากลูกค้ามีความต้องการซื้อประเวณีจะต้องชำระค่าบริการในราคา 2,500 บาท ซึ่งทางร้านจะหักค่าบริการดังกล่าวจำนวน 500 บาท และหักค่าโรงแรมที่ได้จัดเตรียมไว้ให้จำนวน 400 บาท ซึ่งหญิงบริการจะได้ค่าจ้างครั้งละ 1,600 บาทต่อการค้าประเวณีหนึ่งครั้ง สถานบริการแห่งนี้ไม่มีการบังคับเวลาทำงาน และไม่มีเงินเดือนให้กับหญิงบริการ โดยจะมีหญิงมาให้บริการประมาณวันละ 20 คน และหญิงทั้งหมดที่ร้านมีอยู่ ณ เวลาที่ทำการสัมภาษณ์มีอยู่ทั้งหมด 43 คน ทุกคนเป็นชาวเมียนมาร์ ส่วนที่น่าสนใจคือสถานบริการแห่งนี้ก็กล่าวมานี้ได้รับเกียรติบัตรจากกรุงเทพมหานครและกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข ในฐานะที่เป็นร้านอาหารสะอาดของกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. 2541 แม้ว่าเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าร้านอาหารแห่งนี้มีการให้บริการในลักษณะดังกล่าวอีกด้วย นอกจากนั้นแม้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลจะมีการเข้าทำการตรวจค้นสถานบริการแห่งนี้หลายครั้งตลอดระยะเวลา 50 ปีที่สถานบริการแห่งนี้เปิดทำการ แต่ก็ทำได้เพียงจับกุมหญิงค้าประเวณีฐานไม่มีใบอนุญาตทำงานและฐานหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเท่านั้น (หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ, 2555) แต่สถานบริการดังกล่าวยังคงเปิดให้บริการต่อไป แม้จะอยู่ในภาวะที่มีนโยบายการปราบปรามการค้าประเวณีและการค้ามนุษย์ที่เข้มงวดเพียงใดก็ตาม

ในส่วนของร้านคาราโอเกะนั้น เป็นที่รู้กันในหมู่นักเที่ยวว่าเป็นร้านลักษณะเดียวกันกับร้านอาหารที่มีเด็กสาวคอยปรนนิบัติ แต่ราคาถูกกว่ามาก โดยส่วนใหญ่แล้วสถานบริการลักษณะนี้มักจะไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงกว่าบริเวณชานเมือง แต่อย่างไรก็ตามร้านคาราโอเกะที่มีการแอบแฝงการค้าประเวณีที่ตั้งอยู่บริเวณใจกลางกรุงเทพมหานครก็มีอยู่เช่นเดียวกัน แต่มีลักษณะเป็นร้านคาราโอเกะที่เปิดให้บริการเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเท่านั้น นักท่องเที่ยวชาวไทยไม่สามารถเข้าไปใช้บริการได้ ร้านคาราโอเกะเหล่านี้ส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนถนนสุขุมวิท ซึ่งเป็นบริเวณที่มีชาวญี่ปุ่นพักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ส่วนร้านคาราโอเกะย่านชานเมืองในเขตพื้นที่รอบนอกของกรุงเทพมหานครที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เหื่อนั้น เป็นร้านอาหารที่หมู่

นักท่องเที่ยวรู้จักกันในนาม “คาราโอเกะร้านลาบ” อันเนื่องมาจากส่วนใหญ่แล้วร้านเหล่านี้จะมีหญิงชาวลาบเป็นผู้ให้บริการ และมีลักษณะอาหารที่จำหน่ายเป็นอาหารอีสานหรืออาหารลาวนั่นเอง ย่านแรกที่ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงนับเป็นย่านที่มีชาวลาวหลบหนีเข้าเมืองมาประกอบอาชีพเป็น “เด็กดริ้งค์ร้านลาบ” จำนวนมากที่สุดคือบริเวณทางหลวงหมายเลข 304 จังหวัดฉะเชิงเทรา บริเวณดังกล่าวเปิดให้บริการเป็นโซนคาราโอเกะร้านลาบจำนวนมาก รายเรียงติดต่อกัน ลักษณะของการค้ามีลักษณะคล้ายกับสถานบริการประเภทโรงน้ำชา ที่มีอาหารเครื่องดื่มจำหน่าย และมีหญิงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้าดังที่กล่าวมาข้างต้น แต่ร้านเช่นนี้จะมีขนาดเล็กกว่ามาก และทุกร้านล้วนแต่ไม่มีใบอนุญาต ในการมีตู้คาราโอเกะแบบหยอดเหรียญร้านละ 2 – 5 ตู้ตามแต่ขนาดของร้าน ลูกค้าสามารถเรียกหญิงบำเรอมาปรนนิบัติได้โดยคิดราคาเป็นดริ้งค์เช่นเดียวกัน แต่มีราคาต่ำกว่าค่าดริ้งค์ในผับบาร์อยู่มาก โดยมีช่วงราคาตั้งแต่ 60 – 120 บาทต่อหนึ่งดื่มเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีการแอบแฝงการค้าประเวณีร่วมอยู่ด้วย โดยเดิมที่ร้านลักษณะนี้จะมีการให้บริการห้องพักอยู่บริเวณหลังร้าน หากต้องการซื้อประเวณีจะมีราคาค่าใช้จ่ายราว 700-1000 บาทเท่านั้น ราคาดังกล่าวนี้จะถูกหักเข้าร้านจำนวน 300 บาท และคิดเป็นค่าห้อง 100 บาท โดยหญิงลาวเหล่านั้นจะได้ค่าตัวต่อครั้งเพียงแค่ 300 ถึง 600 บาท เท่านั้น อย่างไรก็ตามภายหลังจากที่มีคำสั่งกวาดล้างการค้าประเวณีและการค้ามนุษย์ดังที่กล่าวมาข้างต้น ร้านคาราโอเกะในย่านนี้ก็ทยอยปิดตัวลงจนหมด แต่ลักษณะการค้าประเวณิดังกล่าวนั้นยังคงอยู่แต่เปลี่ยนรูปแบบไปเป็นลักษณะบริการ “สาวไซด์ไลน์” ดังจะกล่าวต่อไป

อีกย่านหนึ่งที่ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่คือบริเวณอำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี หรือที่รู้จักในนามซอยโรงแรมแมนฮัตตัน ร้านคาราโอเกะย่านนี้มีจำนวนมากเช่นเดียวกัน และมีลักษณะไม่แตกต่างจากบริเวณฉะเชิงเทรา หากแต่จะมีราคาสูงกว่าในราคาราคาซื้อประเวณีโดยมีราคาอยู่ที่ 1,200 บาท ถึง 2,000 บาท หญิงบริการในย่านนี้มีความหลากหลายทางเชื้อชาติมากกว่าในย่านฉะเชิงเทรา โดยมีทั้งสาวไทย ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา อีกบริเวณหนึ่งในจังหวัดปทุมธานีคือบริเวณย่านซอยแฟลทปลาทอง ย่านนี้เป็นย่านคาราโอเกะคล้ายกับในซอยโรงแรมแมนฮัตตันลักษณะและราคาไม่แตกต่างกัน แต่ที่น่าสนใจคือในซอยดังกล่าวนี้บริเวณกลางซอยมีป้อมตำรวจ ตั้งอยู่กลางซอยมีตำรวจประจำป้อมตั้งอยู่ตลอดเวลา แต่ร้านคาราโอเกะลักษณะดังกล่าวนี้กลับเปิดให้บริการได้อย่างเปิดเผย ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่าการจ่ายเงินคอร์รัปชันให้แก่ตำรวจ ทั้งตำรวจพื้นที่และตำรวจหน่วยต่างๆ หน่วยละ 2,000 บาท รวมค่าใช้จ่ายส่วนนี้ตกเดือนละประมาณ 8,000 ถึง 10,000 บาทต่อหนึ่งร้าน ดังจะกล่าวในรายละเอียดอีกครั้งในรายละเอียดการสัมภาษณ์ย่อย

4.2.4 สถานบริการประเภทอื่นๆ ที่มีการค้าประเวณีแอบแฝง

สาเหตุที่ผู้วิจัยได้จัดให้สถานบริการในลักษณะอื่นที่แตกต่างจากสถานบริการใน 3 ประเภทข้างต้นเป็นสถานบริการประเภทอื่นๆ เนื่องจากว่า มีสถานบริการอีกหลายลักษณะมากที่มีการแอบแฝงการค้าประเวณีร่วม

อยู่ด้วย แต่สถานบริการอื่นๆ เหล่านี้นั้นจะไม่มีใบอนุญาตเป็นสถานบริการตาม พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แต่เปิดให้บริการโดยอาศัยการขออนุญาตตาม พรบ.อื่น เช่น ร้านบิลเลียดหรือสไนเกอร์ ซึ่งเป็นประเภทหนึ่งของการพนัน ตามบัญชี ข. ลำดับที่ 23 ตาม พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งโดยหลักกฎหมายดังกล่าว(มาตรา 4 วรรค 2) การเปิดให้เล่นจะจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นการนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัด เช่นเจ้าของโต๊ะไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน แต่ในปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 15477/2504 ลงวันที่ 25 กันยายน 2504 ห้ามออกใบอนุญาตในกิจการดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2505 เป็นต้นไป ดังนั้นร้านบิลเลียดหรือสไนเกอร์ ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยไม่มีใบอนุญาตทั้งสิ้น ในลักษณะของโต๊ะสไนเกอร์นั้น จะมีหญิงคอยปรนนิบัติ อยู่ในบริเวณการเล่นดังกล่าว รวมถึงมีการแอบแฝงการค้าประเวณีรวมอยู่ด้วย ซึ่ง การแอบแฝงดังกล่าวนี้เป็นที่ทราบกันว่าจะหลบซ่อนอยู่บริเวณชั้นบน มีห้องพัก สำหรับการค้าประเวณี รวมถึงมีการให้บริการโดยหญิงจากกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงรวมอยู่ด้วย ซึ่งโต๊ะสไนเกอร์ที่ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่สัมภาษณ์เหื่อนั้น ตั้งอยู่ในย่านมินบุรี มีหญิงจากประเทศเวียดนาม และลาว ให้บริการอยู่ดังกล่าวในรายละเอียดของการสัมภาษณ์ต่อไป

อีกลักษณะหนึ่งคือร้านนวดแผนโบราณ หรือที่มีการเปลี่ยนแปลงการนำเสนอเป็นร้าน “นวดโดยพริตตี้สาวสวย” หรือที่รู้จักในกลุ่มผู้ใช้บริการว่าร้าน “นวดกระป๋อง” สถานบริการประเภทนี้จะมีการขออนุญาตเปิดให้บริการเป็น “กิจการสปาเพื่อสุขภาพ” คือ การประกอบกิจการที่ให้การดูแลและเสริมสร้างสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข) และตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ (กฎหมายว่าด้วยสถานบริการ) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสถานบริการ(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยกิจการลักษณะนี้จะมีการให้บริการนวดเฉพาะจุด แอบแฝงอยู่ รวมถึงมีการค้าประเวณีแอบแฝงอยู่ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ค่าใช้บริการในสถานบริการลักษณะนี้จะต่ำกว่าการให้บริการในอาบอบนวด เนื่องจากเป็นค่าใช้จ่ายที่ถูกค่าตกลงกับทางร้านค้าว่าจะไม่มีการร่วมประเวณีเกิดขึ้น หากแต่ถ้าจะมีการร่วมประเวณีเกิดขึ้นลูกค้าจะต้องตกลงกับผู้ให้บริการหรือผู้นวดเองเป็นการส่วนตัวจริงๆ ลักษณะของการให้บริการลักษณะนี้แพร่หลายอย่างยิ่งในปัจจุบัน มีกิจการสปาในลักษณะนี้เกิดขึ้นทั่วบริเวณกรุงเทพมหานครอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามกิจการลักษณะดังกล่าวนี้จะมีการแอบแฝงของการให้บริการโดยหญิงจากกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงอยู่น้อยกว่าในสถานบริการประเภทอาบอบนวด เนื่องจากมีหญิงไทยจำนวนมากพอที่ยินดีที่จะให้บริการในลักษณะดังกล่าวนี้ เนื่องจากเห็นว่าสามารถทำรายได้ได้จำนวนมาก โดยไม่ต้องแลกด้วยการค้าประเวณี

4.2.5 บริการสาวไซด์ไลน์

บริการสาวไซด์ไลน์เป็นลักษณะการให้บริการที่มีการติดต่อตรงระหว่างผู้จัดหา หรือนายหน้า กับตัวผู้ใช้บริการ ไม่มีสถานที่ให้บริการเป็นลักษณะเฉพาะจึงไม่มีความจำเป็นต้องขออนุญาตใดๆ จากรัฐ การให้บริการ

ลักษณะนี้คงอยู่ในประเทศไทยมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและหัวเมืองใหญ่ทั่วประเทศที่มีลูกค้าที่มีกำลังซื้อสูง เนื่องจากการให้บริการในลักษณะนี้จะมีราคาค่อนข้างสูง จากการสัมภาษณ์นายหน้าผู้ให้บริการสาวไซด์ไลน์ในการจัดการจัดหาหญิงจากกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงที่ให้บริการเป็น “สาวไซด์ไลน์” พบว่า การให้บริการลักษณะนี้มีพลวัตรที่เปลี่ยนแปลงมาจากการเปิดสถานบริการประเภทคาราโอเกะที่ถูกแรงปราบปราม ทำให้ไม่สามารถเปิดกิจการดังกล่าวในลักษณะเดิมได้ แต่เนื่องจากมีฐานลูกค้าที่มากมาย และมีหญิงผู้ประสงค์ที่จะค้าประเวณีจำนวนมากที่ไม่มีงานทำ ทำให้เมื่อถูกปิดกิจการประเภทคาราโอเกะไปแล้ว เจ้าของร้านเหล่านั้นจึงผันตัวมาเป็น “นายหน้าสาวไซด์ไลน์” แทน โดยติดต่อตรงจากกลุ่มลูกค้าเดิมที่เคยมาใช้บริการในร้านคาราโอเกะ รวมถึงมีลูกค้าเพิ่มขึ้นแบบปากต่อปาก ประกอบกับการพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสารปัจจุบัน โดยเฉพาะการเข้ามามีบทบาทของแอปพลิเคชัน “ไลน์” ทำให้การค้าประเวณีในลักษณะนี้สะดวกสบายขึ้น สามารถติดต่อกับลูกค้าได้ในจำนวนที่มากขึ้น และยังสามารถส่งภาพถ่าย ตัวอย่างของหญิงค้าประเวณีได้อย่างรวดเร็วขึ้นอีกด้วย ทำให้การให้บริการประเภทนี้ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องทั้งจากกลุ่มลูกค้าเอง และจากกลุ่มหญิงผู้มีความประสงค์ที่จะค้าประเวณีทั้งหญิงไทยและหญิงจากกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง โดยหญิงจากกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นั้นเป็นตัวอย่างหญิงจากประเทศลาวที่ผันตัวมาให้บริการในลักษณะนี้ ดังจะกล่าวในรายละเอียดในส่วนต่อไป

4.3 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในเขตกรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อ

ผู้วิจัยจะทำการนำเสนอผลการสัมภาษณ์หญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าประเวณีในเขตกรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อ โดยแบ่งออกเป็นรายประเทศตามลำดับดังต่อไปนี้

- 4.3.1 หญิงสัญชาติจีน
- 4.3.2 หญิงสัญชาติเวียดนาม
- 4.3.3 หญิงสัญชาติเมียนมาร์
- 4.3.4 หญิงสัญชาติลาว
- 4.3.5 หญิงสัญชาติกัมพูชา

4.3.1 หญิงสัญชาติจีน

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์หญิงผู้ค้าประเวณีสถานบริการประเภทอาบอบนวดจำนวน 2 คน และหญิงผู้ให้บริการในสถานบริการประเภทผับบาร์โดยมีการค้าประเวณีแอบแฝงจำนวน 1 คน ดังมีรายละเอียดคือ

หญิงจากประเทศจีนคนที่ 1 ที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ พบว่าเป็นหญิงชาวจีนที่เดินทางมาจากยูนนานมาทำงานในสถานบริการอาบอบนวดย่านพระราม 9 เป็นเวลา 5 เดือนแล้ว โดยสาเหตุที่ผลักดันให้เขาเดินทางมาทำงานในลักษณะนี้เนื่องจากสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ประกอบกับมีพี่สาวที่เดินทางมาทำงานลักษณะนี้ในประเทศไทยกว่า 8 ปี แล้ว จึงได้เดินทางตามพี่สาวมา หญิงจากประเทศจีนคนที่ 1 กล่าวถึงสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวและสาเหตุที่เข้ามาค้าประเวณีในประเทศไทยว่า

“ที่บ้าน (ยูนนาน) ทำสวนยาง มีต้นยางอยู่ประมาณ 100 ต้น มีพ่อกับแม่ช่วยกันทำงาน กรีดยาง ครั้งหนึ่ง จะได้เงินประมาณ 1,000 บาทไทย ซึ่งน้อยมาก ไม่พอใช้ หนูก็ช่วยที่บ้านทำงานแต่มันเหนื่อย ร้อน เวลานอนก็ไม่เป็นปกติ พอดีที่สาวมาทำงานได้ 8 ปีแล้ว ที่ไทย ก็เลยตามพี่สาวมา” หญิงจากประเทศจีนคนที่ 1

หญิงจากประเทศจีนคนที่ 1 จบการศึกษาระดับชั้น ม. 6 และไม่ได้ศึกษาต่อ จากนั้นช่วยงานที่บ้านตามปกติ เมื่อทราบจากพี่สาวว่ามาทำงานลักษณะนี้ที่กรุงเทพมหานครมีรายได้ดี และสามารถส่งกลับไปช่วยเหลือที่บ้านได้ จึงอาสาที่จะมาทำงานด้วย โดยมารดาทราบถึงการมาทำงานลักษณะนี้ของตนและพี่สาวเป็นอย่างดี แต่บิดาไม่ทราบ ทราบแต่เพียงว่ามาทำงานในประเทศไทยเท่านั้น หญิงจากประเทศจีนคนที่ 1 กล่าวว่า การเปิดให้บริการลักษณะนี้ทำได้ยากมากในยูนนาน เนื่องจากมีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดมากจึงทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพลักษณะนี้ได้ในประเทศจีน นอกจากนี้สาเหตุที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานครนอกจากจะเป็นเพราะการที่มีพี่สาวทำงานอยู่แล้วคือ การกลัวการติดโรคโดยหญิงจากประเทศจีนคนที่ 1 กล่าวถึงสาเหตุที่มีค่าประเมินในกรุงเทพ โดยไม่เลือกที่จะทำที่บ้านหรือที่อื่นว่า

“ทำที่บ้านทำไม่ได้อยู่แล้ว ไม่มีที่ให้ทำ แล้วก็ไม่มีใครให้ใครรู้ด้วย แต่หนูเคยจะทำที่แม่สายนะ แต่มีเพื่อนคนหนึ่งไปทำแล้วติดโรค เป็นเอดส์ ก็เลยกลัว เลยมากรุงเทพดีกว่า พี่สาวบอกปลอดภัยกว่า”

หญิงจากประเทศจีนคนที่ 1 กล่าวว่ามาทำงานที่มีค่าตัวครั้งละ 2,800 บาท โดยทางร้านจะแบ่งให้เป็นจำนวนเงิน 1,400 บาท เท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามด้วยระยะเวลาเพียง 5 เดือนสามารถส่งเงินให้ทางบ้านได้กว่า 1 แสนบาทไทยแล้ว ส่วนการเดินทางมายังกรุงเทพมหานครที่กล่าวถึงเส้นทางของสาวจีนที่ให้บริการประเภทนี้พบว่าอาศัยการเดินทางเข้ามาทางภาคเหนือของไทยโดยเฉพาะในจังหวัดเชียงราย จากนั้นจึงเดินทางด้วยรถตู้มายังกรุงเทพมหานคร

หญิงจากประเทศจีนคนที่ 2 พบว่าเดินทางมาประเทศไทยเป็นเวลากว่า 2 ปีแล้ว โดยเดินทางมาจาก 12 ปันนา ด้วยเครื่องบินไปยังคุนหมิง แล้วจึงต่อเครื่องบินที่กรุงเทพมหานคร หญิงคนที่ 2 พูดภาษาไทยได้ชัดเจนกว่าหญิงคนแรก โดยสาเหตุที่เดินทางเข้ามานั้นเพราะเพื่อนที่ทำงานอยู่ก่อนที่นี้บอกเล่าว่าสามารถหารายได้ได้มากกว่า 1 แสนบาทไทยต่อเดือน หญิงจากประเทศจีนคนที่ 2 นั้นมีฐานะทางบ้านค่อนข้างร่ำรวย โดยครอบครัวเปิดร้านขายทองอยู่ที่ประเทศจีน เดิมก่อนที่จะเดินทางมายังประเทศไทย ตนช่วยทางบ้านได้ค่าจ้างเป็นเงินเดือนเดือนละประมาณ 25,000 บาท ไทย แต่ตนรู้สึกว่ามันเพียงพอประกอบกับเชื่อว่าเดินทางมายังประเทศไทยแล้วจะสามารถหาเงินจำนวนมากขึ้นได้อีก

“ตอนปีแรกที่มาหนูได้เดือนเป็นแสนจริงๆ นะ แต่ปีที่สอง จนถึงตอนนี้เหลือประมาณ 4-5 หมื่นต่อเดือน ตอนนี้นี้หนูว่าจะกลับแล้ว”

สิ่งที่ทำให้หญิงเหล่านี้ยังคงประกอบอาชีพลักษณะนี้อยู่คือปัจจัยทางการเงินเป็นองค์ประกอบหลัก หญิงจากประเทศจีนกล่าวเสริมว่าในปัจจุบันสถานการณ์ประเทศไทยค่อนข้างเข้มงวด ทำให้หาเงินได้ยากขึ้น และสิ่งที่น่าสนใจคือหญิงจากประเทศจีนเชื่อตรงกันว่าการกระทำลักษณะนี้ในประเทศไทยนั้นเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย รวมถึง

ลูกค้าก็เป็นทหาร ตำรวจในประเทศไทยจำนวนมาก จึงไม่เข้าใจว่าแท้จริงแล้วการให้บริการลักษณะนี้ถูกหรือผิดกฎหมายกันแน่

หญิงชาวจีนคนที่ 3 เป็นหญิงที่ให้บริการผับบาร์ย่านพระราม 3 ที่มีความชัดเจนในการให้บริการ เฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนดังที่กล่าวมาข้างต้น ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ ดังนั้นการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยจึงต้องอาศัยการสัมภาษณ์ผ่านล่ามที่สื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาจีน หญิงชาวจีนคนที่ 3 มีรูปร่างและหน้าตาดีกว่าหญิงชาวจีนที่ให้บริการในสถานบริการในอาบอบนวดมาก กล่าวคือสถานบริการประเภทนี้จะคัดเฉพาะหญิงที่มีรูปร่างและหน้าตาดีเท่านั้นมาคอยให้บริการลูกค้า โดยมีการให้บริการในลักษณะของ “เด็กครึ่งคืบ” ดังที่กล่าวในรายละเอียดข้างต้น หญิงชาวจีนคนที่ 3 เข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานครได้เพียง 1 เดือนเท่านั้น ผ่านการติดต่อจากนายหน้าชาวจีน รายได้ที่หญิงชาวจีนที่ 3 ได้รับนั้น จะหักจากค่าตัว ที่มีราคา 500 บาท ต่อหนึ่งคืบ โดยหญิงบริการจะได้ 300 บาท ต่อ 1 คืบ และในแต่ละคืบเขาทำรายได้ได้มากกว่า 10,000 บาทไทยในทุกคืน นอกจากนี้ยังมีการแอบแฝงการค้าประเวณีร่วมอยู่ด้วย โดยหญิงชาวจีนคนที่ 3 กล่าวว่าจะเป็นการตกลงกันระหว่างตนกับลูกค้าที่นั่งอยู่ โดยหากตนตกลงใจจะต้องหักรายได้ให้กับทางร้าน 30% ต่อครั้ง ซึ่งเป็นข้อตกลงเบื้องต้นกับทางร้าน โดยค่าบริการการค้าประเวณีของหญิงคนที่ 3 นั้น สูงถึง 50,000 บาทไทย ต่อครั้งซึ่งนับว่าสูงมากหากเปรียบเทียบกับหญิงชาวจีน 2 คนแรก อันเนื่องมาจากลักษณะของการให้บริการ สถานที่ และตัวผู้ใช้บริการเองซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจและนักท่องเที่ยวชาวจีนเท่านั้น

4.3.2 หญิงสัญชาติเวียดนาม

กลุ่มผู้เกี่ยวข้องจากประเทศเวียดนาม เป็นหญิงผู้ค้าประเวณีในสถานบริการที่แอบแฝงอยู่ในร้านสนุกเกอร์จำนวน 1 คน เป็นชายชาวเวียดนามผู้ทำหน้าที่เป็นคนเชียร์แขก จำนวน 1 คน และ เป็นหญิงผู้ค้าประเวณีในอาบอบนวดจำนวน 1 คน ผู้เกี่ยวข้องคนแรกที่ผู้วิจัยจะขอกำลังถึง คือคนเชียร์แขกชาวเวียดนามที่ทางร้านจัดให้เป็นผู้นำพาหญิงชาวเวียดนามมายังสถานประกอบการแห่งนี้ ชายชาวเวียดนามเล่าว่า การเข้ามาของสาวชาวเวียดนามนั้นจะเข้ามาในสองลักษณะ ลักษณะแรกคือการเข้ามาเป็นเด็กเสิร์ฟตามร้านอาหารซึ่งเป็นที่ยอดนิยมในหมู่หญิงชาวเวียดนามเนื่องจากมีค่าแรงที่สูงกว่าที่เวียดนามค่อนข้างมากอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังสามารถหารายได้พิเศษจากลูกค้าที่มาทานอาหารได้อีกด้วย โดยที่แรกที่ชายชาวเวียดนามท่านนี้ได้เข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น ได้ทำงานเป็นเด็กเชียร์แขกอยู่ในร้านอาหารย่านประชาชื่น ซึ่งมีสาวเวียดนามทั้งร้านเป็นเด็กเสิร์ฟ โดยหากลูกค้าจะต้องการพาเด็กเสิร์ฟเหล่านี้ออกไปเป็นการส่วนตัว จะต้องจ่ายเงินให้กับทางร้าน 400 บาท เป็นค่าซื้อเวลาค่าแรงของเด็กเท่านั้น จากนั้นจึงทำการตกลงด้านราคากับตัวเด็กเอง ซึ่งมีราคาค่าใช้บริการตั้งแต่ 1,000 ถึง 3,000 บาท ต่อมาชายชาวเวียดนามเล่าว่าได้รับการติดต่อจากเจ้าของร้านสนุกเกอร์ ให้มาเป็นผู้จัดหาหญิงมาให้บริการในร้านสนุกเกอร์ในปัจจุบัน ชายชาวเวียดนามกล่าวพลวัตรของชาวเวียดนามที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยล้วนแล้วแต่มีการชักชวนมาทำงานที่ร้านอาหารก่อนทั้งสิ้นจากนั้นจึงเริ่มที่จะเรียนรู้ถึงการทำงานในลักษณะการค้าประเวณี ชายชาวเวียดนามกล่าวถึงการยินดีเข้ามาของหญิงชาวเวียดนามในการมาทำงานในลักษณะนี้ว่า สามารถหาเงินได้มากกว่าการทำงานในเวียดนามมาก ประกอบกับสาวเวียดนามมีรูปร่างหน้าตาที่ถูกจริตนักท่องเที่ยวชาวไทย ทำให้สาวชาวเวียดนามหางานทำในประเทศไทยได้ไม่ยากนัก นอกจากนี้เขายังกล่าวถึงข้อมูลเชิงลึกของร้านสนุกเกอร์ที่เขาทำงานอยู่ด้วยว่า มีการจ่ายเงินให้ตำรวจในราคาหน่วยละ 10,000 บาท โดยแต่ละเดือนมีรายจ่ายไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท ที่จะต้องจ่ายให้แก่

ผู้บังคับใช้กฎหมาย อย่างไรก็ตามในวันที่ผู้วิจัยได้ไปทำการเข้าไปสัมภาษณ์เพิ่มเติมในครั้งที่ 2 พบว่า ในวันเดียวกันนั้น มีการเข้าทำการจับกุมโดยตำรวจพื้นที่ร่วมกับทหาร โดยทำการจับกุมหญิงต่างด้าวไปจำนวน 4 คน แต่ได้ตะสุนุกเกอร์ดังกล่าวยังคงเปิดให้บริการการค้าประเวณีโดยสาวไทยได้ตามปกติ

หญิงชาวเวียดนามคนแรกที่ถูกผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์จากร้านสนุกเกอร์นั้นพบว่ามีอายุเพียง 17 ปี เท่านั้น เข้ามาทำงานในประเทศไทยโดยเป็นเด็กเสิร์ฟในย่านมินบุรี จากนั้นจึงได้รับการชักชวนให้มาค้าประเวณีในสถานที่แห่งนี้ โดยกล่าวว่า การค้าประเวณีในประเทศเวียดนามนั้นมีอยู่เช่นเดียวกัน แต่จากที่ทราบจากเพื่อนพบว่าที่เวียดนาม การค้าประเวณีจะได้ค่าตัวต่อครั้งเพียง 500 บาทไทยเท่านั้น ซึ่งหากถูกหักโดยสถานบริการแล้วจะเหลือ

ค่าตัวต่อครั้งเพียง 300 บาทเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากทำงานในประเทศไทยซึ่งได้ค่าตัว 2,400 บาท และแบ่งกับทางร้านครึ่งหนึ่งเหลือ 1,200 บาท ต่อครั้ง จากคำบอกเล่าของหญิงชาวเวียดนามคนที่ 1 ถึงสถานการณ์การค้าประเวณีของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงนั้นกล่าวว่า

“ที่เวียดนามมี ที่ลาวก็มี แต่ที่ไทยคนเวียดนาม คนไทยชอบคนเวียดนามมากกว่า ที่นี้หางานง่าย ไม่ว่าจะเป็นงานเสิร์ฟในร้านอาหาร หรืองานขายบริการ ค่าแรงที่นี่ก็สูงกว่าในเวียดนามมาก ที่เวียดนามทำงานเป็นเด็กเสิร์ฟในร้านอาหารได้ค่าแรงเพียงวันละ 100 บาทไทยเท่านั้น แต่ในกรุงเทพ ทำงานเสิร์ฟอย่างเดียว รวมตีป ได้เงินมากกว่าวันละ 500 บาท บางวันได้เกิน 1,000 บาทด้วยซ้ำ”

ส่วนหญิงเวียดนามคนที่ 2 ที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์พบว่า มีความเห็นและทัศนคติเป็นไปในทางเดียวกันในด้านการเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยกล่าวว่าการหางานทำที่นี่ในลักษณะดังกล่าวนี้นั้นหางานได้ง่ายในประเทศไทย นอกจากนั้นยังหาง่ายในประเทศลาวด้วยเนื่องจากทั้งผู้ชายไทยและผู้ชายลาว ต่างชอบผู้หญิงเวียดนามทั้งสิ้น แต่สิ่งที่ต่างกันโดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครคือการประกอบอาชีพในกรุงเทพมหานครนั้นจะทำให้มีรายได้ที่มากพอต่อการดำรงชีวิต

นอกจากนี้หญิงชาวเวียดนามคนที่ 2 ซึ่งมีอายุ 27 ปี มีประสบการณ์การค้าประเวณีมากกว่า 10 ปี แล้ว เล่าว่า การหลบซ่อนค้าประเวณีในประเทศเวียดนามนั้น มีการหลบซ่อนค่อนข้างสูงกว่าในประเทศไทย ไม่มีการเปิดบริการบนถนนเส้นหลักอย่างที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร การเปิดสถานบริการในลักษณะนี้ในประเทศเวียดนามต้องแอบเปิด อยู่บนตัวตึก และต้องมีนายหน้าในการติดต่อ มีการตกลงราคากับนายหน้า กล่าวคือมีลักษณะการให้บริการคล้ายกับการประกอบกันระหว่างอาบอบนวดกับสาวไซด์ไลน์นั่นเอง ในด้านการเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยพบว่าการเดินทางทางรถยนต์ ผ่านทางลาวและภาคอีสานของไทย มายังเมืองใหญ่ของประเทศไทยซึ่งส่วนใหญ่แล้วสาวเวียดนามจะทำงานอยู่ในสองเมืองใหญ่คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

กล่าวได้ว่ากลุ่มหญิงจากประเทศเวียดนามนั้นสามารถพบเห็นได้ค่อนข้างกระจายตัวในสถานบริการตั้งแต่ร้านอาหาร อาบอบนวด และสถานบริการแอบแฝงทุกลักษณะและมีจำนวนค่อนข้างมากหากเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ เหตุเนื่องจากความชื่นชอบของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อหญิงผู้ค้าประเวณีเหล่านั้นนั่นเอง

4.3.3 หญิงสัญชาติเมียนมาร์

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เกี่ยวข้องจากประเทศเมียนมาร์ โดยเป็นหญิงผู้ให้บริการอยู่ในร้านอาหารที่มีการแอบแฝงการค้าประเวณีอยู่จำนวน 3 คน หนึ่งในนั้นเป็นหญิงที่ให้บริการในสถานบริการประเภทอาบอบนวดด้วย ชาวเมียนมาร์เป็นกลุ่มผู้อพยพมาประกอบอาชีพในประเทศไทยจำนวนมากที่สุด โดยมีการประกอบอาชีพที่แตกต่างหลากหลายไม่ว่าจะเป็นการเป็นผู้ใช้แรงงานในอุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมประมง ร้านอาหาร หรือแม้แต่การค้าประเวณี อย่างไรก็ตามชาวเมียนมาร์ที่เข้าสู่ธุรกิจค้าประเวณีนั้น ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นชาวไทยใหญ่ ซึ่งเดินทางมาจากรัฐฉานที่มีอาณาเขตติดต่อกับภาคเหนือของประเทศไทยมากที่สุด สาเหตุเนื่องจากรูปร่างลักษณะนั้นเป็นที่นิยมของผู้ใช้บริการประเภทนี้ไม่แตกต่างไปจากสาวเวียดนาม โดยขอกเล่าในรายละเอียดดังต่อไปนี้

หญิงจากประเทศเมียนมาร์ทั้ง 3 คนที่ยินดีให้ข้อมูลนั้นจบการศึกษาชั้น ป. 6 ทั้งหมด สามารถสื่อสารภาษาไทยได้เป็นอย่างดี โดยหญิงคนที่ 1 และ 2 ทำงานช่วยเหลือที่บ้านค้าขาย ส่วนคนที่ 3 ไม่ได้ทำงาน และทั้ง 3 คนได้รับการชักชวนให้มาทำงานในที่แห่งนี้ทั้งสิ้น สถานที่ที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เปิดให้บริการเป็นร้านอาหารที่มีการแอบแฝงการค้าประเวณีดังที่กล่าวมาในรายละเอียดข้างต้น จากการสัมภาษณ์พบว่า หญิงจากประเทศเมียนมาร์ทั้ง 3 คน ไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนแต่อย่างใด แต่จะได้รับค่าตอบแทนจากการถอดเสื้อผ้า ครั้งละ 200 บาท ในกรณีที่เปิดเฉพาะส่วนบน และ 500 บาท ในกรณีที่เปิดทั้งหมดดังที่กล่าวมาข้างต้น ส่วนค่าบริการการค้าประเวณีของหญิงที่นี่เท่าเทียมกันคือมีค่าตัว 2,500 บาท หักค่าโรงแรมและ ค่าใช้จ่ายให้กับทางร้าน 900 บาท จะได้รายได้สุทธิต่อครั้ง ครั้งละ 1,600 บาท หญิงจากประเทศเมียนมาร์คนที่ 1 กล่าวว่า

“หนูชอบให้แขกพาไปข้างนอกมากกว่าพี่ ได้เงินเยอะกว่าเยอะ ใช้เวลาน้อยกว่ามาก อย่างนั่งอยู่ที่นี่บางทีนั่งทั้งวันได้ไม่ถึงพันก็มี”

หญิงจากประเทศเมียนมาร์คนที่ 2 กล่าวเสริมโดยเห็นด้วยไปในทางเดียวกันว่ามีความต้องการให้ลูกค้าซื้อประเวณีมากกว่าการให้นั่งปรนนิบัติว่า

“หนูได้เงินที่วันละพัน ถึงสองพันบาทถ้านั่งเฉยๆ ถ้าออกไปโรงแรมด้วยก็จะได้ประมาณวันละ 5000 บาท เฉลี่ยได้เงินเดือนละ แสนบาท”

หญิงจากประเทศเมียนมาร์คนที่ 3 เห็นตรงตรงกันและเสริมว่าการค้าประเวณีที่นี่ได้เงินมากกว่าการทำงานในสถานบริการประเภทอาบอบนวด

“หนูทำอาบอบนวดด้วย แอวๆ รัชดา ที่นั่นค่าตัวแค่ 1,800 ได้ต่อรอบแค่พันเดียว แต่มันก็ต่างกันนะ ที่นั่นมีพาไปตรวจโรคฟรี แต่ทำที่นี่ต้องไปตรวจโรคเอง โรงแรมก็เสี่ยงกว่าด้วย”

นอกจากการให้บริการเป็นรายครั้งแล้วหญิงจากประเทศเมียนมาร์ยังกล่าวว่าลูกค้าสามารถพาพวกเขาออกไปทั้งวันทั้งคืนได้ด้วย โดยอาจพาไปต่างจังหวัด ไปเที่ยวด้วย ไปกินข้าว โดยมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 5,000 บาท ต่อ

วัน ในส่วนของความแตกต่างในการค้าประเวณีระหว่างประเทศไทยกับเมียนมาร์ พบว่าการค้าประเวณีที่เมียนมาร์มีสถานบริการอยู่ไม่มากนัก โดยส่วนใหญ่จะพบเห็นได้ในเมืองย่างกุ้งเท่านั้น รวมถึงการค้าประเวณีที่เมียนมาร์ยังได้เงินน้อยกว่าในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 คนกล่าวตรงกัน

4.3.4 หญิงสัญชาติลาว

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เหยื่อผู้เกี่ยวข้องจากประเทศลาวได้ค่อนข้างหลากหลาย เนื่องจากหญิงลาวมีการเดินทางเข้ามาค้าประเวณีในกรุงเทพมหานครและพื้นที่ติดต่อจำนวนมาก อาจกล่าวได้ว่ามากที่สุดหากเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศอื่นทั้งหมด กลุ่มผู้เกี่ยวข้องจากประเทศลาวที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาวิเคราะห์เป็นหญิงผู้ให้บริการอยู่ในร้านอาหารประเภทคาราโอเกะที่มีการแอบแฝงการค้าประเวณีอยู่จำนวน 1 คน อยู่ในร้านสนุกเกอร์จำนวน 1 คน และหญิงผู้ให้บริการใส่ลักษณะของสาวไซดีไลน์จำนวน 1 คน โดยหญิงจากประเทศลาวคนที่ 1 เป็นหญิงผู้ให้บริการอยู่ในร้านอาหารประเภทคาราโอเกะย่านฉะเชิงเทราดังที่กล่าวมาข้างต้น หญิงคนที่ 1 เล่าว่า การเดินทางจากประเทศลาวมาทำงานที่นั่นจะมีนายหน้าไปพาตัวมาจากประเทศลาว มีการอำนวยความสะดวกอย่างดี โดยจะพากันขึ้นรถตู้มาเป็นคันเดียว ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองมาโดยทำวีซ่าท่องเที่ยวเข้ามา จากนั้นเมื่อมาถึงที่ร้านทางร้านจะพากันไปทำวีซ่าที่ด่านโป่งน้ำร้อน จังหวัดราชบุรี เพื่อขอวีซ่าทำงานเป็นเด็กเสริฟ โดยจะสามารถทำงานได้เลย แต่ต้องอยู่ร้านเต็มตลอด และต้องไปรายงานตัวทุกๆ สามเดือน

เมื่อสอบถามถึงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หญิงจากประเทศลาวคนที่ 1 เล่าว่า

“เคยโดยจับนะ ตำรวจมาที่ก็จับไปทั้งร้าน แต่เค้าก็ปรับหนูคนละ 100 บาทแค่นั้นแล้วก็ปล่อย เคียวทางร้านก็จ่ายคืนให้หนู”

หญิงจากประเทศลาวคนที่ 2 ที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ที่ร้านสนุกเกอร์แห่งเดียวกับที่สัมภาษณ์หญิงเวียดนาม โดยในตอนแรก หญิงจากประเทศลาวคนที่ 2 กล่าวว่าตนเป็นชาวหนองคาย เนื่องจากเกรงว่า หากผู้วิจัยเป็นสายของตำรวจตนจะถูกจับกุม แต่ภายหลังเมื่อพูดคุยกับเจ้าของร้านจึงยินยอมให้สัมภาษณ์ หญิงจากประเทศลาวคนที่ 2 กล่าวถึงสาเหตุที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานครว่า สิ่งสำคัญที่มาทำงานที่นี่ไม่ใช่เรื่องเงินเป็นหลัก เพราะจริงๆ แล้วทำงานลักษณะนี้ที่ประเทศลาวก็สามารถทำได้ เพราะประเทศลาวก็มีการเปิดให้บริการลักษณะนี้เช่นเดียวกัน รวมถึงในจังหวัดทางภาคอีสานของประเทศไทยก็มีร้านที่มีการค้าประเวณีจำนวนมาก แต่สาเหตุที่มาทำที่กรุงเทพเพราะว่า ไม่ต้องการให้ญาติพี่น้องของตนทราบว่าตนประกอบอาชีพลักษณะนี้ จึงเดินทางมาทำที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งสาเหตุนี้เป็นสาเหตุหนึ่งของหญิงผู้ค้าประเวณีในต่างแดน ที่เพิ่มเติมจากปัจจัยด้านค่าครองชีพที่จะต้องทำการวิเคราะห์ในส่วนต่อไป

ส่วนหญิงจากประเทศลาวคนที่ 3 ที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นั้นพบว่าเป็นผู้ให้บริการในลักษณะของสาวไซดีไลน์โดยต้องทำการติดต่อผ่านนายหน้า หญิงจากประเทศลาวคนที่ 3 เล่าว่า เดิมทีตนเคยทำงานในร้านคาราโอเกะ แต่ภายหลังร้านคาราโอเกะในย่านฉะเชิงเทราได้ปิดตัวลง เจ้าของร้านจึงให้ตนมาทำงานในลักษณะนี้ ข้อดีของการทำงานเป็นสาวไซดีไลน์คือ ไม่ต้องมีเวลาทำงาน เมื่อมีคนเรียกจึงไปทำงาน แต่ข้อเสียก็คือรายได้ที่ไม่มีความแน่นอน รวมถึงสถานที่ที่เดินทางไปนั้น จะเปลี่ยนแปลงไปตามที่นายหน้าได้ตกลงกับลูกค้า ซึ่งทำให้ตนรู้สึกไม่

ปลอดภัยในการทำงาน อย่างไรก็ตามด้วยสภาพที่เป็นอยู่ทำให้ไม่สามารถหาเงินได้ด้วยการทำงานในลักษณะเดิม ส่งผลให้ต้องทำงานในลักษณะนี้ไปก่อนจนกว่าจะสามารถหางานแบบเดิมได้อีกครั้งหนึ่ง

4.3.5 หญิงสัญชาติกัมพูชา

กลุ่มสุดท้ายที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงในส่วนของพลวัตรของมูลเหตุ แรงจูงใจและกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในเขตกรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อก็คือกลุ่มผู้เกี่ยวข้องจากประเทศกัมพูชา ซึ่งเป็นหญิงผู้ให้บริการอยู่ในร้านอาหารประเภทคาราโอเกะที่มีการแอบแฝงการค้าประเวณีอยู่ด้วยจำนวน 3 คน หญิงจากประเทศกัมพูชานั้นพบว่าเข้ามาทำงานในลักษณะดังกล่าวนี้ในกรุงเทพมหานคร พบเห็นได้ยากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับหญิงที่มาจากกลุ่มประเทศอื่น สาเหตุส่วนหนึ่งมาจาก รูปร่างหน้าตา ลักษณะไม่ถูกจริตลูกค้าชาวไทยเท่ากับสาวลาว จีน ไทยใหญ่ เวียดนาม แต่อย่างไรก็ตามในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยยังคงพบสถานบริการที่มีหญิงจากชาวกัมพูชาอยู่จำนวนหนึ่ง โดยมีข้อสังเกตว่าหากร้านใดมีหญิงชาวกัมพูชาอยู่ ร้านนั้นมักจะไม่มีหญิงจากประเทศอื่นร่วมอยู่ด้วย โดยจะมีการชักชวนต่อกันเป็นทอดๆ ให้มาทำงาน ณ ร้านดังกล่าวนี้ ร้านคาราโอเกะที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์มีเจ้าของร้านเป็นชาวไทย จังหวัดสุรินทร์ โดยเปิดร้านในย่านนี้มากกว่า 5 ปีแล้ว เจ้าของร้านเล่าว่าแต่เดิมสามารถเปิดร้านคาราโอเกะได้สะดวกกว่านี้ แต่ภายหลังเมื่อรัฐมีความเข้มงวดมากขึ้นทำให้การนำหญิงที่มาจากประเทศกัมพูชาเข้ามายากลำบากขึ้น โดยในระยะเวลา 3 เดือน จะมีการเรียกเจ้าของร้านไปพบเจ้าหน้าที่ตำรวจพื้นที่อย่างน้อย 1 รอบ ซึ่งหลังจากเรียกพบก็จะมีการกำหนดค่าใช้จ่ายที่เปลี่ยนแปลงไป ปัจจุบันทางร้านจ่ายให้กับผู้บังคับใช้กฎหมายเดือนละไม่ต่ำกว่า 10,000 บาททุกเดือน

จากการสัมภาษณ์หญิงจากประเทศกัมพูชาคนที่ 1 เล่าว่า เดิมเคยทำงานอยู่ที่บางปู ได้เงินค่าแรงวันละ 300 บาท วันไหนไม่ได้ไปทำงานก็จะไม่ได้เงิน แต่หากอยู่ที่นี้จะได้ค่านั่งชั่วโมง ชั่วโมงละ 80 บาท ส่วนหากมีการตกลงกับลูกค้าว่าจะมีการซื้อประเวณีจะมีค่าตัวอยู่ที่ 1,500 บาท โดยทางร้านจะหัก 20% ซึ่งหาเงินได้มากกว่ามาก

หญิงจากประเทศกัมพูชาคนที่ 2 กล่าวเสริมถึงค่าแรงในการทำงานที่นี้ว่า

“หนูได้ค่านั่งชั่วโมงกันชั่วโมงละ 80 บาทก็จริง แต่บางวันหนูนั่งตั้งแต่ 5 โมงเย็นจนถึง 1 ทุ่มของวันรุ่งขึ้นก็มี เรียกว่านั่ง 24 ชั่วโมงเลย บางทีไม่ต้องขายตัวก็หาได้วันละหลายพันแล้ว”

นอกจากร้านคาราโอเกะแล้ว ผู้วิจัยได้ทราบเพิ่มเติมว่า หญิงจากประเทศกัมพูชามีการค้าประเวณีในลักษณะการเร่ร่อนค้าประเวณีด้วย ซึ่งแตกต่างไปจากหญิงจากกลุ่มประเทศอื่น โดยบริเวณที่ขายส่วนใหญ่อยู่ที่ย่านตลาดไท ซึ่งมีราคาต่อครั้งต่ำเพียง 500-800 บาท เท่านั้น กลุ่มลูกค้าคือคนทำงานในตลาดไทนั่นเอง

ในด้านของการประกอบอาชีพก่อนหน้านี้จะเดินทางมายังประเทศไทย คนที่ 1 กล่าวว่าเคยทำงานเป็นเด็กเสิร์ฟมาก่อนโดยเข้ามาทำงานกับแม่ ภายหลังแม่แต่งงานใหม่กับคนไทยจึงแยกกันอยู่ และหลบมาทำงานประเภทนี้โดยที่แม่ตนไม่ทราบ ส่วนคนที่สองและสามกล่าวว่าเดินทางตรงมาจากประเทศกัมพูชามาที่ร้านแห่งนี้เลย ผ่านการชักชวนของเพื่อนที่มาทำงานที่นี้ก่อน ส่วนสถานะความเป็นอยู่นั้นพบว่าการทำงานลักษณะนี้หารายได้ได้เพียงพอกับการดำรงชีพ โดยสามารถเช่าห้องพักราคาถูกได้ในราคา 3,000 บาท ส่วนรายได้้นอกจากค่านั่งชั่วโมงแล้วยังมีเงินเดือนเดือนละ 6,000 บาท ซึ่งบางครั้งสามารถดำรงชีพได้โดยไม่ต้องอาศัยการค้าประเวณี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Brief)

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย” ตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. พลวัตรของมูลเหตุ แรงจูงใจและกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

ในด้านนี้มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงที่เข้ามาประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศในประเทศไทยจำนวน 5 สัญชาติ คือ ลาว กัมพูชา เมียนมา เวียดนาม และจีน รวมทั้งสิ้น 48 คน โดยเจาะจงพื้นที่ที่ใช้ศึกษาในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย จำนวน 4 เขตพื้นที่ คือ ก) จังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว ข) จังหวัดชายแดนของประเทศไทย ค) จังหวัดกึ่งหัวเมืองท่องเที่ยว-กึ่งชายแดนของประเทศไทย และ ง) เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อก โดยพบข้อเท็จจริงเชิงปริมาณดังนี้

ก) จังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว คือ ขอนแก่น อุตรดิตถ์ ชลบุรี และภูเก็ต พบหญิงประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศรวมทั้งสิ้น 12 คน เมื่อจำแนกตามสัญชาติพบหญิงค้าบริการทางเพศสัญชาติลาวมากที่สุดคือ จำนวน 6 คน รองลงมาคือเวียดนาม จำนวน 4 คน และกัมพูชา จำนวน 2 คน ตามลำดับ

เมื่อจำแนกลักษณะการค้าประเวณีตามสถานที่ พบหญิงค้าบริการทางเพศในบาร์เบียร์และประเภทเดินเตร็ดเตร่ มากที่สุด คือ สถานที่ละ 5 คน ซ่อง จำนวน 3 คน และสถานบริการอาบอบนวด 1 คน ตามลำดับ

ข) จังหวัดชายแดนของประเทศไทย คือ เชียงราย ตาก และสุรินทร์ พบหญิงประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศรวมทั้งสิ้น 12 คน เมื่อจำแนกตามสัญชาติพบหญิงค้าบริการทางเพศสัญชาติเมียนมามากที่สุดคือ จำนวน 6 คน รองลงมาคือลาว จำนวน 3 คน กัมพูชา จำนวน 1 คน และเวียดนาม จำนวน 2 คน ตามลำดับ

เมื่อจำแนกลักษณะการค้าประเวณีตามสถานที่ พบหญิงค้าบริการทางเพศในร้านคาราโอเกะมากที่สุดคือ จำนวน 9 คน ร้านนวดแผนโบราณ 2 คน และ เดินเตร็ดเตร่ จำนวน 1 คน ตามลำดับ

ค) จังหวัดกึ่งหัวเมืองท่องเที่ยว-กึ่งชายแดนของประเทศไทย คือ เชียงใหม่ สงขลา พบหญิงประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศรวมทั้งสิ้น 12 คน เมื่อจำแนกตามสัญชาติพบหญิงค้าบริการทางเพศสัญชาติเมียนมามากที่สุดคือ จำนวน 4 คน รองลงมาคือ จีน จำนวน 2 คน

เมื่อจำแนกลักษณะการค้าประเวณีตามสถานที่ พบหญิงค้าบริการทางเพศในร้านคาราโอเกะมากที่สุดคือ จำนวน 5 คน และอาบ อบ นวด จำนวน 1 คน ตามลำดับ

ง) เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและพื้นที่ติดต่อ พบหญิงประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศและผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนทั้งสิ้น 18 คน จำแนกตามสัญชาติพบหญิงค้าบริการทางเพศสัญชาติจีน เมียนมา ลาว เวียดนาม ไทย และกัมพูชา สัญชาติละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน

เมื่อจำแนกลักษณะการค้าประเวณีตามสถานที่ พบหญิงค้าบริการทางเพศและผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานบริการประเภทร้านอาหารและร้านคาราโอเกะที่มีการค้าประเวณีแอบแฝงมากที่สุดคือ 7 คน รองลงมาคือสถานบริการอาบอบนวด จำนวน 5 คน สถานบริการประเภทอื่นๆ ที่มีการค้าประเวณีแอบแฝง เช่นร้านสนุกเกอร์ จำนวน 3 คน บริการสาวไซด์ไลน์ (Side Line) จำนวน 2 คน และสถานบริการประเภทผับบาร์ที่มีการค้าประเวณีแอบแฝงจำนวน 1 คน ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป ข้อเท็จจริงเชิงปริมาณสามารถแยกได้เป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสัญชาติ พบว่าหญิงชาวเมียนมาเข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทยมากที่สุด คือจำนวน 13 คน (ร้อยละ 27.08) ลาว 12 คน (ร้อยละ 25) เวียดนาม 9 คน (ร้อยละ 18.75) กัมพูชา 6 คน (ร้อยละ 12.5) จีน 5 คน (ร้อยละ 10.14) และไทย 3 คน (ร้อยละ 2.25) ตามลำดับ

2. ด้านลักษณะการค้าประเวณีตามสถานที่ พบว่าหญิงค้าบริการทางเพศและผู้ที่เกี่ยวข้องทำงานในร้านคาราโอเกะมากที่สุดคือจำนวน 16 คน (ร้อยละ 33.33) สถานบริการอาบอบนวด บาร์เบียร์ และประเภทเตร็ดเตร่ สถานที่ละ 6 คน (ร้อยละ 12.5) ซ่อง สถานบริการแอบแฝงการค้าประเวณี อาทิ ร้านบิลเลียดหรือสนุกเกอร์ สถานที่ละ 3 คน (ร้อยละ 6.25) และร้านนวดแผนโบราณและการบริการไซด์ไลน์ (Side Line) สถานที่ละ 2 คน (ร้อยละ 4.1)

1.1 สาเหตุ

1. ความยากจน เป็นสาเหตุที่พบในหญิงบริการชาวต่างด้าวมากที่สุด
2. ความต้องการแสวงหาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของครอบครัวให้ดีขึ้น
3. ทักษะคติและความเชื่อในการหาสามีชาวต่างชาติว่าสามารถส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของครอบครัวให้ดีขึ้นได้
4. ความกดดันจากทัศนคติของประเทศต้นทางของหญิงบริการที่มองว่าทุกคนที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยเมื่อกลับภูมิลำเนาต้องมีรายได้และสภาพความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิม
5. การถูกกดขี่ด้านอัตราค่าจ้างและทนกับภาระงานในความรับผิดชอบไม่ได้กับรายได้ในอาชีพอื่น คือ อาชีพคนงานก่อสร้าง แม่บ้าน และการค้าแรงงานในอุตสาหกรรมประมงและร้านอาหาร
6. การไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยในระดับปฏิบัติงานได้ในอาชีพอื่นๆ
7. การขาดโอกาสทางการศึกษา

8. การถูกเลือกปฏิบัติในฐานะแรงงานต่างด้าว
9. การไม่ประสบผลสำเร็จในฐานะภรรยาของชาวต่างชาติ
10. การบังคับใช้กฎหมายปราบปรามการค้าประเวณีของประเทศต้นทางของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงเข้มงวดมาก คือ ประเทศจีน
11. งานด้านการค้าบริการในอุตสาหกรรมต่างๆ ในประเทศไทยง่ายกว่าประเทศต้นทาง
12. การเข้ามาค้าประเวณีในเมืองไทยลดความเสี่ยงต่อการถูกเพื่อนบ้านหรือคนรู้จักจากภูมิลำเนาเดิมพบเห็นได้

1.2 แรงจูงใจ

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยหลักที่สำคัญ 2 ด้านที่ส่งเสริมให้หญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงเข้ามาประกอบอาชีพค้าประเวณีในประเทศไทย ดังนี้

- 1) รายได้จากการค้าบริการทางเพศในอุตสาหกรรมการค้าประเวณีในประเทศไทยให้ผลตอบแทนสูงกว่าการประกอบอาชีพอื่น คือ
 - 1.1 อัตรารายได้จากการขายพรหมจรรย์ อยู่ระหว่าง 30,000 – 200,000 บาท
 - 1.2 อัตรารายได้จากการขายบริการต่อครั้งจะจำแนกตามระยะเวลาของการให้บริการ คือ
 - 2.1 ชั่วโมง อยู่ระหว่าง 500 - 2,000 บาท
 - 2.2 ค้างคืน อยู่ระหว่าง 3,000 – 5,000 บาท
 - 2.3 ต่อเดือน อยู่ระหว่าง 25,000 – 100,000 บาท
- 2) ภูมิหลังที่เอื้อต่อการตัดสินใจเข้าสู่ขบวนการค้าประเวณี คือ
 - 2.1 ครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นภูมิหลังที่พบในหญิงบริการชาวต่างด้าวมากที่สุด
 - 2.2 ระดับการศึกษาต่ำ
 - 2.3 มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศจากประเทศต้นทางอยู่ก่อนแล้ว

1.3 ลักษณะการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในประเทศไทย กรณีสมัครใจ พบว่า

- 1) วิธีที่หญิงต่างด้าวเข้าสู่ขบวนการค้าประเวณีในประเทศไทยมากที่สุดคือการปฏิบัติตามคำชักชวนของบุคคลใกล้ชิดที่ทำงานบริการทางเพศในประเทศไทยอยู่ก่อนแล้ว
- 2) การทำงานในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการค้าประเวณี คือ เริ่มต้นจากการประกอบอาชีพเป็นบริการในร้านอาหารและเติกนั่งตมในสถานบันเทิงรูปแบบต่างๆ และผันตัวเข้าสู่ขบวนการค้าประเวณีในท้ายสุด

กรณีมีผู้จัดหา พบว่าผู้จัดหาหรือนายหน้าเข้าหาผู้ประกอบการของหญิงเป้าหมายที่บริษัท มีอายุระหว่าง 13-15 ปี โดยเสนอรายได้สูงๆ เป็นสิ่งล่อใจให้ผู้ปกครองโน้มน้าวบุตรสาวตกลงไปทำงานค้าบริการทางเพศ โดยนายหน้าจะอำนวยความสะดวกด้านพาหนะการเดินทาง การทำเอกสารการเข้าเมือง (วีซ่า) โดยมากพบข้อมูลเท็จด้านอาชีพหญิงชาวต่างด้าวระบุว่า เป็นพนักงานบริการในร้านอาหารแต่ความจริงหญิงต่างด้าวประกอบอาชีพค้าประเวณี ทั้งนี้พบว่าช่วงอายุของหญิงต่างด้าวที่ค้าประเวณีในเมืองไทยอยู่ระหว่าง 12 – 30 ปี โดยกลุ่มหญิงสัญชาติลาวถือเป็นกลุ่มที่เข้าสู่วงจรของการค้าประเวณีที่อายุน้อยที่สุด คือ 12 ปี

1.4 ลักษณะการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

เมื่อจำแนกตามการบริหารจัดการรายได้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงจรการค้าประเวณีสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การค้าประเวณีแบบอิสระ คือ ผู้ค้าประเวณีเป็นทั้งผู้ให้บริการและผู้จัดการธุรกิจค้าประเวณี ทั้งนี้พบว่าผู้ค้าบริการทางเพศมีการตกลงราคาซื้อขายบริการทางเพศกับลูกค้าโดยตรง และรายได้ทั้งหมดจากการขายบริการผู้ค้าบริการจะเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว โดยพบว่าหญิงบริการชาวเมียนมา กัมพูชา และเวียดนาม เป็นกลุ่มที่ค้าประเวณีในลักษณะนี้ และพบเห็นได้เป็นส่วนใหญ่ ในบริเวณริมถนน และห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ในจังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยวของประเทศไทย คือภูเก็ต พัทยา เชียงราย และกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนมาก

2. การค้าประเวณีแบบมีสังกัด เป็นลักษณะที่พบมากในประเทศไทย โดยจะมีหญิงบริการดำเนินการค้าบริการทางเพศผ่านตัวแทนที่มีสถานะเป็นทั้งเจ้าของสถานบริการและผู้จัดหา ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับรายได้จากการค้าบริการทางเพศของหญิงบริการ อีกทั้งมีการโฆษณาเพื่อโน้มน้าวลูกค้าให้ซื้อบริการโดย “เด็กเชียร์แขก” ส่วนการให้บริการ การเสนอขาย รวมถึงการตกลงราคากับลูกค้าจะกระทำในเคหสถานซึ่งสามารถจำแนกเป็น 2 รูปแบบ คือ

- 1) สถานค้าประเวณีแบบเปิดเผย คือ สถานบริการอาบอบนวด และช่อง
- 2) สถานค้าประเวณีที่แอบแฝง คือ ร้านคาราโอเกะ ร้านบิลเลียดหรือสนุกเกอร์ ร้านนวดแผนโบราณ ผับ บาร์ และการบริการไซด์ไลน์ (Side Line) โดยการขายบริการในร้านคาราโอเกะเป็นรูปแบบที่พบเห็นมากในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและเขตพื้นที่ติดต่อ

2. ปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

ในด้านนี้มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 หน่วยงาน หน่วยงานละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน พบข้อเท็จจริงดังนี้

2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหการค้าประเวณี จำแนกตามขอบเขตหน้าที่ได้ 2 ด้าน คือ

1. ด้านการป้องกันและปราบปราม พบว่าประเทศไทยใช้มาตรการปราบปรามการค้าประเวณีมากกว่ามาตรการป้องกัน โดยมีการบังคับใช้กฎหมายหรือลงโทษผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเป็นหลัก และหน่วยงานราชการเป็นผู้ใช้อำนาจด้านนี้แต่เพียงผู้เดียว หน่วยงานดังกล่าวประกอบไปด้วย ก) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กองบัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง สถานีตำรวจภูธรประจำจังหวัดต่างๆ ข) กระทรวงยุติธรรม คือ ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ค) สำนักงานอัยการสูงสุด คือศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ

2. ด้านคุ้มครองและช่วยเหลือ พบว่าหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านนี้ส่วนใหญ่จะมีหน้าที่ในการสนับสนุนงานเชิงสังคมแก่หน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือมีการให้คุ้มครองและช่วยเหลือกลุ่มหญิงบริการและกลุ่มเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบถูกแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี โดยให้การดูแลและพัฒนาสวัสดิภาพแรงงาน ฝึกอบรมอาชีพ ปรับทัศนคติแก่กลุ่มผู้หญิงดังกล่าว และพบว่าหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านดังกล่าวประกอบด้วยหน่วยงานราชการและภาคประชาสังคม คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการต่างประเทศ กองทัพบก สภากาชาดไทย และองค์การภาคประชาสังคม คือ FACE AAPTIP JICA UN-ACT AAT มูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็ก และมูลนิธิผู้หญิง

2.2 แนวทางการดำเนินการด้านป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านการป้องกัน

1. มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการทำงานตามคำสั่งของ คสช. ที่ 100/2557 เรื่องการติดตามตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ โดยการเน้นย้ำเจ้าของสถานประกอบการกลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งร้านอาหาร และร้านค้าโอเคว่าห้ามรับหญิงชาวต่างด้าวเข้ามาทำงาน

2. มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนงานด้านสังคมเพื่อให้ข้อมูลความรู้และฝึกอบรมแก่หญิงบริการและกลุ่มเสี่ยง โดยมุ่งเน้นการปรับทัศนคติหญิงบริการให้ประกอบอาชีพอื่นแทนการกลับเข้ามาประเทศไทยและประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศซ้ำ

ด้านการปราบปราม

1. ให้มีการจับกุม ทำลายแหล่งค้าประเวณี และลงโทษผู้ประกอบการสถานค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 แต่ให้มีการยกเว้นการดำเนินการทางกฎหมายในความผิดตามพระราชบัญญัติการเข้าเมืองผิดกฎหมาย พระราชบัญญัติปลอมแปลงเอกสาร แก่เด็กและหญิงชาวต่างด้าวที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ในรูปแบบบังคับค้าประเวณี และให้มีการคุ้มครองช่วยเหลือเด็กและหญิงกลุ่มดังกล่าวโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

2. ให้มีการคัดแยกเหยื่อการค้ามนุษย์โดยทีมสหวิชาชีพก่อนดำเนินคดีกับหญิงที่กระทำความผิดฐานค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และให้ดำเนินการส่งกลับหญิงชาวต่างด้าวที่เข้ามาค้าประเวณีในเมืองไทยแต่ไม่ใช่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์กลับประเทศภูมิลำเนาเดิม

2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงที่เข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. การทุจริตของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานปัญหาที่พบมากที่สุด โดยพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายระดับสูงและนักการเมืองบางคนมีการเรียกรับส่วยจากสถานประกอบการค้าประเวณี

2. การปลอมแปลงเอกสารจากประเทศต้นทางทำให้ไม่สามารถพิสูจน์ทราบอายุที่แท้จริงของหญิงบริการส่งผลให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าให้ความช่วยเหลือหรือลงโทษตามหลักกฎหมายได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 11 กำหนดให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีไม่ต้องรับโทษแต่ให้ถือเป็นเหยื่อที่ควรเข้าให้การช่วยเหลือ ขณะที่ มาตรา 5 และ 7 กำหนดให้บุคคลอายุ 18 ปีขึ้นไปที่ดำเนินการค้าประเวณีมีความผิดตามกฎหมายและต้องปราบปราม ทั้งนี้พบว่าหญิงจากประเทศลาวเป็นกลุ่มที่มีการปลอมแปลงเอกสารเข้ามาทำงานค้าบริการในประเทศไทยอย่างพบเห็นได้มาก

3. กลุ่มผู้มีอิทธิพล พบว่านักการเมืองในท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายระดับสูงเป็นผู้กระทำความผิดเสียเอง โดยมากพบว่าบุคคลกลุ่มนี้เป็นเจ้าของสถานค้าประเวณี มีการใช้ยศตำแหน่งออกคำสั่งกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลในพื้นที่ให้หลีกเลี่ยงและละเลยการตรวจตราหรือเอาผิดสถานประกอบการค้าประเวณีที่มีผู้มีอิทธิพลมีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งผลให้การดำเนินงานด้านปราบปรามและกวาดล้างสถานบริการค้าประเวณีในเมืองไทยยังคงไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การประสานงานกับประเทศต้นทาง พบว่าการเชื่อมโยงข้อมูลหรือขอประวัติผู้ต้องสงสัยจากหน่วยงานของประเทศต้นทางมีความล่าช้าและไม่ได้รับความร่วมมือในบางครั้ง ส่งผลต่อรูปคดีและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ทางการของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นสืบสวนสอบสวนที่ไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดหรือช่วยเหลือผู้เสียหายได้เนื่องจากการปลอมแปลงเอกสารส่งผลให้ไม่สามารถทราบอายุที่แท้จริงของผู้กระทำความผิดฐานค้าประเวณีหรือผู้เสียหายจากการถูกบังคับค้าประเวณี

5. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสายงานที่รับผิดชอบ โดยพบว่าการวิเคราะห์หรือตีความเพื่อระบุสถานะความผิดฐานค้าประเวณีหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์รูปแบบถูกบังคับค้าประเวณีของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีมาตรฐานและแตกต่างกันตามแต่ดุลยพินิจของผู้ปฏิบัติงานในแต่ละท้องที่และสาขาอาชีพ

6. งบประมาณ พบว่าค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีเกิดขึ้นตั้งแต่ขั้นตอนการลงพื้นที่ตรวจตราของเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องดำเนินการในทุกวันแม้ว่าจะพบหรือไม่พบผู้เสียหาย

หรือผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าพาหนะในการออกตรวจตราความเรียบร้อย

7. อัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ

8. เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ให้บริการ พบว่ากลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นและข้าราชการไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นกลุ่มที่ซื้อบริการทางเพศหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงเอง

9. ล่าม พบว่าในกระบวนการคัดแยกเหยื่อเพื่อระบุความผิดฐานค้าประเวณีหรือสถานภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ต้องมีการสัมภาษณ์หรือสอบสวนหญิงต่างด้าวส่วนมากที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาไทยได้ และล่ามผู้ชำนาญการทางด้านภาษาที่ต้องการไม่สามารถหาได้อย่างทันท่วงที ส่งผลให้กระบวนการดำเนินงานมีความล่าช้า

3. แนวทางในการแก้ไขปัญหาค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย และนโยบายต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการป้องกัน

1. ปรับปรุงระบบการคัดกรองบุคคลต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลการระบุตัวบุคคล ชื่อ อายุ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลของประเทศต้นทาง และประเทศไทย ณ จุดผ่านแดนและสนามบินต่างๆ

2. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสายงานที่รับผิดชอบให้มากขึ้น โดยเน้นการให้ความรู้ในมิติการคัดแยกเหยื่อค้ามนุษย์ในรูปแบบการบังคับค้าประเวณีและการค้าประเวณีโดยสมัครใจให้ชัดเจน

3. ควรมีการทำฐานข้อมูลของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงที่เข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทย และมีการศึกษาถึงสาเหตุและแรงจูงใจของดังกล่าวที่กลับเข้ามาค้าประเวณีในเมืองไทยซ้ำอย่างจริงจัง

3.2 ด้านการปราบปราม

1. ควรมีการกวาดล้างสถานค้าประเวณีโดยดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ที่ทุจริตในทุกหน่วยงานและทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ที่เรียกรับส่วยจากสถานค้าประเวณี และผู้มีอิทธิพลที่เป็นเจ้าของสถานค้าประเวณี

3.3 ด้านการประสานความร่วมมือ

1. ให้มีการทำข้อตกลงร่วมกัน เพื่อสนับสนุนให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจของไทยและเจ้าหน้าที่ตำรวจจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในด้านสืบสวนและฐานข้อมูลของหญิงจากประเทศต้นทางอย่างเป็นเครือข่าย และเกิดความคล่องตัวและการเชื่อมต่อข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนได้อย่างทันต่อสถานการณ์และแม่นยำ

2. ควรมีการทำงานแบบสหวิชาชีพร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการบังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสังคมระหว่างไทยและประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ในการผลักดันนโยบาย เปลี่ยนแปลงกฎหมายให้สอดคล้องกันในทุกภูมิภาคและปรับเปลี่ยนทัศนคติ รวมถึงให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์บทลงโทษและภัยต่างๆ แก่หญิงบริการและกลุ่มเสี่ยง

3.4 ด้านทัศนคติ

1. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนค่านิยมด้านการบริโภคนิยม (Consumerism) และวัตถุนิยม (Materialism) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้หญิงต้องทำหน้าที่จัดหาเงินทอง วัตถุสิ่งของสำหรับช่วยอำนวยความสะดวกให้คนในครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นทั้งที่แท้จริงไม่เป็นเช่นนั้น

2. ส่งเสริมและรณรงค์ให้เกิดการลดการซื้อขายบริการทางเพศในหมู่ผู้ที่ใช้บริการเพื่อชะลอหรือหยุดการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมทางเพศในประเทศไทย

2. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพลวัตของมูลเหตุ แรงจูงใจและกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทยและแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทยอย่างเป็นระบบและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค และเพื่อเสนอเป็นนโยบายต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องข้างต้น

ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยชิ้นนี้จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 2 กลุ่มคือ 2.1 หญิงผู้เข้ามาค้าประเวณีจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย และ 2.2 ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 หญิงผู้เข้ามาค้าประเวณีจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวนทั้งสิ้น 48 คน ในกลุ่มนี้ มีผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ในด้านที่น่าสนใจจำนวน 2 ด้าน คือ 1. ด้านพลวัตรของมูลเหตุ แรงจูงใจและกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย และ 2. ด้านลักษณะการเข้ามาค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านพลวัตรของมูลเหตุ แรงจูงใจและกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณี

ในที่นี้พบประเด็นพลวัตรของมูลเหตุ แรงจูงใจ และกระบวนการการเข้าสู่การค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ที่น่าสนใจอย่างน้อยที่สุด 3 ประการ คือ

1.1) ปัจจัยด้านความขาดแคลนทางเศรษฐกิจไม่ใช่ทั้งหมดของมูลเหตุการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพการค้าบริการของผู้หญิงกลุ่มนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเดินทางเข้ามาประกอบอาชีพประเทศไทย เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวนหนึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับค่อนข้างดี กระทั่งถึงดีในบางราย เช่นเดียวกับปัจจัยด้านการศึกษา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ยังพบว่าตัวอย่างบางรายสำเร็จการศึกษาถึงระดับปริญญาตรี การกล่าวถึงความขาดแคลนทางเศรษฐกิจและสังคมในฐานะที่เป็นมูลเหตุของปรากฏการณ์เหล่านี้ จึงไม่เพียงพอและอาจนำไปสู่ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องนัก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีคิดก่อนกระทำของ แกรี เบคเคอร์ (Becker, 1976) ที่ว่าบุคคลมีการไตร่ตรองก่อนการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำอะไรทั้งเรื่องที่ถูกและไม่ถูกกฎหมายได้ด้วยการตัดสินใจของตัวเองด้วยเหตุผลของตัวเองและเพื่อคุณค่าของตัวเอง เช่นเดียวกันกับแนวคิดอาชญาวิทยาสำนักดั้งเดิม (Classical school of Criminology) เรื่องเจตจำนงอิสระ หรือ free will ที่เชื่อว่าความต้องการเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์สูงสุดทางด้านวัตถุและจิตใจ โดยมนุษย์มีอิสระในการเลือกหรือไม่เลือกทำอะไรอันเป็นสิ่งที่ถูกหรือผิดกฎหมายเพื่อสนองความพึงพอใจของตนเองก็ได้แต่ถ้าทำแล้วก็ต้องยอมรับผลของการกระทำที่ได้ตัดสินใจเลือกด้วยตัวเอง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนให้หญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงที่เข้ามาประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศในประเทศไทยคือความต้องการที่อยากเข้ามาทำงานในเมืองไทยด้วยตัวเองและมีเหตุผลของตัวเอง โดยมีการคิดและไตร่ตรองอย่างดีแล้วก่อนจะเดินทางเข้ามาประกอบอาชีพค้าประเวณีในประเทศไทย

1.2) ตัวอย่างทั้งหมดของการวิจัยครั้งนี้ มิได้มี “กมลสันดานเป็นผู้หญิงขายบริการทางเพศ” หากแต่ต้องเผชิญกับ “ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง” บางประการ จึงจำต้องแสวงหาทางออกด้วยการผันตัวเองมาเป็นผู้หญิงขายบริการทางเพศ ด้วยหวังว่าจะสามารถหลุดพ้นจากโครงสร้างที่ถูกกดทับอยู่แต่เดิมได้ เช่น การเป็นเกษตรกรซึ่งคาดคะเนถึงความก้าวหน้าอื่นๆ ในชีวิตมิได้ เมื่อเกิดความตระหนักดังนี้ จึงพยายามหนีออกมาให้พ้นจากสภาพดังกล่าว และด้วยต้นทุนที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น เพศ (หญิง) ความสามารถทางภาษา สัญชาติ/ชนชาติ สถานภาพต่างด้าวที่ไม่ได้รับการยอมรับ ฐานะทางเศรษฐกิจ และวุฒิการศึกษา ทั้งหมดนี้เมื่อประกอบเข้ากับเหตุความจำเป็นเฉพาะ

หน้า อาทิ ความเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาระหนี้สิน เป็นเหตุให้ไม่มีทางเลือกมากนักในการประกอบอาชีพ ที่สามารถสร้างรายได้จำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว โดยมีได้เรียกร้องความรู้ความสามารถหรือองค์ประกอบอื่นใด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Strain Theory) ของโรเบิร์ตเมอร์ตันว่าโครงสร้างทางสังคมอาจจำกัดความสามารถของบุคคลเฉพาะกลุ่มในการบรรลุความต้องการของตนเอง ส่งผลให้บุคคลบางกลุ่มใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องตามหลักสังคมเพื่อบรรลุความต้องการนั้น เช่นเดียวกันกับการประกอบอาชีพค้าประเวณีของหญิงบริการชาวต่างด้าวในประเทศไทย กล่าวคือแม่หญิงบริการกลุ่มดังกล่าวจะทราบว่าการค้าประเวณีเป็นวิธีที่ผิดกฎหมายของไทยแต่ด้วยความกดดันที่ต้องการสร้างฐานะให้ร่ำรวยจึงมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเลือกประกอบอาชีพที่สังคมไม่ยอมรับและสนใจแต่การบรรลุเป้าหมายของตนเอง

1.3) นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีส่วนสนับสนุนให้ตลาดเพศพาณิชย์ในประเทศไทยขยายตัวเพื่อรองรับ อุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ของการค้าบริการทางเพศขยายตัวขึ้นตาม กล่าวคือ เมื่อปริมาณนักท่องเที่ยวซึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยขยายตัว ความต้องการซื้อบริการทางเพศสร้างความต้องการแรงงานทั้งในภาคอุตสาหกรรมทางเพศและภาคอื่นๆ มากขึ้น ส่งผลให้ผู้หญิงจากประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงจำนวนหนึ่งตัดสินใจเดินทางเข้ามาทำงานค้าแรงงานและบริการต่างๆ ด้วยความคาดหวังต่ออนาคตที่ดี แต่ผู้หญิงกลุ่มนี้กลับถูกเอารัดเอาเปรียบในการทำงานค้าแรงงาน จึงส่งผลให้ตัดสินใจผันตัวเข้าสู่ตลาดการค้าบริการทางเพศ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Strain Theory) ของโรเบิร์ตเมอร์ตันว่าบุคคลจะตอบโต้ต่อความกดดันทางสังคมหรือสภาพที่ถูกกดขี่ข่มเหงโดยการเบี่ยงเบนพฤติกรรมไปกระทำการบางอย่างเพื่อเอาตัวรอดหรือเพื่อบรรลุเป้าหมาย ซึ่งพฤติกรรมเบี่ยงเบนในที่นี้คือการประกอบอาชีพค้าประเวณี

2. ด้านลักษณะการเข้าสู่ขบวนการค้าบริการทางเพศ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลักษณะการเข้าสู่ขบวนการค้าประเวณีในประเทศไทยของหญิงจากอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ที่น่าสนใจอย่างน้อย 3 ลักษณะ ได้แก่

- 1) ตั้งใจเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยในอาชีพอื่น แต่เมื่อได้เข้ามาทำงานกลับเผชิญกับปัญหาเชิงโครงสร้างของการเป็นแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย ท้ายที่สุดจึงผันตัวเข้าสู่อาชีพค้าบริการ ซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของตัวอย่างที่พบในการวิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะตัวอย่างชาวเวียดนาม กัมพูชา พม่า (เชื้อสายกะเหรี่ยง) และจีน
- 2) เคยขายบริการทางเพศมาแล้วในประเทศต้นทาง ก่อนเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยเพื่อขายบริการทางเพศ พบในตัวอย่างชาวเมียนมา (เชื้อสายไทใหญ่) ซึ่งเริ่มเข้าสู่อาชีพขายบริการทางเพศครั้งแรกในโรงแรมย่านท่าช้างเหล็ก บริเวณชายแดนไทย-เมียนมา

- 3) ตั้งใจเข้ามาขายบริการทางเพศครั้งแรกในประเทศไทย พบในตัวอย่างชาวลาว ซึ่งได้รับการชักชวนจากคนรู้จักในชุมชนซึ่งเคยเข้ามาประกอบอาชีพนี้แล้วในประเทศไทย โดยจะเดินทางมายังร้านคาราโอเกะ ในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

นอกจากนี้ ยังพบข้อเท็จจริงที่น่าสนใจเกี่ยวกับวิธีการเข้าสู่วงการค้าประเวณีคือการที่มีตัวกลางหรือนายหน้าเดินทางไปยังประเทศต้นทางเพื่อคัดเลือกและชักชวนหญิงชาวต่างด้าวให้เข้ามาทำงานบริการทางเพศในประเทศไทย โดยหากหญิงที่ชักชวนยังไม่บรรลุนิติภาวะนายหน้าจะโน้มน้าวผู้ปกครองให้ยินยอมขายบุตรสาวเพื่อแลกกับเงินทองจำนวนไม่น้อยสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทวีชัย ระเบียบ (2555) ที่พบว่าปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการใช้สอยในครอบครัวเป็นกลไกที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเข้าสู่วงการค้าประเวณีในหญิงต่างด้าวและยังพบอีกว่าหญิงกลุ่มนี้จะเดินทางเข้ามาทำงานค้าบริการทางเพศในประเทศไทยโดยใช้หนังสือเดินทางผ่านแดนชั่วคราวผ่านเข้ามายังประเทศไทย ณ จุดผ่านแดนบริเวณจังหวัดตามแนวชายแดน อีกทั้งยังสอดคล้องกับรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์โดยมูลนิธิกระจกเงาที่ระบุว่า หญิงชาวลาวส่วนมากจะเดินทางข้ามมายังฝั่งไทยเพื่อมาค้าบริการทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่บริเวณชายแดนและกลุ่มจังหวัดที่มีความเจริญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ซึ่งกลายเป็นพื้นที่ทางผ่านและพื้นที่ปลายทางของการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าประเวณีในรูปแบบของช่องและร้านคาราโอเกะ

3. ด้านลักษณะการค้าบริการทางเพศในประเทศไทยของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

จากเดิมที่กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเป็น 2 เขตหลักๆ คือ “จังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว” และ “จังหวัดชายแดน” แต่เนื่องจากมีสมมติฐานว่าเงื่อนไขของพื้นที่ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อลักษณะการค้าบริการทางเพศของหญิงจากอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในจังหวัดนั้นๆ แตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นเมื่อลงพื้นที่จริง พบข้อมูลเพิ่มเติมคือ บางจังหวัดซึ่งเป็น “จังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว-กึ่งชายแดน” มีลักษณะของการค้าบริการทางเพศของหญิงกลุ่มนี้แตกต่างออกไปอีก กล่าวคือ มีลักษณะร่วมกันของทั้งจังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว และจังหวัดชายแดน ดังนี้

- 1) จังหวัดหัวเมืองท่องเที่ยว ลักษณะการค้าบริการที่พบ ได้แก่ บาร์เบียร์ (ส่วนใหญ่ผู้ซื้อบริการจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรป) อาบอบนวด (ส่วนใหญ่ผู้ซื้อบริการจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวจีนและชาวไทย) ช่อง (เฉพาะ จังหวัดอุดรธานี ส่วนใหญ่ผู้ซื้อบริการจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย) และเตร็ดเตร่ (ส่วนใหญ่ผู้ซื้อบริการจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรป)
- 2) จังหวัดชายแดน ลักษณะการค้าบริการที่พบ ได้แก่ ร้านคาราโอเกะ ร้านนวดแผนโบราณ และเตร็ดเตร่ (เฉพาะ บริเวณจุดผ่านแดนถาวรแม่สาย จังหวัดเชียงราย) ซึ่งแทบทั้งหมดนักผู้ซื้อบริการจะเป็นชาวไทย

- 3) จังหวัดกึ่งหัวเมืองท่องเที่ยว-กึ่งชายแดน ลักษณะการค้าบริการที่พบ ได้แก่ อาบอบนวด และร้านอาหารโอเกะ ซึ่งในกรณีของจังหวัดสงขลา ผู้ซื้อบริการแทบทั้งหมดจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน

4. มุมมองในอนาคตของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงที่ประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศในประเทศไทย

ผลจากการศึกษาวิจัยอาจแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1) ผู้หญิงที่ตั้งใจว่าเมื่อถึงจุดหนึ่งจะยุติการขายบริการทางเพศ เดินทางกลับไปใช้ชีวิตยังประเทศบ้านเกิด และสามารถกระทำได้อย่างจริง พบเฉพาะในกลุ่มตัวอย่างชาวลาว ที่กล่าวถึงหญิงบริการทางเพศรุ่นพี่ที่เข้าสู่อาชีพขายบริการทางเพศตั้งแต่อายุเพียง 13-15 ปี เมื่ออายุประมาณ 25 ปี จะเดินทางกลับบ้านเพื่อ “เอาผัว” (หาผู้ชายเพื่อแต่งงานอยู่กินกันฉันสามีภรรยา)
- 2) ผู้หญิงที่ตั้งใจว่าเมื่อถึงจุดหนึ่งจะยุติการขายบริการทางเพศ เดินทางกลับไปใช้ชีวิตยังประเทศภูมิลำเนา แต่ไม่สามารถกระทำได้อย่างจริง แทบทั้งหมดมักตั้งความหวังไว้ว่าเมื่อเก็บเงินได้จำนวนหนึ่งจะออกจากอาชีพนี้ได้ แต่แทบทั้งหมดมักพบกับข้อเท็จจริงที่ว่าตนไม่สามารถสะสมเงินได้เก็บกอบเป็นกำ ทั้งยังมีภาระที่จะต้องใช้จ่ายเงินที่สะสมไว้อยู่เสมอๆ ยิ่งเมื่ออายุของตนมากขึ้น การตัดสินใจประกอบอาชีพอื่นเพื่อหารายได้มาทดแทนอาชีพเก่าก็เป็นไปได้ยากขึ้นทุกที เนื่องจากแทบไม่มีอาชีพใดๆ เลยที่ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วุฒิมัธยมศึกษา จะสามารถสร้างรายได้ได้มากเท่ากับการขายบริการทางเพศ
- 3) ผู้หญิงที่ไม่คิดจะยุติการขายบริการทางเพศ ทั้งที่ยังคงเวียนว่ายตายเกิดไปมาระหว่างการมี/เลิก “สามีฝรั่ง” และตั้งใจจะอยู่ในอาชีพนี้อย่างถาวร กลุ่มนี้ส่วนใหญ่มักเป็นหญิงที่มีอายุค่อนข้างมาก ตัวอย่างที่พบในการวิจัยครั้งนี้ มีอายุมากถึง 54 ปี และยังคงขายบริการทางเพศอยู่บริเวณหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อเสี่ยงโชคกับการมีสามีฝรั่งในบั้นปลายชีวิต

2.2 ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ด้านปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงไทยในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงดังนี้

1.1 ด้านอัตราค่าจ้างไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ตลอดจนงบประมาณที่ใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ยกตัวอย่างเช่น การลงพื้นที่ในต่างจังหวัดหรือสถานที่ไกลๆ ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งงบประมาณที่ได้รับยังไม่เพียงพอ รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้าประเวณีไม่มีเชี่ยวชาญ ไม่มีทักษะ

ความสามารถและยังขาดประสบการณ์ในการทำงานเป็นผลพวงมาจากการโยกย้ายตามวาระของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลทำให้งานหรือการขับเคลื่อนนโยบายและยังเชื่อมโยงไปถึงปัญหาทางด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานและทีมที่ทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่จากกองบัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ที่กล่าวว่า

“...ก็เรื่องความรู้ ผมบอกเรื่องความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ คนที่จะไปประสบเหตุ ก่อนที่เราจะจับการค้ำมนุษย์ได้เนี่ย มันไม่ใช่หลักฐานแค่ว่าเป็นตัวบุคคล บางครั้งมันเกี่ยวกับเอกสารทาง พกติดกรรม เครื่องไม้เครื่องมือด้วย คนยังไม่เชี่ยวชาญพอ คนของเรายังไม่มีความรู้ แล้วอีกอย่างมันมีโทษหนัก อีกอย่างเจ้าหน้าที่ๆไปไม่มีความรู้ก็โดนฟ้อง มันก็เลยขาดกำลังใจในการทำงาน...”

1.2 ด้านการสื่อสาร ไม่มีล่ามแปลภาษา รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงในด้านของข้อมูลพื้นฐานของผู้ที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทย ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ เนื่องจากมีการปลอมแปลงเอกสารจากประเทศต้นทางมาแล้ว สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ศูนย์ต่อต้านการมนุษย์กรรมสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาการคุ้มครองเด็ก ที่กล่าวว่า

“...ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เนี่ย เป็นการปลอมแปลงเอกสารจากต้นทางมาทำให้เราไม่สามารถสืบได้ ทั้งนั้น ยกตัวอย่างนะ อายุเด็กเราไม่รู้ตรวจสอบไม่ได้ เราไปพบหนังสือเดินทางอายุ น้อยจริง ยืนยันได้หมด พอไปเช็คต้นทาง มีการไปแจ้งเท็จ คือของลาวต้องมีผู้ปกครองไปแจ้ง เรื่องอายุที่ผิดไปจากเดิม เช่น อายุ 16 ไปแจ้งเป็น 19 หนังสือเดินทางจริง แต่ปลอมเนื่องจากไปแจ้งความเท็จ ยิ่งงี้ก็ยากในการดำเนินคดี...”

1.3 การขอหมายจากศาล เพราะการจับกุมนั้นไม่สามารถเข้าจับกุมได้ทันทีเพราะไม่มีหมายจับจากศาลและจะกระทำการจับกุมได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้วเท่านั้น ซึ่งผลต่อการจับกุมด้วยไม่สามารถทำการจับกุมผู้ต้องหรือ ผู้เสียหายได้ ยกตัวอย่างเช่น อายุเด็กไม่สามารถตรวจสอบได้ เมื่อพบหนังสือเดินทางพบว่ามียุ่ต่ำกว่า 18 ปี แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ไปเช็คที่ประเทศต้นทางพบว่ามีอายุไปแจ้งอายุเท็จต่อทางการ เช่น อายุ 16 ปี แต่ไปแจ้งเป็นอายุ 19 ปี และส่งผลต่อปัญหาในเรื่องของการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อทำการสั่งฟ้องในชั้นตำรวจ ชั้นอัยการ ตลอดจนในชั้นศาลที่จะส่งผลต่อการพิจารณาตีความเพื่อลงโทษจำเลย ยกตัวอย่างเช่น การดักฟังทางโทรศัพท์ต้องขอหมายศาลก่อนซึ่งศาลสามารถสั่งได้ แต่เนื่องจากเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล แล้วสุดท้ายพยานหลักฐานเหล่านี้ศาลจะรับฟังหรือไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้พิพากษาเองและต้องมียุ่ประกอบของพยานหลักฐานอื่นร่วมด้วย

1.4 กลุ่มผู้มีอิทธิพลและผู้อำนาจเหนือกฎหมาย ยกตัวอย่างเช่น ในเขตกรุงเทพฯ ผู้มีอิทธิพลต่างๆ ได้แก่ ผู้ประกอบการ นักการเมือง กลุ่มผู้มีอิทธิพลเหล่านี้สามารถบังคับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้รับผลประโยชน์จากจากสถานประกอบการเหล่านี้

1.5 การปรับใช้กฎหมาย กฎหมายบางบท บางมาตรามีความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกันเอง ยกตัวอย่าง เช่น พระราชบัญญัติมาตรการการปราบปรามการค้าประเวณี ฉบับที่ 40 และ 39 มีบางข้อที่ยังมีข้อขัดแย้งกัน ไม่ทันสมัยกับสถานการณ์ในปัจจุบันและปัญหาที่สำคัญที่สุดคือความสนใจของเหยื่อเอง เพราะยังไม่มีระบบคัดกรองเหยื่อที่เป็นแนวปฏิบัติตามสากล แต่ประเทศไทยใช้กฎหมายเป็นตัวบังคับในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกพล สกลผดุงเขตต์ (2545) ศึกษาเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก : ศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่าถึงแม้ว่าประเทศไทยจะได้มีการแก้ไขกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็กแล้วก็ตาม แต่จะเห็นได้ว่าในประเทศไทยเองยังขาดมาตรการที่จำเป็นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอยู่ในเรื่องของการคุ้มครอง การป้องกันและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้าประเวณี รวมทั้งการลงโทษบุคคลผู้กระทำความผิดและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการค้าประเวณีและยังมีมาตรการที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศคือ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 และอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 และพิธีสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บทในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ธร สำราญ (2549) ศึกษาเรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด ผลการศึกษาพบว่า การที่สถานบริการอาบ อบ นวด เป็นแหล่งค้าประเวณีดังกล่าวเกิดจากปัจจัยทางกฎหมายหลายประการ ปัญหาที่สำคัญคือ บทบัญญัติของพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ได้เอื้อให้เกิดการค้าประเวณีขึ้นเนื่องจากกฎหมายยินยอมให้ชายและหญิงเพียงสองคนอาบ น้ำและนวดตัวอยู่ด้วยกันในห้องรโหฐานที่มีเตียงนอนอันเป็นการสร้างโอกาสให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศกันได้โดยง่าย ทั้งยังกำหนดมาตรการลงโทษแก่ผู้ประกอบการต่ำกว่าที่ควรควรแสวงหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับเจ้าของสถานบริการและผู้เป็นธุระจัดหาให้ค้าประเวณีก็เป็นเรื่องยาก เนื่องจากพยานส่วนใหญ่ก็มีส่วนในการกระทำผิดกฎหมายอยู่ด้วยอีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายก็ยังขาดประสิทธิภาพหรือความสนใจอย่างเพียงพอ ซึ่งหากมีการแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ให้มีความผิดเฉพาะเกี่ยวกับการค้าประเวณีและกำหนดบทลงโทษทางอาญาและการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต แก้ไขกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้มีโอกาสเกิดความสัมพันธ์ทางเพศภายในสถานบริการได้โดยง่าย การดึงผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีบางจำพวกให้เข้ามาเป็นพยานโดยผ่านขั้นตอนการลดหย่อนโทษการสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง จะมีส่วนสำคัญที่ช่วยลดปัญหาการค้าประเวณีในสถานบริการอาบ อบ นวด ลงได้

2. แนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค และเพื่อเสนอเป็นนโยบายต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องข้างต้น พบว่าหน่วยงานต่างๆ ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทยดังนี้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีภาคปฏิบัติหรือยึดการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 100/2557 ซึ่งเป็นผลพวงมาจากสถานการณ์ทางการเมือง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการทำงานร่วมกันมากขึ้น มีการลง MOU กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมีการกวาดค้น มีการล่อซื้อตามมาตรการที่มี การหาแหล่งข่าวที่ชัดเจน รวมถึงมีการรณรงค์ที่สถานบริการที่สุ่มเสี่ยง เช่น ร้านคาราโอเกะ รวมถึงการตั้งด่านตรวจบุคคลที่เข้ามาพื้นที่ว่าเป็นบุคคลต่างด้าวหรือไม่ รวมถึงการขอความร่วมมือจากโรงแรมต่างๆ ในการช่วยสอดส่องดูแล สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจท่านหนึ่ง กล่าวว่า

“...แนวทางการแก้ปัญหา ต้องกวาดค้น ล่อซื้อ ตามมาตรการที่มี แล้วก็หาข่าว แล้วก็รณรงค์ที่เราทำได้ เรื่องของการกวาดค้นสถานที่สุ่มเสี่ยงอย่างร้านคาราโอเกะ เราก็เพิ่มความเข้มในการเข้าตรวจ ร้านคาราโอเกะ ร้านนวด ว่ามันมีบุคคลที่สุ่มเสี่ยงแบบนี้มั้ย การตั้งด่านตรวจบุคคลที่เข้ามาพื้นที่ว่าเป็นบุคคลต่างด้าวหรือไม่ ถ้าเจอก็มาทำประวัติ ขอความร่วมมือจากโรงแรมต่างๆ ในการช่วยสอดส่องดูแล...”

การพัฒนา ปรับปรุงนโยบาย ยุทธศาสตร์ของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ามนุษย์ทั้งหมดให้เหมาะสมกับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในปัจจุบัน เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาได้ทั่วถึง สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่จากกองต่อต้านการค้ามนุษย์ ที่กล่าวว่า

“...เราเองเราก็ต้องใช้ในเชิงนโยบายขับเคลื่อนเหมือนกันเช่นว่าเราก็อาศัยเวที ทวิภาคีในการที่จะเจรจากับทางลาวให้เค้ารับรู้ถึงปัญหา ตอนนี้ก็มีการร่วมมือคือ มีการสกัดตรงด่านตรวจคนเข้าเมือง...”

นอกจากนั้นควรมีการบูรณาการ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วม ประสานการทำงานให้มากขึ้น ร่วมมือในการปฏิบัติงานมากขึ้น ย่อมจะส่งผลสำเร็จต่อการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีความร่วมมือกับประเทศในอนุภาคลุ่มน้ำโขงมากขึ้น

ส่วนค่านิยม กระแสบริโภควัตถุ ควรมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับค่านิยมในการใช้วัตถุสิ่งของ ลดกระแสการบริโภควัตถุนิยม ยกตัวอย่างเช่น เมื่อ ที่จังหวัดสุรินทร์ 3-4 ปีที่ผ่านมา พมจ. สุรินทร์ พบว่าลูกสาวกำลังจะสอบตอนนั้นก็อายุ 14 ปี อยู่มอสามหรือมอสี่ ถูกแม่พ่อแม่บังคับให้แต่งงานกับฝรั่งแลกกับบ้านหนึ่งหลัง รถหนึ่งคัน เป็นต้น และประเด็นที่สำคัญที่สุดคือ การบังคับใช้กฎหมาย หมายความว่า ในการทำคดีแต่ละคดี จะต้องเป็นแบบ Case by Case หรือ Individual Case เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการบังคับใช้กฎหมายและเลือกใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกพล สกลผดุงเขตต์ (2545) ศึกษาเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก : ศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ให้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและการเปรียบเทียบ

กฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายของต่างประเทศ นำมาปรับใช้ แก้ไข ปรับปรุงและเพิ่มเติมกฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็กต่อไป

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ธร สำราญ (2549) ศึกษาเรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด ผลการศึกษาพบว่า หากมีการแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ให้มีความผิดเฉพาะเกี่ยวกับการค้าประเวณีและกำหนดบทลงโทษทางอาญาและการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต แก้ไขกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นทางเพศภายในสถานบริการได้โดยง่าย การตั้งผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีบางจำพวกให้เข้ามาเป็นพยานโดยผ่านขั้นตอนการลดหย่อนโทษการสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง จะมีส่วนสำคัญที่ช่วยลดปัญหาการค้าประเวณีในสถานบริการอาบ อบ นวด ลงได้

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีชัย ระเบียบ (2555) ศึกษาเรื่องกระบวนการค้าประเวณีหญิงข้ามชาติ: ศึกษากรณีหญิงต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า ภาครัฐควรมีมาตรการในการตรวจตรา เข้าออกที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้คนต่างด้าวลักลอบเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย รวมถึงให้คำแนะนำเกี่ยวกับหญิงสาวต่างด้าวที่เข้ามาขายบริการทางเพศว่า ค่านิยมที่ว่าการมาขายบริการทางเพศและการลักลอบเข้าเมืองนั้นเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Brief)

จากข้อค้นพบด้านปัญหาและอุปสรรคของการศึกษาวิจัยเรื่องการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ด้านอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ หน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี และการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์รูปแบบการถูกบังคับค้าประเวณี ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ควรมีการเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้เพียงพอต่อภาระงานที่ได้รับ โดยควรมีการบริหารจัดการจำนวนผู้ปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับขนาดของพื้นที่ที่รับผิดชอบและภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนมีการจัดทำแผนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดจ้างบุคลากรเข้ามาสนับสนุนงานในด้านดังกล่าวไว้ล่วงหน้าเพื่อป้องกันการขาดแคลนบุคลากรในอนาคต

1) ด้านอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ

1.1) หน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี และการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์รูปแบบการถูกบังคับค้าประเวณี ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องควรมีการเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ กำลังพล ให้เพียงพอต่อลักษณะงานที่ได้รับ โดยทำการจัดสรรจำนวนเจ้าหน้าที่ตามเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน

1.2) การจัดสรรหรือการคัดเลือกแข่งขันผู้เข้ามาปฏิบัติงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดควรมีการจัดสรรในแต่ละปีว่า ปีนี้จะรับอัตรากำลังผู้ปฏิบัติงานได้กี่คน โดยใช้การทำนายจากสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อรองรับการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศไทย รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านด้วยเช่นกัน

2) กลุ่มผู้มีสิทธิพลในพื้นที่ที่มีการค้าประเวณี

2.1) รัฐบาล รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดตั้งหน่วยงาน องค์อิสระ คณะกรรมการการตรวจสอบกลุ่มผู้มีสิทธิพลในพื้นที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับการได้รับซึ่งผลประโยชน์จากการค้าประเวณี โดยองค์กรเหล่านี้จะต้องมีหน้าที่คอยตรวจตรา ป้องกันการใช้สิทธิพลในพื้นที่ในลักษณะที่ไม่ถูกต้องและดำเนินการส่งไปเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายและขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม

2.2) ควรมีการจัดตั้งพระราชบัญญัติ กฎหมาย ในการป้องกันและปราบปรามผู้มีสิทธิพลในพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางในการจับกุมกลุ่มผู้มีสิทธิพลเหล่านี้เข้ามาดำเนินคดีตามกฎหมายและควรมีแนวทาง/แนวปฏิบัติที่แน่ชัดในการดำเนินคดีกับกลุ่มบุคคลเหล่านี้

3) การสื่อสารในระหว่างขั้นตอนการดำเนินคดีทางกฎหมาย การสืบสวนสอบสวนผู้ต้องหาและผู้กระทำความผิด โดยพบว่าการสื่อสารใช้ภาษาที่ไม่เหมือนกัน โดยต้องจัดสรรล่ามเข้ามาช่วยในการแปล ซึ่งไม่มีล่ามประจำหน่วยงานนั้นๆ โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้

3.1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดล่ามแต่ละชนชาติไว้ในหน่วยงาน เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ

3.2) ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานกลางที่เป็นศูนย์กลางในการใช้ภาษาต่างประเทศให้ครอบคลุมทั่วโลก เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอิตาลี เป็นต้น เพื่อเป็นหน่วยงานสนับสนุนในการทำงานของเจ้าหน้าที่แต่ละกระทรวง ยกตัวอย่างเช่น เมื่อหน่วยงานใดต้องการที่จะใช้ล่ามในการแปลภาษา หน่วยงานนั้นก็สามารถขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางด้านภาษา เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในการทำงานได้ เช่น กรณีการจ้างล่ามแปลอิสระเข้ามาช่วยในการแปลคำให้การของจำเลย ผู้กระทำความผิดแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

3.3) หน่วยงานที่จำเป็นต้องใช้ภาษาที่สามในการปฏิบัติงานหรือต้องใช้ภาษาที่สามในการตอบโต้ สนทนา การทำงานร่วมกับต่างประเทศ หน่วยงานนั้นควรมีการจัดอบรมให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดเข้ารับการอบรมการใช้ภาษาที่สาม เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน

4) การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หลักฐานเกี่ยวกับการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย โดยแบ่งตามด้านได้ดังนี้

4.1) ควรมีหน่วยงานเพียงหน่วยงานเดียวที่มีสิทธิ มีอำนาจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี เพื่อป้องกันการสับสนและการขัดความรับผิดชอบกันได้ ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานมี 2 หน่วยงานใหญ่ๆ ที่ทำงานแยกออกจากกันคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงยุติธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การทำงานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์หรือการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานนั้นไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชน

4.2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือหน่วยงานภายนอก ควรมีความรู้เบื้องต้นทางนิติวิทยาศาสตร์โดยภาพรวม เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในระยะ

ยาว เพราะปัจจุบันศาลได้มีการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มากขึ้น เนื่องจากสามารถพิสูจน์ได้ตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ ฉะนั้นเจ้าหน้าที่รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรม ให้ความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

5) การเข้าสู่วงจรค่าประเมินอย่างสมครใจเนื่องจากค่านิยมหรือวัตถุนิยม

5.1) หน่วยงานที่รับผิดชอบในการสอบสวนเพื่อแสวงหาความจริง ควรมีระเบียบ/แผนการดำเนินงานในคัดแยกเหยื่อ (Screening Process) อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อทำการคัดกรอง คัดแยกว่าผู้เสียหายนั้นมาทำการค่าประเมินด้วยความสมัครใจหรือถูกนายจ้าง นายหน้าให้บังคับค่าประเมิน ซึ่งการมีระบบการคัดกรองนั้นจะส่งผลต่อการดำเนินคดี การช่วยเหลือรวมถึงการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.2) ควรมีการจัดตั้งการคุ้มครองผู้เสียหายในคดีอาญาอย่างเป็นระบบเพื่อให้ความปลอดภัยแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่อจากการค่าประเมินในช่วงขั้นตอนของการสืบสวน การพิจารณาคดีตามขั้นตอนการยุติธรรม เพื่อให้ผู้เสียหายรู้สึกว่ามีความปลอดภัยและจะส่งผลดีในการให้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดี

6) การปลอมแปลงการเอกสารจากต้นทาง โดยเฉพาะประเทศลาวเป็นส่วนใหญ่ แต่ประเทศไทยใช้เวทีระดับทวิภาคีกับประเทศลาวให้ทราบถึงปัญหาการปลอมแปลงเอกสารและมีการทำงานร่วมกันมากขึ้นในแง่ของการตรวจคัดกรองจากด่านชายแดนก่อนที่จะเข้ามาสู่ประเทศไทย โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้

6.1) สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ควรมีมาตรการ มีความเข้มงวดในการตรวจตราเอกสาร ตรวจสอบเอกสาร การเดินทางของบุคคลที่เข้าออกในประเทศเกิน 90 วัน โดยมีการประสานงานตรวจสอบกับประเทศต้นทางของบุคคลที่จะเข้ามาราชอาณาจักรไทย

6.2) การตั้งด่านตรวจของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ตามชายแดนในจังหวัดต่างๆ ควรมีการตรวจตราอย่างเข้มงวดหรือตามแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายแดนให้มีการรัศมียิ่งขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้มีการลักลอบนำพาเข้ามาสู่ราชอาณาจักรไทย

6.3) ราชอาณาจักรไทย รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นๆ ควรมีการจัดตั้งระบบฐานข้อมูลประชาชน/พลเมืองของประเทศนั้นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบเมื่อพบบุคคลต้องสงสัยและยังเป็นประโยชน์ต่อการคัดกรองบุคคลที่จะเข้ามาสู่ราชอาณาจักรไทยเบื้องต้นด้วยอีกทางหนึ่ง

7) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความเชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบ ขาดทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์/ค่าประเมิน โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้

7.1) ลดการโยกย้ายตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ เพราะการโยกย้ายของเจ้าหน้าที่นั้นส่งผลต่อความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานเพราะความเชี่ยวชาญที่เกิดขึ้นนั้นนอกจากการฝึกอบรมของหน่วยงานแล้วยังเกิดจากการอาศัยประสบการณ์ในการทำงานนั้นๆ อีกด้วย

7.2) หน่วยงานของรัฐควรมีการวางโครงสร้างด้านบุคลากรขององค์กรเพื่อกำหนดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประจำหน่วยงานนั้นๆ

8) ความขัดแย้งในตัวเองของกฎหมายไทย และกฎหมายของประเทศไทยนั้นไม่มีความทันสมัยกับสถานการณ์ในปัจจุบัน งานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้

8.1) ควรมีการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี คำนุश्यในมาตราที่ยังมีข้อขัดแย้งกันอยู่ โดยอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องมาช่วยในการดำเนินแก้ไขกฎหมาย

8.2) ประเทศไทยหรือหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายนั้น ควรมีการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและต้องออกแบบกฎหมายให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยด้วย

9) การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่มีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่อย่างสมบูรณ์

10) การคอร์รัปชัน ส่วย โดยในประเทศไทยพบว่าปัญหาเหล่านี้ยังเป็นอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามเป็นระยะเวลานาน โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายคือ มีการจัดตั้งองค์กรอิสระที่ดูแล รับผิดชอบปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการคอร์รัปชันประเภทไหน องค์กรหรือหน่วยงานอิสระตรงนี้มีหน้าที่ดูแล รับผิดชอบ และควรมีการผลักดันหรือทำวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการจัดตั้งองค์กรเฉพาะ รวมถึงประสิทธิภาพของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องปัญหาการคอร์รัปชัน ควรมีการพัฒนากระบวนการดำเนินคดี การสืบสวนสอบสวน การสั่งฟ้อง ตลอดจนการพิจารณาคดีให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้ และประเด็นที่สำคัญยิ่งกว่านั้นคือ การสร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนรู้ถึงปัญหาและผลกระทบของคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่อง โดยมีการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ รวมถึงขอความร่วมมือจากสื่อต่างๆ เพื่อเป็นตัวกลางในการกระจายข้อมูลข่าวสาร

จากข้อเสนอแนะทางนโยบายที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น นโยบายที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยชิ้นนี้ล้วนมีพื้นฐานมาจากปัญหาและอุปสรรคที่พบในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล บทสรุปของนโยบายในงานวิจัยชิ้นนี้หวังว่าคงมีประโยชน์ต่อภาครัฐบาล ภาคเอกชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยผลักดันให้แนวคิดของนโยบายนำไปสู่การปฏิบัติและเกิดขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อประเทศและส่งผลต่อการพัฒนาการป้องกันและปราบปรามปัญหาการค้าประเวณีได้

ภาคผนวก (ก)

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โครงการวิจัยเรื่องการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย (Modern Slavery: Inside the business of sex trade of GMS women entering into Thailand)

คำถาม 1 ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานของท่านมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทยอย่างไรบ้าง

คำถาม 2 โครงสร้างองค์กร จำนวนบุคลากร สถานที่ตั้ง รายละเอียดการดำเนินการของหน่วยงานของท่านมีลักษณะอย่างไรบ้าง

คำถาม 2 ขอบข่ายสิทธิอันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย ที่หน่วยงานของท่านได้ทำการรวบรวมไว้นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 – 2557

คำถาม 3 หน่วยงานของท่านมีการดำเนินการอย่างไรบ้างกับผู้กระทำความผิดอันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

คำถาม 4 หน่วยงานของท่านมีการดำเนินการอย่างไรบ้างกับเหยื่ออันมีความเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

คำถาม 5 หน่วยงานของท่านมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานใดบ้างในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

คำถาม 6 จากสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2557” (Trafficking in Persons Report 2014: TIP Report) ลดอันดับประเทศไทยจากบัญชีกลุ่มที่ 2 ซึ่งต้องจับตามอง (Tier 2 Watch List)) ลงมาอยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 3 (Tier 3) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับเลวร้ายที่สุด มีผลกระทบต่อการดำเนินการ การกำหนดนโยบาย และงบประมาณของหน่วยงานของท่านอย่างไรบ้าง

คำถาม 7 หน่วยงานของท่านมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้างในการจัดการกับปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

คำถาม 8 หน่วยงานของท่านมีแนวทางแก้ไข นโยบาย ข้อกำหนด และเงื่อนไข ในการจัดการกับปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทยอย่างไรบ้าง

คำถาม 9 ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้างในการจัดการกับปัญหาปัญหาการค้าประเวณีของหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย

คำถาม 10 ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้างในการทำให้อันดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ภาคผนวก (ข)

แบบสัมภาษณ์หญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงที่เข้ามาค้าบริการทางเพศในประเทศไทย
โครงการวิจัยเรื่องการค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในประเทศไทย
(Modern Slavery: Inside the business of sex trade of GMS women entering into Thailand)

คำถาม 1 ก่อนมาทำงานค้าบริการทางเพศ ท่านประกอบอาชีพอะไร

มีภาระหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบอยู่หรือไม่

คำถาม 3 เหตุใดท่านจึงประกอบอาชีพขายบริการทางเพศในประเทศไทย

คำถาม 4 ท่านกำลังประสบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานบริการหรือไม่ ท่านถูกบังคับหรือไม่

คำถาม 5 หากไม่มีการบังคับ ท่านเข้ามาทำงานบริการด้านนี้โดยช่องทางใด มีการแนะนำ ชักจูง หรือ ชักชวนจาก บุคคลใกล้ชิด หรือ คนที่รู้จัก บ้างหรือไม่ และถ้ามี มีการพูดชักชวนชักจูงอย่างไรบ้าง

คำถาม 6 ธุรกิจการค้าประเวณีที่ภูมิลำเนาเดิมของผู้ขายบริการ มีสภาพที่คล้ายหรือแตกต่างกับ ประเทศไทย อย่างไร

คำถาม 7 จากประสบการณ์ของท่าน มีคนรู้จัก ญาติพี่น้อง หรือ ตัวหญิงค้าบริการเอง เคยโดนหลอกมาขาย บริการทางเพศในไทยบ้างหรือไม่

คำถาม 8 กลุ่มอายุของหญิงที่เข้ามาค้าบริการทางเพศในไทย อายุประมาณเท่าไร มากที่สุดในช่วงอายุใด และเริ่มต้นที่เข้ามาค้าบริการทางเพศ ในอายุเท่าไร

คำถาม 9 การค้าประเวณีที่ภูมิลำเนาเดิมของท่าน บุคคลในหน่วยงานรัฐมีส่วนเข้ามาควบคุมจัดการดูแล หรือ เป็นผู้ประกอบกิจการเองหรือไม่

คำถาม 10 รูปแบบการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อมาขายบริการทางเพศ มีแนวทางและเส้นทาง ไດบ้าง

คำถาม 11 ผู้มาซื้อบริการ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุใด เชื้อชาติใด และ มีเยาวชนมาซื้อบริการทางเพศมาก น้อยเพียงใด

คำถาม 12 รายได้จากการค้าบริการในประเทศไทยมีความแตกต่างจากภูมิลำเนาเดิมของท่านอย่างไรบ้าง มี รายได้ต่อครั้งจำนวนเท่าใด และมีการหักค่านายหน้า ค่าตัวจำนวนเท่าใด

คำถาม 14 มีการคุกคามจากทั้งผู้ชาย กลุ่มผู้มีอิทธิพล หรือ จากหน่วยงานรัฐ ต่อตัวสาวค้าบริการ หรือไม่

คำถาม 15 ท่านเคยถูกจับ, ได้รับการช่วยเหลือ, ได้รับการฝึกอาชีพ, ได้รับการฟื้นฟูจิตใจ, ถูกผลักดันกลับ ภูมิลำเนา จากหน่วยงานราชการ หรือองค์กรอิสระใด ในประเทศไทยบ้างหรือไม่

บรรณานุกรม

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2556, กุมภาพันธ์ 21). *พม. จัดการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส COMMIT ครั้งที่ 9 .การประสานงานและการดำเนินงานต่อต้านการค้ามนุษย์*. Retrieved พฤศจิกายน 23, 2557, from กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุ ษ ย์ : http://www.m-society.go.th/ewt_news.php?nid=1770
- จิรภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ.2543. *จิตวิทยาทั่วไป*, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า 7- 8.
- ชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์. (2551). *ธุรกิจนอกระบบ: ศึกษากรณีการค้าบริการทางเพศในสังคมไทย*. ภาคนิพนธ์ รัฐศาสตร์ มหามบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนกพล สกลผดุงเขตต์. (2545). *การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก :*
ศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์นิติ ศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีชัย ระเบียบ. 2555. *กระบวนการค้าประเวณีหญิงข้ามชาติ: ศึกษากรณีหญิงต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาคร*. วารสาร วิทยบริการ 23 (3): 10-30.
- ทวีชัย ระเบียบ. 2555. *กระบวนการค้าประเวณีหญิงข้ามชาติ: ศึกษากรณีหญิงต่างด้าวในจังหวัด สมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการ บริหารงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทศพร มูลรัตน์.2546. *ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายบนความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีทางอินเทอร์เน็ต*, วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, หน้า. 26-27,
- ทวีสิทธิ์, ส. (2556, กุมภาพันธ์ - มีนาคม). *สถานะของประเทศไทยเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์* สถาบันวิจัยประชากร และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล: <http://www2.ipsr.mahidol.ac.th/newsletter/index.php/2012-11-08-03-49-15/mnu-vol33-no4/86-vol33-no3/99-vol33-no3-03.html>. Retrieved พฤศจิกายน 26, 2557
- มาลี พฤษพงษ์สาวลี. (2550). *สิทธิความเป็นคนของผู้หญิง พันธกรณีระหว่างประเทศ กฎหมาย และข้อถกเถียง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สมิตพรพริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- นัฐธิญา บุญอาพัทธ์เจริญ. 2539. *การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นโสเภณี: กรณีศึกษาหญิงในสถาน สงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คลินิก, มหาวิทยาลัยมหิดล.

- นิสิต ศักยพันธ์. 2537. กระบวนการเข้าสู่การค้าประเวณีของเด็กนักเรียนหญิงในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัญชลี พินิจรักษธรรม. (2544). การค้าประเวณี: กรณีศึกษานักเรียนหญิงในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สังคมวิ
тамมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัศเรช มณีภาคและนฤมล ชนโณม. 2556. ปัญหาทางกฎหมายในการปราบปรามการค้าประเวณีกรณีศึกษาหญิง
ต่างด้าว. รายงานการวิจัย, สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทระเกษม
- อำนาจ เนตยสุภา. 2552. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์, วารสารวิชาการนิติศาสตร์, ปีที่ 2 ฉบับที่ 3
มกราคม – มิถุนายน 2552, หน้า. 23.
- แบงค์ งามอรุณโชติ. (2554). ทบทวนพัฒนาการ "การศึกษา" การซื้อ-ขายบริการทางเพศ. กรุงเทพมหานคร.
- พัทธกร ศาสนะสุพันธ์, ดุษฎิ อายุวัฒน์ และ มณีนัย ทองอยู่. 2555. “กระบวนการค้ามนุษย์ข้ามชาติในประเทศไทย:
ประเทศไทยเป็นประเทศต้นทาง.” วารสารวิจัย มข. (บศ.) 12 (1): 102-112.
- พิมพ์พิมล ธงเชียร. 2537. มูลเหตุและวิถีชีวิตของเด็กที่กลายเป็นโสเภณี. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประชากรศึกษา, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พงษ์ธร สำราญ. (2552). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด.
กรุงเทพมหานคร.
- พงษ์ธร สำราญ. (2549). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด, รายงานการ
วิจัยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, หน้า 58-59.
- พ.ต.ท. กิตติธันท์ เลอวงศ์รัตน์. (2550). การป้องกันปราบปรามการค้าประเวณีในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1,
กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซี แอนด์ เอส พรินติ้ง จำกัด.
- พ . ต . ท . ส ม ศ ก ดี ตั ง ค ณ า พ ร . (สื่ อ อ น ไ ล น์) . ค้า ประ เว ณี .
<https://somsak55.wordpress.com/%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%A7%E0%B8%93%E0%B8%B5/>, สืบค้นเมื่อ 20
กรกฎาคม 2558.
- รายะนาคร, ก. (2538). การศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีและการค้าหญิง. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิ
ผู้หญิง.
- เยาวลักษณ์ เจียรสุนทรากิจ. 2549. มาตรการกฎหมายในการเฝ้าระวังผู้เสียหายที่เป็นคนต่างด้าวจากการ
บังคับค้าประเวณี, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, หน้า 9.

ผศ.ดร. มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์.2549. รายงานการวิจัยการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อและกลุ่มเสี่ยงที่มีผลให้เกิดการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะกรณีการค้าหญิงและเด็ก. กรุงเทพมหานคร: บริษัท มิสเตอร์ก๊อปปี้ (ประเทศไทย).

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). **ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ. 2551. **พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551**.

สุชาติ ทวีสิทธิ์. 2556. “สถานะของประเทศไทยเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์.” **ประชากรและการพัฒนา** 33 (3): 4.

วุฒิสภา.2546. คณะกรรมาธิการกิจการสตรี เยาวชนและผู้สูงอายุ. **เรื่องรายงานผล การ พิจารณา ศึกษา มาตรการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี**. หนังสือเลขที่ สว 0010/(ร54). 13 ตุลาคม 2546.

ภาษาอังกฤษ

Adler, F. (1975). **Sister in Crime: The Rise of the New Female Criminal**. NY: McGraw-Hill Book Co.

A.L Daalder. “Prostitution in the Natherlands in 2014”. Cashier 2015-a, Ministerie van Veiligheid en Justice. Annual Report for 2011 and Resource Material Series No.87. Tokyo: United Nations Asia and Far East Institute for the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, pp. 134-149. Retrieved August 26, 2014 from www.unafei.or.jp/english/pdf/RS_No87/No87_11VE_Wanchai.pdf.

Assembly Bill No. 48–Committee on Legislative Operations and Elections . (Online Source). http://www.leg.state.nv.us/Session/77th2013/Bills/AB/AB48_EN.pdf, Retrived July 24 2015.

Becker, G. (1976). **The Economic Approach to Human Behavior**. Chicago: The University of Chicago Press.

CATWA. (2013). **Demand Change: Understanding the Nordic Approach to Prostitution**. Australia: CATWA.

Colley, C. (2012, August 13). **Prostitution in Cambodia: 'New law doesn't protect me'**. Retrieved November 19, 2014, from the Guardian: <http://www.theguardian.com/world/2009/jul/03/cambodia-prostitution>

- Chenda Keo. (Online source). Cambodian 2008 anti-trafficking law. <https://chendakeo.wordpress.com/anti-human-trafficking-and-prostitution-legislation/cambodian-2008-anti-trafficking-law-english/>, Retrieved July 20, 2015.
- Chenda Keo. (Online source). **Laos, Law on the Protection of the Rights and interests of Children (2006)** .<https://chendakeo.wordpress.com/anti-human-trafficking-and-prostitution-legislation/laos-law-on-the-protection-of-the-rights-and-interests-of-children-2006/>, Retrieved July 20, 2015.
- Current Legal Framework: Prostitution in Myanmar. (Online source). <http://www.impowr.org/content/current-legal-framework-prostitution-myanmar-burma#sthash.TahicoDU.dpuf>, Retrieved July 20, 2015.
- Chesney-Lind, M. (1987). **Female offenders: Paternalism reexamined**. Newbury Park, CA: Sage.
- Daniela Danna. 2014. **Report on prostitution laws in European Union**. Autumn 2013 - revised February 5 2014.
- Department of State, United States of America. 2010. **Trafficking in Persons Report**. 10th ed. Washington D.C.: Department of State, United States of America.
- Department of State, United States of America. 2014. **2014 Trafficking in Persons Report**. Washington D.C.: Department of State, United States of America.
- David, Fiona. 2007. **ASEAN and Trafficking in Persons: Using Data as a Tool to Combat Trafficking in Persons**. Geneva: International Organization for Migration.
- Derks, Annuska. 2000. **Combating Trafficking in South-East Asia: A Review of Policy and Programme Responses**. Geneva: International Organization for Migration.
- Facts and details. (Online Source). **Sex in Myanmar**. http://factsanddetails.com/southeast-asia/Myanmar/sub5_5c/entry-3074.html, Jeffrey Hays: Author. Retrieved July 20, 2015.
- Facts and details. (Online Source). **Sex in Laos**. http://factsanddetails.com/southeast-asia/Laos/sub5_3b/entry-2961.html. Jeffrey Hays: Author. Retrieved July 20, 2015.
- Gunilla Ekberg.2004. **The Swedish law that prohibits the purchase of sexual services: best practices for prevention of prostitution and trafficking in human being**. Ministry of

- industry, Employment and communication, Violence against women, Vol.20 No.10 October 2004 1187-1218. Sweden.
- Godwin, J. (2012). **Sex Work and the Law in Asia and the Pacific**. Bangkok: UNDP.
- Hagan, J. (1989). **Structural Criminology**. New Brunswick, NJ: Rutgers University Press.
- ILO. (2011). **Cambodia- addressing HIV vulnerabilities of indirect sex worker during the financial crisis: Situation analysis, strategies and entry points for HIV/AIDS workplace education**. Bangkok: ILO.
- Kelly, Jaime. 2004. "On The Wrong Side of Development: Human Trafficking for the Sex Trade along the Thai-Burmese Border." **Journal of Development and Social Transformation** 1: 13-22.
- Laura Barnett, Lyne Casavant, Julia Nicol. (2011). **Prostitution: A Review of Legislation in Selected Countries**. Ottawa: Library of Parliament.
- Laos, Law on the Protection of the Rights and interests of Children (2006), <https://chendakeo.wordpress.com/anti-human-trafficking-and-prostitution-legislation/laos-law-on-the-protection-of-the-rights-and-interests-of-children-2006/>, retrieve July 26 2015.
- Law That Prohibits the Purchase of Sexual Service. 1998. Lag Om forbud mot kop av sexuella tjänster.
- Lee, June. 2005. **Human Trafficking in East Asia: Current Trends, Data Collection, and Knowledge Gaps**. International Migration 43 (1/2): 165-201.
- Lisa Mary Connell. **Human-trafficking for Sexual Exploitation in Australia: The Deafening Silence on Demand**, A thesis submitted in fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy, Faculty of Business and Law Victoria University, Melbourne, Australia, 2012.
- Luke Talikowski and Sue Gillieatt. 2005. **Female sex work in Yangon, Myanmar**. Sexual health, 2005, 2, 193-202, Centre for international health, Curtin University of technology, Australia.
- Merton, R. K. (1938). Social structure and anomie. **American Sociological Review**, 3(5), 672-682.
- Messerschmidt, J.W. (1986). **Feminist Criminology**. Totowa, NJ: Rowman & Littlefield.
- Ministry of Labour, Sweden, 1998. Kvinnofrid. Stockholm: Author.

- Niklas Dougherty. 2006. **Prostitution in contemporary: the case of Shanghai Jiading**. Department of Chinese of the center for languages and literature Sweden: Lun University.
- Norwegian law, <http://prosentret.no/en/lowerk/>, Retrieved July 25, 2015.
- Miko, Francis and Grace Park. 2002. **Trafficking in Women and Children: The U.S. and International Response**. Washington, D.C.: Congressional Research Service.
- Oluniyi, Oyeleke. 2012. **'Students' Perception of the Relative Causes of Human Trafficking in Nigeria**. Mediterranean Journal of Social Sciences 3 (3): 493-498.
- Physicians for Human Rights. 2004. **No Status: Migration, Trafficking & Exploitation of Women in Thailand**. Massachusetts: Physicians for Human Rights.
- Prosentret. (Online Source). Prostitution markets. <http://prosentret.no/en/arenaer/>, retrived July 25, 2015.
- Romanow, Liza. 2012. **The Women of Thailand. Global Majority**. E-Journal 3 (1): 44-60.
- Roujanavong, Wanchai. 2012. **Human Trafficking: A Challenge to Thailand and the World Community**. in United Nations Asia and Far East Institute for the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders.
- Simon, R.J. (1975). **Crimes Women Commit**. Washington D.C.: Lexington Books.
- Sexual Offence Act 2003. (Online Source).
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/42/section/51>, Retrived July 27 2015.
- Socialstyrelsen, National Board of Health and Welfare, Individual & family unit. 2007. **Prostitution in Sweden**. The third series report, Annika Eriksson and Annagavanas: Author.
- Tarancon, Alicia. 2013. **Thailand's Problem with the Sexual Exploitation of Women in The 21st Century**. Master of Arts Thesis in Liberal Studies, Georgetown University.
- The Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress assembled 2000. **Victims of Trafficking and Violence Protection Act of 2000 (TVPA)**, viewed 17 November 2014, <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/PLAW-106publ386/pdf/PLAW-106publ386.pdf>.

- UNIAP. 2008. **Measuring the extent of sex trafficking in Cambodia**. SIREN Trafficking Estimates, Thomas M. Steinfaltt, school of Miami & Simon Baker, Institute for population and social research, Mahidol University: Author.
- United Nations Development Programme. 2010. **Human Security, Today and Tomorrow**. Bangkok: United Nations Development Programme.
- United Nations Office on Drugs and Crime. 2013. **Transnational Organized Crime in East Asia and the Pacific: A Threat Assessment**. Bangkok: United Nations Office on Drugs and Crime.
- United Nations. Secretary-General's Bulletin, "**Special measures for protection from sexual exploitation and sexual abuse**" 2003. Viewed 17 November 2014, <http://www.pseataforce.org/uploads/tools/1327932869.pdf>
- United States of America Public Law. "**Victims of Trafficking and Violence Protection Act of 2000**" United States of America.
- UNAIDS. 2014. **The Gap Report**. Switzerland: UNAIDS.
- UNODC. 2013. **Transnational Organized Crime in East Asia and the Pacific**. Thailand: UNODC.
- European Parliament. 2014. **Directorate-general for internal policies. Policy Department C: Citizens' rights and constitutional affairs**, Bussels. Erilka Schulze: Author.
- World Health Organization 2001. **STI/HIV: Sex work in asia**. regional office for the Western pacific.
-